

Torsdag den 21. februar 2013 (D)

1

61. møde

Torsdag den 21. februar 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 19 [afstemning]:

Forespørgsel til transportministeren om priserne på kollektiv transport.

Af Kristian Pihl Lorentzen (V), Leif Mikkelsen (LA) og Mike Legarth (KF).

(Anmeldelse 10.01.2013. Fremme 15.01.2013. Forhandling 19.02.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 30 af Kristian Pihl Lorentzen (V), Leif Mikkelsen (LA) og Mike Legarth (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 31 af Rasmus Prehn (S), Kim Christiansen (DF), Andreas Steenberg (RV), Jonas Dahl (SF) og Henning Hyllested (EL)).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 31 [afstemning]:

Forespørgsel til justitsministeren om høring om den ny offentlighedslov. (Hasteforespørgsel).

Af Pernille Skipper (EL), Pia Adelsteen (DF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA).

(Anmeldelse 08.02.2013. Fremme 19.02.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 32 af Pernille Skipper (EL), Pia Adelsteen (DF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 33 af Jan E. Jørgensen (V), Julie Skovsby (S), Jeppe Mikkelsen (RV), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Tom Behnke (KF)).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til justitsministeren om ytringsfrihed og den personlige frihed i Danmark.

Af Simon Emil Ammitzbøll (LA) m.fl.

(Anmeldelse 19.02.2013).

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om minimumsstørrelsen for interne skoler i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 29.11.2012. 1. behandling 13.12.2012. Betænkning 29.01.2013).

5) Forespørgsel nr. F 11:

Forespørgsel til justitsministeren om brug af knive i nattelivet.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Anmeldelse 29.11.2012. Fremme 04.12.2012).

6) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til statsministeren om den grønlandske økonomi.

Af Ellen Trane Nørby (V), Kristian Thulesen Dahl (DF), Villum Christensen (LA) og Lars Barfoed (KF).

(Anmeldelse 11.12.2012. Fremme 13.12.2012).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om Den Europæiske Unions udvidelse med Kroatien.

Af europaministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 05.02.2013).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Nye muligheder i landdistrikterne for erhverv og helårsboliger, ændring af regler om planlægning i kystområder og til butikformål, ophævelse af tilvejebringelses- og tilslutningspligt til fællesantenneanlæg og opsætning af panelantenner og tekniskskabe i landzone).

Af miljøministeren (Ida Auken).

(Fremsættelse 07.02.2013).

9) Forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser om sikring af kvaliteten på de videregående uddannelser.

Af Rosa Lund (EL) og Pernille Skipper (EL).

(Anmeldelse 10.01.2013. Fremme 15.01.2013).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Velkommen til møde i Folketingssalen.

I dag er der følgende meddelelser:

Per Clausen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 65 (Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod efterforskning og indvinding af skifergas).

Rosa Lund (EL) og Lars Dohn (EL):

Beslutningsforslag nr. B 66 (Forslag til folketingsbeslutning om loft over forældrebetaling i skolefritidsordninger).

Martin Henriksen (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 35 (Hvad kan regeringen oplyse om det stigende pres – fra visse muslimske miljøer – på religionsfriheden i Danmark især over for danske jøder?).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 19 [afstemning]:

Forespørgsel til transportministeren om priserne på kollektiv transport.

Af Kristian Pihl Lorentzen (V), Leif Mikkelsen (LA) og Mike Legarth (KF).
(Anmeldelse 10.01.2013. Fremme 15.01.2013. Forhandling 19.02.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 30 af Kristian Pihl Lorentzen (V), Leif Mikkelsen (LA) og Mike Legarth (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 31 af Rasmus Prehn (S), Kim Christiansen (DF), Andreas Steenberg (RV), Jonas Dahl (SF) og Henning Hyllested (EL)).

Kl. 10:01

Afstemning

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 31 af Rasmus Prehn (S), Kim Christiansen (DF), Andreas Steenberg (RV), Jonas Dahl (SF) og Henning Hyllested (EL). Afstemningen er begyndt.
Afstemningen stopper.

For stemte 66 (S, DF, RV, SF og EL), imod stemte 39 (V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 31 er vedtaget.

[Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 30 af Kristian Pihl Lorentzen (V), Leif Mikkelsen (LA) og Mike Legarth (KF) bortfaldet.]

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 31 [afstemning]:

Forespørgsel til justitsministeren om høring om den ny offentlighedslov. (Hasteforespørgsel).

Af Pernille Skipper (EL), Pia Adelsteen (DF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA).
(Anmeldelse 08.02.2013. Fremme 19.02.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 32 af Pernille Skipper (EL), Pia Adelsteen (DF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 33 af Jan E. Jørgensen (V), Julie Skovsby (S), Jeppe Mikkelsen (RV), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Tom Behnke (KF)).

Kl. 10:02

Afstemning

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der stemmes om forslag til vedtagelse nr. V 33 af Jan E. Jørgensen (V), Julie Skovsby (S), Jeppe Mikkelsen (RV), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Tom Behnke (KF). Der kan stemmes.
Afstemningen slutter.

For stemte 82 (V, S, RV, SF og KF), imod stemte 27 (DF, EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 33 er vedtaget.

[Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 32 af Pernille Skipper (EL), Pia Adelsteen (DF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA) bortfaldet.]

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til justitsministeren om ytringsfrihed og den personlige frihed i Danmark.

Af Simon Emil Ammitzbøll (LA) m.fl.
(Anmeldelse 19.02.2013).

Kl. 10:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.
Det er givet.

Så giver jeg lige nogle sekunder til, at medlemmerne i ro og mag kan forlade salen, så vi også i lidt mere ro kan fortsætte forhandlingerne.

Det vil være høfligt, hvis dem, der har behov for at tale sammen, gør det uden for Folketingssalen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om minimumsstørrelsen for interne skoler i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini).
(Fremsættelse 29.11.2012. 1. behandling 13.12.2012. Betænkning 29.01.2013).

Kl. 10:04

Forhandling

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) Forespørgsel nr. F 11:

Forespørgsel til justitsministeren:

Hvad kan ministeren oplyse om brug af knive i nattelivet efter den seneste tids mange knivoverfald, og hvilke initiativer vil regeringen tage for at komme problemet til livs?

Af Peter Skaarup (DF), Pia Adelsteen (DF), Kim Christiansen (DF) og Dennis Flydtkjær (DF).

(Anmeldelse 29.11.2012. Fremme 04.12.2012).

Kl. 10:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 26. februar 2013.

Til begrundelse for forespørgslen giver jeg ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Peter Skaarup. Værsgo.

Kl. 10:05

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Peter Skaarup (DF):

Tak til formanden, og tak til justitsministeren for, at vi kan få en debat her i dag i Folketinget om det stigende problem med knive i nattelivet og i det hele taget brug af ulovlige knive, som får meget store konsekvenser for dem, det går ud over. Da vi i Dansk Folkeparti i sin tid indleverede forespørgslen, skete det på baggrund af det meget modbydelige drab, der blev begået på en ung mand i Købbyen i København. Den unge mand blev slået ihjel på et diskotek, tilsyneladende uden at have haft kontakt med gerningsmændene, og uden at han overhovedet havde nogen andel i det, der foregik på det pågældende tidspunkt.

Men vi skal faktisk ikke længere tilbage end til mandag i sidste uge, hvor en 22-årig mand blev stukket ned foran Københavns Tekniske Skole, og fredagen før blev to mænd hevet ud af en bil og overfaldet af omkring 10 personer i Københavns Nordvestkvarter. Det er alle begivenheder, hvor ulovlige knive og hvor bandekriminalitet er omdrejningspunktet.

Desværre kan vi konstatere, at antallet af brud på knivloven er steget i 2012. I 2010 var der 161 brud på knivloven, og i november 2012 var der indtil dato noteret 298 brud på knivloven. Det er jo en meget uhyggelig udvikling, og derfor synes jeg også, at det er vigtigt at få pointeret i forbindelse med debatten, at det var en forkert beslutning, regeringen traf, ved i marts 2012 sammen med bl.a. Enhedslisten at lempe straffemulighederne for at bære kniv i nattelivet.

Vi har også andre tal, der viser, at den er gal. I 2010 var der 55 sager, hvor der skete voldelige overfald med kniv. Året efter, i 2011, var det 78, og sidste år var antallet af anmeldelser om voldelige overfald med kniv oppe på 106.

Det er klart, at hvis vi skal stoppe de her modbydelige knivoverfald, så drejer det sig om at få knivene væk fra dem, der bruger dem i forbindelse med voldelige overfald, og her er der ingen tvivl om, at det forhold, at man alene står til at få en fængselsstraf, hvis man bærer en ulovlig kniv, er med til at afskrække folk fra at tage kniv med i byen. Problemet er, at når man har en kniv, er man i nogle tilfælde også tilbøjelig til at bruge den, og der er ingen tvivl om, at knivene i nogle tilfælde medbringes, fordi man er angst for, hvad der kan ske en i nattelivet, fordi man er angst for, hvad der kan komme til at ske nogle, man kender, i nattelivet.

Der er ingen tvivl om, at mange af de her knivoverfald betyder, at ofrene pådrager sig meget store og alvorlige skader, og i visse tilfælde får det så desværre den ultimative og forfærdelige konsekvens for ofrene, og derfor skal vi have knivene ud af nattelivet, og jeg mener, at det haster.

Nu har regeringen så følt et behov for at lempe knivlovgivningen, og det står mig ikke fuldstændig klart, hvad årsagen egentlig er til det. Jeg synes heller ikke, vi har hørt noget fra regeringen i det hele taget om, hvilke initiativer regeringen vil tage i forbindelse med de her meget kedelige tal, som jeg har været inde på i min tale. Og det er derfor, vi i Dansk Folkeparti glæder os til at høre, hvad justitsministeren på regeringens vegne vil komme med af initiativer, så vi kan få bugt med den knivkriminalitet, som går ud over sagesløse ofre.

Kl. 10:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Derefter giver jeg ordet til ministeren.

Kl. 10:09

Besvarelse

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Emnet for dagens forespørgselsdebat er meget vigtigt, og det er også vigtigt for regeringen, for knive hører nemlig på ingen måde hjemme i nattelivet, og målet er helt klart: Ingen skal af frygt for knivoverfald være bange for at opholde sig i det offentlige rum i aften- og nattetimerne.

Det tragiske drab på Jonas Thomsen Sekyere i Købbyen den 17. november 2012 viser desværre i al sin gru, hvorfor det er så væsentligt at have fokus rettet mod bekæmpelse af knive i nattelivet. Jonas Thomsen Sekyere var en ung mand, som blot var i byen med sine venner for at more sig og endte med fuldstændig meningsløst at blive stukket ned.

Hertil kommer de bekymrende oplysninger fra Københavns Politie om, at antallet af anmeldelser af personfarlig kriminalitet med anvendelse af kniv i de senere år har været stigende i København. Det er en udvikling, som regeringen tager meget alvorligt. Lad mig indledningsvis slå det klippefast: Regeringen tager på det kraftigste afstand fra dem, der bevæbner sig med knive. Det er en adfærd, som der absolut ikke findes nogen undskyldning for. Hvis man skal bære kniv i Danmark, skal det være som et værktøj og ikke som et våben. Det siger sig selv, at det er fuldstændig uacceptabelt, når knivene bliver brugt til voldshandlinger.

Derfor ser regeringen selvfølgelig også med stor alvor på udviklingen, når antallet af anmeldelser af drabs- og voldsforbrydelser med anvendelse af kniv i København har været stigende siden 2009. Antallet har altså været stigende siden 2009. Tallet er nærmere bestemt steget fra 24 anmeldelser i 2009 til 106 anmeldelser i 2012. Jeg skal dog understrege, at tallene ikke kun omfatter forbrydelser på offentligt tilgængeligt sted, men også f.eks. knivvold, der begås i hjemmet. Der er også sket en stigning i antallet af anmeldelser af ulovlig knivbesiddelse på offentligt tilgængelige steder i København fra 590 i 2009 til 725 i 2012.

Samtidig er det vigtigt at fremhæve, at det nu ser ud til, at problemet alene er stigende i København. På landsplan har der således været et lille fald, et lille fald i antallet af anmeldelser af ulovlig knivbesiddelse på offentligt tilgængelige steder fra 2.196 i 2009 til 2.045 i 2012. Størstedelen af landets politikredse har oplyst, at de ikke opfatter omfanget af besiddelse og anvendelse af knive i nattelivet som et stigende problem.

Det er vanskeligt at sige noget sikkert om baggrunden for udviklingen i København. Statistikken siger heller ikke noget om, hvad der kendetegner de pågældende lovovertrædere. Man kan frygte, at personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet tegner sig for en ikke ubetydelig del af statistikken. I den forbindelse vil jeg gerne slå fast, at regeringen tager skarpt afstand fra adfærden i bandemiljøet. Den skaber utryghed for almindelige borgere, man opfører sig på en måde, som på ingen måde er acceptabel.

Stigningen i antallet af anmeldelser af knivvold og ulovlig knivbesiddelse er en udvikling, som Københavns Politi også tager meget alvorligt. Politikredsen har også bl.a. på den baggrund iværksat en lang række tiltag. Den 30. november 2012 iværksatte Københavns Politi således en særlig plan for den tryghedsskabende og forebyggende indsats mod våben og personfarlig kriminalitet i by- og nattelivet, som løb frem til den 1. januar 2013. Politikredsen fortsætter her i 2013 den tryghedsskabende og forebyggende indsats med særlig fokus på den borgervendte kriminalitet. I indsatsen indgår bl.a. Københavns Politis samarbejde med Københavns Kommune i Tryk By-indsatsen, som skal sikre, at borgerne trygt kan færdes i byen, også i nattelivet.

Et af de redskaber, som Københavns Politi gør brug af, er oprettelse af de såkaldte visitationszoner, hvor politiet kan gennemføre stikprøvekontroller for at finde våben. Brugen af disse zoner tilpasses, som man ved, løbende til den aktuelle situation. Jeg har i øvrigt også noteret mig, at politidirektøren i København har tilkendegivet, at Københavns Politi nu vil analysere sagerne om voldsudøvelse med kniv med henblik på at få et mere præcist billede af udviklingen, så politiet kan sætte mere målrettet ind.

Kl. 10:15

Bekæmpelse af personfarlig kriminalitet og besiddelse af knive i det offentlige rum indgår i øvrigt også i den særlig fokuserede indsats mod rocker- og bandemiljøet. Regeringen har fra dag et haft et stærkt fokus på at bekæmpe bandekriminalitet, og indsatsen er gennem en række tiltag løftet til et nyt niveau, så vi i dag har den stærkeste bandeindsats nogensinde.

Med flerårsaftalen for politiet er der prioriteret ressourcer til en øget indsats i udsatte boligområder, der bl.a. sætter målrettet ind mod bandernes rekrutteringsbaser i boligområderne. Jeg kan også nævne, at der er oprettet målrettede såkaldte bandetaskforces i Øst- og Vestdanmark, der bistår politikredsen med en koordineret indsats mod den organiserede kriminalitet. Desuden har man intensivret den i forvejen forstærkede politiindsats, bl.a. ved at skærpe patruljeringen og den politimæssige tilstedeværelse i områder, hvor banderne færdes. Der efterforskes massivt mod banderne og deres kriminalitet, herunder ikke mindst i forbindelse med de drab og drabsforsøg, der har fundet sted. Der er i den forbindelse varetægtsfængslet flere kendte bandemedlemmer.

Regeringen lægger vægt på, at der sideløbende med politiets store arbejde også i øvrigt gøres en indsats for vores unge i almindelighed for at påvirke de holdninger og forestillinger, som kan føre til en beslutning om at tage en kniv med i lommen, når man bevæger sig ud i nattelivet. Regeringen indgik derfor i efteråret 2011 en aftale med Enhedslisten og Liberal Alliance om at afsætte en pulje på 4 mio. kr. årligt i 4 år til kriminalpræventive kampagner, herunder en forebyggelseskampagne mod knive i nattelivet. På den baggrund iværksatte Det Kriminalpræventive Råd i december 2012 kampagnen »Natten er 99 pct. fri for kniv«. Kampagnen tager udgangspunkt i, at mange unge tror, at der er meget vold og mange har kniv med sig i nattelivet, men det er i realiteten – og heldigvis for det – kun få, der bærer kniv i nattelivet. Opfattelsen af, at de fleste har kniv med i nattelivet, kan få nogle unge til at tro, at der er behov for at bevæbne sig med kniv, når man går i byen. Det er derfor vigtigt også at gøre op med de myter, og kampagnen skal være med til at give unge et realistisk billede af virkeligheden. Kampagnen løber i første omgang frem til april, og så vil det derefter blive evalueret, om der er grundlag for at fortsætte kampagnen i en længere periode.

Problemerne med knive i nattelivet og knive i øvrigt kan ikke løses med en automatreaktion i form af en strammere våbenlovgivning. Det er allerede forbudt at bære kniv på offentligt tilgængelige steder uden et anerkendelsesværdigt formål. Den, der bliver taget i at bære kniv i nattelivet eller i forbindelse med bandekonflikter, kan forvente en ubetinget fængselsstraf. Sådan var det før regeringsskif-

tet, og sådan er det efter regeringsskiftet. Ændringen af knivreglerne i 2012 betød, at lovgivningsforudsætningen om ubetinget fængselsstraf som altovervejende hovedregel i førstegangstilfælde blev erstattet af en mere afbalanceret sanktionsbestemmelse helt i tråd med Højesterets afgørelser på området. Udgangspunktet er derfor nu, at førstegangstilfælde af overtrædelse af knivforbuddet straffes med bøde, men ved skærpende omstændigheder kan man fortsat idømmes en ubetinget fængselsstraf.

Nu når hr. Peter Skaarup gjorde så meget ud af, at der var lempet i forhold til at bære kniv i nattelivet, vil jeg bare gerne sige fuldstændig klart og benytte lejligheden til at understrege, at lovændringen på ingen måde lempede sanktionen over for personer, der bærer kniv i nattelivet. Det fremgår tydeligt af lovens forarbejder, som fastslår, at der er tale om skærpende omstændigheder, der kan begrunde ubetinget frihedsstraf, hvis en person bærer kniv på steder og under omstændigheder, hvor der er en nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter. Det vil i praksis først og fremmest omfatte tilfælde, hvor en person bærer kniv i aften- og nattetimerne på diskoteker og værtshuse, men det gælder også i andre tilfælde, hvor der kan være en nærliggende risiko for de nævnte tilspidsede situationer, f.eks. som følge af en bandekonflikt.

Kl. 10:19

Hvis man går tilbage til lovgivningen, som den var før ændringen i 2012, vil det betyde, at f.eks. en fisker, som ikke får taget kniven op af tasken eller ud af bilen, når fisketuren er slut, igen risikerer at komme i fængsel, uanset at der ikke er nogen reel risiko for, at pågældende kniv vil indgå i en farlig situation. Jeg er naturligvis opmærksom på, at det i den forbindelse ved behandlingen af lovændringen i 2012 blev anført, at domstolene jo ikke var tvunget til at idømme ubetinget frihedsstraf. Højesterets to afgørelser var jo netop et bevis herpå. Hertil må jeg sige, at med lovændringen helt i tråd med Højesterets afgørelser er det netop gjort klart og tydeligt, at fiskeren og andre i samme situation ikke skal i fængsel. Jeg må sige, at jeg ærlig talt har svært ved at forstå, hvorfor man kan være imod, at det nu fremgår klart af lovgivningen.

Afslutningsvis vil jeg bare sige, at det selvfølgelig er fuldstændig uacceptabelt, når folk bærer og bruger kniv som våben. Det er desværre ikke muligt her i Folketinget at vedtage en lovændring, som med et snuptag får knivene og knivvolden til at forsvinde. Men som jeg har været inde på, består indsatsen mod knive i nattelivet af en effektiv retshåndhævelse, en stærk politimæssig tilstedeværelse og indsats og et aktivt kriminalpræventivt arbejde, herunder ikke mindst den nuværende meget højt prioriterede og målrettede indsats mod de forhold, som vi ser udvikle sig i bandemiljøerne. Det er efter regeringens opfattelse også disse midler, der skal sættes ind med, når det handler om at bekæmpe knive og knivvold i nattelivet. Det er her, indsatsen skal ydes, og det er på den måde, det bedst bekæmpes.

Kl. 10:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Vi går i gang med forhandlingen, og det er først ordfører for forespørgerne, hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 10:21

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Peter Skaarup (DF):

Tak til justitsministeren for regeringens svar på de udfordringer, der ligger, som vi har været inde på. Jeg synes grundlæggende, det er godt, at justitsministeren mener, det er en vigtig sag, og at regeringen mener, det er en vigtig sag, at få dæmmet op for de mange knivoverfald. Hvad jeg så måske ikke er så tilfreds med er, at der, hvis man prøver at være lidt kritisk i forhold til, hvad der så ligger af ini-

tiativer nu fra regeringens side, faktisk ikke rigtig ligger nogen initiativer i det, som justitsministeren sagde. Det synes jeg er ærgerligt, for det er vigtigt, at vi fra Folketingets side markerer os og følger med tiden og sikrer os, at lovgivningen og de instrumenter, vi har, også sætter os i stand til at håndtere de udfordringer, der har været. Verden er ikke i stilstand, der sker hele tiden ting og sager, og det kan vi jo se på de tal, der er, som viser en eksplosion i antallet af voldelige knivoverfald.

Det, der er problemet her, er, at det også begynder at ramme mennesker, der ikke har noget som helst med bandeaktiviteter og med ballade at gøre. Det kan jo ikke være rigtigt, at en teknisk skole nu må leve i uvished og frygt, fordi man har oplevet voldelige knivoverfald, der virkelig har sat sig spor på den pågældende skole. Vi skal sørge for, at almindelige unge mennesker, der vil have en sjov aften i byen, eller som skal passe deres skole, kan være i fred, og at de ikke behøver være bange for at komme i klammeri med bevæbnede unge.

Vi må konstatere, at der blandt nogle unge – det er jo langtfra alle, det er heldigvis ganske få – er en bevægelse i retning af, at man skal gå helt ud til yderlighederne og bruge våben i forbindelse med de konflikter, små og store, man har. Det har vi jo i øvrigt f.eks. set i den forgangne uge i den tjekkiske hovedstad Prag, hvor det også kom til flere tilfælde af knivstikkerier mellem unge mennesker. Der er tilsyneladende tale om en glidning i forhold til, hvad der er normal adfærd, normal opførsel, og der er det altså vores opgave som politikere at adressere det problem i stedet for at ignorere det. Vi er nødt til at tage det alvorligt.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at vi i Dansk Folkeparti betragter straf som noget, der hjælper. Vi tror på, at højere straffe og konsekvens har en præventiv virkning, også i forhold til mennesker, der kunne finde på at tage en kniv med i byen. Hvis de ved, at de risikerer at komme i fængsel, vil mange af dem afstå fra at gøre det, afstå fra at tage den ulovlige kniv med i byen.

I Dansk Folkeparti synes vi så lige præcis, at det er vigtigt, at vi bruger nultolerance i kriminalitetsbekæmpelsen. Vi så, hvordan man i New York i 1990'erne faktisk fik ryddet op i en by med meget omfattende voldskriminalitet. Og hvordan gjorde man så det? Jo, politiet slog hårdt ned på alle lovovertrædelser, store som små, det var lige fra graffiti til fumlegængerier til trusler om vold, og det har faktisk haft en utrolig gavnlige effekt på byen New York.

I et område som Times Square, der jo var berygtet i 1970'erne og op igennem 1980'erne for meget høj kriminalitet, stofmisbrug, prostitution osv., er Disneykoncernen flyttet ind, der er verdens største legetøjsbutik, og det er i det hele taget blev en legeplads for hele familien – helt centralt i New York. Hvem skulle have troet det? Det er altså opnået ved, at man har slået hårdt ned på også den mindre alvorlige kriminalitet, altså i virkeligheden inden den sker.

Kl. 10:26

Tidligere på året havde New York den første dag i flere årtier, hvor der ikke blev anmeldt et eneste voldeligt overfald. Det viser altså netop, at nultolerance virker, og at massiv polititilstedeværelse virker der, hvor det har set galt ud. Det er vigtigt, at vi i Danmark også lærer af de gode initiativer, man har taget i andre lande, og indfører nultolerance over for knive i nattelivet. Og der er det altså ikke nultolerance med en løftet pegefinger og en lempelse – tvetydige signaler fra en regering, der gerne vil gøre det rigtige og lappe nogle huller, ja, men det bliver nogle signaler, der giver dårlige vibrationer til ugunst for dem, der er lovlige. Og det er så de fleste.

Det er nultolerance, hvis man kommer i fængsel for at bære en ulovlig kniv, medmindre man selvfølgelig har det, man kalder et anerkendelsesværdigt formål, det siger sig selv, som justitsministeren også er inde på, som f.eks. at bruge den i forbindelse med fiskeri eller som håndværker eller lignende. Det har der hele tiden været taget hensyn til i lovgivningen, det ved justitsministeren også godt. Her

synes jeg også, at politiet skal bruge de muligheder i det hele taget for at stoppe ulovlige knive i de områder af byerne, hvor der er mange beværtninger, diskoteker og lignende. Der er det altså vigtigt, at politiet har de rigtige værktøjer.

Vi vil i Dansk Folkeparti – på vegne af også Venstre og Konservative – fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at antallet af voldelige forbrydelser begået med kniv alene i Københavns Politikreds er fordoblet fra 2010 til 2012. Folketinget ønsker, at justitsministeren kortlægger, om der er tale om en landsdækkende kriminalitetsudvikling, og årsagerne her til. Folketinget opfordrer på den baggrund regeringen til at tage initiativer, herunder lovgivningsmæssige initiativer, der kan imødegå denne udvikling, bl.a. ved at målrette politiets indsats yderligere med fokus på ulovlige knive i nattelivet og besiddelse af ulovlige knive, hvis det sker som led i bandeaktiviteter. Folketinget pålægger samtidig regeringen i de relevante fora, f.eks. over for skoler og gymnasier, at arbejde for at sikre, at der etableres løbende informationskampagner, der fortæller om, hvilke faremomenter det indebærer, hvis man har kniv med i byen.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 34)

Kl. 10:29

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak for det. Det fremsatte forslag til vedtagelse vil naturligvis indgå i de videre drøftelser.

Var der lige en kort bemærkning? Lige på falderebet kom der en spørger til ordføreren, som bedes komme tilbage. Hr. Jeppe Mikkelsen, Radikale Venstre, værsgo.

Kl. 10:29

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak. Jeg beklager, at hr. Peter Skaarup lige måtte ned fra talerstolen, før jeg fik mig trykket ind.

Jeg har en bekendelse: Jeg synes faktisk, at hr. Peter Skaarup er en ganske begavet mand, så jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Peter Skaarup, om det ikke er korrekt, at ganske vist har den nuværende regering ændret knivlovgivningen, som den populært kaldes, men vi har ikke ændret på noget vedrørende knive i nattelivet. Kan hr. Peter Skaarup ikke genkende det billede?

Kl. 10:29

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:30

Peter Skaarup (DF):

Nej, det kan jeg ikke genkende, for der sker jo det med den lov, som hr. Jeppe Mikkelsen og Det Radikale Venstre vel også til en vis grad har været faddere til, at udgangspunktet ikke længere er fængsel i 7 dage, hvis man tages med en ulovlig kniv. Udgangspunktet er bøde i førstegangstilfælde. Det er det, man slår fast i loven. Man kan altid diskutere, hvor stor en ændring det er. Det kan hr. Jeppe Mikkelsen have nogle vurderinger af, og vi kan have nogle vurderinger af det i Dansk Folkeparti. Men det signal, man har sendt, er i hvert fald, at man lemper nu. Det kan man ikke komme uden om – stort eller småt.

Det, der er problemet med hensyn til knivoverfald lige i øjeblikket, er jo, at antallet stiger ganske kraftigt. Og der har hr. Jeppe Mikkelsen og den regering, som Det Radikale Venstre er med i, ikke rigtig nogen initiativer til bekæmpelse af den udvikling, og det er i og for sig det, vi efterlyser i dag. Helt fair, hvis man gerne vil bevare

den knivlov, man nu har et flertal for i Folketinget – fint nok. Men så må man bare komme med noget andet, der adresserer det meget alvorlige problem, som den store lovlydige del af befolkningen oplever lige i øjeblikket.

Kl. 10:31

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 10:31

Jeppe Mikkelsen (RV):

Men det er jo ikke korrekt. Altså, strafferammen for at have en kniv med i nattelivet var 7 dages fængsel med den tidligere lov, og det er den også med den nuværende lov. Der er altså ikke nogen ændringer, og jeg synes sådan set, at det er lidt at tegne et skræmmebillede.

Nu spørger hr. Peter Skaarup så, om vi ikke kunne komme på nogle øvrige initiativer. Så vil jeg igen gerne spørge hr. Peter Skaarup, om det ikke er korrekt, at hr. Peter Skaarup også står bag politiets initiativer disse 4 år inden for den nuværende aftaleperiode om politiets økonomi. Det står Dansk Folkeparti og hr. Peter Skaarup jo sådan set også bag, er det ikke korrekt?

Kl. 10:31

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:31

Peter Skaarup (DF):

Jeg står fuldstændig bag det, der står i den aftale, nemlig at vi også skal sikre, at der gribes hårdt ind over for voldelig kriminalitet i vores byer, hvor meget af den her kriminalitet med knive jo foregår.

Men det ændrer ikke ved, at når vi laver aftaler, og når der laves lovgivning i Folketinget, så er vi hele tiden nødt til at holde øje med, hvad det er for en udvikling, der sker ude i samfundet. Tingene er jo ikke statiske, som jeg sagde tidligere i debatten. Hvis der f.eks. på miljøområdet sker en kæmpe miljøforurening, som man er nødt til at gøre noget ved, jamen så sker det da ofte, at Folketinget er nødt til at handle og gøre noget akut. Og her er vi altså i den situation, at vi ser en kæmpe kedelig udvikling i antallet af knivoverfald. Så kan vi da ikke bare sidde med armene over kors.

Kl. 10:32

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Det har så givet plads til, at endnu en spørger har meldt sig. Hr. Ole Hækkerup, værsgo.

Kl. 10:32

Ole Hækkerup (S):

Tak, fru formand. Jeg skal bare bede hr. Peter Skaarup bekræfte, at den straf, man får for at have en kniv med i nattelivet, vil være den samme i dag, som den var i 2010.

Kl. 10:33

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:33

Peter Skaarup (DF):

Det er den jo ikke nødvendigvis, for det, som loven siger, er, at man i udgangspunktet giver bøde, første gang en person bliver taget med en ulovlig kniv. Det er udgangspunktet. Så er der forskellige ting i bemærkningerne, der fortæller os, hvad der skal ske i gentagelsestilfælde og under skærpene omstændigheder osv. osv. Men den lov, som Socialdemokraterne i øvrigt var med til at få vedtaget i sin tid i 2010, er blevet ændret. Det kommer vi ikke uden om. Der er det bare udenomssnak, hvis man forsøger på at give et andet billede.

Det ændrer ikke ved, at vi nu står i den situation, at der var en lov i 2010, og at der er sket en ændring i 2012. Vi kan bare se, at det ikke har været nok. Hr. Ole Hækkerup må som ordfører også kunne se på tallene, at der skal mere til, at der skal gøres noget mere. Der kunne jeg da godt tænke mig at få hr. Ole Hækkerups vurdering af, hvad der skal til, hvad regeringen har tænkt sig, for justitsministeren fortalte jo ikke rigtig noget om, hvad regeringen vil. Der kom ikke rigtig nogen klare initiativer. Hvad kunne den socialdemokratiske ordfører tænke sig der skulle ske?

Kl. 10:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 10:34

Ole Hækkerup (S):

Når jeg spørger hr. Peter Skaarup om det med, hvordan man kan sammenligne retstilstanden, er det, fordi jeg sådan set tror, at hr. Peter Skaarup godt ved, at det, der er retstilstanden nu, i virkeligheden er det samme, som det var før. Efter dommen i Højesteret tilsvarede den måde at fortolke knivloven på nemlig nu det, som står i lovgivningen. Jeg tror sådan set i øvrigt, at hr. Peter Skaarup og jeg er enige om, at sådan skal det også være. Man skal rykke direkte i fængsel, hvis man har kniv med i nattelivet.

Men jeg synes, det skygger for diskussionen om, hvad man vil gøre fremadrettet, hvis vi skal blive ved med at diskutere, om vi synes, at den retstilstand, der er i Danmark, passer med retstilstanden i 2010, eller om vi ikke synes, at den passer med retstilstanden i 2010. Jeg har hr. Peter Skaarup mistænkt for bevidst at forsøge at blande de to diskussioner sammen. Det er derfor, jeg gerne vil have en afklaring. Er det ikke korrekt, at den straf, man får, hvis man bliver grebet med kniv i nattelivet, er den samme i dag, som den var i 2010?

Kl. 10:35

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:35

Peter Skaarup (DF):

Det minder mig sådan lidt om diskussionen vedrørende udvisningslovene. Her siger regeringen også, at den kommer med et lovforslag, som ingenting ændrer – eller det er der i hvert fald nogle i regeringen der siger. Men hvorfor er der så brug for et lovforslag efter diktat fra EU på det område? Hvorfor er der brug for lovgivning i forbindelse med en lov, der var god nok? Socialdemokraterne stemte selv for den i 2010. Hvis man ingenting ændrer, er der vel ikke brug for at ændre noget.

Men det, jeg egentlig vil frem til, er noget andet. Det er fair nok, at man nu har lavet den ændring, og det har man haft et flertal for i Folketinget. Skulle vi i Folketingets partier så ikke sætte os sammen – og det er lidt der, jeg efterlyser at justitsministeren sådan mere med åben pande kæmpede den kamp – og spørge: Hvad kan vi egentlig gøre her? Hvad kan vi gøre? For vi har en udvikling, som hr. Ole Hækkerup vel heller ikke kan sige er tilfredsstillende. Der er i dag langt flere overfald, der er langt flere, der tages med ulovlige knive i byen. Skulle vi ikke sætte os sammen og finde nogle løsninger i stedet for at gå ind i de her juridiske specifikke diskussioner, som jo ikke løser problemet?

Kl. 10:36

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Nu er der ikke flere, der har trykket sig ind i talerkøen, så vi fortsætter i ordførerrækken, hvor den næste er hr. Karsten Lauritzen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:36

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Det er jo et alvorligt emne, vi diskuterer her i Folketingssalen i dag på baggrund af en forespørgsel stillet af Dansk Folkeparti om brugen af knive i nattelivet. Hvis man læser offerundersøgelsen fra Det Kriminalpræventive Råd, vil man se, at andelen af befolkningen, der bliver udsat for vold, er faldende – og det er jo positivt – men tallene dækker imidlertid også over udsving, som er stærkt bekymrende. F.eks. er det sådan, at antallet af personer, der oplever vold flere gange, er stigende, og der er en række andre interessante ændringer i kriminalitetsmønsteret. Antallet af værtshusslagsmål er f.eks. faldet, men desværre tyder alt på, at slagsmål på skumle bevertninger nu er blevet erstattet af noget, der er langt mere alvorligt og rammer mere vilkårligt, nemlig knivoverfald i nattelivet.

De seneste tal fra Københavns Politikreds taler jo deres helt tydelige sprog: Der er desværre sket en massiv stigning i antallet af overfald med kniv og en massiv stigning i antallet af personer, der er blevet taget med kniv. I København blev 467 taget for at gå med ulovlig kniv – dvs. en kniv med et blad på over 7 cm – på et offentligt sted fra første til tredje kvartal i 2012. Det svarer til en stigning på 46 pct. i forhold til 2011 og 2010. Og det er som sagt tal fra Københavns Politikreds og Københavns Kommune.

I BT har man tidligere på måneden kunnet læse, at kilder i politiet vurderer, at stigningen skyldes, at der er nogle kriminelle, der synes, at det er billigt at blive taget med en ulovlig kniv i modsætning til at blive taget med et langt værre våben, f.eks. en pistol eller andet, og man tænker i den straf, man får. Det er jo en interessant iagttagelse, som man nok må sige er korrekt.

Den nuværende regering mener jeg sådan set ikke har lempet knivloven ved lovændringen for et års tid siden, men man har sagt, at man har lempet den. Jeg tror sågar, det blev sagt i nogle af ordførtalerne. Man har sendt et meget, meget uheldigt signal om, at det nu ikke er så galt at gå med kniv længere. Og det sender jo også et signal, som nogle kriminelle elementer desværre opfatter. Desværre er det sådan, at det ikke kun er forhærdede kriminelle, der går med kniv. Det er også udbredt blandt helt almindelige unge. De meget omtalte ture til Prag for gymnasieelever i vinterferien resulterede i to knivstikkerier – ikke i København, men i Prag. Det er et alvorligt skråplan, at den slags sker blandt ganske almindelige unge mennesker. Man betragter ikke en kniv som noget farligt, men som noget, man tager med sig, når man går i byen, om det så er i det københavnske natteliv eller i Prag.

Kan vi som politikere så ændre på problemet? Det er ikke sikkert. Det er i lige så høj grad en holdningsændring, der skal til: Det er ikke i orden at gå med kniv. Selvfølgelig skal man ikke tage en kniv med, når man skal have en glad aften i byen.

Desværre får tendensen en selvforstærkende virkning, fordi nogle føler, at de er nødsaget til at tage en kniv med, hvis de nu skulle blive overfaldet. At vi som politikere ikke nødvendigvis kan løse problemet alene, betyder ikke, at vi blot kan læne os tilbage og undskylde os med, at der skal en holdningsændring til. Vi har også et ansvar. Og det er måske i den forbindelse, vi lidt savner, at justitsministeren påtager sig det ansvar. Vi savner lidt, at justitsministeren foretager sig andet end blot at sige, at det må politiet håndtere, det er kun et københavnerproblem, det gør sig ikke gældende i resten af landet. Der bliver vi fra Venstres side nok nødt til at sige til justitsministeren, at det, man ser udvikle sig i Københavns Politikreds, ofte er begyndelsen på en landsdækkende tendens. Og hvis man ønsker at bekæmpe knive i nattelivet, tror jeg, man skal tage den her ganske drastiske stigning i Københavns Politikreds meget, meget alvorligt, for den vil brede sig til resten af landet, hvis den ikke allerede er på vej til at brede sig til resten af landet.

Derfor må vi selvfølgelig også politisk tage en diskussion om, hvorvidt den lovgivning, vi har, er god og fornuftig. Er den prioritering, politiet har, god og fornuftig? Kan vi som politikere gøre noget for at facilitere en holdningsændring blandt unge? Der har vi altså et ansvar, som ligger ud over at læne os tilbage og bare henvise til, at politiet må håndtere det.

Knive i nattelivet, på skoler og alle mulige andre steder i samfundet, hvor man ellers skulle være tryk – stigende brug af knive, fund af knive, konfiskation af knive de her steder – er en meget bekymrende udvikling. Vi har jo set, at det, at nogle tager kniv med i nattelivet, kan have fatale konsekvenser. Det skete for Jonas, der blev knivdræbt i Kødbyen i november – et helt tilfældigt offer, som blev overfaldet på dansegulvet eller på et toilet. Det kunne være sket for hvem som helst. Vi så for endnu kortere tid siden en 22-årig elev blive overfaldet på Københavns Tekniske Skole – et groft overfald, hvor offeret blev stukket flere gange. Derfor ønsker vi i Venstre at tage en politisk diskussion om, hvad vi fra lovgivers side kan gøre for at forhindre, at sådan nogle tilfælde gentager sig.

Kl. 10:42

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til en spørger, som er hr. Ole Hækkerup.

Kl. 10:42

Ole Hækkerup (S):

Tak, fru formand. Jeg skal bare spørge: Ønsker Venstre at ændre knivloven?

Kl. 10:42

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:42

Karsten Lauritzen (V):

Vi har jo lavet et forslag til vedtagelse sammen med bl.a. Dansk Folkeparti og De Konservative, hvor vi skriver, at vi synes, at man skal se på, om den udvikling, der er i København, er landsdækkende, og at vi i lyset af den kriminalitetsudvikling da gerne vil diskutere, om man kan tage lovgivningsmæssige initiativer. Jeg vil da heller ikke udelukke, at man kunne se på, om man skulle lave om i den måde, som lovgivningen er skruet sammen på i forhold til det at bære kniv. Det er meget alvorligt. Jeg tror, at vi, hvis vi læser referatet fra de møder, som borgmestrene fra kommunerne holder med politiet, og vi læser i kredsreferatet fra Københavns Politikreds, så også kan se, at man i Københavns Kommune – her har man jo mig bekendt en socialdemokratisk overborgmester, som faktisk også er tidligere socialdemokratisk justitsminister – tager den her udvikling meget, meget alvorligt.

Det synes jeg sådan set også at vi skylder at gøre her fra Folketingssalen.

Kl. 10:43

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 10:43

Ole Hækkerup (S):

Det er blot for at høre, om jeg har forstået det rigtigt: Det ønske, som Dansk Folkeparti har om at lave knivloven om nu, kan man ikke sige at Venstre deler – i hvert fald ikke lige her og nu?

Kl. 10:43

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:43

Kl. 10:46

Karsten Lauritzen (V):

Altså, jeg kan jo godt læse op fra det forslag til vedtagelse, som vi står bag, og som sikkert bliver runddelt på stolene om lidt. Det siger:

»Folketinget opfordrer på den baggrund regeringen til at tage initiativer, herunder lovgivningsmæssige initiativer, der kan imødegå denne udvikling, bl.a. ved at målrette politiets indsats yderligere med fokus på ulovlige knive i nattelivet og besiddelse af ulovlige knive, hvis det sker som led i bandeaktiviteter«.

Vi ser en meget, meget bekymrende udvikling på bandeområdet; det ser vi på Vestegnen. Vi ser den også der, hvor man tager kniv med i nattelivet, og hvor der desværre er en del unge, der ender i en situation, hvor de bruger den kniv med katastrofale følger. Det skal man tage meget alvorligt, og derfor vil jeg da bestemt ikke udelukke, at vi ønsker at lave lovgivningsmæssige ændringer, også i forhold til den lovgivning, der omgærder det, der handler om ulovlige knive.

Modsat hr. Ole Hækkerups og justitsministerens parti vil vi ikke bare læne os tilbage og sige, at det må politiet tage sig af, og at problemet nok forsvinder. Nej, vi frygter tværtimod, at det breder sig til resten af landet. Og der har vi som politikere og som lovgivere et ansvar, og det ønsker vi at tage på os i Venstre.

Kl. 10:44

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er en spørger mere, nemlig hr. Jeppe Mikkelsen, Radikale Venstre, værsgo.

Kl. 10:44

Jeppe Mikkelsen (RV):

Det er lidt i samme spor: Der står jo ikke specifikt, hvad det er for nogle lovgivningsinitiativer, som regeringen skal tage, hvis det er, at det her forslag til vedtagelse, som hr. Karsten Lauritzen støtter op om, bliver vedtaget. Og det er sådan set også på vegne af justitsministeren, for jeg tror heller ikke, justitsministeren umiddelbart ved, hvad det er, Venstre, Dansk Folkeparti og Konservative ønsker. Men ønsker man at rulle den ændring af knivloven, som vi så sidste år, tilbage? Eller hvad er det, som man godt kunne tænke sig at regeringen gjorde, hvis det her forslag til vedtagelse blev vedtaget?

Kl. 10:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:45

Karsten Lauritzen (V):

Formålet med forslaget til vedtagelse er sådan set at finde ud af: Er der en bred enighed i Folketinget om det? Nu ved vi jo, al den stund at regeringspartierne ordførere endnu ikke har været på talerstolen, ikke, hvad der står i det forslag til vedtagelse, som bl.a. Det Radikale Venstre, Socialdemokratiet og SF kommer med – jeg formoder, at man er enige om et forslag til vedtagelse. Men vi vil gerne, i lyset af den kriminalitetsudvikling, vi ser på bandeområdet, med knive i nattelivet, sætte os ned og diskutere, hvis der er et flertal i Folketinget: Kan man tage nogle lovgivningsmæssige initiativer?

Vi vil også gerne diskutere, hvad man kan lave af oplysningskampagner eller andet; det står der også i forslaget til vedtagelse. Og hvis hr. Jeppe Mikkelsen og Det Radikale Venstre ønsker at være med, synes jeg, vi skal sætte os ned og diskutere det, og så skal vi gerne blive konkrete. Men jeg frygter lidt, at hr. Jeppe Mikkelsen og regeringspartierne overhovedet ikke vil noget, og at de vil læne sig tilbage og sige: Ja, det må politiet tage sig af; der er ikke behov for at gøre noget som helst fra lovgivernes side. Og det er vi i Venstre bare uenige i.

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke flere spørgsmål til denne ordfører, så vi fortsætter ordførerrækken. Den næste ordfører er hr. Ole Hækkerup, Socialdemokraterne, værsgo.

Kl. 10:46

(Ordfører)

Ole Hækkerup (S):

Tak, fru formand. Også Socialdemokraterne er, som vel alle i virkeligheden med rette bør være, bekymrede over hvert eneste tilfælde af knive i nattelivet. Knive hører ikke hjemme i nattelivet. Når knive bruges til at bevæbne sig, er der jo tale om en helt gal udvikling. I dag får vi diskuteret, hvad vi kan gøre ved det, for der er tragiske og helt meningsløse tilfælde, hvor tilfældige bliver ofre for knive i nattelivet.

I den besvarelse, vi lige har fået, pegede justitsministeren på, at der er sket en stigning i antallet af anmeldelser af drabs- og voldsforbrydelser i København, hvor der har været brugt kniv. Ministeren pegede også på, at det ikke er tilfældet andre steder i landet. Det betyder selvfølgelig også, at det er særlig vigtigt at få gjort noget ved det her netop i København.

Derfor er det godt, at Københavns Politi i slutningen af 2012 har lavet en særlig plan for og en særlig indsats mod knive i by- og nattelivet, og at den indsats er blevet forlænget her ind i 2013. Det er også godt, at Københavns Politi har oprettet visitationszoner. Det gør noget ved utrygheden her og nu.

Men vi har jo også brug for at finde ud af, hvorfor der er kommet flere knive. Skyldes det rocker- og bandemiljøet? Er der ved at brede sig en holdning herfra om, at man skal bevæbne sig? Det er det, vi skal have Københavns Politi til at svare på. Hvad er deres oplevelse af grunden til, at antallet af anmeldelser, hvor der har været anvendt kniv, er steget? Det skal vi så bruge til at svare på, hvor vi kan sætte hårdt og præcist ind. Og vi vil fra Socialdemokraternes side lytte meget nøje til, hvad politiet melder tilbage.

I debatten har vi allerede været lidt omkring det her med, om man kan sige, at knivloven er blevet lempet. Det kan jeg med det samme afvise fuldstændig at den er. Man bliver i dag idømt præcis det samme, som man tidligere blev idømt. Og bærer man kniv i nattelivet, er straffen i dag fortsat ubetinget fængselsstraf. Sådan mener vi også at det skal være.

Som jeg har hørt Dansk Folkeparti, mener de i virkeligheden, at også lystfiskeren, der en formiddag ved en fejl har taget kniven med til bageren, skal have ubetinget fængselsstraf. Han skal efter min mening nøjes med en bøde. Hvis det er det, man ønsker, må jeg sige, at vi er uenige, og jeg tror sådan set heller ikke, at lige præcis det har noget som helst med knive i nattelivet at gøre, eller at det i øvrigt ville hjælpe på det.

Bundlinjen er, at vi har brug for politiets indsats. Vi har brug for at få set på politiets evaluering af årsagen til, at der er kommet flere anmeldelser i forbindelse med knive. Vi skal fastholde presset på rocker- og bandemiljøet. Det er jo det, der også allerede har været fremme, for vi kan have en fornemmelse af, at det i virkeligheden er der, en stor del af problemet starter. Derudover skal vi kæmpe for, at holdningen er, at knive er uacceptable i nattelivet. Her er jeg så særlig glad for visitationszonerne, men også for den kampagne mod knive i nattelivet, som regeringen indgik en aftale med Enhedslisten og Liberal Alliance om i 2011, og som stadig løber. Vi skal bekæmpe både holdningen og handlingen, der ligger bag knive i nattelivet.

På den baggrund skal jeg på vegne af Socialdemokraterne, SF, De Radikale og Enhedslisten oplæse følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget er bekymret for den stigning i antallet af knivoverfald, der er konstateret i København siden 2009.

Folketinget tager på det kraftigste afstand fra knive i nattelivet og understreger, at straffen for at bære kniv i nattelivet ikke er lempet.

Folketinget finder, at knive i nattelivet skal bekæmpes med effektiv håndhævelse af de gældende regler og med præventive tiltag.

Folketinget noterer sig med tilfredshed, at politiet prioriterer indsatsen mod knive i nattelivet højt, og at Det Kriminalpræventive Råd har iværksat en kampagne på området.

Folketinget konstaterer, at ordningen med ubetinget frihedsstraf er videreført for personer, der bærer kniv på steder eller under omstændigheder, hvor der er en nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter, f.eks. som følge af en bandekonflikt.

Folketinget opfordrer regeringen til fortsat at have fokus på problemet.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 35).

Det, der er vores grundlæggende hensigt med det her, er jo i virkeligheden at sige, at vi er nødt til at gøre noget her og nu. Vi er nødt til at have en politiindsats her og nu. Så er vi nødt til at spørge Københavns Politi: Hvad tror I er årsagen til, at der er sket en stigning i antallet af knivoverfald? Når Københavns Politi kommer tilbage og siger, at de tror, at det er det og det, der ligger bag, så får vi det adresseret, og hvis det kommer fra rocker- og bandemiljøet og er en holdning, der er ved at brede sig, skal vi sætte hårdt og præcist ind over for lige præcis det, som politiet påpeger.

Derfor tror jeg også, at vi kommer til at diskutere det her i Folketinget igen, og det er selvfølgelig, fordi vi i virkeligheden skal sørge for at holde sammen om, at alle i Folketinget er enige om, at den stigning, som vi siden 2009 har set i antallet af anmeldelser, hvor der er anvendt kniv, er uacceptabel.

Kl. 10:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Det fremsatte forslag til vedtagelse vil indgå i den videre drøftelse.

Der er foreløbig tre til korte bemærkninger, og den første er hr. Martin Henriksen. Værsgo.

Kl. 10:51

Martin Henriksen (DF):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Ole Hækkerup, om Socialdemokratiet og regeringen er klar med andre initiativer, ud over at man vil afvente, at der kommer en melding fra politiet. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi fra Dansk Folkepartis side synes, at man kunne gå ind og kigge på at stramme knivloven. Vi ønsker så, at man går tilbage til det, som var gældende, da den her regering lempede knivloven, men man kunne jo også godt kigge på andre stramninger.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om Socialdemokratiet og regeringen er på vej med nogle lovgivningsmæssige initiativer i forhold til knivloven, så man sender det klare signal og selvfølgelig også i virkelighedens verden sørger for, at folk, der render rundt med knive, selvfølgelig bliver pågrebet og også kommer bag lås og slå.

Kl. 10:51

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 10:51

Ole Hækkerup (S):

Der er to ting, jeg gerne vil nå at sige på det minut, der nu er til rådighed. Det ene er, at når Københavns Politi vender tilbage og siger, hvad deres evaluering er af, hvorfor vi har set flere tilfælde med an-

meldelser vedrørende situationer, hvor der er blevet brugt kniv, så synes vi, at man skal lytte meget nøje til det. Jeg ved jo ikke på forhånd, hvad det er. Hvis de kommer tilbage og siger, at det problem særlig kommer fra anvendelse af kniv i hjemmet, eller at det særlig kommer fra rocker/bandemiljøet, så synes jeg, at Folketinget skal kigge på det og finde ud af, hvad vi kan gøre ved det. Jeg vil ikke udelukke noget som helst på forhånd, før Københavns Politi vender tilbage og siger, hvad årsagen er. Det er det ene, jeg gerne vil nå at sige.

Det andet, jeg gerne vil sige, er, at når hr. Martin Henriksen siger, at regeringen har lempet knivloven, så bliver jeg bare nødt til at understrege igen, som jeg også har gjort det i ordførertalen, og som jeg allerede har gjort det i forbindelse med flere spørgsmål her, at den straf, man vil få ved at bære en kniv i nattelivet i dag, er præcis den samme, som den var i 2010. Man kan altså ikke ærdrueligt argumentere for, at der er sket en lempelse af knivloven.

Kl. 10:52

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 10:52

Martin Henriksen (DF):

Der er vi så uenige. Men der er en ting, jeg ikke forstår, og det er, at hr. Ole Hækkerup siger, at vi skal afvente, hvad Københavns Politi kommer og siger. Altså, der er jo tale om en stigning, vi har set igennem flere år, og derfor må Københavns Politi jo allerede nu have et billede af, hvordan virkeligheden ser ud. Så jeg forstår egentlig ikke, at man ikke i forbindelse med denne debat allerede har indhentet den vurdering fra Københavns Politi, for det burde jo sådan set være muligt.

Så jeg vil bare slutte af med at spørge, om ikke Socialdemokratiet vil foranledige, at regeringen og justitsministeren beder Københavns Politi om allerede nu at komme med deres vurdering, så vi kan få sat lidt skub tingene. Den vurdering må jo allerede ligge der, i og med at der er tale om en stigning, der, som ordføreren også påpeger, har fundet sted igennem flere år, så der er ingen grund til at vente.

Kl. 10:53

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:53

Ole Hækkerup (S):

Altså, som jeg har forstået det fra Københavns Politi, så har man set en stigning i antallet af anmeldelser, hvor der har været anvendt kniv. Herefter beslutter Københavns Politi at sige: Vi kan se, at der i vores område er en voldsom stigning, og det ønsker vi at gøre noget ved, og derfor laver vi en skærpet indsats. Den skærpede indsats betyder – vil jeg formode – også, at Københavns Politi får en meget bedre idé om, hvad det er, der ligger bag den her stigning.

Når den skærpede indsats er slut, eller når man har udført den skærpede indsats i et stykke tid, kan man vende tilbage til Folketinget og sige: Det her er, hvad vi er nået frem til med hensyn til årsagerne til, at der er sket en så markant stigning i anmeldelser, der vedrører brug af kniv, til Københavns Politi. Så skal vi da sætte os ned som Folketing og spørge, hvilke konklusioner vi så vil drage af det. Det er da det eneste rigtige at gøre.

Kl. 10:54

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Næste spørger er hr. Tom Behnke, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:54

Tom Behnke (KF):

Heldigvis har vi jo et godt politi, som yder en fantastisk indsats, og som hele tiden regulerer indsatsen efter, hvor der er behov for det. Men har vi en regering, der justerer efter, hvor der er behov for en indsats? Har vi et regeringsparti, der prøver på at regulere efter, hvor der er behov for en indsats? Det er jo det, der er spørgsmålet. Det er derfor, vi har en forespørgselsdebat. Jeg synes, det er fint nok, at man vil spørge politiet, hvad deres vurdering er af det stigende antal, ja, ikke bare stigende, men der er tale om en fordobling af antallet af knivoverfald. Det er jo helt alarmerende. Men det, som politiet aldrig nogen sinde vil fortælle, er jo de ting, som er sket i Folketinget.

Her er spørgsmålet til ordføreren jo: Er det ikke rigtigt, at Socialdemokratiet sammen med Liberal Alliance og andre tordnede imod den såkaldte knivlov og bebudede, at lige så snart man kunne komme til det, ville man rulle stramningerne tilbage? Og det er det signal, der er røget ud over hele landet. Det er den opfattelse, man har fået. Da Liberal Alliance sammen med regeringen lempede våbenloven, fik man det indtryk, at nu havde de rullet det hele tilbage, og det er det, der er miseren. Og det kan politiet jo ikke svare os på, for det tør de ikke.

Kl. 10:55

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:55

Ole Hækkerup (S):

Jeg tror simpelt hen ikke, at det er korrekt, når hr. Tom Behnke siger, at Socialdemokraterne tordnede mod knivloven. Næh, jeg skal da gerne gentage det, men jeg tror altså, at hr. Tom Behnke fuldt ud er opmærksom på det: Vi stemte for knivloven, også i den oprindelige version, som Højesteret så siden ændrede fortolkningen af. Vi er tilfredse med den måde, det er endt på efter Højesterets fortolkning. Det er sådan set også det, vi har sørget for nu er gældende lovgivning i kongeriget. Det er nemlig: Ryk direkte i fængsel og ryk direkte til ubetinget fængselsstraf, hvis du har kniv med i nattelivet. Men har vi tilfældet med at være nede hos bageren og med lystfiskeren og alt det der, så behøver man ikke rykke direkte i fængsel. Det er den retstilstand, vi ønsker. Men vi har sådan set stået ved det her hele vejen. De andre partier må svare for sig om, hvad de har sendt af signaler. Men i den her debat kan jeg jo ikke lade være med at undre mig, for er der blandt Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti så egentlig enighed om, hvad man ønsker at lave om i den nuværende retstilstand? Hvem af de tre partier ønsker egentlig at ændre knivloven? For det fremgår jo ikke af forslaget til vedtagelse, og jeg kan jo godt forestille mig, at man prøver at gemme sig under nogle formuleringer, der hedder, at ja, vi vil se på nye initiativer. Ja, ja, men det kan også sagtens være, at den formulering skal skjule, at man i virkeligheden ikke er enige. Derfor gør jeg en dyd ud af at sige, hvor vi er henne. Vi synes, at den nuværende retstilstand, hvor man skal rykke direkte i fængsel, er fremragende.

På et tidspunkt er politiets indsats slut, og de kommer og siger, at de har gjort sig disse erfaringer. Hvis det så betyder, at de siger, at vi har et meget specifikt lovgivningsproblem, de synes Folketinget er nødt til at kigge på, så skal vi da så sandelig kigge på det.

Kl. 10:57

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Tom Behnke for det andet spørgsmål.

Kl. 10:57

Tom Behnke (KF):

Det er fuldstændig rigtigt. Socialdemokratiet stemte jo for lovforslaget. Det ved jeg ikke hvor mange der har opdaget. Men det, som rigtig mange opdager, er det, der skete efterfølgende, da man så skulle til at implementere den lovgivning, og da man skulle til at håndtere den derude. Der var nogle, der blev sigtet. Allerede da nogle var blevet sigtet, kom der nogle kæmpe avisoverskrifter om, at det var helt forfærdeligt. Mange af dem blev så i øvrigt frikendt. Det skrev man ikke så meget om. Men resultatet var jo politisk. Der ligger en forskel. For der var flere ordførere, der var ude at tale med meget store bogstaver om, at det, der var sket, var helt forfærdeligt, og at man, når man fik mulighed for det, ville rulle stramningerne af knivloven tilbage. Det signal blev bredt ud over hele landet. For jeg er jo enig i, at der juridisk set ikke er de store forskelle. Men hvem af de kriminelle sidder og læser paragraffer i de love, vi vedtager herinde i Folketinget? Det er der jo ingen, der gør. Men de hører om overskrifterne i tv og radio, de læser overskrifterne i avisen, og det er den forskel, der har været. Det er den forskel, der har været, mens vi har set en galoperende stigning i antallet af knivoverfald. Det er signalet om, at nu er det ikke længere så slemt at gå rundt med en kniv, det gør ikke så meget, og når vi får magten, så skal vi nok rulle det tilbage.

Det er jo det, der er forskellen, og det er man nødt til at forholde sig til.

Kl. 10:58

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 10:58

Ole Hækkerup (S):

Så bliver jeg jo nødt til at sige til hr. Tom Behnke, og her kommer vi rundt om det igen: Jeg har ikke sendt det signal, og Socialdemokraterne har ikke sendt det signal. Hvis hr. Tom Behnke synes, at han kender nogen, der har svunget sig op på den høje hest og sagt, at nu skal vi bruge det her, og at der er alt muligt, så synes jeg da, at det er helt relevant, at hr. Tom Behnke spørger om det. Det er det ene.

Det andet er, hvis man så siger, at lovgivning også opfattes som en måde at sende signaler på. Ud over at det ændrer retstilstanden, så opfattes det også som en måde at sende signaler på. Så bliver mit spørgsmål jo: Hvad for en lovændring har Det Konservative Folkeparti tænkt sig at gennemføre, hvis man havde magt, som man har agt? For hvis man tror på det, hr. Tom Behnke siger, nemlig at lovgivning ikke alene ændrer retstilstanden, men også sender signaler, så må Det Konservative Folkeparti jo have et ønske om at ændre lovgivningen om ikke andet for at sende signaler. Det er jo noget af det, vi i virkeligheden godt kunne tænke os at få boret ud undervejs i den her debat, altså hvem ønsker egentlig at ændre knivloven? Det er jo noget af det eneste, der indtil videre har vist sig at være uhyre vanskeligt at få svar på.

Kl. 10:59

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste for en kort bemærkning er hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:59

Peter Skaarup (DF):

Tak for det. Jeg var ikke glad for, at der ikke rigtig var nogen initiativer i hr. Ole Hækkerups ordførertale, og det var jeg heller ikke glad for at justitsministeren manglede. Men en ting, jeg syntes var godt at hr. Ole Hækkerup fremhævede, var de såkaldte visitationszoner, alt-

så hvor politiet i et nærmere bestemt område kan sige: Her visiterer vi for ulovlige knive, skydevåben og lignende.

Her i januar måned, den 15. januar, meddelte politiet, at nu havde man oprettet visitationszoner i Herlev, Gladsaxe og Ballerup som konsekvens af meget kriminalitet, bl.a. brug af skydevåben. I forbindelse med den diskussion var det jo sådan, at regeringspartneren til Socialdemokraterne, nemlig Det Radikale Venstre, sagde, at politiloven burde ændres, fordi det var for meget, og at man ikke ville acceptere, at der blev indført visitationszoner i de her tre kommuner.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Ole Hækkerup: Hvad sker der egentlig i den sag? Kan vi regne med, at visitationszonerne fortsat kan eksistere, også i de områder, hvor politiet finder det nødvendigt, eller bliver der også lempet på det her område efter radikal kritik af loven?

Kl. 11:01

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:01

Ole Hækkerup (S):

Jeg ved ikke, hvem i Det Radikale Venstre hr. Peter Skaarup sigter til. Jeg holder ikke øje med, hvad alle medlemmer af alle andre partier mener. Jeg har ikke hørt den radikale retsordfører sige, at han ønskede at ændre lovgivningen vedrørende visitationszoner, og jeg kan sige med det samme: Det ønsker vi heller ikke.

Det kan jo godt være, at noget af det, der viser sig, når Københavns Politi sætter sig ned og evaluerer, hvorfor der er sket den her stigning over flere år i antallet af anmeldelser, altså anmeldelser i forbindelse med knive, er, at de når frem til den konklusion, at nogle gange skal man i virkeligheden oprette visitationszoner tidligere – i øvrigt for at sende et meget klart signal. Det signal tror jeg i modsætning til hr. Tom Behnke virker meget mere effektivt i forhold til en kultur, der måske er ved at udvikle sig forkert, end nok så mange vedtagelser, man laver i Folketinget.

Så jeg vil ikke gøre mig klog på, hvad forskellige medlemmer af andre partier har udtalt, men vil bare sige: Der er ingen ændringer i forhold til visitationszoner, det påtænker regeringen på ingen måde. Tværtimod er det noget, jeg påpegede som noget af det, der virkelig er effektivt i forhold til at løse det her problem.

Kl. 11:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ønsker hr. Peter Skaarup ordet for en anden bemærkning? Værsgo.

Kl. 11:02

Peter Skaarup (DF):

Jo tak. Jeg kan så røbe for hr. Ole Hækkerup, at det faktisk var den radikale retsordfører, hr. Jeppe Mikkelsen, der sagde, at det var galt, hvad man havde lavet fra politiets side i forbindelse med de her tre kommuner. Det, der blev sagt, var:

»Det ser ud til at være på kant med politiloven, og jeg tror, man har lavet en fejl, da man oprettede den her visitationszone. Det er meget vigtigt, at visitationszoner har et begrænset areal i form af enkelte gader, pladser eller lignende. Tre kommuner er et meget, meget stort areal.«

Det siger hr. Jeppe Mikkelsen, og det, der også bliver sagt, og det er måske det værste, er, at det er en unødvendig mistænkeliggørelse af borgerne i de pågældende områder. Det bliver der sagt fra Det Radikale Venstres side.

Det er jo et eksempel på den værdipolitik, som sikkert må give anledning til meget store problemer i regeringen, for Socialdemokraterne har, synes jeg, en udmærket holdning til det her, men De Radikale har jo en helt anden holdning. Og det kan meget vel være derfor, at vi har fået den her lempede knivlov. Enhedslisten har jo også

en helt anden holdning; de vil sikkert slet ikke have nogen visitationszoner.

Så hvor står regeringen egentlig henne på det her punkt? Det bringer den her sag jo uvished om.

Kl. 11:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:03

Ole Hækkerup (S):

Der er flere ting. For det første sagde hr. Peter Skaarup igen: lempelse af knivloven. Jeg bliver nødt til at gentage, at den straf, man vil få i dag, er præcis den samme straf, som man ville få i 2010. Det siger jeg bare for at få ryddet den del af det af vejen.

Så går jeg over til selve spørgsmålet: Jeg har det selv sådan med visitationszoner, at hvis jeg var i byen og der var en visitationszone og jeg blev visiteret, så ville jeg ikke føle det som krænkende eller som et overgreb. Så ville jeg være glad for det, fordi jeg ville vide, at alle de andre også var blevet visiteret. Jeg tror i virkeligheden, at det lige præcis er sådan, kulturen fungerer.

Det vil sige, at hvis der er ved at brede sig en holdning fra f.eks. bande- og rockermiljøet – som har været fremme som et af de steder, hvor en anden holdning til knive kunne være startet, hvad man levende kan forestille sig – så er det, at der kommer visitationszoner, en meget effektiv måde at få fat i dem på, men så sandelig også en effektiv måde at sende et signal til resten af dem, der er i byen, på om, at det her ikke er en udvikling, vi ønsker.

Jeg kan sige med det samme, at Socialdemokraterne og regeringen som sådan overhovedet ikke på nogen måde påtænker at ændre lovgivningen vedrørende visitationszoner.

Kl. 11:04

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Jeg har endnu en til en kort bemærkning, hr. Karsten Lauritzen, Venstre, værsgo.

Kl. 11:04

Karsten Lauritzen (V):

Nu siger den socialdemokratiske ordfører, at man ikke har nogen intentioner om at ændre reglerne om visitationszoner, og så vil jeg godt spørge hr. Ole Hækkerup, om man heller ikke set i lyset af kriminalitetsudviklingen har nogen overvejelser om at ændre noget eller tage lovgivningsmæssige initiativer til at imødegå den. Nu sagde hr. Ole Hækkerup godt nok i sin ordførertale, at vi jo ikke ved noget, og justitsministeren sagde også i sin ministertale, at det kun er i København og ikke i de andre politikredse, men hvis det nu skulle vise sig, at det er udtryk for en generel tendens, vil Socialdemokraterne så være med til at se på lovgivningsmæssige initiativer?

Kl. 11:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:05

Ole Hækkerup (S):

Altså, jeg vil ikke afskrive noget som helst på forhånd, før Københavns Politi vender tilbage og fortæller, hvorfor man har set en stigning i antallet af anmeldelser, hvor der er anvendt kniv. Som vi har været lidt inde på, kan det jo skyldes noget, der har meget med bande- og rockermiljøet at gøre. Hvis jeg, inden vi har hørt noget fra Københavns Politi, selv skulle give en vurdering af det, ville jeg tro, at det var det, man så. Og så skal vi da i høj grad kigge på, hvad vi kan gøre for at skærpe der.

Jeg tror så i øvrigt, at den skærpede indsats fra politiets side er noget af det, vi skal kigge på, i øvrigt i den politiforligskreds, som både hr. Karsten Lauritzens parti og mit parti er med i. Men skyldes det noget helt andet, som vi ikke er opmærksomme på i dag, så vil jeg ikke på forhånd afskrive nogen som helst mulighed for at kigge på det.

Derfor, når nu vi ikke har fået at vide af Københavns Politi – dem, der har fingrene nede i suppen – hvad de mener er baggrunden for, at der er sket det her, så er det også, jeg synes, det er så problematisk, hvis man allerede nu beslutter sig for, at man vil ændre knivloven. Og det er jo her, jeg har prøvet at spørge alle de tre VKO-partier om, hvem af dem der egentlig ønsker at ændre knivloven, for jeg synes i virkeligheden, det er lidt bagvendt, at man, hvis vi ikke ved, hvad Københavns Politi angiver som forklaring på, at der er sket en stigning i antallet af anmeldelser med kniv, på forhånd har lagt sig fast på konklusionen. Det synes jeg da ikke er nogen særlig hensigtsmæssig måde at føre politik på.

Kl. 11:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Karsten Lauritzen for den anden korte bemærkning.

Kl. 11:07

Karsten Lauritzen (V):

Det er jo nu, den her ganske alvorlige sag bliver sådan lidt morsom, for justitsministeren vil ingenting, men overlader det hele til politiet, og den socialdemokratiske ordfører vil ikke udelukke noget som helst. Det er jo fint, at der er så stor bredde, men det kunne måske være, vi kunne komme det lidt nærmere.

Altså, vi er jo nogle, der har fremsat et forslag til vedtagelse, fordi vi er bekymrede for, hvad der sker, og gerne vil sætte os ned og tage en diskussion om, hvad vi fra lovgivers side kan gøre for at løse det. Og der har jeg bare sådan fået indtryk af, at det gider – undskyld, ønsker – regeringen ikke at være en del af. Men jeg kan så forstå på hr. Ole Hækkerup, at det vil hr. Ole Hækkerup gerne sætte sig ned og diskutere i Folketingets Retsudvalg, når det nu viser sig, at de her problemer, som vi ser i Københavns politikreds, ikke er midlertidige og heller ikke enestående – for det tror jeg godt jeg vil spå at vi vil se i løbet af det kommende halve eller hele års tid.

Kl. 11:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:07

Ole Hækkerup (S):

Det tror jeg i givet fald hr. Karsten Lauritzen må have misforstået, for det var lige præcis justitsministeren, der i sin besvarelse af forespørgslen sagde, at Københavns Politi ville vende tilbage med deres evaluering af årsagen til, at der var sket en stigning i antallet af anmeldelser, hvor der var brugt kniv. Det, jeg så lægger til som min politiske pointe, er, at for det første skal vi ikke som Folketing på forhånd, inden vi overhovedet har fået den evaluering, begynde at afskrive en masse ting, vi vil gøre. Der kunne vi hver især godt stille en masse holdninger op. Jeg synes, at vi fordomsfrit skal se på, hvad Københavns Politi kommer og siger. Det er det ene.

For det andet: Er det ikke noget utidigt at lægge sig fast på en konklusion og sige, at man vil have ændringer i knivloven, inden man har fået den evaluering fra Københavns Politi, som jeg fornemmer at der er et eller flere af VKO-partierne der i virkeligheden ønsker? Det er mine to banale politiske pointer at lægge i forlængelse af det.

Men selve kernen, nemlig at Københavns Politi laver en evaluering, er sådan set en, jeg har taget direkte fra justitsministeren, for det sagde han, da han havde ordet til besvarelse af forespørgslen.

Kl. 11:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg har ikke flere på til korte bemærkninger, så vi fortsætter i ordførerrækken, og den næste er hr. Jeppe Mikkelsen fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:09

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak for ordet, formand. I Radikale Venstre tager vi som alle andre partier i dette Ting fuldkommen afstand fra afstumpet knivvold og i det hele taget at tage kniv med sig, når man ikke har et fornuftigt formål med det. Derfor ser vi også med stor alvor på kriminalitet, som involverer knive. Vi glæder os derfor over, at kommunerne og politikredsene også tager dette problem meget alvorligt. Samtidig glæder vi os over, at vi har satset massivt på indsatsen mod rocker- og banderelateret kriminalitet, for som på så mange andre områder kan man nok godt formode, at disse grupperinger også fylder en god del i statistikken her.

I hovedstadsområdet har der som langt hen ad vejen det eneste sted i landet været en stigning i antallet af episoder med knive involveret. Københavns Kommune og Københavns Politi har allerede iværksat mange initiativer, og jeg håber naturligvis, at man fortsætter denne indsats for at modarbejde den negative tendens.

Der har været meget snak om de ændringer i knivloven, som vi lavede. Må jeg ikke bare i den forbindelse sige, at der ikke er nogen ændringer i forhold til det, vi diskuterer i dag, nemlig knive i nattevivet. Det er det, stillerne af forespørgslen ønsker at diskutere, og den ændring, som regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance gennemførte, gælder ikke for knive i nattevivet. Hvis man ønsker at diskutere knive uden for nattevivet, f.eks. om uskyldige pensionister, der kom til at glemme deres kniv efter en fisketur, skal straffes med 7 dages fængsel, så må man jo indkalde til en forespørgsel om det. Men det er ikke det, som forespørgerne har indkaldt til en forespørgsel om.

Så vil jeg faktisk godt komme med en opfordring til mine kære kollegaer. Vi har brugt 4 mio. kr. på en kampagne til at bekæmpe knive i nattevivet. Vi har sat nogle af Danmarks førende eksperter på området, nemlig Det Kriminalpræventive Råd, til at udfolde den her kampagne. De vælger at lave en kampagne, hvis hovedbudskab er, at nattevivet er sikkert. Den hedder sågar »Natten er 99 % fri for kniv«. Hvis hr. Peter Skaarup, som er blandt forespørgerne, ikke har set kampagnen, kan jeg sige, at jeg har taget en lille tatovering med til hr. Peter Skaarup. Der står: Jeg vil hellere kysse end slås. Det kunne måske også bruges en gang imellem herinde i Folketinget. Men min pointe er, at vi skal passe på, at vi ikke taler problemet op. For grunden til, at Det Kriminalpræventive Råd fokuserer så meget på det knivfri miljø, er, at der ikke må brede sig en frygt blandt de unge for et uhyre stort antal knive. For så frygter de, at endnu flere unge køber en kniv og tager den med for at forsvare sig, og så stiger risikoen jo selvsagt for endnu flere episoder, hvor knive er involveret.

Så min opfordring skal være: Pas nu på med retorikken. Vi skal selvfølgelig ikke negligere problemet. Vi skal følge det, og politiet og kommunerne skal tage det seriøst. Problemet findes, men vi må for alt i verden heller ikke tale det op. For det kan direkte gå ind og modarbejde det store arbejde, som organisationer gør for faktisk at holde knivvolden nede, og det kan skræmme flere unge til at snuppe en kniv med i byen med øget knivvold til følge.

Derfor skal jeg her til slut meddele, at vi kan støtte det forslag til vedtagelse, som hr. Ole Hækkerup præsenterede.

Kl. 11:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er foreløbig tre indtegnede til korte bemærkninger. Først hr. Peter Skaarup fra Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 11:12

Peter Skaarup (DF):

Jeg er simpelt hen lidt nervøs for, at hr. Jeppe Mikkelsen ved sin megen snak her om, at vi ikke skal tale problemet op, i virkeligheden kommer til at overse, at problemet er deroppe, hvor der skal gøres noget. Jeg er bekymret for, at Det Radikale Venstre og Enhedslistens indflydelse i regeringen, måske også SF, som på det her værdipolitiske område efterhånden holder en meget, meget lav profil, betyder, at der kommer til at ske for lidt. For vi kan se allerede i 2013, at bare sådan en manuel optælling viser, at vi formentlig allerede nu er oppe på mere end halvdelen af det antal sager, der var i 2012, om voldelige knivoverfald.

Så der skal ske noget her og nu, og der er det altså ikke løsningen, som hr. Jeppe Mikkelsen er fremkommet med, nemlig at ændre politiloven, så man handicapper politiet i forhold til at lave visitationszoner. Så er der tværtimod brug for, at visitationszonerne bliver forbedret, så vi er sikre på, at man gør, hvad man kan, for at stoppe de ulovlige knive.

Kl. 11:13

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:13

Jeppe Mikkelsen (RV):

Men det er jo en løgn, vil jeg sige til hr. Peter Skaarup. Jeg har ikke på noget tidspunkt udtalt, at jeg ville ændre politiloven. Det har hr. Peter Skaarup ganske enkelt ikke på citat fra mig. Det, der var tale om, var en sag, hvor en politikreds oprettede en visitationszone, som dækkede over tre kommuner. Det står i politiloven, at en visitationszone ikke kan være en hel kommune, og jeg påpegede i ganske almindelig stilfærdighed, at det nok var en fejl fra politiets side, og derefter blev den her visitationszone reduceret i størrelse. Og så har jeg sådan set ikke brokket mig yderligere over det.

Men det er jo decideret løgn, at jeg skulle have sagt, at jeg ville ændre politiloven. Jeg har konstateret stilfærdigt, at der måske var et enkelt tilfælde, hvor den ikke helt blev fulgt, og jeg har sådan set ikke gjort yderligere ved det, fordi politiet også tog det til efterretning.

Kl. 11:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Peter Skaarup for anden korte bemærkning.

Kl. 11:14

Peter Skaarup (DF):

Løgn og løgn, altså. Jeg har sådan set bare læst, hvad hr. Jeppe Mikkelsen har sagt til Berlingske Nyhedsbureau, og der fortæller hr. Jeppe Mikkelsen om politilovens principper, og at principperne bag jo er, at politiet ikke bare skal komme og visitere folk overalt uden yderligere mistanke. Det er sådan noget, der kendetegner stater, vi normalt ikke sammenligner os med; det er en unødvendig mistænk-liggørelse af borgerne i de tre kommuner, siger hr. Jeppe Mikkelsen, der nu vil bede justitsministeren om at se på sagen.

Altså, det kan jeg jo ikke tolke på en anderledes måde, end at Det Radikale Venstre er modstander af den måde, politiet i dag håndterer politiloven på, og om nødvendigt må det jo så betyde, at politiloven skal ændres – eller også skal politiet ændre adfærd. Og der harmonerer det jo slet ikke med det, som hr. Ole Hækkerup sagde i sin ordførertale, hvor hr. Ole Hækkerup netop roste visitationszonerne og sagde, at man skulle bruge dem endnu mere – han var glad for dem.

Altså, det harmonerer jo simpelt hen ikke, vil jeg sige til hr. Jeppe Mikkelsen.

Kl. 11:15

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:15

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg vil afholde mig fra at kommentere alt for meget, hvad hr. Peter Skaarup siger, for jeg står egentlig og bliver lidt gal over det. Jeg har ikke på noget tidspunkt sagt, at politiloven skal ændres – det har jeg ikke sagt på noget tidspunkt. Og det er ikke den radikale holdning, det er ikke regeringens holdning. Jeg synes, at politiet skal følge politiloven; det er noget andet. Og så tror jeg, at jeg vil stoppe her.

Kl. 11:16

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste for korte bemærkninger er hr. Tom Behnke fra De Konservative.

Kl. 11:16

Tom Behnke (KF):

Tak for det. Det, jeg gerne vil prøve at dvæle lidt ved, er, at også den radikale ordfører, hr. Jeppe Mikkelsen, siger, at hvis man kigger på ændringen i paragraffen, ses det, at der faktisk ikke rigtig er tale om nogen ændring, men mere om en præcisering.

Men så er der jo et spørgsmål angående dem, som efterfølgende har valgt at bevæbne sig med kniv, og nogle af dem har oven i købet også brugt den til at stikke i andre mennesker.

Bare som sådan et slag på tasken og relativt set: Hvor mange af de mennesker har læst våbenloven? Hvor mange af de mennesker har læst den ændring – som regeringen har gennemført sammen med Liberal Alliance – sammenlignet med, hvor mange af disse kriminelle elementer, der har hørt overskrifterne i fjernsynet, i radioen eller læst dem i aviser, når den ene røde ordfører efter den anden har tordnet mod knivloven og kaldt den den mest vanvittige lov og sagt, at man ville rulle den tilbage, når man fik muligheden? Bare som sådan et slag på tasken og sådan cirka: Hvad tror hr. Jeppe Mikkelsen, der er flest, der har hørt eller læst?

Kl. 11:17

Velkomstord**Den fg. formand (Karen J. Klint):**

Inden jeg giver ordet til ordføreren til besvarelse, skal jeg oplyse, at Folketinget i dag har officielt besøg af formanden for det marokkanske parlament, hr. Karim Ghellab. På Folketingets vegne byder jeg den marokkanske parlamentsformand hjertelig velkommen i Folketinget, idet jeg udtrykker ønsket om, at vores gæst må få et godt og udbytterigt ophold i Danmark. Hjertelig velkommen.

Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) Forespørgsel nr. F 11:

Forespørgsel til justitsministeren:

Hvad kan ministeren oplyse om brug af knive i nattelivet efter den seneste tids mange knivoverfald, og hvilke initiativer vil regeringen tage for at komme problemet til livs?

Af Peter Skaarup (DF), Pia Adelsteen (DF), Kim Christiansen (DF) og Dennis Flydtkjær (DF).

(Anmeldelse 29.11.2012. Fremme 04.12.2012).

Kl. 11:17

Forhandling

Jeppe Mikkelsen (RV):

Så fortsætter vi debatten. Nu skal jeg lige huske, hvad hr. Tom Behnke spurgte om. Jo, det var om præciseringen, og om kriminelle har juridiske kompetencer eller ej.

Jeg er da sikker på, at der er flere kriminelle, der læser overskrifterne på spisesedlerne rundt omkring i gadebilledet, end der er kriminelle, der læser www.retsinformation.dk.

Men jeg vil sige, at man jo heller ikke har kunnet se en større præventiv effekt af knivloven. Altså, stigningen, som hr. Tom Behnke f.eks. snakker om, er sket mellem 2009 og 2012, men mig bekendt kom knivloven inden for den periode. Så jeg tror altså ikke, man kan sige, at knivloven var en åbenbaring, der løste alting.

Jeg tror, det har en effekt, at der stadig er en strafamme på 7 dage for at tage en kniv med i nattelivet, men jeg synes også, det er fornuftigt, at der ikke gives 7 dages fængsel til en pensionist, som efter sin fisketur har glemt sin kniv i lommen og derfor kommer til at tage den med et uheldigt sted hen. Det synes jeg faktisk der er ret god ræson i.

Men det er jo ikke rigtig til at få svar på, om Venstre eller Konservative ønsker at rulle ændringerne tilbage, altså de ændringer, vi lavede. Jeg tror, at det vil komme bag på de fleste politikere uanset observans, at knivloven – da den i sin tid blev vedtaget af den tidligere regering – havde så store konsekvenser for ganske almindelige mennesker.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad det er for nogle ændringer, man kunne tænke sig i knivloven.

Kl. 11:19

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Tom Behnke for en kort bemærkning.

Kl. 11:19

Tom Behnke (KF):

Der bliver vi nødt til at fastholde, at det ikke betød nogen ændring i praksis, for Højesteret havde jo præciseret, hvad retspraksis skulle være. Og det betød, at helt almindelige mennesker, der tilfældigvis var kommet til at glemme noget, ikke ville blive straffet med 7 dages fængsel. Det havde Højesteret jo fastslået. Der var sådan set ikke nogen problemer i det.

Problemet var, at den ene ordfører efter den anden her fra Folketinget stillede sig op på en ølkasse og råbte ud i verdenssamfundet, at denne knivlov var det mest vanvittige, man nogen sinde havde lavet, og at den skulle ruller tilbage. Det er jo det signal, der er blevet sendt.

Så spørger jeg bare, om ikke det nemmeste – hvis vi skal finde nogle konkrete, konstruktive løsninger på, hvordan vi kommer problemet til livs – ville være, at vi blev enige om, hvad udfordringen er. Og udfordringen er, at efter at regeringen har lempet på knivloven – en lille ændring juridisk set, men verbalt i alle medier en kæmpe ændring; en tilbagerulning – så er indtrykket derude, at det der med at gå med en ulovlig kniv ikke er så ulovligt længere.

Hvis det er det, der er befolkningens opfattelse, så er det jo ligegyldigt, at ministeren står og siger, at det ikke er rigtigt, og at der er blevet skrevet noget andet i en paragraf – en paragraf, som ingen af de kriminelle læser.

Vi bliver da nødt til at forholde os til den virkelighed, der findes, og tage udgangspunkt i den, hvis vi skal finde nogle løsninger. Er der ikke bare en lille smule fornuft i det?

Kl. 11:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:21

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg synes ikke, det var en dårlig ændring, at en tømrer, som havde brugt en kniv på sit arbejde og glemt at lægge den fra sig til fyraften, skulle reddes af Højesteret, så den tømrer ikke skulle i fængsel i 7 dage. Det synes jeg altså ikke er en ubetydelig ændring, og jeg tror faktisk, at det er en ændring, som rigtig mange lovydige danskere – som af og til bruger en kniv til et godt formål i forbindelse med arbejdet eller en hobbyaktivitet – har været rigtig, rigtig glade for.

Det var derfor, at der også fra De Radikales side var megen kritik af den daværende knivlov, for den havde nogle meget utilsigtede konsekvenser.

Kl. 11:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den sidste med en kort bemærkning ser ud til at være hr. Karsten Lauritzen, Venstre.

Kl. 11:21

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Jeg skal, jævnfør hr. Jeppe Mikkelsens ordførertale, starte med at sige, at jeg godt vil frabede mig både vold og kys fra den radikale retsordførers side, men et politisk slagsmål synes jeg nu sådan set ikke der er noget i vejen med. Det er godt for demokratiet.

I den forbindelse og sådan lidt i forlængelse af hr. Tom Behnkes spørgsmål vil jeg sige, at der er nogle, der har indtryk af, at man har lavet en kæmpe ændring, da man lempede knivloven for godt et års tid siden. Og hvis man læser hr. Jeppe Mikkelsens ordførertale fra dengang, kan man se, at han sagde:

»Ændringen af våbenlovgivningen i 2008 var forkert. Den var et resultat af lovsjusk, og den ramte forkerte folk. Derfor laver vi loven om nu. Vi vil en ny kurs for dansk retspolitik [...]«

Det lyder jo som en kæmpe ændring. Men jeg fornemmer sådan lidt på den besvarelse, hr. Jeppe Mikkelsen er kommet med nu, at det trods alt heller ikke var så stor en ændring. Vil hr. Jeppe Mikkelsen lige uddybe, hvad præcis det var, der skete der for et års tid siden, da man ændrede knivloven?

Kl. 11:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:23

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg tager gerne et politisk slagsmål med hr. Karsten Lauritzen. Jeg havde heller ikke regnet med, at Venstre ville lade sig spise af med en enkelt tatoivering eller noget i den stil.

Jeg synes da, det var en stor ændring, vi lavede. Det synes jeg da absolut, og det vil jeg da gerne holde fast ved. Men det var ikke i forhold til knive i nattelivet. Der har vi fastholdt fokus på, at der skal være 7 dages straf, hvis man tager en kniv med – og det er jo så ikke kun i nattelivet, men generelt set steder, hvor der er en tilspidset situation, f.eks. i nattelivet eller til en fodboldkamp, eller hvad det nu

kunne være. Men jeg synes, det var en kæmpe stor ændring for de mange, mange danskere, som var begyndt at frygte, at de kunne komme 7 dage i spjældet for deres fritidsaktivitet.

Jeg synes sådan set, at det er ganske fornuftigt og også temmelig liberalt, faktisk, at folk har ret til at bruge deres kniv uden frygt for det, så længe de bruger den til et fornuftigt formål, f.eks. hvis de skal ud i skoven og samle svampe eller på fisketur, eller hvis de er jægere, eller hvad det nu kunne være.

Kl. 11:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Karsten Lauritzen for anden korte bemærkning.

Kl. 11:24

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Jeg tror, jeg på Venstres vegne stillede et udvalgs spørgsmål i forbindelse med lovbehandlingen af ændringen af knivloven for godt et års tid siden, og retstilstanden er jo ikke ændret. Jeg tror også, det var det, hr. Ole Hækkerup sagde i en tidligere bemærkning, nemlig at man har taget Højesterets retspraksis – de to sager – og så har man skrevet den ind i loven, hverken mere eller mindre.

Så jeg synes, det ville klæde den radikale retsordfører her at sige, at det ikke var rigtigt, det, han sagde fra Folketingets talerstol, altså at lovgivningen fra 2008 var et forkeret resultat og lovsjusk, at den ramte de forkerte folk, og at man nu ville have en ny kurs for dansk retspolitik. Det var ren symbolpolitik, og det er desværre symbolpolitik, der sender et signal til nogle unge kriminelle derude om, at det er mere i orden at gå med kniv, end det rent faktisk er. Det synes jeg Det Radikale Venstre skulle erkende og påtage sig ansvaret for.

Kl. 11:25

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:25

Jeppe Mikkelsen (RV):

Den lov, som VK-regeringen stod bag, var lovsjusk. Vi vil en ny kurs med dansk retspolitik. Det stod fast i min ordførertale, som hr. Karsten Lauritzen lige citerede, og det står stadig fast den dag i dag.

Kl. 11:25

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så tak til denne ordfører. Vi fortsætter ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Karina Lorentzen Dehnhardt for SF, værsgo.

Kl. 11:25

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for ordet. Temaet for dagens debat er knivstikkerier, og jeg synes faktisk, at det er et meget relevant emne at tage op. Det er uheldigt og forfærdeligt, at vi ser flere knivstikkerier, og jeg synes, det er vanvittig tragisk, når et ungt menneske, som den 21-årige Jonas, mister livet på en natklub i Kødbyen på en aften, som egentlig skulle have været sjov. Nu sidder der et sæt forældre og formentlig en kæreste og nogle søskende, som er dybt nedbøjede af sorg over at have mistet et familiemedlem.

Det er desværre ikke første gang, vi ser det ske. Jeg kan huske, at vi i 2008 havde en debat ligeledes om knivlove. Dengang var det en 19-årig, der var blevet stukket ned på Strøget. Det var en ung mand ved navn Anton, og det hele handlede om, at nogle ville stjæle hans hue, og så kom der et klammeri ud af det. Det er dybt forfærdelige hændelser, og jeg synes også, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at undgå den slags.

Som bekendt førte debatten i 2008 til den knivlov, som har været enormt omdiskuteret, og som førte til, at fiskere, håndværkere og andre pludselig stod til en fængselsstraf for noget, der måske var undskyldeligt eller var sket på grund af glemsomhed. Det viser bare, hvor svært det kan være at lave lovgivning og undgå, at noget måske får nogle utilsigtede virkninger.

Det, jeg hæftede mig ved, var, at politiet i deres høringsvar dengang sagde, at det sådan set var fornuftigt med en strafs-kærpe, men at de sådan set også mente, at der ville være en gruppe, som det ville være rigtig svært at nå ved at straffe. Der ville være en gruppe, hvor der skulle nogle andre initiativer til. Det kan jeg ikke lade være med at tænke på den dag i dag, hvor vi nu igen står og diskuterer knive, for man må jo bare sige, at fra 2009 og frem har vi oplevet en stigning i antallet af knivstikkerier. Så vi kan jo ikke sige, at knivloven på den måde har haft den kriminalpræventive effekt, som man kunne have håbet på.

Jeg synes, det er fornuftigt, at vi idømmer en fængselsstraf for den onde vilje, og hvis man tager en kniv med i byen. Knive har ikke noget at gøre i nattelivet. Hvis man har den onde vilje, er det sådan set fornuftigt, at man også kan imødesee en fængselsstraf. Men om det alene er det, der skal til, for at vi får færre knivstikkerier, kan man jo godt blive en anelse i tvivl om, specielt når man statistisk ser udviklingen på området. Der skal ganske enkelt mere til.

Det er jo også tankevækkende, at det er i Københavnsområdet, at der er en stigning i antallet af knivstikkerier, og at det ikke på samme måde forekommer i provinsen. Man kunne jo godt få den tanke, at nogle af knivstikkerier kunne være relateret til den bandekonflikt, der ser ud til at tage lidt til i de her dage. Så jeg synes, det er godt, at Københavns Politi nu vil undersøge udviklingen og vil analysere, hvad der ligger bag den her stigning. Det er nok det første skridt, hvis man vil målrette indsatsen yderligere. Så det er sådan set fornuftigt.

Der skal andet og mere til. Og jeg noterer mig jo også, at der er sat gang i nogle kampagner på området, men jeg synes alligevel, at jeg vil nævne en af de ting, som synes at have gjort en forskel, og som rent faktisk har en forebyggende effekt. Det er det, der hedder Ringstedmodellen, og den er sådan set beskrevet i det store katalog, som Ungdomskommissionen kom med i 2009, over initiativer, som virker. Det handler om at imødegå flertalsmisforståelser, altså det, at man tror, at det er helt almindeligt at tage en kniv med i byen, og at det er noget, alle unge gør: Derfor skal jeg også tage en kniv med i byen, når jeg går i byen, for det har alle de andre, og jeg skal jo kunne beskytte mig selv. Det er et mindretal, der har en kniv med i byen. Det er ikke normalt at have en kniv med i byen, og når de unge faktisk får et realistisk billede af, hvordan virkeligheden er skruet sammen, så betyder det, at de også selv undlader at tage en kniv med i byen. Det er jo i virkeligheden det, der skal til, for hvis man først har taget den med, er risikoen også nærliggende for, at man i sammenblanding med narkotika og druk kommer til at bruge den.

Jeg tror dog, at der stadig væk vil være en lille rå gruppe, som det kan være rigtig svært at nå ind til. Og det gode spørgsmål er selvfølgelig, hvad vi stiller op med den gruppe. Der tror jeg, at vi er nødt til at være konsekvente, at der selvfølgelig er nødt til at være fængselsstraf, hvilket vi også har, at der er nødt til at være visitationszoner, at der er nødt til at være politi til stede i nattelivet, og at der er nødt til at være Natteravnene. Ikke mindst må man håbe på, at der også er nogle ansvarlige unge omkring dem, som kan påvirke de andre til at lade være med at tage en kniv med.

Der er ikke nogen tvivl om, at det er mest farligt at være en ung mand og være til stede i nattelivet, mens det er mest farligt at være kvinde og være til stede inden for hjemmets fire vægge, når det handler om knivstikkerier. Begge dele synes jeg er samfundsproblemer, som skal adresseres, men som vi nok også må anerkende kræver forskellige løsninger.

Når jeg kigger på forslaget til vedtagelse fra oppositionen og på regeringspartierne forslag til vedtagelse og på de ting, der er blevet lagt frem her i dag af justitsministeren, så synes jeg jo, at der er mange lighedspunkter. Begge parter ønsker, at det skal undersøges nærmere, og begge parter synes, at der skal være en konsekvent indsats fra politiets side. Begge parter synes sådan set også, at der skal være forebyggende tiltag. Så jeg synes jo egentlig, at vi er enige om mange ting, og derfor bør oppositionen sådan set også kunne stemme for det forslag til vedtagelse, som vi har fremsat i dag. Dybest set har jeg svært ved at se de store forskelle.

Kl. 11:31

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er foreløbig to indtegnede til korte bemærkninger, og den første er hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:31

Peter Skaarup (DF):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt siger nogle fornuftige ting om, at det handler om, at Folketinget arbejder videre med nogle af de eksisterende initiativer. Det, som vi efterlyser i Dansk Folkeparti, er i og for sig oven i det, at vi så også kommer med noget nyt, for effekten af de eksisterende initiativer har jo ikke været god nok. Det må vi bare erkende, når vi kigger på tallene.

Vi tog lige her i dag et tjek på, hvad der egentlig er sket inden for de seneste 2 måneder, perioden fra den 15. december til den 15. februar, for lige at se, hvor vi egentlig står henne i forhold til de tal, vi har for 2012. Og desværre ser det ud til, at tendensen fortsætter, og at det ikke bare er Storkøbenhavn. Der har i den periode på 2 måneder været 26 sager i Storkøbenhavn med knivstikkerier. Der har på landsplan i den periode været 62 sager. Det vil sige, at det faktisk er én sag om dagen, og det er altså én for meget, vil jeg sige til SF som en del af regeringen.

Kan SF ikke komme med nogle initiativer sammen med regeringen, indkalde Folketingets partier til en forhandling om det her, hvor vi kan drøfte, hvad vi skal have på banen, i stedet for bare at kigge bagud?

Kl. 11:33

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 11:33

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jamen jeg synes sådan set, det er positivt, at vi jo er enige om, at det her er et problem, og at der skal gøres noget. Og der bliver også gjort en hel del. Jeg synes sådan set, at mange af de ting, som Dansk Folkeparti og de andre oppositionspartier peger på, er noget af det, som regeringen har sat i gang. Jeg synes faktisk, at der bliver gjort en hel del. Jeg vil i virkeligheden gerne høre, hvad Dansk Folkepartis bud på det nye måtte være, for jeg håber ikke, det nye er, at der skal være mere straf, for det har ikke haft en præventiv effekt. Jeg håber, at det nye er noget virkelig nyt, som også nytter noget, og som kan virke.

Jeg hører meget gerne, hvad det er for nogle forslag, Dansk Folkeparti har, men jeg synes, at vi har straffen på plads, og at vi gør en forebyggende indsats. Politiet er super opmærksomme på det her, de laver visitationszoner, og de går konsekvent til værks. Så hvad er det mere, Dansk Folkeparti gerne vil? Det vil jeg gerne vide.

Kl. 11:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 11:34

Peter Skaarup (DF):

Jamen vi vil f.eks. gerne sætte ind over for de bandekriminelle, der i høj grad i øjeblikket bruger knive og skydevåben i deres indbyrdes krige. Vi kan jo så desværre se, at det ikke bare går ud over dem indbyrdes, men det går også ud over andre, fuldstændig uskyldige borgere, der gang på gang kommer i krydsild og bliver ramt både af kugler og ulovlige knive. Hvis ikke vi indfører en nultolerance over for dem, er signalet til de her grupper, også banderne, at det egentlig er o.k., at man har en kniv med i byen. Og der har regeringen desværre bidraget negativt med den lempede knivlov – man kan læse i bemærkningerne, der taler om de forskellige lempelser, man indfører. Der har regeringen gjort en dårlig figur. Måske var det ikke det signal, man gerne ville sende, men det er det signal, man har fået sendt.

Så en stramning over for banderne, der besidder kniv, ville da være en start. Og der kunne jeg godt tænke mig, hvis vi skal have noget nyt frem under debatten i dag, at SF's ordfører kunne give tilsagn om det, altså en klar stramning over for dem, der bruger kniv i forbindelse med bandevirksomhed.

Kl. 11:35

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:35

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Altså, jeg ville gerne have, at hr. Peter Skaarup kunne uddybe nærmere, hvor det er, at regeringen ikke har nultolerancepolitik over for bander. Det mener jeg bestemt vi har. Vi har en lang række skærpede straffe, vi har en konsekvent indsats, og vi får sådan set også rigtig mange af dem i fængsel for de uhyrligheder, de render rundt og laver på gaderne. Så nultolerancepolitik, som ikke eksisterer under den her regering, synes jeg er at skyde regeringen nogle motiver i skoene, som den ikke har.

I forhold til en lempet knivlov vil jeg sige, at jeg synes, vi har haft debatten flere gange i dag. Der er ikke nogen lempet knivlov. Der er taget højde for, at fiskere, håndværkere og andre ikke kommer i klemme i lovgivningen, men det er lige præcis en skærpende omstændighed, hvis man f.eks. er bandemedlem og bruger kniv. Det er lige præcis en skærpende omstændighed, at man tager en kniv med i nattelivet. Så på det plan er der ikke nogen lempelser, og derfor synes jeg, at hr. Peter Skaarup skal lade være med at blive ved med at manipulere på det her område. Jeg synes, det er fuldstændig unødvendigt, for vi er jo enige om, at der skal være en indsats her. Og vi er sådan set, sådan som jeg hører debatten i dag, også enige om de initiativer, der skal sættes i søen.

Kl. 11:36

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste for en kort bemærkning er hr. Tom Behnke, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 11:36

Tom Behnke (KF):

Jeg er meget enig med ordføreren i, at de her såkaldte sociale misforståelser er noget af det vigtige at arbejde med, for det er ofte det, der gør, at folk har en bestemt adfærd, altså fordi de tror, at andre gør det samme.

Skal vi også prøve at indføre det herinde i Folketingssalen? For nu siger ordføreren, at stramningen medførte, at helt almindelige mennesker stod med en fængselsstraf for undskyldelig forglemmelse. Hvor mange er det? Hvor mange har fået en fængselsstraf – helt

almindelige mennesker for en undskyldelig forglemmelse? Hvor mange taler vi om – bare sådan et slag på tasken?

Kl. 11:37

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 11:37

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg tror godt, at hr. Tom Behnke ved, at det var der faktisk nogle mennesker der havde udsigt til. Jeg tror, at vi alle sammen husker den her håndværker fra Middelfart, som havde en hobbykniv i lommen, og hvor udgangspunktet var, at han skulle have en fængselsstraf på 7 dage. Og hvis ikke der var sket noget mere drastisk og de her ting var kommet igennem Højesteret, ja, så var det faktisk gået hen og blevet virkelighed.

Nu laver vi så en tillem্পning i loven, som retter ind efter Højesterets afgørelse, og det er jo sådan set fornuftigt. Det går jeg sådan set også ud fra at de borgerlige med en konservativ justitsminister selv ville have gjort. Når Højesteret kommer med en kendelse, så retter man ind.

Kl. 11:38

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Hr. Tom Behnke for anden korte bemærkning.

Kl. 11:38

Tom Behnke (KF):

Det var jo rigtig godt lige at få det slået fast: at vi nu går fra at sige, at man stod med, til at sige, at man havde udsigt til. Det er jo to vidt forskellige ting. Tallet var nemlig nul. For Højesteret gik jo ind og fastlagde retspraksis, fuldstændig som det er Højesterets opgave at gøre, når der kommer ny lovgivning. Byretten og landsretten kan tumle med nogle sager, men for at finde ud af, helt præcis hvor langt den her lovgivning rækker, så kører man nogle principielle sager til Højesteret.

Højesteret fastlagde retspraksis og sagde: Hvis der er tale om helt almindelige mennesker, der under undskyldelige omstændigheder har fjumret og fået en kniv med, så skal de selvfølgelig ikke i fængsel. Altså, alt det, der var argumentationen for at ændre lovgivningen og sende et signal ud til hele Danmark om, at nu ville man rulle stramningerne tilbage, var fuldstændig overflødig, men har været ganske skæbnsvangert i forhold til udviklingen.

Kl. 11:39

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:39

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Altså, det argument køber jeg overhovedet ikke. Den dårlige udvikling inden for knivstikkerier startede i 2009, og det vil sige, at det var et års tid efter, at man lavede de stramninger i lovgivningen fra de borgerliges side. Så jeg køber slet, slet ikke det argument.

Det her ændrer jo ikke ved, at De Konservative med en justitsminister i spidsen havde ansvaret for at skruer en lovgivning sammen, som var så uklar og så problematisk, at det faktisk var udsigten for nogle mennesker, at de skulle stå med en straf på 7 dages fængsel for at passe deres arbejde, men glemme en kniv i deres biler.

De Konservative havde bl.a. ansvaret for, at vi havde en uklar lovgivning. Det endte godt, men det kunne også være endt skidt, og derfor synes jeg altid, at man skal gøre sig umage fra starten, når man laver lovgivning, så vi undgår den her slags utilsigtede begivenheder.

Jeg synes, det er helt fint, at vi nu får rettet ind i forhold til Højesterets kendelse. Der er stadig væk en konsekvent lovgivning på området, men vi sikrer i hvert fald, at der ikke er nogen mennesker, der kommer i klemme i den.

Kl. 11:40

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere til korte bemærkninger, så vi fortsætter i ordførerrækken. Jeg ser faktisk ikke, at den næste ordfører er til stede i salen, så vi går videre til hr. Simon Emil Ammitzbøll fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 11:41

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak. Det er selvfølgelig altid forfærdeligt, når der er former for kriminalitet, der stiger, og især når det er personfarlig kriminalitet som knivvold. Der er jo i hvert fald sket en stigning i antallet af sager i Københavns politikreds, og det er så det, der er baggrunden for den her debat. Jeg synes, vi generelt skal glæde os over, at vi kan se, at antallet af voldstilfælde faktisk er faldet, og at også antallet af drab faktisk har været faldende ret markant i de seneste 5 år. Det synes jeg at der overordnet set er grund til at glæde sig over.

Så synes jeg sådan set, at det er godt, at man vil gøre noget i forhold til det med knive i nattelivet. Jeg kan forstå, at man bl.a. er optaget af det her med kampagner, og der vil jeg bare igen sige, at Liberal Alliance jo har stået bag, at man har lavet den her »Natten er 99 % fri for kniv«-kampagne i forhold til unge mennesker. Vi synes, at det er rigtig fornuftigt, at man har en kampagne. Det, jeg sådan set fornemmer, er, at forespørgerne ikke havde opdaget, at den her kampagne var sat i gang, så nu synes man, at der skal sættes sådan en kampagne i gang, men den eksisterer sådan set allerede, så jeg synes, at man skal glæde sig over, at det initiativ er taget.

Så er der spørgsmålet om, hvad der ligger bag de her stigninger. Det er i hvert fald på nuværende tidspunkt jo nok lidt svært at vide, om det er en stigning i familievold, der er skyld i de her stigninger, eller om det er en stigning i bandevold, der er skyld i de her stigninger, eller om det, som det lidt bliver antydnet, er en stigning i fuldstændig tilfældige voldstilfælde. Mit gæt kan jo være lige så godt som hr. Peter Skaarups, men det kunne være spændende at få det undersøgt nærmere.

Vi ved i hvert fald fra den undersøgelse, der er blevet lavet af Det Kriminalpræventive Råd, at 41 pct. af knivoverfaldene foregår i eget hjem, så der er desværre en ret stor sandsynlighed for, at det er der, det foregår, og at 64 pct. af ofrene og gerningsmændene kender hinanden i forvejen, når der foregår knivoverfald. Man kunne godt forestille sig, at nogle af bandemedlemmerne ikke nødvendigvis kender hinanden i forvejen, så nogle af de tilfælde, som også er der, kan man nok lægge oven i de 64 pct. Men det kunne være interessant at se, hvor stigningen er, for det betyder selvfølgelig noget.

Jeg tror, at rigtig meget af stigningen ligger i bandekriminaliteten. Det kan jeg lige så godt sige, og jeg tror, at det er interne opgør mellem forskellige former for bander. Jeg tror, at det bedste, man kunne gøre, for at gøre noget ved både knivvold og andre former for vold, var, at man tog bandekriminaliteten mere alvorligt, end man har gjort de seneste mange år. Det er sådan, at der sidste år blev foretaget 4.976 sigtelser over for bande- og rockermedlemmer, og at der var 3.170 fældende afgørelser. På trods af det har de faktisk i gennemsnit kun fået 2,4 års fængsel, og det er jo den reelle skandale. Det er, at bandemedlemmer ikke får straffe, der er hårde nok, der er langvarige nok, og som sørger for, at de her bandemedlemmer sidder i fængsel i stedet for at gå på gaderne. Det er det initiativ, vi burde tage.

Vi har også nogle tal her fra Justitsministeriet, tror jeg det er, der viser, når man ser på de forskellige bande- og rockergrupper, at det

jo er helt grotesk, hvor få af dem der ikke har sigtelser mod sig. Det er f.eks. kun 24 pct. af HA's støttemedlemmer, der ikke har sigtelser imod sig, og det er faktisk dem, det ser bedst ud for. For Hells Angels vedkommende er det kun 6 pct. af medlemmerne, der ikke har sigtelser mod sig, og det er det samme for Bandidos. For Bandidos' støttegruppe er det 4 pct., for den internationale gruppe er det 5 pct. og for Blågårds Plads-gruppen er det 0 pct. Og for alle de her bande- og rockergrupper, man har gjort tallene op for, er det i gennemsnit kun en andel på 7 pct. af medlemmerne, der er uden sigtelser mod sig. I gennemsnit fik de dømte 2,4 års fængsel.

Så jeg vil bare sige: Lad os tage bandekriminaliteten alvorligt. Lad os hæve straffene markant. Lad os sørge for, at dem, der begår forbrydelser igen og igen, får en langt hårdere straf, end de har fået tidligere.

Så jeg tror sådan set, at hvis man tager de her ting alvorligt, kan man gøre noget ved de her ting. Når det så kommer til knivloven, burde man i virkeligheden også se på, om man burde liberalisere den yderligere set i lyset af den måde, man har kriminaliseret almindelige mennesker på, der bare går med lommekniv, hobbyknive og andre former for arbejdsredskaber. Det vil sige, at vi skal over til en retspolitik, hvor vi fanger de kriminelle og propper dem i fængsel, og hvor vi lader være med at genere almindelige mennesker. Det vil være et stort fremskridt.

Kl. 11:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er et par stykker med korte bemærkninger. Den første er hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:45

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes, det er glædeligt med i hvert fald konklusionen fra hr. Simon Emil Ammitzbølls side, altså at også Liberal Alliance kan se, at der er brug for nogle konkrete initiativer. Her er det så bandekriminalitet først og fremmest, og jeg tror, at hr. Simon Emil Ammitzbøll også ud fra den optælling, vi har lavet i Dansk Folkeparti af 62 sager her over de seneste 2 måneder, har ret i, at en pænt stor del af dem handler om bandekriminalitet, og at det er i det regi, det foregår. Der er faktisk ikke så mange, der handler om opgør inden for hjemmets fire vægge – næsten ingen. Så hvis man skulle basere noget på det, ser det ud, som om det går i retning af, at banderne bruger mere kniv, og at det signal, der er kommet fra Folketingets side, måske ikke har været godt nok omkring knivlovgivningen. Det behøver vi ikke diskutere nu, for sagen er, at vi er nødt til at kigge fremad, og vi er nødt til at se på, hvad der kan laves af initiativer, der kan oplyse om, at det altså er noget skidt, at man bruger kniv. Og jeg kunne da godt tænke mig at spørge Liberal Alliance, om ikke det var noget, Liberal Alliance kunne støtte, altså at sige til justitsministeren: Indkald da partierne til en drøftelse af det her, lad os da få noget konkret på bordet i stedet for bare at kigge tilbage, for det har jo ikke hjulpet.

Kl. 11:47

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:47

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg synes, man skal se på den måde, som man akkumulerer straffene eller ikke akkumulerer straffene på, altså det her med, at folk, der begår utrolig mange forskellige former for overtrædelser, simpelt hen får alt for meget rabat. Det synes jeg kunne være en relevant ting at se på, og hvis hr. Peter Skaarup og jeg kan overtale justitsministeren til, at folk, der begår forbrydelser, også bliver straffet for dem, synes jeg, det ville være en glædelig dag i dansk politik. Så sådan et

initiativ kunne være spændende, hvis man skulle gøre noget for at forhindre den her form for kriminalitet.

Jeg synes jo, det er tankevækkende, at hr. Peter Skaarup kan bekræfte min antagelse også om, at det faktisk er i bandemiljøerne, det her foregår. Man kan jo sige, at så længe de stikker hinanden, er det i hvert fald bedre, end hvis de stikker os andre, men jeg synes, det er fint, at vi kan bruge det som en anledning til at fange dem og proppe dem ind bag lås og slå i stedet for at lade dem gå frit rundt i samfundet og genere almindelige mennesker.

Kl. 11:48

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Peter Skaarup for den anden korte bemærkning.

Kl. 11:48

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil bare sige tak for tilsagnet om, at vi kan være sammen om initiativer, og vi er jo fuldstændig enige om, at det er meningsløst, at man giver så meget rabat, som man gør, for flere forskellige forhold, som f.eks. et bandemedlem har gjort sig skyldig i. Det er jo så også derfor, vi ser, at nogle af dem, der har fået deres straf, egentlig bare, mens de sidder i fængsel, får penge af banden, får en slags løn fra kassen i banden og så er parat til, når man er ude igen efter et par års fængsel, at begå ny kriminalitet. Hvis vi skal have sat en kæp i det hjul, skal der altså ske noget nyt, og hvis vi kunne være fælles om det signal, som hr. Simon Emil Ammitzbøll sender, over for justitsministeren, kan vi jo håbe på, at justitsministeren kommer op på talerstolen og kommer med et tilsagn om, at der nu kommer til at ske noget.

Kl. 11:49

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 11:49

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg har jo levet op til hr. Peter Skaarups ønske om at komme med konkrete initiativer om, hvordan man fremadrettet kan sørge for at gøre noget ved voldskriminaliteten i Danmark, og jeg kan forstå, at Dansk Folkeparti støtter op om det, og dermed er vi jo alle, i hvert fald Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, glade for de initiativer, der kommer. Om det så vil påvirke regeringens politik, skal jeg lade være usagt.

Kl. 11:49

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Jeg har enkelt til en kort bemærkning. Hr. Jeppe Mikkelsen fra Det Radikale Venstre.

Kl. 11:49

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jo, jo, men nu diskuterer vi knive i dag, lad os prøve at holde fokus på det først og fremmest. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Simon Emil Ammitzbøll meget konkret: Når Jønke nu går i byen og tager en kniv med – politiet har ikke andet på ham som sådan – er det så bare helt uden straf, at en person som ham f.eks. kan tage en kniv med i byen, altså under den forudsætning, at politiet ikke har andet på ham, de ligesom kan arrestere ham for?

Kl. 11:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg synes sagtens, man kan gå ind at se på, om en del af den straf, som forskellige former for voldsforbrydere får, bl.a. også kan være, at der kan være særligt stramme regler for dem.

Kl. 11:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 11:50

Jeppe Mikkelsen (RV):

Det forstår jeg ikke helt. Skal jeg forstå det, som om loven ikke er lige for alle? Hr. Simon Emil Ammitzbøll vil gerne straffe Jønke, men ikke andre personer – er det sådan, jeg skal forstå det?

Kl. 11:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 11:50

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Nu vil jeg godt starte med at rette en misforståelse. Det, at man laver forskellige former for sanktioner fra statens side over for folk, der begår forbrydelser, handler ikke om, at loven ikke er lige for alle – og det er jo sådan set svaret på spørgsmålet.

Kl. 11:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke, at der er flere korte bemærkninger til denne ordfører. Den sidste i selve ordførerrækken er hr. Tom Behnke fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:50

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Tak for det, formand. Der er ingen tvivl om, at knivoverfald er et problem. Knivoverfald er et problem, fordi det skaber utryghed, det skaber usikkerhed. Man ved ikke, hvis man går en tur i byen, om man kunne blive udsat for et knivoverfald. Man ved ikke, når man sender sine børn i byen, om de kommer helskindede hjem igen, for man bliver utryg, når der er overfald og knive er involveret. Man bliver også utryg, når man hører, at flere og flere har ulovlige knive med sig, når de går i byen, for så er det kun et spørgsmål om tid, før kniven også bliver brugt til et ulovligt formål. Det skaber en enorm utryghed.

Kl. 11:51

Derudover er det selvfølgelig også et kæmpe problem for ofrene og for de pårørende til ofrene, når man bliver overfaldet med kniv, ikke mindst når det sker i nattelivet. Men jeg tror sådan set, at dem, der er blevet overfaldet, er ligeglade med, om det er sket i nattelivet eller alle mulige andre steder – det er lige slemt.

Derfor havde vi en udfordring, mens vi havde en borgerlig regering, for der så vi jo en stigning. Og hvad gjorde man så? Ja, den borgerlige regering greb ind og sørgede for at lave nogle lovstramninger. Vi skærpede straffene; vi gav politiet mulighed for at oprette visitationszoner, så man hurtigt kunne få pillet knivene fra de kriminelle elementer; vi gik ind og lavede en bandepakke, hvor vi målrettede kørt mod dem, der i særdeleshed var et problem. Og hvad var resultatet af de lovinitiativer? Ja, det var jo, at antallet raslede ned.

Jeg har godt hørt både ministeren og ordførerne fra regeringspartierne komme med statistikker, der starter fra 2009. Lad os prøve at se på de sidste 10 år, for de tiltag, der blev taget, som i øvrigt blev støttet af Socialdemokratiet, bevirkede jo rent faktisk, at antallet raslede ned.

Så kommer vendingen i 2009. Det var vel egentlig der, vi havde det laveste tal. Hvad er det, der sker i 2009? I 2009 hører vi bl.a. den daværende socialdemokratiske retsordfører, fru Karen Hækkerup, være ude at tordne imod knivloven. Vi hører Liberal Alliance, vi hører andre – Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten – der tordner imod den her knivlov. Det var helt forfærdelig. Medierne skrev rigtig meget om det. Det blev pustet op, og jeg har endda hørt historier om folk, der ikke turde købe en kniv nede hos isenkræmmeren, fordi de var bange for at tage den med hjem. For hvad nu, hvis de blev pågrebet af politiet på vejen hjem? Så skulle de 7 dage i fængsel. Sikke noget sludder og sniksnak.

Men det var den stemning, der blev skabt, nemlig at det var en fuldstændig vanvittig knivlov og altså stramning af våbenloven, man havde foretaget. Man bebudede samtidig, at der nu ville ske ændringer. Fru Karen Hækkerup havde endda den holdning, at hun ikke ønskede at afvente Højesterets afgørelse i to konkrete, principielle sager – det var der ingen grund til. Vi kunne lige så godt bare rulle lovstramningerne tilbage med det samme. Der var ingen grund til at vente på at finde ud af, hvad retspraksis var her i landet.

Det signal sig selv betød jo, at antallet begyndte at stige igen. Ikke meget – statistisk set var det faktisk ikke ret meget fra 2009 til 2010 – men der, hvor der virkelig kom en stigning, var i det øjeblik, den nuværende regering lavede en lovændring. Det skyldtes ikke så meget selve lovændringen, for jeg tror ikke, at nogle af de her kriminelle elementer sidder og læser paragrafferne i våbenloven – det tror jeg ikke på – men hvad var det, de reagerede på? De reagerede på de overskrifter, vi som politikere skabte i medierne. Det var det, der blev reageret på.

Signalet var entydigt. For nu havde man jo, mens man sad i opposition – Socialdemokratiet og andre – givet det indtryk, at når man fik magten, så ville man rulle denne her onde, onde knivlov tilbage. Det gjorde man så ikke helt, men man blev ved med at holde gang i retorikken om, at *nu* skulle der rettes op på de her ting. Det er jo det signal, som er blevet opfattet bredt ud i befolkningen. Og hvad ser vi så? Så ser vi pludselig en fordobling i antallet af knivoverfald.

Det er det sagsforløb, der har været. Og der synes jeg bare, at man da godt lige kunne stoppe op et øjeblik, dvæle et sekund ved tanken om, hvor stor betydning det har, hvad vi politikere går og siger. Hvor stor betydning har de signaler, vi sender herfra, og de overskrifter, vi skaber i medierne? Er det i virkeligheden ikke mere det end konkrete paragraffer i konkret lovgivning, der retter ind på adfærden? Det mener jeg det er.

Hvis vi kunne blive enige om den udfordring – det tror jeg ikke – så kunne vi også blive enige om, hvordan vi finder løsningerne på det problem, vi ser i øjeblikket, nemlig at antallet af knivoverfald stiger og stiger og stiger. Vi burde herinde stå skulder ved skulder og fordømme enhver form for overfald med kniv, enhver form for besiddelse af ulovlig kniv – det burde vi stå skulder ved skulder og gøre. Vi kunne sagtens understrege det ved at lave nogle stramninger af våbenloven, ingen problemer i det. Men det er vigtigt, at vi står sammen og siger, at vi ikke vil finde os i det, men det kniber det med i øjeblikket.

Kl. 11:56

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er en enkelt for en kort bemærkning. Hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance.

Kl. 11:56

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Hr. Tom Behnkes tale forklarer, hvordan konservative justitsministre håndterede bandekrigen i 10 år. De tror, de kan gøre det med snak, at det er det, der påvirker, hvad der sker. Men med alt det, man har snakket om bandekriminalitet, skulle man tro, at det var overstået. Altså, hold nu op! De der bander kommer for lidt i fængsel.

Så vil jeg bare sige, at jeg anerkender simpelt hen ikke, at Det Konservative Folkepartis chikaner af jægere, spejdere, pensionister og fiskere skulle være medskyldige i, at der er flere overfald i nattelivet. Er det virkelig den logik, der ligger bag hr. Tom Behnkes syn på retspolitik: at man er nødt til at chikanere almindelige mennesker for at få de kriminelle til at reagere? Jeg tror simpelt hen ikke på det.

Kl. 11:56

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:57

Tom Behnke (KF):

Det er også noget sludder! Den stramning, der blev lavet af våbenloven, mens vi havde regeringsmagten, var alene i forhold til strafudmålingen: at vi gik fra, at man kunne nøjes med en bøde, til at man fremover skulle ind at ruske tremmer. Det var fortsat sådan, at hvis man havde en kniv til et anerkendelsesværdigt formål, var det fuldstændig lovligt. Man kunne købe en kniv i en butik, transportere den hjem. Som spejder, som jæger, som fisker, som håndværker med alle mulige anerkendelsesværdige formål måtte man selvfølgelig gerne gå med sin kniv. Det er klart. Men uanset hvilken erhvervs mæssig baggrund man har, skal man da ikke rende rundt inde på diskotek kl. 3 om natten med en eller anden form for kniv. Det skal man da ikke gøre. Det siger sig selv. Jeg tror da også, at de fleste murere tager noget andet tøj på, inden de tager på diskotek.

Prøv nu at være lidt realistisk. Det, der var sagen, var, at vi ikke ændrede på, hvad der er lovligt eller ulovligt, men alene strafudmålingen, og Højesteret fastlagde, hvad niveauet skulle være, og så var problemet løst.

Kl. 11:58

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 11:58

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Højesteret var heldigvis mere fornuftige end regeringen; det er sådan set fint at det var tilfældet. Men jeg er bare nødt til at spørge i forhold til den her voldsomme retorik, som hr. Tom Behnke fyrer af: Må Liberal Alliance godt have det synspunkt og støtte Jægerforbundet i, at de gerne må have knive på over 7 cm, uden at vi skal blive beskyldt for at være medskyldige i overfald i nattelivet? Må man godt have det synspunkt? Eller sender vi et forkert signal med vores snak om, at der er nogle mennesker, som i dag ikke må bære en kniv, som vi faktisk synes godt må bære en kniv?

Jeg synes bare, man skal passe på med at blande tingene sammen på den måde, som hr. Tom Behnke gør. Vi står jo skulder ved skulder, for at bruge hr. Tom Behnkes udtryk, om at være imod de voldelige overfald. Jeg tror så mere, det handler om, at der ikke er et ordentligt strafniveau, især i forbindelse med dem, der begår flere forbrydelser. Og jeg kunne da spørge hr. Tom Behnke: Vil Det Konservative Folkeparti hjælpe Dansk Folkeparti og Liberal Alliance i vores kamp for, at banderne skal straffes hårdere, end de bliver i dag, og at folk, der begår en række overtrædelser, ikke skal have så meget rabat, som de får i dag?

Kl. 11:59

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:59

Tom Behnke (KF):

Jeg forsøger bare at påpege det problematiske i, hvis man går ud med alt for store armbevægelser, og hvis man sender nogle signaler

om, at nu er det ikke længere nær så strafbart at gå rundt med en ulovlig kniv. Og det er jo det klare signal, regeringen og Liberal Alliance sendte, da man lavede en lovændring. Det var det, der tog overskrifterne, for man rullede jo ikke retorikken tilbage og sagde: Nu skal I høre, vi ved godt, at vi i valgkampen før var lidt højt oppe i træerne, men nu laver vi en lovændring, så vi bare lige retter ind efter Højesteret, sådan at det ikke kun er Højesteret, der har sagt det, men at vi også har lavet nogle justeringer i den pågældende lov. Det var ikke det, man gjorde. Nej, man blev ved med de store overskrifter. Og de signaler bliver opfanget ude i det kriminelle miljø – helt uden tvivl.

Det næste, der så blev sagt af hr. Simon Emil Ammitzbøll, var, at Højesteret heldigvis var mere fornuftige end regeringen. Hvad for noget? Det er jo præcis det Højesteret nåede frem til der var det politiske ønske. Der var ikke noget politisk ønske i at straffe helt almindelige mennesker med, at de skulle i fængsel for almindelige forglemmelser. Der var et ønske om at komme efter dem, der render rundt med ulovlige knive, ikke mindst i nattelivet. Og vi skærpede straffen, vi skærpede også straffen, hvis det var i bandemiljøet, så vi har rent faktisk gjort en hel del af det, som hr. Simon Emil Ammitzbøll efterlyser. Men vi er klar til at gå længere, selvfølgelig er vi det.

Kl. 12:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Jeg har to mere på til korte bemærkninger, men klokken er faktisk 12, så jeg appellerer meget kraftigt til, at man gør det til korte bemærkninger og til korte svar. Og så går vi på igen kl. 13.00 med ministerens afslutning.

Den næste for en kort bemærkning er hr. Ole Hækkerup.

Kl. 12:00

Ole Hækkerup (S):

Jeg er helt sikker på, at hr. Tom Behnke vil være i stand til at svare kort og fyldestgørende på mit spørgsmål og dermed spare tid for os alle.

Hvis man tager hr. Tom Behnkes logik og siger, at et er, hvad Folketinget vedtager, noget andet er, hvilke signaler det, som Folketinget vedtager, sender ud i verden, så må det jo følge i lige linje af hr. Tom Behnkes logik, at skulle der komme en ny regering, hvad gud forbyde og alt det der, med Venstre og Konservative Dansk Folkeparti, altså VKO tilbage, så skulle man med det samme gennemføre nogle ændringer af knivloven for dermed at opnå den effekt, hr. Tom Behnke taler om.

Derfor er mit spørgsmål: Hvis Det Konservative Folkeparti fik magt, som de har agt, hvilke ændringer af knivloven er det så, man vil gennemføre?

Kl. 12:01

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:01

Tom Behnke (KF):

Det er rigtigt, at signaler jo kun gælder, så længe man rent faktisk også gør noget ved det efterfølgende. Men signaler kan godt overdøve det, man rent faktisk gør. Men det er klart, at man jo ikke til evig tid bare kan sige, at man vil gøre noget, uden så rent faktisk at gøre noget ved det. Så langt, så godt.

I forhold til den såkaldte knivlov, som jo i virkeligheden er våbenloven, er der ingen tvivl om, at set med mine øjne så kalder det på, at vi får nogle stramninger. Vi har lavet nogle stramninger, der hedder 7 dages ubetinget fængsel, hvis man render rundt med en ulovlig kniv i nattelivet. Og det er tilsyneladende ikke nok. Det havde en effekt lige til at starte med. Så har der været alle de krusninger, som vi har været igennem. Fred være med det. Nu bliver vi nødt til

at se fremad. Jeg tror, vi skal sende det klare, entydige signal, at vi ikke vil finde os i, at man render rundt med kniv i nattelivet, og derfor mener jeg, at vi burde skærpe våbenloven, og at det, når man bliver taget i de situationer, hvor man ikke har nogen som helst grund til at rende rundt med en kniv, så skal koste. Og det skal også koste mere end 7 dages fængsel.

Kl. 12:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 12:02

Ole Hækkerup (S):

Tak. Jeg tror, at det er første gang i løbet af debatten, at vi er kommet lidt nærmere, hvad det er, VKO-partierne egentlig forestiller sig. Er det rigtigt, for sådan hører jeg det, at Det Konservative Folkeparti sådan set ikke er enig i noget af det, Dansk Folkeparti i hvert fald har leget lidt med, nemlig at man skulle sige, at det skulle være de 7 dages ubetinget fængsel for alle, altså også for lystfiskeren, der er inde omkring bageren og er kommet til at tage kniven med og alt det der? Eller er det Det Konservative Folkepartis politik, at der skal man også, som det er nu, opretholde en bøde i stedet for i udgangspunktet 7 dages ubetinget fængsel?

Kl. 12:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:03

Tom Behnke (KF):

Jamen det giver alt for meget forvirring. Der er ingen grund til det her. Vi har ikke på noget tidspunkt ønsket at straffe folk, der bærer en kniv, fordi de har et anerkendelsesværdigt formål og grund til at gøre det, aldrig. Det var også det, Højesteret slog fast, nemlig at selvfølgelig skal det ikke gælde for dem. Selvfølgelig skal det ikke det. Det, vi ønsker, er at straffe dem, der render rundt med en ulovlig kniv uden at have nogen grund til det. For det er de mennesker, der i en tilspidset situation trækker kniven og stikker den ind i andre mennesker. Og hvis vi skal forhindre, at de stikker den i andre mennesker, skal vi starte med at forhindre, at de overhovedet har kniven med sig fra starten. Vi så, at lovstramningen havde en klar effekt. Vi er klar til at lave en ny stramning, når vi får magten, for igen at få bragt antallet ned – plus selvfølgelig alle de andre tiltag.

Kl. 12:04

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 12:04

Peter Skaarup (DF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Tom Behnke, om ikke Folketinget kunne få nok at gøre, hvis vi, hver gang Højesteret kommer med en angivelse af praksis på et område, skal til at lave lovgivning. Det er jo i virkeligheden det, man hører som argument fra bl.a. hr. Ole Hækkerup og andre, altså at det, man egentlig bare har gjort med den lempelse af knivloven, man har lavet, er at gennemføre det, som Højesteret havde indført af praksis. Det er det bedste argument, man kan komme op med. Og så har det så i øvrigt alle de negative signalvirkninger, som hr. Tom Behnke har været inde på flere gange, og det er jo bestemt værd at bemærke. Det svarer lidt til, at regeringen på flere forskellige områder siger: Jamen vi har ikke ændret noget, vi har ikke gjort noget. Nej, men problemet er bare, at antallet af knivoverfald stiger og stiger, og signalet har været svagt. Og jeg forstår ikke, at man ikke er med på det.

Men spørgsmålet går altså på det med højesteretsdommene: Skal vi virkelig gennemføre lovgivning, hver gang Højesteret kommer med en ny dom?

Kl. 12:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:05

Tom Behnke (KF):

Nej, det mener jeg bestemt ikke. Hvis det er sådan, at man juridisk i domstolssystemet er i tvivl om, om noget går den ene eller anden vej, hvordan noget skal fortolkes, kan man kigge i forarbejder, kan man se, hvad der har været drøftet i Folketinget osv., alt det bliver lagt på bordet, og så har vi jo netop Højesteret som den øverste instans her i landet til at se på, hvordan retspraksis skal være. Det er jo også altid det, man refererer til både i byret og i landsret, nemlig gamle principielle sager, f.eks. at Højesteret sagde i år et eller andet sådan og sådan i en lignende sag, og så er det det, man tager udgangspunkt i. Og det kan domstolssystemet sagtens finde ud af, det har de kunnet finde ud af de sidste 150 år, så det kan de nok også fremover, uden at vi herindefra hver eneste gang behøver at ændre på lovgivningen.

Kl. 12:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Peter Skaarup for den anden korte bemærkning.

Kl. 12:06

Peter Skaarup (DF):

Tak for den klargørelse. Er hr. Tom Behnke så ikke også tilsvarende enig i, at den eneste situation, hvor Folketinget behøver at gøre noget, hvis Højesteret kommer med en dom og dermed efterfølgende praksis, er, hvis et flertal i Folketinget er uenig i det, som Højesteret har formuleret? Det kan vi jo f.eks. diskutere omkring hjemmerøverier, hvor Højesteret netop har afsagt en dom, som vi da er nogle i Folketinget, der er uenige i, fordi straffen ikke gennemføres, som Folketinget har ønsket netop i forbindelse med hjemmerøverier. Det er en sag for sig, men situationen er bare, at her er Folketingets parti er jo enige, det er det, som regeringspartierne siger, nemlig at de er enige i det, Højesteret sagde, og hvorfor så lave lovgivning?

Kl. 12:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:07

Tom Behnke (KF):

Jeg er helt enig, for selvfølgelig er det ikke sådan, at vi i Folketinget, når vi er færdige i dag, går hjem for evigt, og så laver vi aldrig mere lovgivning, for der vil altid være behov for, at vi justerer og retter til. Tingene udvikler sig med tiden, og der sker også nogle gange det, at vi politisk har en holdning til, hvad vi gerne vil opnå. Vi pålægger en regering at fremsætte forslag, regeringen fremsætter forslag, juristerne arbejder med det, og så viser det sig bagefter, at den politiske holdning, der var til, hvad vi gerne ville opnå, ikke lige blev opfattet på samme måde af juristerne, og derfor får vi lavet en lovgivning, som ikke er helt, som vi gerne ville have den.

I forhold til hjemmerøverier er der noget, der tyder på, at det er tilfældet, for vi sagde jo, at udgangspunktet skal være 5 års ubetinget fængsel, men så har Højesteret sagt: næh, ikke lige i det her tilfælde. Jeg synes ikke, der er noget at være i tvivl om, men hvis domstolene er i tvivl, er det sådan set ligegyldigt, hvad jeg synes, for så bliver jeg nødt til at rette ind efter det, og hvis jeg vil have domstolene til at

dømme anderledes i fremtiden, bliver jeg nødt til at ændre lovgivningen, altså hvis jeg er uenig i det, Højesteret når frem til.

I forhold til våbenloven var jeg overhovedet ikke uenig med Højesteret, og derfor var der overhovedet ikke nogen grund til at ændre noget som helst.

Kl. 12:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren, der er ikke flere korte bemærkninger.

Klokken har overskredet den almindelige frokostpausetid, så jeg vil afbryde forhandlingerne nu. Vi genoptager mødet kl. 13.00. Der er frokostpause.

Mødet er udsat. (Kl. 12:08).

Kl. 13:00

Forhandling

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Mødet er genoptaget.

Vi var nået til, at det var justitsministeren, der skulle have ordet, efter at alle ordførerne har haft den første runde. Værsgo til ministeren.

Kl. 13:00

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Må jeg ikke starte med at sige, at jeg faktisk synes, det har været en rigtig god debat, vi har haft, om, hvad vi kan gøre for at gå op imod den tendens, der har været de senere år – og jo særlig siden 2009 – til, at vi har haft både flere drab og mere voldsudøvelse med knive også i nattelivet. Den debat, der har været, er vi meget tilfredse med.

Debatten startede jo med, at hr. Peter Skaarup gik op på talerstolen og vel var så tæt på, som man overhovedet kan være, at sige, at det mere eller mindre er regeringens skyld med den ændring, der blev lavet, at vi har set den udvikling, vi har set. Det faktum, at stigningen er kommet fra 2009 og frem, og at regeringens ændring lå i 2012, var hr. Peter Skaarup ikke lige opmærksom på, men sådan er det jo. Og så sluttede vi af med, at både Venstre og De Konservative – og der er jeg helt enig – jo meget klart sagde, at de ændringer, der er lavet, og jeg tror, hr. Tom Behnke formulerede det sådan, var i kategorien juridiske spidsfindigheder. Det er nemlig helt rigtigt, og derfor er debatten faktisk rigtig god, fordi den jo er med til at fjerne myter. Og er der noget, som gode politiske debatter jo kan bidrage til, så er det at fjerne myter ikke mindst om politiske modstandere. Så tak for en rigtig god debat.

Jeg synes, at det står meget klart for Folketinget her i dag – og det er vi jo enige om – at der skal sendes et endog meget kraftigt signal om, at går man med kniv, har man kniv med i nattelivet, skal der tages klart afstand fra det. Det synes jeg er det klare signal, der er blevet sendt her i dag.

Når det nu er blevet understreget, hvad konsekvenserne af den lovændring, som regeringen har lavet, har været, vil jeg endnu en gang gerne understrege – og jeg er glad for, at både Venstre og De Konservative er opmærksomme på det – bare så alle er klar over det, at den lovændring, som regeringen lavede, på ingen måde lempede sanktionen over for personer, der bærer kniv i nattelivet. Det er bare, så det står fuldstændig klart. Og det synes jeg er vigtigt, at alle er opmærksomme på.

Det fremgår nemlig, som jeg sagde i min indledning, af lovens forarbejder, at der er tale om en skærpelse omstændighed i de her situationer. Det er det, som fremgår meget klart af lovens forarbejder. Hvad enten, der er tale om tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter, der er tale om, at man er på et diskotek i aften- og

nattetimerne eller på et værtshus, eller der er tale om en tilspidset situation som følge af en bandekonflikt, så er der ingen ændringer med lovændringen, hvad angår sanktioner mod personer, der bærer kniv i nattelivet.

Jeg er helt enig i det, der er blevet sagt, om, at det, der er behov for, er at tage problemet alvorligt. Det gør regeringen. Det gør vi meget klart endda, for vi skal den her tendens til livs. Derfor skal vi fokusere på de områder, hvor problemet i særlig grad er. Det er svært umiddelbart at finde en statistik for, hvem det er, så at sige, men meget kunne tyde på, at det har sit afsæt, som jeg også sagde i min indledning i besvarelsen af forespørgslen, i og har relation til bandemiljøet og den konflikt, der er – noget af det, i hvert fald.

Der tror jeg at der er et svar til de hårdeste af dem, og det er med grovfilen, og den bruger vi. Det handler om at gå målrettet efter der, hvor bagmændene er; en stærk indsats i udsatte boligområder; et tæt samarbejde mellem politikredse i nye taskforceenheder for at styrke indsatsen mod den organiserede kriminalitet og dermed også bagmændene, som står bag banderne; øget tryk gennem massiv polititilstedeværelse – det er det, vi ser i København, det er det, vi ser på den københavnske vestegn; og selvfølgelig efterforskning af drab og drabsforsøg. Og til alt held har de efterforskninger, der køres nu, jo medført varetægtsfængsling af flere kendte bandemedlemmer. Og så er der selvfølgelig derudover en forlængelse af ordningen med visitationszoner med mulighed for at visitere folk, således at vi kan hive våbnene ud af miljøerne. Og det sker i et stort omfang.

Så skal vi selvfølgelig også påvirke kulturen – sikre, at unge ikke synes, det er sejt at gå med kniv, og at de holder sig fra det, således at vi også på den måde undgår de tilspidsede situationer.

Kl. 13:05

Vi skal være opmærksomme på problemets omfang, for det har udviklet sig uheldigt siden 2009, og vi er opmærksomme på det. Politidirektøren i København har jo tilkendegivet, at politiet lige nu analyserer og vil analysere, hvad baggrunden er for sagerne om voldsudøvelse med kniv, således at vi kan få et mere præcist billede af det og dermed også sætte mere målrettet ind over for det problem, som der er. Vi har også til forespørgslen i dag kigget på, hvordan det ser ud i andre politikredse, og de har, som jeg også sagde i min indledning, oplyst, at de ikke opfatter omfanget af besiddelse og anvendelse af kniv i nattelivet som et stigende problem. Så ud over den generelle indsats, vi gør, tyder noget altså på, at der, hvor vi i særlig grad skal tage fat, er i Københavnsområdet, og det bliver gjort, og det er der iværksat rigtig mange initiativer for. Er der behov for nye, så lytter vi til det, for ingen kan være uenig i, at det, vi ser udvikle sig, selvfølgelig skal stoppes.

Summa summarum, jeg synes, det har været en rigtig god debat. Den har fjernet myter om, hvad det er, regeringen har lavet, den har understreget vigtigheden af, at vi står sammen om det her, og at regeringen går forrest med en hel række initiativer, og på den baggrund synes jeg jo, at oppositionen skulle overveje, om man ikke vil stemme for regeringens forslag til vedtagelse, som helt klart signalerer, at vi ikke vil finde os i det, at den adfærd, som finder sted, er totalt uacceptabel, at vi skal fastholde pres på miljøet, og at vi skal sikre, at vi også påvirker unge til at lade være med at gå med kniv, og så straffe konsekvent, når det er tilfældet, således at vi hiver dem, der går med kniv, ud af miljøet, således at vi ikke oplever flere af de uhyggelige episoder, som vi desværre har set en stigende tendens til siden 2009.

Kl. 13:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Der er foreløbig to indtegnede til korte bemærkninger. Den første er hr. Karsten Lauritzen, Venstre.

Kl. 13:07

Karsten Lauritzen (V):

Tak til ministeren. Jeg er sådan set enig i, at vi har haft en god debat her i Folketingssalen, og jeg tror også, at en forudsætning for at være med til at løse det her problem er, at man giver det politisk opmærksomhed. Vi er nogle, der frygter, at der er en udvikling i hovedstadsområdet, som vil brede sig. Vi vil da gerne opfordre justitsministeren, når vi nu i den kommende tid ser endnu flere eksempler, til også i offentligheden at vise, at regeringen tager det her alvorligt, for det tror jeg desværre der er nogle derude der er lidt i tvivl om.

Det, jeg egentlig godt vil sige til ministeren, er: Ministeren siger, at man har aflivet myter om, at det blot var juridiske spidsfindigheder, man ændrede med knivloven. Det er jeg sådan set enig med ministeren i, men det er jo myter, som regeringen selv har skabt. Ved at skrive i regeringsgrundlaget, at man skulle lave en stor revision af knivloven, har regeringen skabt et indtryk af, at nu ændrede man en masse. De Radikales ordfører, hr. Jeppe Mikkelsen, var i sin ordførtale oprindelig også inde på, at det her var et nybrud. Så derfor vil jeg bare sige til ministeren, at det er myter, som regeringen selv har været med til at skabe, som nu bliver aflivet.

Kl. 13:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:08

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Altså, jeg synes som sagt, at en god politisk debat også er en god politisk debat, hvor man ikke bidrager til mytedannelse om ens politiske modstandere. Det synes jeg er meget fint.

Derfor synes jeg som sagt, at hr. Karsten Lauritzen skulle overveje, om Venstre ikke skulle tage at stemme for det forslag til vedtagelse, som regeringspartierne og Enhedslisten har fremsat her i dag. For det er jo med til at ramme debatten ind – punkt 1: Vi vil ikke finde os i det, punkt 2: Der skal sættes målet ind der, hvor problemerne er, punkt 3: For almindelige mennesker, lystfiskeren har været nævnt her, er der jo altså grundlag for at lave en forskel i forlængelse af højesteretsdommen. Det synes jeg man skulle tage at stemme for.

Kl. 13:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 13:09

Karsten Lauritzen (V):

Så vil jeg da sige til ministeren, at hvis man ønsker at få Venstre med på et forslag til vedtagelse, er det en god idé at diskutere forslaget til vedtagelse, inden det kommer ned i Folketingssalen. Det er jo ministeren selv, der har valgt ikke at forelægge forslaget til vedtagelse for andre partier end regeringspartierne og Enhedslisten, inden det blev fremsat. Det siger vel mere noget om, hvem regeringen ønsker at samarbejde med, end alt mulig andet. Men fint – hvis ministeren vil gøre det anderledes, vil vi gerne være med til det i Venstre.

Jeg bliver bare nødt til at forfægte det faktum, at det er regeringen selv, der har skabt indtryk af, at nu ændrede man seriøst på knivloven. Det står i regeringsgrundlaget. Det har endda fået sin egen overskrift, »Revision af knivloven«, hvor man skriver, at man vil revidere lovgivningen om knive, således at den bringes bedre i balance og fokuserer på knive i nattelivet, hvor problemerne er evidente og lovgivningen relevant. Sandheden er, at man ikke har ændret på noget som helst. Man har lavet nogle juridiske spidsfindigheder. Jeg synes da, at justitsministeren først og fremmest skulle erkende, at det er regeringen, der har oversøgt den her ændring af knivloven, og ik-

ke klandre oppositionen, Dansk Folkeparti, Venstre og Det Konservative Folkeparti for noget, man i virkeligheden selv er skyld i.

Kl. 13:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:10

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Jamen jeg synes som sagt ikke, der er nogen grund til at klandre hinanden for noget. Hvis man er så tilfreds med det, regeringen skriver i sit forslag til vedtagelse, er jeg da ked af, at vi ikke har leveret det til Venstre inden forespørgslen. Nu forstår jeg, at vi først skal stemme om det på tirsdag – så har man en 3-4 dage til at tænke sig om og overveje, om man ikke skulle bakke op om det. Det kunne man da gøre. Jeg synes, det er fint. For hvis det er sådan, at man synes så godt om det, vi har fremlagt, men er lidt ked af, at man ikke har fået det forelagt i god tid, så kan man jo bruge de næste 3-4 dage til at tænke over det.

Jeg synes, det er et fremragende forslag til vedtagelse, det kan ikke overraske. Det rammer det ind, som det skal, nemlig punkt 1: Der er et problem – punkt 2: Vi skal gå målet efter det – punkt 3: Der er ikke tale om nogen som helst lempelse i forhold til det, der har været fremme i debatten vedrørende knive i nattelivet. Vi går målet efter bandemiljøet, og det skal vi fortsætte med. Det er den vej, vi skal fremover.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste til en kort bemærkning er hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:11

Peter Skaarup (DF):

Jeg må indrømme, at jeg aldrig har hørt en justitsminister gøre så lidt reklame for sine egne forslag, som justitsministeren gør her i dag. Det, man har vedtaget, har jo ingen betydning stort set, siden justitsministeren formulerer sig på den måde, som han gør her.

Men det kan vi jo diskutere en anden gang. Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge justitsministeren om, er: Hvad kommer der til at ske fra regeringens side? For vi kan være uenige om mange ting politisk, men vi kan svært være uenige om fakta, og faktum er, at der er sket en fordobling i antallet af knivoverfald i Københavns politikreds siden 2010. Der er sket en voldsom stigning i antallet af ulovlige knive, som bliver taget bl.a. i forbindelse med visitation af kriminelle. Der er sket en voldsom forråelse i forhold til de her ting, hvor bander angriber hospitaler eller vil lave forskellige ting omkring hospitaler, der indbefatter vold. Mener justitsministeren ikke, der er brug for konkret handling i stedet for sådan set at sige, at det, man selv går og gør i regeringen, ingen betydning har?

Kl. 13:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:12

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det kan godt være, det er mig, men jeg synes, hr. Peter Skaarup blander tingene lidt sammen. De ændringer af knivloven, som vi lavede, har ikke nogen konsekvenser for det, som hr. Peter Skaarup startede med at sige, nemlig spørgsmålet om folk, der har kniv med i nattelivet. Det synes jeg er konstatering nummer et, der er værd at bide mærke i. Konstatering nummer to er, at regeringen har bragt indsatsen mod banderne til et helt nyt niveau. Aldrig nogen sinde tidligere har politiet haft et niveau i indsatsen mod banderne, som de

har nu. Hvorfor laver vi visitationszoner? Det gør vi da lige nøjagtig af den årsag, punkt 1, at der er en umiddelbar trussel, punkt 2, at der er behov for at gennemføre visiteringer, som kan betyde, at vi kan få knive og få våben ud af miljøet. Det er jo det, der sker lige i øjeblikket, og det er bare ét element i den indsats, som er sat i værk. Der er indsats i boligområderne målrettet mod bagmændene for bandemiljøet. Der er hjælp til unge, der skal ud af miljøet også – det skal vi huske, således at de ikke kommer ud på et endnu større skråplan. Og der er et generelt fokus på det her område, som betyder, at politiets indsats over for rocker-bande-miljøet ikke har været større, end den er nu.

Kl. 13:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Peter Skaarup for anden korte bemærkning.

Kl. 13:14

Peter Skaarup (DF):

Jamen undskyld: Er det kun justitsministeren selv, der mener, at der i det, ministeren siger, tages en masse initiativer, eller er der andre, der mener det?

Jeg stiller spørgsmålet, fordi virkeligheden er, at de faktuelle forhold er fuldstændig klare. Der sker en eksplosion i antallet af knivoverfald, og det kan vi ikke være uenige om. Der sker en eksplosion i antallet af knive, der bliver beslaglagt.

Vi ser en regeringspartner, Det Radikale Venstre, der sætter spørgsmålstegn ved helt grundlæggende ting i bare det, vi har nu, altså vedrørende visitationszonerne, som vi har været inde på tidligere i debatten, og som ministeren bryster sig af.

Altså, kan ministeren ikke godt selv se, at regeringen har et problem, når den sidder med armene over kors uden at gøre noget? Kan ministeren ikke selv se, at der er et problem?

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at spørge justitsministeren om noget. Nu har vi været nogle stykker – Dansk Folkeparti og Liberal Alliance – der under debatten har spurgt, om man ikke skulle prøve at sætte sig ned og finde nogle løsninger, indkalde partierne og drøfte f.eks. fjernelse af rabat på straffe til kriminelle i bander. Var det ikke en idé at kigge på det?

Kl. 13:15

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:15

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Folketingets partier er jo velkomne til at stille forslag, som de vil. Jeg må sige, at jeg mener, at den indsats, som dansk politi i øjeblikket gør over for det problem, som der ikke kan være to meninger om er alvorligt – nemlig problemet med rockernes og bandemedlemmernes hærgen – er på et historisk højt niveau.

Det er en indsats, som går målrettet efter problemerne, og det er en indsats, som jo – ud over at politiets indsats er på et historisk højt niveau med massiv politimæssig tilstedeværelse der, hvor problemerne er – har resulteret i, at der i øjeblikket konstant sidder omkring 300 rockere og bandemedlemmer i vores fængsler.

Hvad er det bevis på? Det er som punkt 1 bevis på, at der er et problem, som vi tager os af. Punkt 2 er det et bevis på, at vi skal fortsætte presset på miljøet.

Det, man i den sammenhæng kan beklage, er, at Dansk Folkeparti – i en situation, hvor politiets indsats er så stærk, som den er, og giver så store resultater, at der hele tiden sidder op mod 300 bandemedlemmer i vores fængsler – på den ene side gerne vil være med til at forstærke indsatsen. Men når det så på den anden side kommer til at betale regningen i en kriminalforsorg, som skal tage sig af de pro-

blemer, der bliver skabt, så flygter DF ud ad døren og vil ikke være med til at tage ansvar for det. Det synes jeg er et problem.

Jeg synes, at Dansk Folkeparti mangler sammenhæng i sin indsats på retspolitikken, ikke bare, når det gælder en hård og konsekvent indsats over for bandemedlemmerne, men jo rent faktisk også over for de mange ansatte i vores kriminalforsorg, som hver eneste dag forsøger at hjælpe med, at der kan komme bedre styr på de problemer, som vi også har diskuteret her i dag, nemlig at vi har en udfordring med rocker-bande-miljøet.

Desværre må man konstatere, at Dansk Folkeparti – da regningen skulle betales for at fuldende indsatsen og sikre, at de kriminelle kommer i fængsel – ikke ville være med til at betale for 200 nye pladser, ikke ville være med til at betale for, at vi kunne lave en ny, sikret afdeling i Statsfængslet Østjylland til rockere og bandemedlemmer.

Det synes jeg er ærgerligt, men det må Dansk Folkeparti jo selv forsvare.

Kl. 13:17

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger, men ordføreren for forespørgerne, hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti, har bedt om ordet til anden runde.

Kl. 13:18

(Ordfører for forespørgerne)

Peter Skaarup (DF):

Tak for det. Og tak for en god debat om ulovlig brug af kniv, bl.a. i nattelivet. Det har været godt at høre Folketingets partier om, hvor de står henne med hensyn til de her ting. Fra Dansk Folkepartis synsvinkel er det ikke sådan, at man kan være fuldstændig tilfreds med alt, hvad der er sagt. Vi synes, at regeringen skøjter hen over det og ikke rigtig har nogen plan for, hvad der skal ske, må vi nok sige, men grundlæggende er der en optagethed af problemerne herinde, som også bør være der. Det er vigtigt, at vi ikke sidder med armene over kors, men rent faktisk tager konkrete initiativer, for det gør de kriminelle, det kan vi jo se i gadebilledet i øjeblikket, desværre.

Hvis man bare kigger nogle få dage tilbage i avisernes omtaler af, hvad der foregår af knivstikkerier i øjeblikket, er det ganske modbydeligt at følge. Berlingske Nyhedsbureau fortæller den 13. februar følgende:

»To mænd er anholdt efter et knivstikkeri ved 18.30-tiden på hjørnet af Istedgade og Reventlowsgade i København. Ofret er en 21-årig mand, der blev stukket i den ene balle. Han blev efterfølgende bragt til Hvidovre Hospital ...«

Der fortælles i BT den 11. februar:

»En 22-årig ung mand er kørt til Rigshospitalets Traumecenter efter at være blevet stukket ned på Københavns Tekniske Skole omkring kl. 8 mandag morgen. Det oplyser Københavns Politi.

- Der er tale om en ung mand, der er blevet stukket seks gange. Han er kørt på hospitalet ...«

Danmarks Radio kan den 9. februar fortælle følgende:

»Fire personer bliver lørdag formiddag sigtet for drabsforsøg efter et opgør mellem personer fra to indvandrerbander sent fredag aften i København. To personer er indlagt på Bispebjerg Hospital med knivstik i arme og ben samt i issen.«

Desuden kan vi jo ud over københavnske tilfælde på den her font bruge hele debatten i dag på at gennemgå sager også fra resten af landet, hvor der virkelig er en udfordring.

Der er problemer, og der er desværre mange problemer og knivstikkerier, vi skal tage hånd om, når vi kigger rundtomkring på det billede. Vi har lavet en lille optælling i Dansk Folkeparti, og ud over de her meget forfærdelige tal, vi kan se, som viser en eksplosion i antallet af knivoverfald, kan vi altså se, at man også her i 2013 har

en stor andel af voldelige overfald med brug af kniv. Det gælder både København, hvor der over 2 måneder har været 26 sager, men det gælder også resten af landet, hvor der har været 36 sager. Bare ved at følge aviserne kan vi altså se 62 sager på 2 måneder. Det er en om dagen, hvor der bliver brugt kniv, og det er det, vi skal gribe ind over for. Og det er derfor, at Folketinget ikke bare skal sidde med armene over kors.

Vi synes, det er vigtigt, at vi bruger de muligheder, der er. Der er visitationszoner, som den ene regeringspartner har sat spørgsmålstegn ved. Vi skal bruge straffe. Jeg synes desværre ikke, at ministeren er klar til f.eks. at samle partierne i Folketinget. Det ville være en opgave om et nationalt kompromis, vil jeg nærmest betegne det som – det er et udtryk, som visse politikere af og til bruger. De problemer, vi taler om, er altså i den dur, for det er noget, lovlige mennesker møder hver eneste dag og har problemer med. Og derfor er det vigtigt, at justitsministeren og regeringen indser alvor i det.

Københavns Vestegns Politi holder i øjeblikket foredrag i forbindelse med et lille undervisningsforløb til folkeskolerne. De forsøger at fortælle de unge, at mange af de opfattelser, de har, af, hvad deres kammerater gør, faktisk er forkerte. Det ville jo være fint, hvis der kunne laves noget lignende for at oplyse om, hvad der kan ske, hvis man ulovligt bærer kniv. Det er jo fint, at der sættes midler af til det her, men det er altså også vigtigt at sætte midler af til det forebyggende arbejde, fordi man skal spille på alle tangenter i bekæmpelsen af knivoverfald.

Jeg må desværre sige, at det har været en tynd kop te, der er kommet fra regeringspartierne. Man er indbyrdes uenige, og det er måske i virkeligheden det, der er årsagen til, at man ikke handler, når man ser de her klare faktuelle tal, der fortæller os, at der virkelig er brug for at handle. Til gengæld synes jeg, at det har været godt at høre – ud over at Venstre og Konservative selvfølgelig en klar holdning på det her område – at Liberal Alliance også er begyndt at se, at der er en udfordring her. Jeg kunne i virkeligheden håbe, at debatten kunne munde ud i, at justitsministeren indbød Folketingets partier til en åben drøftelse af, hvad vi kan gøre på det her område og meget gerne med henblik på, at man stopper bandernes brug af ulovlige våben – knive, pistoler og lignende. Der kunne et stop for rabatordninger, eksempelvis rabatordninger ved megen kriminalitet, være et godt emne at tage op. Det har vi ikke hørt fra regeringen i dag, det håber jeg kommer før eller siden.

Kl. 13:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 26. februar 2013.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til statsministeren:

Vil statsministeren i sin egenskab af minister for rigsfællesskabet, herunder Grønland, redegøre for regeringens syn på udviklingen i den grønlandske økonomi, herunder de fremtidige grønlandske mineaktiviteter og disses indvirkning på multolerancen over for udvinding af uranhaltige mineraler, og redegøre for, hvilke konkrete tiltag statsministeren vil tage for at sikre den go-

de dialog internt i rigsfællesskabet og sikre varetagelsen af rigsfællesskabets samlede strategiske interesser?

Af Ellen Trane Nørby (V), Kristian Thulesen Dahl (DF), Villum Christensen (LA) og Lars Barfoed (KF).

(Anmeldelse 11.12.2012. Fremme 13.12.2012).

Kl. 13:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 26. februar 2013.

Til begrundelse for forespørgslen giver jeg ordet til ordføreren for forespørgerne, fru Ellen Trane Nørby, værsgo.

Kl. 13:24

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Ellen Trane Nørby (V):

Når vi har indkaldt statsministeren til forespørgselsdebat her i dag, er det for at få en klar melding fra regeringen om, hvordan regeringen ser på den økonomiske udvikling i Grønland, og hvordan statsministeren mener, at det vil påvirke rigsfællesskabet samlet set. Vi har længe ønsket en oplyst og vidensbaseret dialog om rigsfællesskabet og om varetagelsen af rigsfællesskabets samlede strategiske interesser, men vi er gang på gang blevet mødt med en bastant afvisning fra statsministeren.

Debatten i dag handler ikke om selvstyreloven. Den handler om rigsfællesskabet og om, at vi som fællesskab har samlede strategiske interesser, som vi skal samarbejde om at forberede os på. Et fællesskab er et samspil, hvor vi konstant påvirker hinanden og fællesskabet. Sådan er det også i rigsfællesskabet. Vi tager mange beslutninger her i København, som påvirker livet i Grønland, ligesom man i Nuuk tager beslutninger, som påvirker Danmark.

Selvstyreloven er netop bygget på en ånd af ligeværdighed, respekt og dialog, som sætter rammerne for det fællesskab, som Danmark, Grønland og Færøerne er en del af. Når statsministeren afviser dialogen, skubber hun også en række spørgsmål foran sig, som vi i rigsfællesskabet før eller siden skal forholde os til og finde fælles svar på. Hvis vi som to små nationer i et fællesskab skal gøre os forhåbninger om at kunne navigere mellem stormagter fra øst og vest, skal vi gribe ånden i selvstyreloven og drøfte fremtidige udfordringer på en fordomsfri, åben og ærlig måde.

Vi håber, at forespørgselsdebatten i dag kan blive startskuddet til, at vi i det danske Folketing, i det grønlandske selvstyre og i rigsfællesskabet som helhed begynder at tale mere og bedre sammen, og at vi derigennem finder fælles løsninger på vores fælles udfordringer i rigsfællesskabet.

Kl. 13:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren for forespørgerne. Jeg giver derefter ordet til statsministeren, værsgo.

Kl. 13:26

Besvarelse

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Tak. For det første vil jeg gerne sige tak for muligheden for at have den her debat. Jeg ser frem til den.

Jeg vil starte med at nævne, at rammen om samarbejdet og dialogen mellem Danmark og Grønland naturligvis er selvstyreloven og de forudsætninger, som loven bygger på. Det er forudsætninger for

kompetencefordelingen mellem os og for samarbejdet inden for det indenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske område.

Grønlands Landsting har vedtaget en storskalalov, og i forlængelse af den grønlandske lov vil den danske regering fremsætte lovforslag her i Folketinget om opholdstilladelse til udenlandsk arbejdskraft til storskalaprojekter. Det er en sag, som interesserer mange mennesker, både i Grønland og Danmark og også her i Folketinget. Det er der god grund til, for det er en sag med mange aspekter, og derfor er jeg som sagt også glad for, at vi kan debattere den her i dag.

Dagens forespørgsel vedrører tre vigtige emner: for det første den økonomiske situation i Grønland, for det andet fremtidige mineprojekter og for det tredje problematikken om nultolerance over for udvinding af uran og varetagelsen af og samarbejdet om rigsfællesskabets samlede strategiske interesser.

Først om udviklingen i Grønlands økonomi: Det er vigtigt at se hele debatten om storskalaloven i en bredere økonomisk sammenhæng, for Grønland står over for store økonomiske udfordringer. I de kommende år vil antallet af ældre i Grønland som i andre lande stige mærkbart i forhold til antallet af erhvervsaktive, og det vil presse de offentlige finanser. Grønlands Økonomiske Råd har beregnet, at der med den nuværende erhvervs- og skattestruktur vil opstå en forskel mellem indtægter og udgifter på i gennemsnit 1 mia. kr. hvert år frem mod 2040. Simpelt omregnet til danske forhold svarer det til over 100 mia. kr. om året.

Som svar på udfordringerne har Grønlands landsstyre fremlagt en 2025-plan, som hedder »Vores fremtid – dit og mit ansvar«, og jeg vil gerne kort trække de væsentligste konklusioner frem:

På uddannelsesområdet er der særlig behov for en højere kvalitet i folkeskolen, og for at flere kommer i gang med en ungdomsuddannelse direkte efter folkeskolen. Kun en tredjedel af alle mellem 16 år og 64 år har en uddannelse ud over folkeskolen. Det afspejler sig på arbejdsmarkedet, hvor en meget stor del er ufaglærte.

Der er også andre strukturelle problemer på det grønlandske arbejdsmarked, bl.a. at mange ikke står til rådighed eller har en for lille økonomisk tilskyndelse til at arbejde. Det er noget, som også den grønlandske Skatte- og Velfærdskommission har peget på, og som gør det nødvendigt med reformer på social- og skatteområdet.

Landsstyret er derfor begyndt på reformarbejdet. Der er bl.a. vedtaget en ny folkeskolelov, som skal øge kvaliteten i folkeskolen, og der er vedtaget en første skatteomlægning, som sænker skatten på arbejdskraft. Større reformer, f.eks. på social- og pensionsområdet, er planlagt til at komme i de kommende år. Velfærdsydelse skal målrettes de mennesker, der har mest brug for dem, og aldersgrænsen for pension skal hæves, i takt med at grønlænderne, heldigvis, lever længere. Landsstyret peger også på, at de offentlige udgifter skal styres bedre, bl.a. ved bindende flerårige udgiftslofter i selvstyret og i kommunerne, og den offentlige sektor skal være mere effektiv gennem bl.a. digitalisering.

Samtidig ønsker man indtægterne op. Statens tilskud til Grønland udgør over halvdelen af landskassens indtægter. Selvstyreloven betyder, at tilskuddet ligger fast. Der vil ikke komme øgede indtægter til Grønland fra staten. Landsstyret stræber efter alternative indtægter. Målet er mindre økonomisk afhængighed af Danmark, og målet er en selv bærende grønlandsk økonomi.

Det betyder, at nye indtægter må komme fra den private sektor. Her er fiskeriet selvfølgelig det helt dominerende erhverv og står for 90 pct. af vareeksporten, men vækstmulighederne i erhvervet er meget begrænsede. F.eks. er kvoterne i rejefiskeriet reduceret med en fjerdedel siden 2011, og den biologiske rådgivning anbefaler, at kvoterne kommer endnu længere ned for at undgå overfiskning.

Kl. 13:31

Når landsstyret vil styrke væksten i den private sektor, må grønlandske erhverv jo derfor gå nye veje. Ifølge Grønlands Økonomiske

Råd kan en ny erhvervsudvikling, som kan bidrage væsentligt til at gøre Grønland mere økonomisk selv bærende, kun ske, ved at man udnytter råstoffer og vandkraft. Regeringen deler den opfattelse. Den arktiske strategi for 2011-2020 betoner også, at det er vigtigt, at Grønland bruger de muligheder, som naturressourcerne giver. Og det er i det lys, at storskalaloven skal ses, og storskalaprojekter er altså en nødvendighed, hvis man kigger på Grønlands økonomiske udfordringer.

Men hvad er så de konkrete planer for fremtidens minedrift? Det er det andet tema i forespørgselsdebatten. Landsstyret har sat det mål at udvikle råstofsektoren til et erhvervsområde med fem-ti miner, heraf mindst to storskalaprojekter. Og det er samtidig målsætningen, at mindst halvdelen af de beskæftigede i råstofsektoren skal være grønlandsk arbejdskraft, men her og nu er der kun ét mineprojekt i storskalaklassen i Grønland, altså ét projekt, der er kommet så langt, at der er indgivet ansøgning om en udnyttelsestilladelse. Det er det britiske selskab London Mining A/S' jernmineprojekt i bunden af Godthåbsfjorden – det er det, der i daglig tale kaldes Isuaprojektet. Landsstyret er ikke færdig med at behandle selskabets ansøgning, og selskabet har endnu ikke kunnet tilvejebringe den nødvendige finansiering.

Jeg vil nævne, at formanden for Grønlands Økonomiske Råd, professor Torben M. Andersen, den 6. februar 2013 udtalte til Politiken:

»Skrækscenariet er, at der i løbet af fem år slet ikke kommer gang i nogen af disse projekter. Så er det en meget, meget alvorlig situation.«

Den udtalelse understreger, hvordan den økonomiske sagkundskab vurderer situationen i Grønland. Grønlands Økonomiske Råd peger samtidig på, at storskalaprojekter ikke alene kan løse de økonomiske udfordringer, der er. Reformen er afgørende for, at de positive effekter, der vil være af projekterne, vil komme det grønlandske samfund til gavn. Regeringen er også enig i den vurdering.

Det er vigtigt, at Grønland udvikler sig økonomisk og bliver mere selv bærende. Det er vigtigt for den grønlandske befolkning, og det er samtidig en forudsætning for at sikre et økonomisk mere ligeværdigt og dermed stærkere rigsfællesskab også i fremtiden.

Selv om storskalaprojekter langtfra står klar her og nu, så har debatten om Grønlands råstoffer rejst nogle spørgsmål, som vi selvfølgelig skal være klar til at besvare. Det gælder først og fremmest spørgsmålet om nultolerancen over for udvinding af radioaktive mineraler. Det er det tredje tema i forespørgslen i dag.

Det er klart, at udvinding af råstoffer i Grønland kan stille os over for sikkerheds- og forsvarspolitiske spørgsmål, hvor vi fra dansk side naturligvis skal løfte vores ansvar. Det er først, når vi kender den konkrete situation, at vi kan afgøre, om det berører rigets sikkerheds- og forsvarspolitik.

Hvad angår nultoleranceprincippet, vil jeg understrege, at Grønland i dag har et forbud mod udvinding af radioaktive stoffer. Jeg vil også understrege, at Grønland har overtaget råstofområdet og dermed kan træffe beslutning om en eventuel ophævelse af nultoleranceprincippet. Men hvis Grønland ønsker at ophæve nultoleranceprincippet, vil regeringen naturligvis drøfte konsekvenserne af det med landsstyret. Det vil vi, fordi f.eks. uran berører rigets sikkerheds- og forsvarspolitik, som er et rigsansliggende.

Kl. 13:35

Der er enighed mellem regeringen og landsstyret om et samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitiske emner, som skal munde ud i en samlet samarbejdsaftale, også vedrørende råstofområdet i det omfang, det på andre måder kan have betydning for sikkerheds- og forsvarspolitikken.

Spørgsmålet om en eventuel revision af forbuddet mod udvinding af radioaktive stoffer har været drøftet i Grønland i flere år. I efteråret besluttede Landstinget så, at landsstyret skal se på, hvad conse-

kvenserne af en eventuel revision af nultoleranceprincippet vil være. En af de overvejelser, der ligger bag analysearbejdet, er spørgsmålet om at udvinde mineraler, hvor uran indgår som et biprodukt, som det er tilfældet for sjældne jordarter nogle steder i Grønland.

En række af de spørgsmål, som nu skal analyseres, vedrører sikkerhedspolitikken. Det drejer sig f.eks. om – og jeg citerer Landstingets beslutning:

»Den sikkerhedspolitiske rollefordeling i mellem Grønland og Danmark i forbindelse med en eventuel modifikation af nultolerancepolitikken overfor udvindingen af uran« – og jeg citerer igen:

»Hvilke internationale konventioner og aftaler bør Grønland tiltræde i tilfælde af udvinding af radioaktive materialer tillades ...«

Der er enighed mellem regeringen og landsstyret om, at danske myndigheder skal bidrage til det arbejde, og vi er allerede i gang. Det er bl.a. en kortlægning af rigets internationale forpligtelser vedrørende radioaktive stoffer, og det er Grønlands stilling i forhold til de internationale overenskomster.

Regeringen vil selvfølgelig sørge for at holde Folketinget, først og fremmest Det Udenrigspolitiske Nævn, orienteret om kortlægningen og om de sikkerhedspolitiske konsekvenser af en eventuel ophævelse af nultolerancen.

Endnu et spørgsmål, der er rejst i den aktuelle debat, er, om den danske stat skal engagere sig i Grønlands råstoffer for at holde andre investorer ude. Det har regeringen også drøftet med landsstyret, og landsstyreformanden har slået fast, at selvstyret ønsker råstofudvinding i Grønland på kommercielle vilkår, og at selvstyret ikke ønsker et fælles grønlandsk-dansk offentligt selskab vedrørende råstoffer i Grønland.

Det er den klare besked fra Grønlands landsstyre. Det er den klare besked fra et Grønland, som har selvstyre. Men det betyder selvfølgelig ikke, at Danmark ikke kan spille en rolle i erhvervsudviklingen i Grønland.

Regeringen og landsstyret har aftalt en række tiltag om erhvervsudviklingen i Grønland, tiltag, som også gælder naturressourcerne, og lad mig nævne: en arbejdsgruppe, som skal komme forslag, som kan fremme samarbejdet inden for erhvervslivet i Grønland og Danmark, og som kan bidrage til erhvervsudviklingen i Grønland på kommercielle vilkår; et samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitiske emner, som skal munde ud i en samlet samarbejdsaftale; et øget teknisk samarbejde mellem grønlandske og danske myndigheder på skatteområdet, som også vil omfatte råstofelskaber; og at der er indledt et samarbejde mellem Københavns Universitet og Grønlands Universitet om, hvordan det kan sikres, at udnyttelse af Grønlands naturressourcer kommer samfundet til gavn.

Regeringen har altså taget en række initiativer sammen med landsstyret og i respekt for selvstyret til, som det hedder i forespørgslen, at sikre den gode dialog internt i rigsfællesskabet og sikre varetagelsen af rigsfællesskabets samlede strategiske interesser. Det har vi, fordi vi ønsker et stærkt og moderne rigsfællesskab, og med det mener jeg et rigsfællesskab, der kan rumme, at Grønland udnytter de muligheder, som råstofferne forhåbentlig vil give, for at udvikle en mere selv bærende økonomi.

Regeringen ønsker at være medspiller, ikke modspiller, over for Grønland. Det gælder på råstofområdet, og det gælder naturligvis også i forhold til udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Vi skal varetage rigsfællesskabets samlede strategiske interesser i et respektfuldt og ligeværdigt samarbejde med Grønland. Grønland har selvstyre inden for rigsfællesskabet.

Tak for ordet.

Kl. 13:40

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til statsministeren.

Inden vi går i gang med ordførerne, skal jeg oplyse, at der vil være adgang til korte bemærkninger i indtil 1 time efter indlæg i den første runde. Der er til gengæld ikke adgang til korte bemærkninger til statsministeren nu, men det vil der være, når statsministeren kommer på talerstolen efter ordførerne.

Så giver jeg ordet til den første ordfører, som er fru Ellen Trane Nørby, der taler for Venstre.

Kl. 13:41

(Ordfører for forespørgerne)

Ellen Trane Nørby (V):

I Venstre bakker vi fuldt og helhjertet op om rigsfællesskabet, og vi står fuldt ud bag den selvstyrelov, som blev til under VK-regeringens ledelse i 2009. Selvstyreloven var kronen på værket af en række af initiativer, der blev taget for at styrke Grønland, rigsfællesskabet og vores politik for Arktis.

I 2003 lagde Ittileqaftalen rammen for, at Danmark altid inddrager Grønland i udenrigs- og sikkerhedspolitiske anliggender, der vedrører Grønland. I 2008 skabte Illulissaterklæringen nye forpligtelser for de fem arktiske kyststater politik i Arktis. Og i 2011 blev den første Arktisstrategi til efter års udviklingssamarbejde og dialog mellem Grønland, Færøerne og Danmark.

I sin tale den 21. juni 2009 i anledning af Grønlands selvstyre sagde landsstyreformand Kuupik Kleist: Vi har opnået selvstyre ved samtale, gensidig forståelse og gensidig respekt. Det, vi har opnået i dag, er frugten af vort arbejde og fælles løft. Vi har opnået selvstyre, fordi vi har forståelse for hinanden, fordi vi kan hjælpes ad, og fordi vi kan samarbejde.

Det er vi i Venstre helt enige i. Og det samarbejde, den gensidige forståelse og gensidige respekt skal fortsat kendetegne rigsfællesskabet og samarbejdet mellem Grønland og Danmark. Derfor skal ingen – hverken statsministeren, socialdemokrater, folkesocialister eller andre – gøre det illegitimt at diskutere rigsfællesskabet og de muligheder og udfordringer, som knytter sig til, at vi i fællesskab betræder fremtiden og sætter spor i den nyfaldne sne, som Kuupik Kleist billedligt talte om, da Grønland fik selvstyre. Skal det næsten 300-årige rigsfællesskab bestå, skal vi åbent, fordomsfrit og ærligt kunne diskutere både vores bekymringer og vores visioner, så vi kan sikre, at vi i fællesskab står stærkere sammen, end vi gør hver for sig.

Med selvstyreloven fulgte ansvar for såvel Grønland som Danmark. For en række politikområders vedkommende ligger ansvaret fortsat i Danmark, og derfor skal beslutninger selvfølgelig træffes på et oplyst grundlag, ligesom al anden lovgivning i Danmark bliver besluttet på et oplyst grundlag.

Hvad enten det drejer sig om udenrigs- og sikkerhedspolitik, internationale konventioner, hvor Danmark hæfter for hele rigsfællesskabet, arbejdstilsyn, udlændingelov og arbejdstilladelser til udenlandsk arbejdskraft i Grønland eller om eftersøgning og redning i de grønlandske farvande, så ligger opgaverne fortsat her i Danmark. Og det er opgaver, som hænger uløseligt sammen med den kommende grønlandske minedrift og økonomiske udvikling.

Hvis Grønland beslutter sig for at udvinde uran, skal Danmark stå til ansvar for de udenrigs- og sikkerhedspolitiske konsekvenser. Og selvfølgelig er der en udenrigs- og sikkerhedspolitisk dimension, når en stormagt som Kina investerer massivt i Grønlands undergrund. Vi skal i Grønland og Danmark såvel som internt i rigsfællesskabet kunne tale om, hvordan vi i fællesskab vil håndtere den udvikling og forberede os på fremtiden.

Vi ved godt, at Grønland har hårdt brug for nye investeringer og ny vækst. Med et bloktilskud, der har været låst fast siden 2009 og med en fiskeindustri, der er hårdt udfordret, er mineindustrien et rigtig godt bud på vækst og fremgang i Grønland. Men selvfølgelig skal vi kunne diskutere minedriften og dens konsekvenser for den unikke grønlandske kultur, natur og historie.

Når en række danske partier, fagforeninger, erhvervsliv og pensionsfonde har peget på mulighederne i at etablere et grønlandsk-dansk offentlig-privat partnerskab, så er det ikke for at begrænse Grønland, men derimod for at give det grønlandske samfund flere kort på hånden. Et grønlandsk-dansk initiativ hverken skal eller kan hamle op med kinesernes hurtighed, men det vil hvile på grønlandske og danske værdier. I sidste ende træffer Grønland valget, men så har vi i fællesskab skabt valgmuligheden.

Rigsfællesskabet er ikke en ny ting. Det er heller ikke en ny ting, at verdens stormagter retter opmærksomheden mod Grønland. Men rollefordelingen i rigsfællesskabet er helt ny. Både Danmark og Grønland skal indtage nye roller, hvor vi hver for sig og sammen bidrager til fællesskabet. Det kræver, at vi tager ånden bag selvstyreloven alvorligt og begynder en ligeværdig og respektfuld dialog om, hvordan vi i fællesskab forbereder os på fremtiden.

Kuupik Kleist rakte i slutningen af november en udstrakt hånd til Danmark. I Venstre møder vi den udstrakte hånd med åbne arme. Vi ønsker, at Danmark spiller med, og vi er uforstående over for, at regeringen totalt har afvist muligheden for et offentlig-privat samarbejde. Et fællesskab bygger på engagement og gensidige forpligtigelser. Vi i Venstre vil Grønland – spørgsmålet er egentlig, om regeringen også gør det.

Kl. 13:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak. Der er korte bemærkninger, først fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:46

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for ordførertalen. Jeg synes da, at der var en mere fremkommelig tone, end der var, sidst vi var samlet her i salen, så det er da glædeligt. Jeg har også bemærket ordførerens kronik, som hun har skrevet sammen med et andet medlem af ordførerens parti, i dagens udgave af Berlingske, og det fører mig til et spørgsmål til ordføreren. Stiller Venstre stadig væk krav om en såkaldt timeout for at viderebehandle det, vi skal behandle her i Folketinget, og som vi skal koncentrere os om, når den tid kommer, nemlig udlændingeloven? Har Venstre stadig væk det her krav om en timeout, sådan at det hele skal sættes i stå, indtil Venstre har fået opfyldt nogle ikke nærmere specificerede krav?

Kl. 13:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:47

Ellen Trane Nørby (V):

Vi ønsker fortsat at afsøge og afdække mulighederne for, at der kan være fælles grønlandsk-danske investeringer, eventuelt gennem et offentlig-privat partnerskab i råstofindustrien i Grønland. Vi mener sådan set, at det er perspektivrigt, at vi også kan diskutere den mulighed.

I forhold til storskalaloven vil jeg sige, at den jo er et grønlandsk anliggende. Det, der er et anliggende her i Folketingssalen, er den følgelovgivning, som følger i kølvandet på storskalaloven. Det betyder selvfølgelig også, at den lovgivning, der skal vedtages i Folketinget, skal vedtages på et oplyst grundlag. Det er det, der er baggrunden for, at Venstre har stillet en række spørgsmål og indkaldt til samråd for at få belyst de forhold, der gør sig gældende. Jeg er nødt

til at gøre opmærksom på, at vi end ikke har set et lovforslag fra regeringens side, når det handler om at ændre udlændingeloven, og derfor synes jeg egentlig, at det er sådan lidt bizart, at debatten skal handle om, hvorvidt man vil stemme for eller imod et lovforslag, som vi ikke har haft nogen som helst chance for at orientere os i, fordi regeringen ikke har fremsat det endnu. Jeg synes, det er helt naturligt, at vi kan diskutere det lovforslag både nu, hvor vi kan se nogle konturer af det, og i særdeleshed, når vi har et konkret lovforslag fra regeringens side.

Kl. 13:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 13:48

Finn Sørensen (EL):

Det sidste er jeg meget enig i. Det tror jeg at alle medlemmer af Folketinget er helt enige i. Men det, jeg spurgte om, var, om Venstre fastholder sit krav om en timeout, som jo blev formuleret meget skarpt af ordførerens partiformand. Det hele skulle sættes i stå, indtil Venstre havde fået opklaret nogle ikke nærmere definerede ting i forhold til økonomisk engagement osv. Så det var sådan set det, jeg spurgte om. Det fik jeg ikke noget svar på, så jeg er jo nødt til at spørge igen.

Så har jeg lige et tillægsspørgsmål, hvis jeg må have lov. Jeg mærkede mig jo i ordførerens kronik i dag, at en ting, der ellers har spillet en stor rolle i ordførerens argumentation, nemlig rettighederne for kinesiske og grønlandske arbejdere og fagforeninger og løn og arbejdsvilkår, ligesom ikke var nævnt. Det fremgik heller ikke med nogen vægt i ordførerens tale, så jeg skal bare høre, om det stadig væk er interessant for Venstre at få noget klarhed over de forhold, inden vi stemmer om udlændingeloven.

Kl. 13:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Ellen Trane Nørby (V):

Nu er det jo sådan, at Enhedslistens ordførers kollega, hr. Christian Juhl, nok i samtlige samråd, vi har haft herinde i Folketinget vedrørende Grønland, har anført det synspunkt, at det var helt utidigt at tale social dumping og arbejdstagerrettigheder på de samråd og i de forespørgsler, som handlede om andre emner. Hvis vi så skal følge det, som Enhedslistens ordfører, hr. Finn Sørensen, siger her i salen i dag, skulle vi så også bruge debatten i dag på at diskutere det. Venstres ønske om at få afklaret, hvorvidt konventionerne er overholdt, er sådan set fuldstændig intakt, men der er et samråd, som har været i gang i Beskæftigelsesudvalget, og som fortsættes i Beskæftigelsesudvalget, og hvor vi er helt sikre på at regeringen kommer til at svare på det. Jeg har også den klare forventning, at statsministeren i dag kommer til at svare på, om vi kan få en sikkerhed for, at Danmark selvfølgelig vil overholde de konventioner, som Danmark har undertegnet på vegne af hele rigsfællesskabet.

For så vidt angår det andet, tror jeg sådan set, at hr. Finn Sørensen skal læse den artikel igen, for det, der fremgår meget klart af den artikel, er sådan set, at Venstre har det klare ønske, at vi kigger på mulighederne for at få flere grønlandsk-danske investeringer ind i råstofindustrien i Grønland. Det kan gerne være via et offentlig-privat partnerskab, men i hvert fald i form af en model, hvor vi klart siger, at vi er bevidste om, at hvis der skal være en mulighed for det grønlandske samfund for at kunne have forskellige valgmuligheder, når det handler om den økonomiske udvikling i Grønland, så er det jo også vigtigt, at der er noget at vælge imellem, og at man ikke bare siger, at der kun er én valgmulighed, og at det er London Mining. Så

er man jo nødt til at være med til at skabe andre valgmuligheder, og det var i høj grad det, som var meldingen i den artikel, som jeg kan høre ordføreren refererer til.

Kl. 13:53

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Sara Olsvig.

Kl. 13:51

Sara Olsvig (IA):

Tak. Jeg har bare et ganske enkelt spørgsmål, på baggrund af at der har været nogle bekymrede røster i de grønlandske medier her de seneste dage.

Vil Venstre tilbagerulle selvstyreaftalen eller selvstyreloven?

Kl. 13:51

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:51

Ellen Trane Nørby (V):

Det vil jeg meget gerne svare på. Jeg har også fulgt med i de grønlandske medier og har godt set, at der har været sådan en lidt valgkampagtig debat om, hvad forskellige partier i Danmark mener.

Jeg kan svare klart nej på fru Sara Olsvigs spørgsmål. Venstre ønsker ikke at rulle selvstyreloven tilbage. Vi bakker fuldt op om den selvstyrelov, som blev til under VK-regeringen.

Selvstyreloven var jo ikke bare et dokument. Den var en del af hele det samarbejde og den udvikling, der har været mellem Grønland og Danmark inden for rigsfællesskabets rammer. Det står vi fuldstændig ved, men vi synes også, det er vigtigt, at der er en debat om, hvordan man i fællesskab håndterer de udfordringer og muligheder, som ligger foran os.

Kl. 13:52

Første næstformand (Bertel Haarder):
Sara Olsvig.

Kl. 13:52

Sara Olsvig (IA):

Jeg har også et spørgsmål angående det ganske interessante forslag, som Venstre kom med i pressen i går, om, at vi skulle have en årlig debat her i Folketinget.

Er Venstre så enig med mig i, at sådan en årlig debat ville en god platform for også at få debatteret alle de andre emner, som fortsat er et dansk ansvar, så vi også kan få sat skub i arbejdet omkring kriminalforsorg og retsvæsen og alle de andre ting, som er lidt svære at få frem i debatten her i Danmark på nuværende tidspunkt?

Kl. 13:52

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:52

Ellen Trane Nørby (V):

Jamen jeg tror sådan set, at en sådan årlig forespørgselsdebat – som vi har sagt kunne være en rigtig god måde at gå videre på og skabe en bredere dialog omkring rigsfællesskabets fremtidsmuligheder – selvfølgelig vil kunne rumme de emner, som er relevante.

Jeg har også noteret mig, at fru Sara Olsvig i forbindelse med åbningsdebatter og afslutningsdebatter jo også har taget nogle af de emner op, som bliver nævnt her.

Det ville jo være helt naturligt, at det er en bredt forankret og fordomsfri debat i Folketinget, hvor vi kan diskutere muligheder og udfordringer for rigsfællesskabet.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 13:53

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Det er rigtig godt, det er rigtig nyttigt for rigsfællesskabets tre parter, at vi har en debat, som giver muligheden for at få drøftet de væsentlige emner og udviklingstendenser, der er inden for rigsfællesskabet. Jeg glæder mig rigtig meget over statsministerens redegørelse her i dag, som utvetydigt udtrykker respekten for og glæden over rigsfællesskabet og hermed anerkender det grønlandske selvstyre og selvstyrelovens ramme for Grønlands udvikling. Jeg fæster mig især ved tre citater, som jeg gerne vil komme med. Det første citat lyder således:

»Det har vi, fordi vi ønsker et stærkt og moderne rigsfællesskab [...]«.

Det andet citat lyder således:

»[...] og med det mener jeg et rigsfællesskab, der kan rumme, at Grønland udnytter de muligheder, som råstofferne forhåbentlig vil give, for at udvikle en mere selv bærende økonomi.«

Sluttelig lyder det tredje citat:

»Regeringen ønsker at være en medspiller, ikke modspiller, over for Grønland. Det gælder på råstofområdet, og det gælder naturligvis også i forhold til udenrigs- og sikkerhedspolitikken.«

Det er meget tydelig tale, og det er den tale, som vi fra socialdemokratiske side altid har forsøgt at melde i forhold til Grønland. Det har vi i forhold til hjemmestyret, det har vi i forhold til selvstyret, som blev vedtaget i 2008 og trådte i kraft 2009.

Det skal være og er en udvikling, som er båret af den største mulige respekt og forståelse for Grønlands ønsker om selv at handle og beslutte, hvor de ønsker det og føler sig klar til det. Set med socialdemokratiske øjne er rigsfællesskabet en utrolig spændende og berigende ramme for alle tre rigsdeles fælles udvikling – en ramme, som giver en reel mulighed for udvikling.

Grønland har brug for udvikling, og det arbejde er Grønland med deres politikere i spidsen i gang med hver eneste dag. De grønlandske udfordringer er synlige, og de er store. Det økonomiske grundlag for udviklingen må sikres. Og lad mig citere, hvad formanden og næstformanden for Økonomisk Råd i Grønland udtrykker i Berlingske den 19. november 2012:

»Grønland er i dag langt fra at have en selv bærende økonomi, da levestandarden er stærkt afhængig af bloktilskuddet fra Danmark og aftaler med EU.«

Et andet citat fra samme kronik lyder:

»Der er således et stort behov for at få igangsat en erhvervsudvikling for derigennem at sikre en selv bærende økonomi.«

Vi er fra socialdemokratisk side helt med på, at det er en nødvendighed for Grønland, og vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at understøtte den udvikling, som Grønland beslutter sig for. Vi har også givet udtryk for, at rigsfællesskabet som sagt er en nyttig, berigende og værdifuld ramme, som vi gerne ser udviklet og dermed også bevaret.

Det er sådan, at vi har arbejdet frem mod en tekst til et forslag til vedtagelse. Det er meget glædeligt, at det er lykkedes at få alle partier inklusive de grønlandske repræsentanter og de færøske repræsentanter til at bakke op om det her forslag til vedtagelse, som jeg nu (på vegne af S, V, DF, RV, SF, EL, KF, IA, SIU, SP og JF) vil læse op:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget udtrykker glæde over rigsfællesskabet mellem Danmark, Færøerne og Grønland. Folketinget konstaterer, at selvstyreloven og det deraf afledte kompetenceforhold mellem de danske myndigheder og Grønlands Selvstyre er grundlaget for forholdet mellem Danmark og Grønland.

Folketinget understreger behovet for en løbende dialog om muligheder og udfordringer i rigsfællesskabet. En god dialog er forudsætningen for et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde mellem rigsfællesskabets parter og vil samtidig sikre varetagelsen af rigsfællesskabets samlede strategiske interesser.

Folketinget opfordrer regeringen til en årlig forespørgselsdebat i Folketinget, hvor rigsfællesskabets muligheder og udfordringer kan debatteres samlet og fordomsfrit.

Med henblik på fortsat at fremme udviklingen i rigsfællesskabet opfordrer Folketinget til, at samarbejdet mellem regeringen og landsstyret styrkes inden for selvstyrelovens rammer.

Folketinget opfordrer regeringen til sammen med landsstyret at arbejde for i Grønland at skabe øgede investeringer på sammenlignelige og gennemsigtige markedsmæssige vilkår, herunder danske, og derigennem nyttiggøre Grønlands naturressourcer med henblik på en strategisk investeringsmulighed i råstofudvinding i Grønland.« (Forslag til vedtagelse nr. V 36).

Kl. 13:59

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den socialdemokratiske ordfører.

Forslaget til vedtagelse vil indgå i debatten, men vil først komme til afstemning på tirsdag.

Der er korte bemærkninger til ordføreren, så hvis han vil være så venlig at komme tilbage på talerstolen, vil jeg nu give ordet til fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 13:59

Gitte Lillelund Bech (V):

Tak. Selv om der er enighed om forslaget til vedtagelse, er planen jo også, at man har debatten i Folketingssalen. Og nu er det sådan, at hr. Flemming Møller Mortensen og jeg også har haft debatten i P1 – det havde vi den 29. januar – og der noterede jeg mig jo, at da hr. Flemming Møller Mortensen blev spurgt om brydning af råstoffer og sjældne jordarter i det projekt, der hedder Kvanefjeldsprojektet, sagde han, og jeg citerer: Det er overhovedet ikke et dansk anliggende.

Nu vil jeg så bare gerne bede ordføreren om at forholde sig til det, når Kvanefjeldsprojektet rent faktisk er bundet op på, at man er nødt til samtidig at udvinde uran. Så hvordan harmonerer ordføreren udtalelse den 29. januar om, at det ikke er et dansk anliggende, med de oplysninger, vi har fået fra udenrigsministeren i et samråd i Udenrigsudvalget, hvor udenrigsministeren meget klart siger, at hvis man taler om uranproduktion og udvinding af uran, så er det et dansk anliggende, og at det i sidste ende, hvis der er uenighed mellem Danmark og Grønland, er Danmark, der træffer beslutning på det her område?

Kl. 14:00

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:00

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Det er altid godt med ekstra trappemotion, så det gjorde ikke noget, at jeg tog en tur ned først.

Til fru Gitte Lillelund Bech vil jeg sige om den diskussion og den drøftelse, der måtte blive, hvis Grønland efter det grønlandske valg beslutter sig for at ophæve nultolerancen, sådan at man kommer til at bryde mineraler og råstoffer, hvor der er et biprodukt, eller hvis man simpelt hen fra Grønlands side siger, at man godt vil have undersøgt

muligheden for eksempelvis at komme til at eksportere uran, at så står rigsfællesskabet set med socialdemokratiske øjne i den situation, at der er mange, mange ting, der så skal vurderes. Det er nøjagtig det samme, som Cindy Vestergaard fra DIIS giver udtryk for: at hvis man kigger på andre lande, som har en eksport af biprodukter og i særdeleshed af rene produkter, så er der behov for, at man stiller et meget, meget stort beredskab på benene.

Så jeg vil sige, at jeg også har overværet samrådet med udenrigsministeren, og at jeg også har hørt, hvad statsministeren har givet udtryk for her og andre steder. Og det er jo lige nøjagtig noget af det, den danske regering er i gang med at drøfte med den grønlandske regering, nemlig om, hvordan man i forhold til de strategiske og sikkerhedsmæssige perspektiver bliver klar over, hvordan tingene skal være.

Kl. 14:01

Første næstformand (Bertel Haarder):

Gitte Lillelund Bech.

Kl. 14:01

Gitte Lillelund Bech (V):

Det er da meget fint, at ordføreren har hørt, hvad statsministeren har sagt; det er jeg da glad for. Det er vi mange der har hørt i salen. Jeg er også glad for, at ordføreren har hørt, hvad udenrigsministeren har sagt.

Jeg synes, at ordføreren skal forholde sig til mit spørgsmål. Mit spørgsmål gik på, at ordføreren selv i en debat i P1 på Danmarks Radio den 29. januar sagde, at udvindinger fra Kvanefjeldet – og der ved vi begge to, at det indebærer udvinding af uran – ikke var et dansk anliggende. Kan ordføreren ikke bare erkende fra talerstolen, at han tog fejl den 29. januar, fordi ordføreren i sit svar til mig lige før sagde: Jo, det er et dansk anliggende?

Kl. 14:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:02

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg husker ikke lige, hvordan det var, ordene i fru Gitte Lillelund Bechs og min debat på P1 faldt. Men jeg er som Socialdemokraternes grønlandsordfører fuldstændig klar over, at hvis der kommer sikkerhedsmæssige perspektiver ind i det, når man bryder mineraler, som kan have en strategisk betydning, så er det et rigsanliggende. Det er fuldstændig klart. Det står jo meget tydeligt i selvstyreloven, hvad det er, der er rigsanliggender, og det her er et af områderne.

Men jeg har bidt mærke i, at flere ministre har forklaret meget tydeligt, at det her er et spørgsmål om, at den grønlandske regering, før der blev udskrevet valg, og den danske regering er i en drøftelse og vil indlede et meget tættere samarbejde, end der har været hidtil, om, hvad der er sikkerhedspolitiske sager og dermed også et rigsanliggende.

Kl. 14:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 14:03

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Jeg tror, at en del danskere fik kaffen lidt galt i halsen i aftes, da man i TV-avisen, kl. 21.30, kunne se, at der i forbindelse med den grønlandske valgkamp pludselig kommer udtalelser om, at Grønland skal arbejde for at forlade rigsfællesskabet.

Jeg må spørge Socialdemokratiets ordfører her under debatten i dag: Hvis det nu blev Grønlands politik, at man vil forlade rigsfæl-

lesskabet, at det er målet, er Socialdemokratiet så enig med Dansk Folkeparti i, at det så selvfølgelig vil påvirke den måde, tingene kan tilrettelægges på i årene fremover indtil den dag, man så forlader rigsfællesskabet? Sagt på en anden måde: Det, der binder os sammen både historisk og kulturelt osv., er jo i virkeligheden fundet gennem rigsfællesskabet, mener Dansk Folkeparti, og det er det, der gør, at vi har en samhørighed, der også gør, at f.eks. danske skatteydere helt naturligt betaler bl.a. til grønlandske forhold. Det er jo, fordi vi har et rigsfællesskab, hvor vi er fælles om tingene, og hvor vi hjælper hinanden.

Er Socialdemokratiet enig i, at det er forudsætningen for den måde, vi gør det på, hvor vi altså beder danske skatteydere om at betale et milliardbeløb hvert eneste år til at understøtte det grønlandske samfund?

Kl. 14:04

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:04

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg glad for, at ordføreren, hr. Kristian Thulesen Dahl, har mulighed for at stille et spørgsmål til, for jeg er rent faktisk ikke sikker på, at jeg fuldstændig forstår, hvad det er, hr. Kristian Thulesen Dahl mener med det.

Som rigsfællesskabet er som konstruktion, som selvstyreloven er, mener jeg ikke der er overladt noget til tvivl. Det er faktisk meget klart, hvad det er, Grønland har mulighed for. Men det er også meget klart, hvad det er, der ligger i selvstyreloven og i aftalen om rigsfællesskabet. Der er nogle ting, og det er de ting, som der meget, meget tydeligt står er rigsansligger. Men jeg lytter meget gerne til spørgsmålet igen, for jeg fik givetvis ikke svaret, som ordføreren gerne ville have det.

Kl. 14:05

Første næstformand (Bertel Haarder):
Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 14:05

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, og det er jo ikke til at vide, om ordføreren vil gøre det, selv om han forstår spørgsmålet. Men min pointe er sådan set bare, at når vi beder danske skatteydere om at medvirke til at skaffe mellem 3,5 og 4,5 mia. kr. hvert år til at understøtte det grønlandske samfund, så gør vi det, fordi vi har et rigsfællesskab og gerne vil vise, at vi inden for rigsfællesskabet understøtter hinanden. Der er vi et fællesskab, der hjælper hinanden, og vi anerkender, at det er nødvendigt for Grønland at få pengeoverførsler fra Danmark, for at det kan fungere godt på Grønland. Hvis man fra grønlandsk side siger, at målet slet ikke er rigsfællesskabet – det er ikke højt prioriteret – for målet er at komme ud af rigsfællesskabet, så er det sværere at forklare danske skatteydere, at man skal hive 3,5-4,5 mia. kr. op af lommen hvert år, spare på andre områder i Danmark, for at understøtte det grønlandske samfund.

Det var sådan set bare den sammenhæng, som jeg synes er meget naturlig, for det er svært at forklare danske skatteydere, hvordan man ellers kan forholde sig til det. Og så ville jeg egentlig bare høre, om Socialdemokratiet er enig i det.

Kl. 14:06

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:06

Flemming Møller Mortensen (S):

Så forstår jeg det, for det er jo heri, at Dansk Folkeparti har en grundholdning, som også gjorde, tror jeg, at Dansk Folkeparti var det eneste parti, der i 2008 ikke støttede op omkring selvstyreloven. Fra socialdemokratisk side anerkender vi og har respekt for, at Grønland som folk har lyst til på lang sigt at arbejde hen imod det, der måtte være et bæredygtigt økonomisk samfund, som står på mere frie fødder, end når det er bundet op på et dansk bloktilskud. Det var præcis det, jeg citerede Torben M. Andersen og næstformanden for grønlandsk Økonomisk Råd for også at sige.

Jeg vil blot igen udtrykke, at der for mig og Socialdemokratiet at se intet nyt er i, at mange på Grønland, mange partier på Grønland, har haft det ønske gennem lang tid og stadig væk har det, nemlig at arbejde frem mod en selvstændighed. Men det bygger jo naturligvis på den forudsætning, at Grønland kan stå på egne ben rent økonomisk.

Dermed giver jeg også udtryk for, hvad den socialdemokratiske holdning er. Den socialdemokratiske holdning er, at vi ønsker rigsfællesskabet. Vi synes, at det beriger alle tre parter inden for rigsfællesskabet.

Kl. 14:07

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:07

Finn Sørensen (EL):

Tak. Ordføreren render lidt stærkt, også når han siger, at det forslag til vedtagelse, han har fremsat, har fået accept fra alle partier i Folketinget. Jeg er nødt til at sige, at jeg så den endelige ordlyd, lige før statsministeren gik på talerstolen og ikke har haft lejlighed til at melde tilbage til ordføreren, hvad vi synes om den. Nu vil jeg så bare sige til ordføreren beroligelse, at det ikke er, fordi den forskrækker mig.

Der står nogle gode ting i den med nogle gode formuleringer. Jeg har dog bare et enkelt spørgsmål, og det er til det sidste afsnit, hvor der tales om, at vi skal skabe øgede investeringer på sammenlignelige og gennemsigtige markedsmæssige vilkår. Hvad ligger der i det? Det vil jeg gerne have en uddybning af.

Så har jeg også lige et spørgsmål til den her diskussion om uran. Den 26. januar tror jeg da der var mange andre, der fik kaffen galt i halsen, og det var, da ordføreren, åbenbart på vegne af i hvert fald to af regeringspartierne og måske også statsministeren, meldte ud, at hvis det nu var sådan, at Selvstyret gerne vil åbne op for udvinding og eksport af uran, så var der ingen hindringer fra ordføreren side. Så spørger jeg: Hvad var anledningen til, at ordføreren syntes, det var nødvendigt at melde sådan noget ud? For Selvstyret har jo ikke ændret politik endnu da – i hvert fald ikke mig bekendt.

Kl. 14:09

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:09

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak. Til hr. Finn Sørensen vil jeg sige, at min aktivitet var stor, også under statsministerens redegørelse, for at få teksten gjort klar for med stor glæde at kunne sige, at alle – og jeg håber også Enhedslisten – står bag den tekst, der nu ligger. Men sådan arbejder vi en gang imellem til allersidste sekund. Det gjorde vi også her.

I forhold til det sammenlignelige og gennemsigtige er det jo et spørgsmål om at prøve at få udtrykt det, som også landsstyreformand Kuupik Kleist tidligere har sagt: at det er kommercielle, mar-

kedsmæssige vilkår, som man ønsker at investeringerne i forhold til råstofudvindingen i fremtiden i Grønland skal bygge på. Så det er det, der er baggrunden.

I forhold til min udtalelse tidligere om en eventuel, og man må sige eventuel, grønlandsk ophævelse af nultolerancen – det er hypotetisk, om det overhovedet vil ske – har vi fra socialdemokratisk side sagt, at de internationale konventioner og traktater er bundne, men kan der gøres noget inden for det, traktaterne giver mulighed for, og kan man gøre noget inden for det beredskab, som Danmark, altså rigsfællesskabet, givetvis skal opbygge, så vil vi ikke sætte en snubletråd op. Det er et spørgsmål om at være ansvarlig over for Grønlands udvikling og også at være ansvarlig i forhold til de konventioner og traktater, vi som rigsfællesskab og som land har bundet os til internationalt.

Kl. 14:10

Første næstformand (Bertel Haarder):
Finn Sørensen.

Kl. 14:10

Finn Sørensen (EL):

Jeg spurgte, hvad anledningen er til, at man pludselig kom med den der udmelding. Som ordføreren selv siger, har selvstyret jo ikke ændret politik. Det var mig bekendt ikke engang til fornyet diskussion i det grønlandske Landsting, så hvad var anledningen til, at man pludselig fandt det nødvendigt at komme med en udmelding om et meget hypotetisk spørgsmål? Det synes jeg ikke jeg har fået noget svar på.

Det andet spørgsmål er, om den udmelding er udtryk for, at Socialdemokratiet har ændret holdning til udvinding og eksport af uran. Vi har jo en meget klar politik herhjemme om, at det er noget, vi til nød har brugt på forsøgsbasis nede på Risø, men ellers vil vi ikke have noget med det skidt at gøre, fordi det er giftigt og farligt og alt muligt andet. Det har vi indtil nu været enige om. Er det udtryk for en holdningsændring i ordførerens parti?

Kl. 14:11

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:11

Flemming Møller Mortensen (S):

I forhold til hvorfor debatten kom op, og hvorfor jeg gav udtryk for en socialdemokratisk holdning, vil jeg sige, at det er, fordi der i Grønland er en debat om det her. Det er ikke rigtigt, hvad hr. Finn Sørensen siger, nemlig at det ikke har udgangspunkt i en grønlandsk debat, for det har det. Der er en politisk uenighed i Grønland om, hvorvidt man skal ophæve nultolerancen eller ej.

I forhold til den socialdemokratiske holdning på området vil jeg blot henlede opmærksomheden på, at demokratier, som vi meget gerne sammenligner os med, og som også har kultursammenfald, eksempelvis Canada og Australien, altså har en eksport af uran eller radioaktive produkter. Det kræver blot – det var det, jeg forsøgte at citere, nemlig det, DIIS ved eksperten Cindy Vestergaard har været ude at sige i debatten – at man opbygger et rigtig, rigtig detaljeret kontrolapparat. Det er ikke noget, man bare kommer til.

Fra socialdemokratisk side kunne vi aldrig drømme om at slippe tøjlerne i forhold til at have den absolut største ansvarlighed på området. Men vi vil også gerne give signalet til, at hvis der i Grønland bliver truffet den her beslutning, er der måske nogle muligheder. Men det bygger på en hypotese, fordi Grønland ikke har besluttet sig for det, men vi har givet en umiddelbar melding fra socialdemokratisk side, som vi synes er rigtig at give.

Kl. 14:13

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Ellen Trane Nørby for en kort bemærkning.

Kl. 14:13

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Jeg vil egentlig gerne følge lidt op på det, fru Gitte Lillelund Bech og nu også hr. Finn Sørensen spørger til, nemlig urandiskussionen, som jo ikke kommer op på foranledning af en ændret grønlandsk holdning i uranspørgsmålet.

Nu kan jeg så forstå på Socialdemokraternes ordfører, at man ikke ser noget problem eller nogen udfordringer i at skulle håndtere hele spørgsmålet om uran og udvinding og eksport af uran. Jeg vil blot høre Socialdemokraternes ordfører: Set i lyset af at Danmark tilbage i 1968 undertegnede traktaten om ikkespredning af kernevåben og dermed også binder og hæfter for rigsfællesskabet, når det handler om bl.a. at håndtere nukleare stoffer som uran, er ordføreren så fuldstændig overbevist om, at det ikke vil skabe nogen som helst udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer eller konkrete praktiske problemer at håndtere det at eksportere uran og fra dansk side sikre, at hvis der er andre kommercielle aktører i Grønland, der udvinder uranen, så falder det ikke i hænderne på lande, som er underlagt restriktioner fra det internationale verdenssamfund?

Kl. 14:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:14

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg er rigtig glad for at kunne få lov til at svare fru Ellen Trane Nørby, for der er i hvert fald sket en misforståelse, når fru Ellen Trane Nørby siger, at jeg giver udtryk for, at Socialdemokraterne overhovedet ikke synes, at det måtte være forbundet med problemer eksempelvis at ophæve en nultolerance og dermed at skulle til at stå med et ansvar inden for rigsfællesskabet for en eksport. Det er lige nøjagtig, hvad jeg giver udtryk for – at det er forbundet med rigtig store udfordringer. Men en gang imellem skal man jo også tage tyren ved hornene og konfrontere udfordringerne og se, om der er noget, der kan lade sig gøre. Det er det eneste, jeg har givet udtryk for.

Jeg ser store problemer. Hvis vi går ind konkret og kigger på, hvad det er, eksempelvis Canada og Australien har opbygget af kontrolapparater på det her område, så må vi sige, at vi overhovedet ingen kompetencer har, vi har ingen erfaring på det område. Så det i sig selv vil være en meget, meget stor udfordring. Jeg har også givet udtryk for, at det sikkerhedspolitiske aspekt i det her er et rigsanliggende, og jeg har bidt meget mærke i, at statsministeren sammen med landsstyreformanden har sat sig for, at det skal undersøges, og man vil sidde meget tæt sammen og undersøge, hvilke problemstillinger der kan rejse sig i en situation som den her eller andre. Derfor vil jeg sige, at der ligger rigtig mange udfordringer i de her problemstillinger.

Med hensyn til ikkespredningsaftalen: Det er jo netop det, jeg forsøger at præcisere meget tydeligt – at vi fra socialdemokratisk side aldrig nogen sinde kunne drømme om at begynde at slække på internationale konventioner og traktater. Vi ved lige nøjagtig, hvad det er, der ligger i det. Hvad der ligger i det, som vi ikke ved noget om, er, hvad statsministeren og den grønlandske regeringsleder har sat sig for at undersøge. Så vi bliver klogere på det her område.

Kl. 14:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ellen Trane Nørby.

Ellen Trane Nørby (V):

Altså, nu bliver det ærlig talt en lille smule forvirrende, for det, fru Gitte Lillelund Bech spurgte til, var det, som ordføreren siger i P1 debat den 29. januar, hvor ordføreren udtaler: Uran i Kvanefjeldet er overhovedet ikke et dansk anliggende. Det harmonerer jo ikke særlig godt med det, ordføreren siger nu, om, at Socialdemokraterne har en bekymring på det her område og også anerkender, at hvis såfremt der kommer et ønske fra Grønlands side om at ophæve nultolerancen, så vil det selvfølgelig forudsætte, at der er styr på eksporten og der er styr på ikkespredning og selvfølgelig også konventionerne. Det giver bare anledning til at spørge, hvad det egentlig er, Socialdemokraterne mener. Støtter Socialdemokraterne uranudvinding, eller gør de ikke? Og mener Socialdemokraterne, at der er det apparat, der skal være til stede for at kunne håndtere en sådan ophævelse af nultolerancen?

Kl. 14:17

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:17

Flemming Møller Mortensen (S):

Nu synes jeg, at fru Ellen Trane Nørby skal lytte til mine udsagn her i stedet for at tage noget løsrevet fra et radioprogram. Det, der er givet udtryk for i radioprogrammet, er, så vidt jeg husker tilbage, præcis om debatten om sjældne jordarter, nemlig om sjældne jordarter kan brydes, uden at det bliver et problem for traktaterne. Det kan de nogle steder, fordi der ikke er et restprodukt, der er radioaktivt. Kan sjældne jordarter brydes, uden at det bliver et sikkerhedsmæssigt politisk og strategisk problem? Nej, det er ikke sikkert. Det er noget af det, der bliver kigget på de to regeringer imellem.

Til spørgsmålet, om Socialdemokraterne kan støtte en brydning af uran, vil jeg blot sige, at det er et spørgsmål om at prøve at trække kanten så meget op, at den ikke kan holde, for det er overhovedet ikke det, der bliver drøftet. Jeg har netop givet udtryk for, at kommer det som et ønske fra Grønland – og det er deri, hypotesen ligger, for vi ved ikke, om det nogen sinde sker – vil vi fra socialdemokratisk side mene, at det er rigtigt at kigge på, hvad der er muligt, hvilket beredskab der skulle stilles op, for at vi på en forsvarlig, ordentlig måde kan blive et rigsfællesskab, der eventuelt bliver eksporterende.

Men vi er slet ikke dér, hvor vi har en holdning til det. Vi vil jo ikke ophæve nultolerancen i Danmark. Hvorfor skulle vi det? Vi synes, at det er en rigtig ramme at få lagt ned over det, men hvis Grønland ønsker det i en eksportsammenhæng for netop at udvikle deres land og det kan gøres, uden at det betyder noget sikkerhedspolitisk og konventions- og traktatmæssigt, så mener vi, at man skal lade muligheden undersøge.

Kl. 14:19

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Lars Barfoed for en kort bemærkning.

Kl. 14:19

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes jo, at Socialdemokratiet har haft en underlig tilbagelænet holdning til hele det her spørgsmål om udnyttelse af råstoffer i Grønland i relation til at bringe grønlandske og danske erhvervsinteresser og finansielle interesser i spil.

Derfor vil jeg gerne spørge, om hr. Flemming Møller Mortensen ikke er enig i, at vi da skal søge efter, at grønlandske og danske erhvervsinteresser og finansielle interesser får mulighed for at tage del i minedrift og udnyttelse af råstoffer i Grønland, og i den forbindel-

se, om hr. Flemming Møller Mortensen vil udelukke, at det f.eks. kunne ske ved et offentlig-privat partnerskab.

Kl. 14:20

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:20

Flemming Møller Mortensen (S):

Til hr. Lars Barfoed vil jeg sige, at det her jo er et spørgsmål, som ministre har besvaret meget tydeligt. Det er også et sted, hvor statsministeren sammen med den grønlandske regeringsleder har lavet en aftale om, at man i erhvervsministerielt regi arbejder på tværs af de to parter inden for rigsfællesskabet. Her er der givet udtryk for, at man gerne vil forsøge at gøre, hvad man kan, for at skaffe de investeringer, der skal til, for at Grønland kan udvikles.

Hvad angår offentlig-privat partnerskab, vil jeg sige, at vi nu har skrevet en tekst til et forslag til vedtagelse her i dag, som også lige nøjagtig præciserer, at der faktisk er en enighed i Folketinget om, at kan man lave noget, som øger investeringsmuligheden og -lysten i Grønland, er det vejen at gå.

Så en tilbagelænet socialdemokratisk holdning her må jeg blot på det kraftigste afvise at der er tale om.

Kl. 14:21

Første næstformand (Bertel Haarder):

Lars Barfoed.

Kl. 14:21

Lars Barfoed (KF):

Det glæder mig da meget, at Socialdemokratiet nu går i offensiven med den her sag. Det synes jeg klæder Socialdemokratiet.

Så mangler vi bare at få svar på et klart spørgsmål, og jeg hørte det næsten som et ja, men alligevel: Er hr. Flemming Møller Mortensen ikke enig i, at en mulighed kunne være – og det må vi jo undersøge nærmere – at vi får et egentligt offentlig-privat partnerskab mellem Grønland og Danmark og private investorer om at søge at drage nytte af de muligheder, der er for en økonomisk udvikling i Grønland?

Kl. 14:21

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:21

Flemming Møller Mortensen (S):

Jo, vil jeg svare hr. Lars Barfoed, drage økonomisk nytte. Men det er dog også vigtigt at lytte til, hvad det er, den grønlandske regering har sagt om råstofudvinding i Grønland. Man har sagt, at man ønsker frie markedsvilkår, kommercielle vilkår. Det er det, udnyttelsen og udvindingen af råstoffer i Grønland skal bygge på. Det er jo for at gøre det stabilt rent økonomisk.

Jeg har som socialdemokratisk ordfører givet udtryk for, at i en situation, hvor vi i Danmark har et milliardstort underskud på det offentlige budget, er vi fra socialdemokratisk side ikke villige til at tage penge fra budgettet i Danmark til at lave en risikovillig investering i råstofudnyttelsen i Grønland.

Samtidig er det også vigtigt at fæstne sig ved, hvad Grønland har givet udtryk for, nemlig at de ikke ønsker at give danske investeringer en særstatus. Det skal være almindelige markedsvilkår, og de skal være frie, og det er det, der ligger i, at det skal være kommercielle vilkår.

Men nu kigges der i Erhvervsministeriet herhjemme og i erhvervsministeriet i Grønland på at afsøge mulighederne, og det er glædeligt at se, at danske pensionskasser så sent som i dag også har

meldt ud, at de faktisk er villige til det. Men det er risikovillig kapital. Der er ingen af storskalaprojekterne i Grønland, der endnu har finansieringen på plads, og det illustrerer også, at det er en usikker investering, man her taler om.

Kl. 14:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så giver jeg ordet til hr. Kim Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:23

Kim Andersen (V):

Tak for det. Jeg synes, den socialdemokratiske ordfører bruger mange ord i besvarelsen af mine kollegaers spørgsmål om uran. Må jeg forstå det sådan, at det er helt tydeligt, at hvis grønlænderne ikke kan garantere, at alle konventioner i forbindelse med brydning af uran eller uranholdigt materiale er overholdt, og hvis der ikke er opbygget det fornødne internationalt anerkendte kontrolapparat, er svaret fra Socialdemokratiet og dermed fra den danske regering nej. Er det rigtigt opfattet?

Kl. 14:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Flemming Møller Mortensen (S):

Nu skal hr. Kim Andersen jo passe på med ikke at sammenligne mine udtalelser og mine holdninger med regeringens holdning. Jeg giver udtryk for, hvad der er Socialdemokratiets holdning på det her punkt, og jeg har sagt det så tydeligt: Vi kunne ikke drømme om fra socialdemokratisk side at slække på sikkerheden på det her område. Man kunne jo også godt forestille sig, at det er en af årsagerne til, at det her, da man lavede selvstyreloven, netop blev fastholdt som et rigsansliggende. Det er et rigsansliggende. Det drejer sig om sikkerhed.

Kl. 14:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Kim Andersen.

Kl. 14:24

Kim Andersen (V):

Men et rigsansliggende er jo ikke noget, der kommer dalende ned fra himlen som en åbenbaring. Det er jo noget, der opstår, ved at der er nogle mennesker, der har noget indsigt og nogle holdninger.

Nu skal jeg så undlade at tage den socialdemokratiske ordfører til indtægt for, hvad regeringen måtte mene, men så alene spørge den socialdemokratiske ordfører om, hvad der er Socialdemokratiets klare og utvetydige position i det her anliggende. Er det Socialdemokratiets holdning, at man vil sige nej til Grønland, hvis det er sådan, at brydning af uran eller materiale indeholdende uran i Grønland ikke er hundrede procent i overensstemmelse med konventionerne, og der ikke er opbygget det internationalt anerkendte kontrolapparat i forbindelse med brydning af uranholdige materialer? Er det rigtigt opfattet, at Socialdemokratiet så vil sige nej? Er det Socialdemokratiets indgang til det, som ordføreren kalder for et rigs-fællesskabsanliggende?

Kl. 14:25

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:25

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak til hr. Kim Andersen. Der er to ting, jeg gerne vil sige her. Det er jo altså sådan, at det er vigtigt at være opmærksom på, om man

eksempelvis bryder nogle mineraler i Grønland, som har et restprodukt, som er radioaktivt. Inden for EU har man et regelsæt, som siger, at det er acceptabelt at eksportere, hvis radioaktiviteten er på et bestemt niveau. Sådan har man det rundt i verden. Det er også noget af det, der ligger i de internationale konventioner.

Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt Socialdemokraterne kunne finde på at acceptere eksport af uran uden opfyldelse af traktaterne, er svaret nej. Det kunne vi aldrig finde på. Jeg har også givet udtryk for, at det, som DIIS gennem deres ekspert, Cindy Vestergaard, giver udtryk for, er en nødvendighed, hvis et respekteret demokrati som det danske, som altid har taget et stort ansvar for den internationale sikkerhed og balance i verden, skulle nå dertil. Hvis det måtte være et grønlandsk ønske at gøre sådan, ville vi skulle sætte et meget fintmasket kontrolsystem op. Og jeg har givet udtryk for, at det er den socialdemokratiske holdning. Hvis man kommer dertil, er det en nødvendighed, det er en forudsætning. Jeg tror, det var et meget klart svar til hr. Kim Andersen.

Kl. 14:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:27

Søren Espersen (DF):

Nu er der ikke nogen i kongeriget, der taler så hjertevarmt om rigsfællesskabet som hr. Flemming Møller Mortensen. Der holdes skåltaler om, hvor vidunderligt det her samarbejde er, og hvor glade vi alle sammen er for at beholde det og bevare det. Synes ordføreren så slet ikke, det er spor mærkeligt, at den ene part i det her stærkt berømmede rigsfællesskab, et meget stort parti, som snart muligvis bliver regeringsparti, siger, at lige så snart de bliver rige, skrider de. Det lyder da ikke som et særlig godt ægteskab. Synes ordføreren det?

Kl. 14:28

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:28

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg ved ikke, hvordan man taler hjertevarmt, men altså nu har hr. Bertel Haarder lige forladt formandsstolen, og jeg bed mærke i, at vi er flere medlemmer i Folketinget, som taler meget hjertevarmt om Grønland og rigsfællesskabet. Hr. Bertel Haarder udtrykte det i en kronik for nylig med, at han elsker Grønland. Jeg kunne sige det på nøjagtig samme måde, så vi er flere, der gør det.

Men hvad angår det, som hr. Søren Espersen giver udtryk for om det, som Siumuts leder i Grønland har sagt, må jeg blot sige, at det ikke er det eneste parti i Grønland, som i meget, meget lang tid har givet udtryk for, at man på sigt ønsker selvstændighed. Det har alle partier i Danmark vidst på det tidspunkt, da man i 2008 i det danske Folketing vedtog selvstyreloven, nemlig at det også på det tidspunkt var partierne i Grønlands holdning, i hvert fald de fleste partiers. Så der er ikke noget nyt under solen i den her sag, vil jeg sige til hr. Søren Espersen, og ud over at vi Socialdemokrater taler hjertevarmt, har vi altså også den allerdybeste respekt for samarbejdet inden for rigsfællesskabet.

Kl. 14:29

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:29

Søren Espersen (DF):

Men vores indgang til rigsfællesskabet har jo ikke noget at gøre med, hvor rige eller fattige, vi er. Vi holder af rigsfællesskabet, vi vil gerne bevare det rigsfællesskab mellem Danmark, Færøerne og Grønland. Det er fuldstændig uafhængigt af, om vi er på fallittens rand, det er uafhængigt af, om vi er gået konkurs i 1813, det har ikke spor med det at gøre. Vi tænker ikke på penge, vi har ikke en kræmmermentalitet i den forbindelse. Vi holder nemlig af rigsfællesskabet.

Jeg vil spørge igen: Hvis det nu var hr. Flemming Møller Mortensens kone, der sagde, at hun bliver, indtil hun tjener penge og bliver rigere end hr. Flemming Møller Mortensen, og når det sker, er hun væk, var det så et ægteskab, der var værd at samle på?

Kl. 14:30

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:30

Flemming Møller Mortensen (S):

Til hr. Søren Espersen vil jeg blot indledningsvis sige, at det måske lige nøjagtig var derfor, jeg valgte ikke at få en kone.

Men jeg vil sige til hr. Søren Espersen, at det jo er et spørgsmål om, hvorvidt vi udtrykker respekten for den udvikling, som et lille folk som det grønlandske ønsker skal være Grønlands fremtid. Vi udtrykker fra socialdemokratisk side den fulde respekt. Der er altså ikke noget nyt i, at partier i Grønland udtrykker ønske om at stå på egne ben den dag, de kan.

Jeg tror, at hvis vi danskere, Danmark som land, havde haft den historie, som Grønland har, og hvis vi pludselig kunne se, at der måske ude i fremtiden åbner sig en mulighed for, at vi kunne blive et selvstændigt land, helt selvstændigt, uden en økonomi, der er afhængig af en tidligere koloniherre, så tror jeg, jeg ville have samme holdning, som mange grønlændere giver udtryk for.

Men det her er på sigt. Det er ikke sikkert, det nogen sinde sker. Eventyret skal være med Grønland, og der skal tjenes rigtig mange penge på enten råstoffer eller store rejer, for at den grønlandske økonomi kan blive selv bærende. Desværre.

Kl. 14:31

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Esben Lunde Larsen fra Venstre.

Kl. 14:31

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Nu handler det jo ikke kun om råstoffer og store rejer; det handler også om vidensressourcer. Hvad er Socialdemokraternes holdning til de rettigheder, der bliver på baggrund af de forskningsmæssige samarbejder inden for rigsfællesskabet eksempelvis finansieret af de statslige forskningsråd i Danmark, men udvirket i samarbejde med Grønland i de forskningsprojekter, der måtte blive?

Kl. 14:31

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:31

Flemming Møller Mortensen (S):

Jamen jeg vil sige, at det her igen er et af de områder, jeg ikke detailmæssigt er klædt på til at gå ind i. Men jeg har jo bidt mærke i, at det er noget af det, regeringen i Grønland og regeringen i Danmark også har sagt, altså at man på det forskningsmæssige, det universitære samarbejde, i det miljø, der er der, vil indlede et endnu stærkere samarbejde.

Det er jo et spørgsmål om, at vi ser os selv som ligeværdige i det her udviklingsfelt, fordi det er et spørgsmål om, at vi fra socialdemokratisk side så inderligt ønsker, at alle tre parter, alle tre dele af rigsfællesskabet, får så gunstig en udvikling som muligt med baggrund i en god økonomi, et godt uddannelsesniveau, nogle gode muligheder i verden, nogle gode muligheder for at være et attraktivt sted at investere, når der kommer investeringer udefra. Det er jo det, der er med til at opbygge et højt vidensniveau også i et universitært regi.

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 14:32

Esben Lunde Larsen (V):

Jo, men det er jo meget godt at tale om ligeværdighed, når der er en part, der betaler. Altså, Socialdemokraternes ordfører må jo have gjort sig nogle overvejelser om, hvori det forskningsmæssige samarbejde skal bestå, og hvordan vidensressourcerne, der knyttes op på meget store fremtidige satsninger i Grønland, skal udfoldes.

For som det er i øjeblikket, er det jo for en stor dels vedkommende danske midler, der finansierer den universitets- og forskningsindsats, som der er i Grønland, og det tror jeg vi er mange der bakker op om. Men der er jo et helt andet sigte på de råstofressourcer i form af viden, der vil komme ud af projekter bl.a. i forbindelse med nogle af de nye initiativer, der kommer. Det må man vel forvente at ordføreren har gjort sig en overvejelse om i en forespørgselsdebat om Grønlands økonomi.

Kl. 14:33

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:33

Flemming Møller Mortensen (S):

Det lyder næsten, som om hr. Esben Lunde Larsen giver udtryk for, at Venstre synes – selv om hr. Esben Lunde Larsen godt nok siger, at det ikke er sådan – at det her er et urimeligt felt at have et tæt samarbejde på. Hvem er det, der profiterer af hvad? Altså, i det tilfælde, at man får udviklet råstoffer i Grønland, profiterer Danmark så af det? Ja, det gør vi da. Loven er helt klar: De første 75 mio. kr., der bliver tjent på mineraler og råstofudvinding, går til den grønlandske kasse; derefter er det halvt-halvt, altså fifty-fifty. Og der er altså rigtig mange penge i bloktilskuddet. Der er 3,6 mia. kr. eller i omegnen deraf. Så der kan være en interesse i det her.

Vi vil altså ikke have et storebror-lillebror-forhold. Vi vil rigtig gerne hjælpe Grønland til at få muligheden for at stå på egne ben og så forskningsmæssigt, også uddannelsesmæssigt, og der må jeg altså sige at jeg ikke kan andet end tolke det, som hr. Esben Lunde Larsen giver udtryk for, i den retning, at der bliver sat spørgsmålstejn ved det.

Kl. 14:35

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Kristian Thulesen Dahl som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg har glædet mig til den her debat. I Dansk Folkeparti glæder vi os faktisk generelt over de debatter, der for tiden er her i Folketingssalen om rigsfællesskabet og om

færøske forhold, men jo i særdeleshed om grønlandske forhold. De er interessante for tiden.

Jeg må også sige, at jeg synes, at for hver gang vi har sådan en debat, er der en positiv udvikling i debatten. Altså, da vi diskuterede storskalaloven tilbage i december, hvor den var blevet vedtaget i Grønland, fik vi jo alle sammen indtryk af, at regeringen i Danmark stak hovedet i busken og helst ville undgå enhver debat om de vilkår, som er indeholdt i storskalaloven, og de konsekvenser, der efterfølgende kan blive Grønland til del på grund af de investeringer, der kan komme ud af storskalaloven.

Regeringen forsøgte endda med statsministerens brev til Folketingets formand at sige, at der var spørgsmål, som man – af rent princip – ikke ville besvare i Folketinget, fordi det var rent grønlandsk forhold. Det ville man slet ikke drøfte her i Folketingssalen. Vi stod altså med et udgangspunkt, hvor det var endog meget svært at få en fordomsfri og åben debat her i Folketinget om de her forhold i en vigtig del af rigsfællesskabet.

Derfor har vi selvfølgelig fra Dansk Folkepartis side sammen med andre gode kræfter arbejdet ihærdigt på at få den her diskussion til at live op og blive legitim – altså en debat, hvor det anerkendes, at man selvfølgelig godt kan tage en debat om, hvad der foregår i Grønland, og hvilke konsekvenser der kan komme ud af storskalaloven på Grønland. Det har vi gjort i en lang række samråd i Folketinget, og vi har gjort det i form af en hasteforespørgsel her i salen for et par onsdage siden og nu altså i forbindelse med en forespørgselsdebat i dag. Senere kommer der et beslutningsforslag, som mere konkret definerer, hvordan vi synes man kan gribe arbejdet an med at sikre, at der også kommer danske investeringsinteresser i forbindelse med udvindingen af råstoffer. Så vi får en lang række debatter, og vi kan jo konstatere, at for hver gang, vi har en debat, så rykker vi tingene lidt i en positiv retning.

Derfor bliver jeg også nødt til at anerkende og glæde mig over det forslag til vedtagelse, som vi er blevet enige om. Det kan godt være, at det var hektisk i den sidste fase, men ikke desto mindre vil jeg gerne kvittere meget positivt for, at vi har kunnet nå til enighed om det forslag til vedtagelse, der foreligger. For det forslag til vedtagelse understreger lige præcis vigtigheden af, at man kan debattere de her ting samlet og fordomsfrit, som der står. Det forholder sig også til nogle af de investeringsspørgsmål, som vil opstå på Grønland som følge af storskalaloven.

Det er meget positivt, at Folketinget på den måde kan understrege værdien af rigsfællesskabet, hvilket Dansk Folkeparti også meget gerne vil understrege vigtigheden af. Man må forholde sig til, at vi fra dansk side må kunne diskutere de her ting fuldstændig frit og uden fordomme. For lige så vel som det på Grønland skal kunne diskuteres, hvordan tingene udvikler sig, skal vi også kunne diskutere det her i Danmark. Det er det, som demokrati og folkestyre faktisk går ud på. Det synes vi er rigtig, rigtig flot.

Jeg vil gerne understrege, at for os i Dansk Folkeparti handler rigsfællesskabet om meget mere end økonomi, og vi er ærgerlige over, at der er en del aktører – nu altså også manifesteret i den grønlandske debat her i valgkampen – der ikke har det på den måde. Man kan sige, at det også har været tilfældet før, men det er sådan set lige meget i den her sammenhæng. Vi er ærgerlige over, at der findes folk, som alene tillægger rigsfællesskabet værdi, når det handler om økonomi, og om, at der er en afhængighed af, at Danmark og danske skatteydere årligt sender store bidrag til Grønland for at understøtte det grønlandske samfund.

For os i Dansk Folkeparti er rigsfællesskabet meget mere end økonomi. Det er sådan set derfor, at vi synes, at det er godt, at Danmark har understøttet det grønlandske samfund økonomisk. Jeg må bare indtrængende bede om, at der virkelig bliver tænkt over, hvad det kan få af konsekvenser – også i forhold til en reaktion over for Danmark. Konsekvensen kan blive: Ja, vi vil gerne være sammen

med jer danskere, så længe vi har brug for jeres penge. Men i samme øjeblik, at råstofindvindingen er af en karakter, der gør, at vi kan klare os selv økonomisk, så skal I ikke regne med, at vi ønsker at være sammen med jer mere. Det er altså mærkeligt at sige til danske skatteydere, der hvert år skal betale mellem 3,5 og 4,5 mia. kr., at vi baserer fællesskabet på det.

Vi mener, at man burde tage udgangspunkt i, at rigsfællesskabet er baseret på et historisk kendskab og et slægtskab mellem Danmark, Færøerne og Grønland, og at det har meget stor betydning for rigtig mange mennesker. Der er mange danskere, der har meget stærke rødder i og tilknytning til Grønland, ligesom der er mange grønlændere, der har det i forhold til Danmark. Det giver et langt stærkere bånd end det, der handler om økonomi.

Det er i hvert fald vores ønske, at valgkampen på Grønland kommer til at illustrere det, og at man på Grønland også vil anerkende den del.

Kl. 14:40

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt, der har bedt om ordet, og det er hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten.

Kl. 14:40

Finn Sørensen (EL):

Tak, også til ordføreren. Jeg vil gerne høre, om ordføreren og hans parti – på trods af, at ordførerens parti var modstander af selvstyreloven – respekterer selvstyreloven.

Kl. 14:40

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:40

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, det er fuldstændig klart. Vi er et parti, der er et hundrede procent funderet på demokratiets vilkår. Vi kæmper for det, vi tror på, her i Folketinget, og vi måtte acceptere, at vi i debatten om selvstyreloven kom i mindretal. Det betyder ikke, at vi har ændret holdning; vi har skrevet, præcis hvad vi mener om selvstyreloven, i det betænkningssbidrag, som vi afgav dengang – det er fem-seks fyldige sider, og det kan enhver forholde sig til. Men vi anerkender selvfølgelig, at der var et flertal, der vedtog selvstyreloven, og vi konstaterer – og det gør vi jo også nu i forslaget til vedtagelse – at det jo er selvstyreloven, som forholdet mellem Danmark og Grønland nu hviler på.

Det betyder så ikke, at vi ikke mener, at man fra dansk side skal være utrolig aktiv for at vise grønlænderne, at der er alternative investeringsmuligheder på Grønland ud over at ringe til Beijing og spørge kineserne, om de vil engagere sig voldsomt på Sydgrønland, måske med det til følge, at der kommer tusindvis af kinesiske arbejdere, som arbejder på løn- og arbejdsvilkår, som vi ikke bryder os om. Det mener vi sagtens man kan, og det mener vi at man bør gøre.

Kl. 14:41

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:41

Finn Sørensen (EL):

Jeg er glad for, at ordføreren klart bekræfter, at man, selv om man kom i mindretal, respekterer loven. Det er jo en værdig, demokratisk indstilling at have til det.

Men af den her lov fremgår det jo, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse. Heraf følger jo, at hvis grønlænderne ønsker det – og det er hele ånden i den her selvstyreaftale – kan de få fuld uafhængighed og selvbestemmel-

se og oprette deres egen stat. Så er det vel heller ikke urimeligt, at de også giver udtryk for, at de, den dag de økonomisk er i stand til at klare sig selv og føler, at de er klar til at være fuldstændig uafhængige af Danmark, så også gerne vil være det. Det er selvfølgelig et spørgsmål, jeg stiller på baggrund af ordførerens kritik af, at man på Grønland siger, at det er det, man gerne vil.

Kl. 14:42

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:42

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså, jeg har her i Folketingssalen flere gange tidligere sagt, at hvis Grønland ønsker at være et selvstændigt land og løsrive sig fra Danmark og fra rigsfællesskabet, vil vi hverken foreslå at sende flåden, hæren eller luftvåbnet. Så er det sådan, det er.

Det, at man har retten til at blive et selvstændigt land, har jo bare ikke noget som helst at gøre med, om man vil det. Jeg synes jo, at det netop kunne være stærkt, hvis man sagde: Vi har principielt retten til at blive et selvstændigt land, men fordi vi anerkender det solide fællesskab, der er opbygget i forbindelse med rigsfællesskabet gennem 300 år, ønsker vi ikke at rive os løs, så ønsker vi at være en del af det fællesskab. Det har ikke noget med økonomi at gøre, det har noget med alt muligt andet at gøre – det er kultur og historie, det er den sammenhæng, der er mellem mange danskere og grønlændere. Det siger man bare ikke. Der er mange, der siger noget andet, nemlig at straks de kan klare sig selv økonomisk, skal vi regne med, at de vil løsrive sig. Det synes jeg er en mærkelig besked at sende af sted til de danske skatteydere, som finansierer gildet.

Kl. 14:43

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Radikale Venstre, hr. Jeppe Mikkelsen.

Kl. 14:44

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak, formand. Tak for ordet. Først og fremmest vil jeg starte med at takke statsministeren for hendes redegørelse. Vi i Radikale Venstre er glade for og tilfredse med det arbejde, som statsministeren og regeringen i øvrigt foretager på dette område. Det er jo et meget bredt emne, som stillerne af denne forespørgsel har bragt på banen, men jeg tror, at hvis man skal se overordnet på det grønlandske samfund, så kan man sige, at Grønland både står over for nogle gigantiske udfordringer og nogle gigantiske muligheder.

Udfordringerne er mange: ældrebyrde, at for få unge får en uddannelse og faldende rejkevoter – og jeg kunne nævne mange, mange flere. Men ligeledes er mulighederne for udvinding af naturressourcer også store. Man er langt i processen, selv om den danske debat måske først er lige ved at begynde, men storskalaloven er jo vedtaget, og målet er mellem fem og ti mineprojekter. Herudover undersøges jo også mulighederne for olieudvinding, og så er der faktisk også en ting, som ofte overses i den danske debat, nemlig mulighederne for at udnytte vandressourcer til vandkraft, f.eks. til produktion af aluminium, hvilket er meget energitungt.

Jeg kan godt forstå, at grønlænderne med landsstyret i spidsen ønsker at udnytte disse ressourcer. Jeg kan vittelig godt forstå, at grønlænderne ønsker at fremtidssikre deres velfærdssamfund, især når det står over for så store udfordringer. Jeg tror faktisk, at alle i dette hus ville gøre absolut det samme, hvis vi var i deres sted.

Fra radikal side håber vi på, at Danmark kan være med i denne proces, ikke som storebror, heller ikke som kolonimagt, men som en ligeværdig partner for Grønland. Derfor er vi glade for den dialog og

det samarbejde, som regeringen har indledt med landsstyret. Det er klart, at vi i rigsfællesskabet har stærke bånd til hinanden, og det er også klart, at der er mange sikkerhedspolitiske spørgsmål, som skal drøftes i hele rigsfællesskabet, først og fremmest spørgsmålet om udvinding af uran. Grønland har jo fortsat en multolerancepolitik. Skulle det ændre sig, må vi naturligvis drøfte det meget nøje og intenst i rigsfællesskabet.

Jeg håber også på, at vi vil se det danske erhvervsliv være involveret i udvindingen af naturressourcer. Mærsk og DONG er allerede med på oliefronten, skal jeg skynde mig at sige, og jeg glæder mig da også over at kunne læse i dag i Berlingske, at et par danske pensionskasser overvejer at investere i eventuelle projekter. Der er også blevet nævnt ideer her i debatten i Danmark om, at den danske stat skulle smide milliarder i et statsligt selskab, som skulle udvinde mineraler i Grønland. Til det må man sige, at der fra grønlandsk side er sendt et klart signal om, at udvindingen skal foregå på kommercielle vilkår. Vi vil ikke få forrang som dansk stat. Det synes jeg at man skal huske i debatten, også før man ytrer ønske om at smide en række af skatteydernes milliarder ind i sådan et projekt.

Jeg synes dog, at vi skal samarbejde om at sikre grobund for, at flere danske virksomheder kan få en fod inden for på det grønlandske marked – helt i tråd med den arbejdsgruppe, som regeringen og landsstyret i fællesskab har nedsat, og den konference, som blev afholdt for nylig.

Så for at opsummere her til sidst vil jeg sige, at fra radikal side er vi glade for regeringens indsats og for statsministerens redegørelse, og så kan jeg selvfølgelig også meddele, at vi støtter forslaget til vedtagelse og er glade for, at så mange partier står bag.

Kl. 14:47

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er foreløbig fire medlemmer, der har bedt om en kort bemærkning. Den første er hr. Kim Andersen fra Venstre.

Kl. 14:47

Kim Andersen (V):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge den radikale ordfører om det, som jeg også spurgte den socialdemokratiske ordfører om: Hvad er De Radikales holdning til uranspørgsmålet og spørgsmålet om multolerance? Vil De Radikale acceptere, eller vil man ikke acceptere, at der brydes uran eller uranholdigt materiale i Grønland, hvis konventionerne ikke er opfyldt til punkt og prikke, og hvis der ikke er opstillet det nødvendige internationalt anerkendte kontrolapparat? Vil man så sige nej fra radikal side? Det er et spørgsmål, som den radikale ordfører må kunne svare klart og tydeligt på.

Så vil jeg også gerne stille et spørgsmål med hensyn til investeringer. Vi er jo helt enige om, at investeringer skal være på markedsmæssige vilkår, og at de naturligvis skal være konkurrencebaseret, men det kan de vel godt være, selv om der måtte være et konsortium, hvori der med en vægt på f.eks. 10 pct. var deltagelse fra den danske stat og så i øvrigt indgik alle mulige andre investorer, som foretog nogle investeringer i Grønland for at få gang i noget kapitaltilvækst og jobskabelse i Grønland. Kunne det ikke være på acceptable vilkår for Det Radikale Venstre?

Kl. 14:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:49

Jeppe Mikkelsen (RV):

Først vil jeg til det med konventioner og kontrolapparat osv. i forbindelse med udvindingen af uran sige, at det da er klart, at det vil vi være stærkt kritiske over for, men jeg hører for det første heller ikke, at grønlænderne har truffet afgørelse om, at de nu vil ophæve multo-

leranceprincippet, og for det andet hører jeg ikke nogen i Grønland snakke om, at man skulle se stort på konventioner og kontrolapparat i det hele taget. Så jeg synes ikke, at der er så stor en konflikt på det her punkt internt i rigsfællesskabet som sådan.

I forhold til et konsortium af virksomheder vil jeg sige, at det jo er fuldstændig korrekt, at den danske stat godt kunne skyde f.eks. 10 pct. ind i et konsortium. Jeg er i hvert fald endnu ikke overbevist om, at det er en god idé, og det hænger simpelt hen sammen med, at jeg ikke ved, om vi ville kunne tjene nogle penge til de danske skatteydere på det. Nu plejer jeg ikke at sige, at jeg er sådan vanvittig kendt ud i at drive forretning og især ikke, når det gælder minedrift, men man kan sige, at Danmark har nogle salthorste, og vi har udvundet kryolit tidligere i Grønland, men det er jo ikke, fordi vi har den sådan store erfaring som nation med at udvinde f.eks. sjældne jordarter. Så det er jo klart, at for at vi også skal tjene penge på det her til de danske skatteydere og det skal være en god investering og vi ikke bare skal spille nogle milliarder, synes jeg i hvert fald, at der mangler nogle yderligere undersøgelser.

Kl. 14:50

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Kim Andersen.

Kl. 14:50

Kim Andersen (V):

[Lydudfald] ... i forslaget til vedtagelse her i dag enige om i stor samdrægtighed, at vi skal til at snakke åbent og ærligt med hinanden om tingene. Det begynder jo med, at man gør sin egen stilling op og står ved nogle holdninger. Og det var derfor, jeg spurgte Det Radikale Venstres ordfører, hvad Det Radikale Venstre ville have af tilgang til spørgsmålet om udvinding af uran og uranholdigt materiale i forhold til traktaterne og i forhold til kontrolapparatet.

Er der nogle filerier her fra De Radikales side? Der er naturligvis en grund til, at jeg spørger. Den radikale udenrigsordfører udtalte til Politiken den 27. januar i år, at man bør gå positivt ind i det – underforstået i uraneksport. Derfor synes jeg faktisk, det er påkrævet, at et regeringsbærende parti som Det Radikale Venstre ved en debat som i dag siger, hvad man mener, klart og utvetydigt, og ikke slår det hen med at sige, hvad der er tvivl om, hvad der er diskussion om, og hvad det nok ikke så meget er et spørgsmål om, fordi andre mener noget andet.

Hvad mener Det Radikale Venstre som regeringsparti til et helt centralt spørgsmål? Må vi få svaret nu?

Kl. 14:51

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:51

Jeppe Mikkelsen (RV):

Hr. Kim Andersen behøver ikke sådan ligefrem at stå og pege. Jeg kan godt se, at det er hr. Kim Andersen, som står og snakker.

Jeg synes egentlig, at jeg prøvede at svare rimelig tydeligt på det. Vi vil da tage det meget seriøst, hvis grønlænderne ønsker at ophæve deres nultoleranceprincip, ingen tvivl om det. Og vi vil være meget kritiske over for, hvis de har et ønske om ikke at følge konventioner osv., for det er jo et stof, som kan være meget, meget alvorligt i forhold til sikkerhedspolitik. Derfor er det selvfølgelig påkrævet, at man følger konventioner osv. for at sørge for, at det ikke bliver solgt i øst og vest osv.

Så jeg synes egentlig, at jeg prøvede at svare meget tydeligt på det. Men vi skal også huske på, at grønlænderne endnu ikke selv har taget stilling til dette spørgsmål.

Kl. 14:52

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Så er det fru Gitte Lillelund Bech fra Venstre.

Kl. 14:52

Gitte Lillelund Bech (V):

Hvis man læser Politiken, og det er vi nogle, der gør, kan man i hvert fald se, at Det Radikale Venstre den 27. januar har taget stilling til, at hvis Grønland siger ja til at ønske at eksportere uran, vil Det Radikale Venstre også sige ja. Det er sådan set det, den radikale udenrigsordfører siger i den artikel.

Derfor synes jeg måske, at det er lidt tyndt, at grønlandsordføreren står og taler sådan lidt udenom. For det fremgår meget klart af Politiken, at Det Radikale Venstre siger: Ja, hvis det er sådan, at grønlænderne siger ja, siger vi også ja fra Det Radikale Venstres side.

Derfor er jeg nødt til at spørge lidt ind til, lige præcis hvad Det Radikale Venstre mener på det her område. For når hr. Jeppe Mikkelsen siger, at vi skal være meget kritiske, hvis Grønland kommer og siger, at man ønsker at eksportere uran, hvad er det så, vi skal være kritiske over for? Siger man så bare fra Det Radikale Venstres side: O.k., vi er kritiske over for jer, men I må godt have lov, hvis I har et flertal, der siger ja? Eller hvad er det, man skal være kritisk over for?

Kl. 14:53

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:53

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg sagde til fru Gitte Lillelund Bechs kollega, hr. Kim Andersen, fordi hr. Kim Andersen spurgte til, hvad der vil ske, hvis det ikke lever op til konventioner og lignende, at det vil vi naturligvis være kritiske over for, det tror jeg alle i dette hus vil være. Det synes jeg sådan set ikke er synderlig kontroversielt, det tror jeg egentlig at alle danske partier er enige om. Så jeg synes sådan set ikke, at jeg prøver at tale med ild i mund eller noget i den stil.

Det jeg tror hr. Rasmus Helveg Petersen sagde i Politiken – nu kan jeg ikke præcis huske den konkrete artikel – er, at vi selvfølgelig vil være åbne over for et grønlandsk ønske om det. Vi vil tage det meget seriøst og drøfte det med grønlænderne.

Men det er klart, at det skal foregå på nogle ordentlige vilkår, på nogle rimelige vilkår, sådan at vi sikrer, at det f.eks. lever op til konventioner og lignende.

Kl. 14:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 14:54

Gitte Lillelund Bech (V):

Det er lidt synd, at ordføreren ikke har det præcise udsagn. For det, udenrigsordføreren siger, og nu citerer jeg fra Politiken, er:

»Man bør gå positivt ind i det. Vi vil være tilbage i en meget mærkelig dansk rolle, hvis vi blokerer et grønlandsk ønske ...«.

Det kan jeg kun læse som, at De Radikale siger ja, hvis Grønland siger ja.

Nu vil jeg så spørge ind til det der med at være meget kritisk, hvis de ikke overholder konventionerne. Skal det forstås sådan, at man fra Radikale Venstres side siger: O.k. Grønland, hvis I bare overholder konventionerne, så kan I godt få lov? Ja eller nej?

	Kl. 14:55		Kl. 14:57
Tredje næstformand (Camilla Hersom): Ordføreren.		Tredje næstformand (Camilla Hersom): Ordføreren.	
	Kl. 14:55		Kl. 14:57
Jepp Mikkel sen (RV): For det første er det jo ikke en situation, vi står i nu. (<i>Gitte Lillelund Bech</i> (V): Det er da ligegyldigt). Nej, det er ikke ligegyldigt, at vi ikke står i situationen nu og her. Alle spørgsmål er jo ikke vendt i den her sag. Hvad skal der f.eks. ske i et tvistsspørgsmål? Hvis Danmark og Grønland bliver uenige om et spørgsmål, hvad skal der så ske? Det har jeg ikke taget stilling til. Det tror jeg faktisk også er nogle større juridiske spørgsmål og ikke kun politiske spørgsmål. Men det kan være, at Venstre har taget stilling til det. Så vil jeg gerne høre, om Venstre har opfundet den dybe tallerken på det område.		Jepp Mikkel sen (RV): Jeg tænker, at det er sådan nogle spørgsmål, der bl.a. bliver drøftet i den arbejdsgruppe, som er blevet nedsat af den danske regering og det grønlandske landsstyre, og at de bl.a. vender hver en sten i sådan nogle spørgsmål. Jeg tror, at hvis der ligger en helt oplagt mulighed for at tjene mange, mange milliarder til både Grønland og Danmark, kunne man nok godt finde på at byde på det, men jeg har ikke set det endnu. Jeg har ikke hørt det. Folk har fundet på fine navne som DONG 2 osv., men der er ikke nogen, der har præsenteret konkrete eksempler på, hvordan og hvorledes vi skulle kunne tjene en hel masse milliarder.	
	Kl. 14:55		Kl. 14:58
Tredje næstformand (Camilla Hersom): Så er det hr. Lars Barfoed fra De Konservative.		Tredje næstformand (Camilla Hersom): Tak. Så er det fru Ellen Trane Nørby fra Venstre.	
	Kl. 14:55		Kl. 14:58
Lars Barfoed (KF): Tak. Jeg ville jo egentlig gerne spørge hr. Jepp Mikkel sen om, hvad der lå til grund for, at hr. Jepp Mikkel sen før sagde, at man jo ikke ville være med til at smide milliarder væk, smide penge væk i forbindelse med investeringer i Grønland. Mig bekendt er der ingen overhovedet, som har det synspunkt, at vi i forbindelse med investeringer i Grønland skal smide milliarder væk. Vi er nogle, der taler om, at en mulighed er, at vi får et offentligt-privat partnerskab om investeringer i Grønland. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Jepp Mikkel sen, hvis det i øvrigt er baseret på sunde markedsøkonomiske vurderinger, om hr. Jepp Mikkel sen så ikke er enig i, at det kunne være en mulighed, at vi havde et offentligt-privat partnerskab om de investeringer.		Ellen Trane Nørby (V): Tak. Der er jo meget, man kunne tage fat i, men jeg vil egentlig gerne vende tilbage til hele spørgsmålet om tvist. Her nævnte ordføreren, at det har Det Radikale Venstre ikke taget stilling til, når det gælder uran. Skal jeg dermed forstå, at Det Radikale Venstre er uenig med udenrigsministeren, som både over for Grønlandsudvalget og på det åbne samråd, der var i Udenrigsudvalget, sådan set refererer til både selvstyreaftalen og selvstyreloven, nemlig at når der er tvister på uranområdet, som falder ind under de strategiske udenrigs- og sikkerhedspolitiske områder, så henfører det til grundlovens § 19, hvilket indikerer, at så er det selvfølgelig Danmark, som det er foreskrevet i grundloven, der varetager det? Skal jeg forstå det sådan, at ordføreren er uenig med udenrigsministeren, når udenrigsministeren siger, at det selvfølgelig er Danmark, der afgør det i de sager, hvor vi taler om mineraler, herunder uran, fordi der er udenrigspolitiske og strategiske interesser?	
	Kl. 14:56		Kl. 14:59
Tredje næstformand (Camilla Hersom): Ordføreren.		Tredje næstformand (Camilla Hersom): Ordføreren.	
	Kl. 14:56		Kl. 14:59
Jepp Mikkel sen (RV): Jo, altså, det vil jeg sådan set ikke stå og afvise kategorisk her fra talerstolen, men det, jeg bare vil sige, er, at jeg ikke har set den model endnu. Jeg tror ikke, der er nogen, der har præsenteret den hel- lige gral, i forhold til at Danmark kan komme og tjene en hel masse penge, og jeg har lidt skepsis over for, om vi <i>kan</i> drive den slags forretning. Og så har jeg også skepsis, med hensyn til om grønlænderne kunne være interesseret i at være partnere i sådan et fællesskab. Vi er jo to, der skal træffe sådan en beslutning.		Jepp Mikkel sen (RV): Nej, så må jeg have fortalt mig. Altså, det er sådan, at der stadig er rigtig, rigtig mange spørgsmål, der er uafklarede. Det allerstørste er jo sådan set, om grønlænderne ønsker at ophæve deres nultolerance-princip. Det har vi sådan set ikke på det rene endnu. Det, der så er, er, at man bl.a. sidder og kigger på, hvordan man vælger at gøre det i praksis. Det er jo fuldstændig korrekt, som fru Ellen Trane Nørby siger, at alting i sidste ende kan føres tilbage til grundloven, ingen tvivl om det. Der er jeg fuldstændig på linje med udenrigsministeren.	
	Kl. 14:57		Kl. 14:59
Tredje næstformand (Camilla Hersom): Hr. Lars Barfoed.		Tredje næstformand (Camilla Hersom): Fru Ellen Trane Nørby.	
	Kl. 14:57		Kl. 14:59
Lars Barfoed (KF): Jamen så kan jeg sige, at jeg heller ikke har set sådan en model. Det er jo derfor, vi er nogle, der mener, at vi skal undersøge mulighederne for sådan en model, i forbindelse med at vi jo må gøre alt, hvad vi kan, for, at både grønlandske og danske erhvervsinteresser og finansielle interesser får mulighed for at komme i spil i forbindelse med udnyttelsen af råstoffer i Grønland.		Ellen Trane Nørby (V): Jeg er fuldstændig enig i, at der er meget, der er uafklaret, hvad angår fremtidens udfordringer og muligheder, men der er også en række forhold, der ikke er uafklarede. Det fremgår f.eks. meget tydeligt,	

at det er Danmark, der er folkeretssubjekt i forhold til rigsfællesskabet, således at når der er § 19-tvister, er det på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område Danmark, der varetager udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Det gælder jo ikke kun i spørgsmålet om uran.

Derfor kan man igen tage fat i det i forhold til udenrigsministeren, for det virker lidt, som om den radikale ordfører er uenig med udenrigsministeren. Udenrigsministeren har i et svar til fru Doris Jakobsen i Grønlandsudvalget svaret, at det er Udenrigsministeriets generelle vurdering af et givent minerals strategiske betydning, som indgår i de internationale anerkendte definitioner osv., der afgør, om det konkrete mineral vil falde ind under dansk udenrigs- og sikkerhedspolitisk betydning, eller om det ikke vil. Så jeg er bare lidt i tvivl om, hvad Det Radikale Venstre mener er så uafklaret. Udenrigsministeren mener jo ikke, at det er uafklaret. Hvad er det sådan helt præcis?

Kl. 15:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 15:01

Jeppe Mikkelsen (RV):

Det er fuldstændig korrekt, at der er forskel på mineraler. Nogle har stor sikkerhedspolitisk betydning, andre har det ikke. Det er der garanteret nogle konventioner osv. der er gode til at klarlægge. Men hvordan og hvorledes man hypotetisk set, hvis grønlænderne skulle ophæve deres nultoleranceprincip osv., skulle forvalte det i praksis, tror jeg stadig at der er nogle uafklarede spørgsmål omkring.

Men så er det heldigvis sådan, at vi har et godt samarbejde med grønlænderne, at vi har nedsat en arbejdsgruppe til også at kigge på dette spørgsmål, således at vi holder kontakten og fortsætter med at drøfte, hvordan det kan diskuteres i fremtiden, for det er klart, at der er store sikkerhedspolitiske interesser forbundet med Grønlands undergrund. Der er det selvfølgelig helt relevant, at rigsfællesskabet står sammen. Der er det ikke kun et spørgsmål om, hvad grønlænderne selv mener. Der er det et spørgsmål om, hvad hele rigsfællesskabet mener.

Kl. 15:02

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:02

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Jeg fik det indtryk, da hr. Jeppe Mikkelsen svarede hr. Lars Barfoed, at man også i det her embedsmandsudvalg kigger på de muligheder, der kunne være for at få flere danskbaserede investeringer i Grønland. Det synes jeg faktisk var meget interessant. Det synes jeg vi skal gøre lidt ekstra ud af at finde hoved og hale i – også hvad hr. Jeppe Mikkelsens holdning er til, at man fra dansk side engagerer sig stærkere i at give grønlænderne et alternativ til eksempelvis kinesiske investeringer i Grønland. Altså, er hr. Jeppe Mikkelsen grundlæggende enig i, at det vil være positivt og godt, hvis vi får tilbudt grønlænderne et dansk-grønlandsk partnerskab om, at der kommer investeringer f.eks. fra Danmark på området?

Der er jo grønlændere, der mener, at Danmark for længst burde have gjort det her. I lyset af at der er kritik af, at vi nok burde have været ude endnu tidligere, kan man sige, at det er med at komme i gang. Så er hr. Jeppe Mikkelsen enig i, at det vil være positivt?

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 15:03

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg ved ikke præcis, hvad de sidder i det embedsmandsudvalg og drøfter. Men jeg tænker, at det i hvert fald er et skridt, som sådan nogle tanker kan vokse ud af. Derudover sidder vi jo bl.a. også og laver konferencer og øvrige tiltag, som kan gøre danske virksomheder mere interesserede i at investere i Grønland og sørge for, at de overhovedet får øjnene op for de muligheder, der måtte være. Det er måske derfor, to pensionskasser i dag går ud i Berlingske Tidende og siger, at de faktisk godt kunne være interesserede i at investere i grønlandske projekter.

Som jeg synes jeg svarede hr. Lars Barfoed, og som jeg sådan set også sagde i min tale, så nej, jeg er ikke sikker på, at det vil være en god idé. Jeg mangler stadig at se en fornuftig forretningsmodel. Men hvis hr. Kristian Thulesen Dahl kan trylle en fornuftig forretningsmodel frem, der viser, at hvis vi investerer 10 mia. kr. i det, så får vi 100 mia. kr. ud, så tror jeg, det vil være svært ikke at finde en vis begejstring for det her i det danske Folketing. Men vi mangler at se sådan nogle beregninger. Dem har vi simpelt hen ikke set, de findes jo ikke i dag.

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:03

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, der er mange usikkerheder ved sådan nogle ting her. Det er jo rigtigt, at jo større risiko der er, jo større er selvfølgelig også afkastmuligheden. Sådan er det jo tit.

Men jeg synes bare, jeg ligesom savner en holdning til det her fra hr. Jeppe Mikkelsens og andres side. Jeg savner en holdning, også fra regeringens side – det kan jeg jo komme tilbage til, når statsministeren får ordet – til, om man synes, det ville være en positiv udvikling, hvis vi fra dansk side kommer mere frem i stolen og viser, at der også er alternative muligheder.

Det kan da godt være, at det kræver, at der etableres et såkaldt DONG 2. Den danske stat ejer jo hovedparten af DONG. DONG har jo foretaget en masse investeringer rundt omkring, også risikofyldte investeringer. Sådan er det jo. Men det har jo ikke gjort, at hr. Jeppe Mikkelsen har stået hernede på Folketingets talerstol og sagt, at nu skal vi søreme skynde os at afhænde DONG, og derfor er det jo et spørgsmål om, at man siger, at det er en god idé, hvis vi engagerer os noget stærkere. Så kræver det, at vi finder en model for det. Så spørger jeg hr. Jeppe Mikkelsen: Er hr. Jeppe Mikkelsen grundlæggende positivt indstillet over for, at vi gør det?

Kl. 15:05

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 15:05

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg ville se det som gambling, i hvert fald på det grundlag, som vi har i øjeblikket. Der ville jeg se det som en gambling at investere danske skatteyderes milliarder, og jeg gætter på, at vi skulle ud at investere et tocifret milliardbeløb, hvis sådan et selskab her skulle have pondus. Så jeg tvivler på, at det ville være en god idé.

Så vil jeg sige en ting til debatten i øvrigt: Man skal huske på, at Danmark faktisk tidligere har engageret sig i et samarbejde med det grønlandske landsstyre igennem det, der hed NUNAOIL, men man valgte jo faktisk at sælge sine aktier i det og sælge dem til landsstyret. Det gjorde man tilbage i 2009, så vidt jeg erindrer. Så det er jo faktisk sådan, at vi tidligere har været engageret i udvinding af rå-

stoffer generelt set, og i dette tilfælde var det så olie. Men det valgte man at gå væk fra. Jeg kender ikke så godt historien bag NUNAOIL, men man har tidligere forsøgt sig med det, og det gik man faktisk væk fra.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Per Stig Møller fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:06

Per Stig Møller (KF):

Vi ønsker jo alle sammen Grønland alt det bedste i forbindelse med de muligheder, der pludselig opstår for Grønland. Det manglede bare. Men vi skal selvfølgelig her i Folketinget også varetage interesserne hernede, og der er jo grundlovens § 19, som sætter grænser for, hvor meget man i arbejdsgruppen om udenrigspolitik, rare earth og uran kan lade en arbejdsgruppe og en samarbejdsaftale afgøre det, for der ender det jo i sidste instans hos rigsmyndigheden, dvs. den danske regering. Men så står ordføreren her og nævner to arbejdsgrupper: en om de økonomiske muligheder og en om de udenrigspolitiske muligheder. Jeg vil egentlig godt vide, hvornår de arbejdsgrupper er nedsat.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:06

Jepp Mikkelson (RV):

Jeg har ikke den specifikke dato med her på talerstolen. Der fanger hr. Per Stig Møller mig nok desværre i ikke at have undersøgt det. Det beklager jeg.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Per Stig Møller.

Kl. 15:06

Per Stig Møller (KF):

Jeg kan altså konstatere, at der er nedsat nogle arbejdsgrupper, som Det Radikale Venstre ikke kender noget til. Jeg kender nemlig heller ikke noget til dem.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:06

Jepp Mikkelson (RV):

Jeg vil meget gerne vende tilbage til hr. Per Stig Møller med flere detaljer omkring arbejdsgrupperne, og så kan vi vist få et større overblik over, hvorledes Danmark og Grønland samarbejder i øjeblikket.

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Så er det fru Sara Olsvig fra IA.

Kl. 15:07

Sara Olsvig (IA):

Jeg har bare et enkelt spørgsmål til ordføreren. Det omhandler noget af det, som udenrigsministeren og statsministeren også har sagt i de her utallige samråd, der har været – og der kommer flere – og det handler om, at vi i kraft af selvstyreaftalen jo sådan set har en aftale om, at den udøvende og lovgivende magt på råstofområdet ligger

hos Grønland. Det er selvstyret, der har den. Det vil jeg bare høre om ordføreren er enig i.

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:07

Jepp Mikkelson (RV):

Det er jeg fuldkommen enig i. Der kan selvfølgelig være nogle råstoffer, som er forbundet med sikkerhedspolitiske interesser, og der er det jo vigtigt, at Grønland og Danmark samarbejder meget nøje om de spørgsmål.

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Sara Olsvig.

Kl. 15:07

Sara Olsvig (IA):

I forlængelse af det vil jeg høre, om ordføreren så ikke også er enig i, at selve beslutningen om, hvad vi skal udvinde i Grønland, og hvor og hvornår det skal ske, er Grønlands. Det er det, det betyder, når man siger, at Grønland har den lovgivende og udøvende magt.

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:08

Jepp Mikkelson (RV):

Jo, i en lang række af tilfældene er der ingen tvivl om det. Men der kan jo selvfølgelig være spørgsmål om udvinding og eksport af f.eks. uran, som har store sikkerhedspolitiske konsekvenser, og det er jo sådan noget, man så må drøfte mellem Grønland og Danmark. Men i øjeblikket har Grønland ikke ophævet multoleranceprincippet, så den diskussion venter jo kun, såfremt man vælger at gøre det.

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Så er det ordføreren for SF, hr. Steen Gade.

Kl. 15:08

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Den her debat kommer jo, efter vi har haft lidt tumult i forbindelse med debatter om Grønland, synes jeg. Somme tider har man haft en mistanke om, at det handlede mere om, at der var nogle her i Danmark, der ville blande sig i Grønlands valgkamp. Andre gange har det været en måske dårlig samvittighed over, at man ikke fik taget sig sammen i tide til at tage nogle af de her diskussioner. Men lige-gyldigt hvad der nu måtte ligge forude, synes jeg egentlig, at det er godt, at vi har debatten. Så det var det første, jeg ville sige.

SF er stor tilhænger af selvstyreloven. Jeg er jo så gammel, at jeg også kan huske hjemmestyreloven og det skridt fremad, den var.

Grønland er jo et samfund, der udvikler sig, og som får mere styr på sine egne anliggender. Og den regering, vi har nu, synes jeg virkelig har formået at hæve, kan man sige, Grønlands stemme på en værdig måde, en stemme, der siger, at man vil tage ansvar for sin egen fremtid. Det er jo det, der karakteriserer et folk: at det vil tage ansvaret for sin egen fremtid.

Vi har her i Syddanmark nok egentlig ikke helt forstået, at det kræver ligeværdighed. Egentlig gik det vel først op for os, da Grønland blev interessant globalt med klimaændringerne og skibsruterne og nu med råstofferne. Men det er så også lige meget, for det betyder

jo, at vi skal håndtere det her meget mere ligeværdigt, end vi har været vant til. Derfor skal vi også diskutere det mere ligeværdigt.

Målet om en selvberende økonomi i Grønland deler vi i SF. Det kræver råstofudnyttelse, og råstofudnyttelse kræver storskalaprojekter, og det kræver også arbejdskraft udefra, når man er et land af Grønlands størrelse; dermed være sagt, at jeg synes, at der er svaret godt på de spørgsmål om storskalaloven, som også ministre fra Grønland har beskrevet i artikler i Danmark.

Så er der den store diskussion om minedrift. Her synes jeg egentlig vi somme tider mangler lidt klarhed i diskussionen. Der er en diskussion om jernmalm og andre malmtyper, som ikke involverer uran og ikke involverer de andre strategiske mineraler. Der må vi jo sige, at der har Grønland kompetencen fuldt ud – ingen diskussion, det er Grønlands kompetence.

Så kommer der et felt med de der jordmineraler, som man kan sige ligger og roder et eller andet sted, hvor der er noget sikkerhedspolitisk i det, men det er måske ikke totalt hardcore sikkerhedspolitik.

Der, hvor det er hardcore sikkerhedspolitik, er på uranområdet.

Hvis vi fik den opdeling i diskussionen, synes jeg også, at vi kunne håndtere den bedre, end jeg synes vi har gjort indtil nu.

Må jeg om uran sige, at der ingen hundrede procents sikkerhed findes for, at uran, der brydes og sælges til civile formål, selv med de mest omhyggelige regler og overholdelse af traktater, ikke kan risikere at ende i en atombombe. Det udsagn er der ingen eksperter der vil betvivle. Den sikkerhed findes ikke. Det er vi nødt til at tage højde for.

Det andet, jeg vil sige, er, at det, der måske kunne blive tale om, hvis man skulle eksportere fra Grønland, er det uran, der hedder yellowcake. Det er det mindst regulerede af alle de her materialer overhovedet i verden, når man snakker om uran. Det er kæmpe udfordringer, hvis det her skulle – hvad skal vi sige? – komme på dagsordenen.

Lad mig så sige, at hvis det kommer på dagsordenen, er det i hvert fald nogle kæmpe udfordringer, at der ikke findes hundrede procents sikkerhed, og at det, der kan komme på tale at eksportere, er det mindst regulerede af de radioaktive materialer, vi snakker om her.

Så vil jeg sige, at den store sikkerhedspolitiske diskussion er knyttet til det, jeg har sagt her, men den er altså også knyttet til, at Danmark jo ændrer position i verden. Vi har været førende i ikke-spredningskampagner. Vi har været førende i kampagner imod atombombesprængninger. Vi har været førende i indsatsen mod spredning, og sidste år kom regeringen oven i købet med en forstærket indsats for ikkespredning.

Det stiller os da over for den opgave, at før vi begynder at kaste os ud i alle mulige diskussioner og friite hinanden om alt muligt her, skal der være mere ro på – mere ro på – for det kræver grundige overvejelser. Hvis vi skulle tage det skridt i rigsfællesskabet, ville det være en stor ændring af Danmarks sikkerhedspolitiske placering. Og det vil på det praktiske plan også være en kæmpe opgave at lave et sikkerhedssystem, der er i nærheden af 99,5 pct. sikkert.

Kl. 15:14

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er foreløbig fem, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er hr. Kim Andersen fra Venstre.

Kl. 15:14

Kim Andersen (V):

Tak for det. Det har været rigtig interessant at høre SF's ordfører gøre sig mange nuancerede overvejelser om sikkerhedsspørgsmålene i forbindelse med brydning og markedsføring af uranholdigt materiale. Det fritager os jo nok ikke for, at vi bliver nødt til hver især sådan principielt at begynde at gøre vores stilling op til det her spørgsmål, hvis det for alvor kommer på dagsordenen til en konkret beslutning.

Derfor vil jeg gerne spørge, hvad SF har af indstilling til den situation, som kunne opstå, nemlig at man brød uran eller uranholdige materialer i Grønland, uden at man et hundrede procent levede op til de konventioner, vi har på området, herunder uden at man havde det kontrolapparat, som også kræves.

Jeg tror, at vi er derhenne, hvor vi må sige, at nu må partierne i en debat som den her melde ud, hvad deres fuldstændig principielle holdning er til sådan et centralt spørgsmål. Det synes jeg i og for sig at vi skylder hinanden. Der vil jeg gerne høre hvad SF mener.

Kl. 15:15

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:16

Steen Gade (SF):

Jeg vil sige, at jeg jo synes, det er et hypotetisk spørgsmål, og det er måske en af de gale ting ved debatten. Jeg er blevet citeret for i en avis at have sagt, at vi skulle have lidt mere ro på i det her land. Grønland er jo i den situation, at Grønland har sagt nej. De har jo ikke sagt ja. De har jo sagt nej. Danmark har aldrig anfægtet det nej. Det er ikke det, vi arbejder på. At vi så skal forberede os, undersøge det og få styr på den her diskussion, siger jeg ja til.

Til det mere konkrete spørgsmål, om jeg vil være med til noget, der er ringere end det bedste, der findes i dag, vil jeg sige: Nej, det vil jeg selvfølgelig ikke. Jeg synes faktisk, at jeg holdt en tale om, at det bedste, der findes i dag, når det gælder om at overholde konventioner, også i forhold til det, Canada og Australien gør, ikke er godt nok.

Kl. 15:16

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Kim Andersen.

Kl. 15:16

Kim Andersen (V):

Tak for det. Det kom jo så alligevel frem til en præcisering, og det takker jeg for. Jeg tager svaret fra SF som en klar afvisning efter det spørgsmål, jeg stillede.

Må jeg spørge med hensyn til øgede danske investeringer i Grønland: Kan SF da ikke forestille sig, at man på markedsøkonomiske vilkår, på fuldt kommercielle og gennemsigtige vilkår, ville kunne etablere et konsortium, hvor den danske stat deltager med et relativt begrænset indskud, men hvor man er med for at legitimere og blåstemple det, og hvor der så i øvrigt er alle hånde andre investorer, virksomheder, institutionelle investorer, som kan indgå i en kurv, og som kan lave forskellige velovervejede investeringer i Grønland med henblik på at få afprøvet nogle investeringsmuligheder for at få tilvejebragt virksomheder, som kan lave en værditilvækst i Grønland og dermed skabe forudsætning for grønlandske job? Var det ikke en mulighed, der kunne overvejes i en SF-terminologi?

Kl. 15:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:18

Steen Gade (SF):

På olieområdet var det vist et skotsk firma, der først kastede sig ud i Grønland, men jeg mener, at Mærsk er til stede. Det har så ikke noget med staten at gøre. Det er private virksomheder.

Man må vel sige, at ikke bare danske firmaer, men også europæiske firmaer har sovet i timen. Jeg læste for flere år siden en rapport fra Europa-Kommissionen om jordarter og nødvendigheden af, at

man fra europæisk side gik ind på at gøre noget for at sørge for at udnytte jordarterne i Grønland. Så vi har vel sovet lidt i timen.

Jeg ved ikke, om det nødvendigvis er en god idé. Det, der egentlig er spørgsmålet fra hr. Kim Andersen, er vel bare, om staten ikke også skulle gå ind. Det er vel egentlig det, hr. Kim Andersen spørger om. Man kan sige, at staten jo har rigtig mange erfaringer på Grønland eller i Grønland – dengang vi kaldte det *på* Grønland – og det var vel ikke altid succesfuldt. Jeg har ingen principielle indvendinger imod det, men det er jo en konkret vurdering.

Kl. 15:19

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det fru Ellen Trane Nørby for Venstre.

Kl. 15:19

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. SF's ordfører siger, at der er nogle, der har sovet i timen. Jeg tror snarere, at man kan sige, at både selvstyreloven og den arktiske strategi sådan ligesom var anlægsfasen, og at det, vi går ind i nu, er driftsfasen. Nu begynder realiteterne så at melde sig, og det betyder også, at noget, som måske før var hypoteser og teori, lige pludselig bliver praksis. Dermed går vi også over i en fase, hvor der skal nogle andre svar på bordet, end når vi forholder os åbent til noget, der måske kan ske.

Men det var nu egentlig ikke det, jeg ville spørge til. Jeg ville gerne spørge til SF's holdning til offentlig-private partnerskaber, for det er jo noget, som SF og også SF's ordfører tidligere har været meget positiv over for. Nu er det jo sådan, at den radikale ordfører sammen med statsministeren tidligere meget sådan bastant har afvist mulighederne for, at man kan kigge på det offentlig-private partnerskab, når det handler om at sikre grønlandske og danske investeringer i den grønlandske råstofindustri.

Jeg vil blot høre, om SF's ordfører er enig med den radikale ordfører i, at det her er gambling med skatteborgernes penge.

Kl. 15:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:20

Steen Gade (SF):

Jeg ved ikke, om det er gambling, men jeg ville da undersøge, om det var gambling, inden jeg sagde ja til det. Jeg har sagt, at det jo ikke er noget, jeg principielt er modstander af, og at jeg kan se fordelene ved det nogle gange, men at det jo ikke er altid, at der er fordele ved det.

Så kan jeg også godt forstå det grønlandske synspunkt, at de ikke nødvendigvis vil vente på os. De har retten til at udvinde den her jernmalm, og hvis de så også har nogle investorer, vil de jo ikke nødvendigvis vente på os, for de ønsker en udvikling i Grønland til fordel for den grønlandske befolkning, hvilket også kommer skatteyderne i Danmark til gode – for nu at knytte den kommentar til det, at en del af overskuddet også går til Danmark.

Kl. 15:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 15:21

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg ved sådan set ikke helt, hvorfra SF's ordfører har det her med at skulle vente. Jeg kunne også høre, at statsministeren talte meget om, at man skulle holde andre ude. I min og Venstres forståelse handler det her jo ikke om en jemmene i bunden af Godthåbsfjorden. Det handler jo sådan set om det store perspektiv, der ligger i råstofudvin-

ning i Grønland. Hvis jeg kigger på de meldinger, der er kommet fra det grønlandske landstyre, ser jeg, at vi taler en række projekter. Man siger, at fordi der nu er et konkret projekt på bedding, må der ikke tales om, hvilke investeringsmuligheder der kan være fremadrettet. Det er da en lidt underlig tilgang til, hvornår toget er kørt for en udvikling.

Derfor vil jeg egentlig blot høre SF's ordfører om noget. For nu var der jo et åbent samråd tidligere i dag i Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget og Grønlandsudvalget med erhvervs- og vækstministeren. Det er ordførerens partifælle og partiformand. Hun svarede klart og tydeligt, at et offentligt-privat partnerskab ikke nødvendigvis indbefatter offentlig kapital, men også kan handle om, at man faciliterer og varetager interesser. Er SF's ordfører enig i det? Og er det så en model, som harmonerer med SF's syn på, hvordan man kunne kigge på investeringsfremtiden i Grønland?

Kl. 15:22

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:22

Steen Gade (SF):

Jeg er jo glad for det, fru Ellen Trane Nørby sagde om, at det her ikke handler om at stoppe et projekt, som måske er i god gænge. Det ved vi jo ikke om det er. Så er jeg mere med, og så har vi heller ikke noget hastværk, så lad os da kigge på nogle modeller. Sådan er det i mit hoved. Lad os kigge på nogle modeller, det er jo ikke noget, vi skal beslutte i eftermiddag. Det er noget, der kan arbejdes med. Jeg kan se forskellige modeller. Jeg kan da godt se, at staten kan have en rolle. Jeg kan også godt se, at det kan være, at det bare er vigtigt, at det er nogle danske virksomheder, der går ind i det. Jeg ved, at den Europa-Kommissions-rapport, jeg før henviste til, for nogle år siden faktisk opfordrede EU-landene til at gå ind i specielt det med jordarterne. Så jeg mener, der er mange muligheder, som vi selvfølgelig skal kigge på. Vi har da en interesse i, hvis jeg nu går væk fra uran og over til jordarterne, at Kina ikke sidder på hele markedet i verden.

Kl. 15:23

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten.

Kl. 15:23

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren, specielt for ordførerens melding om uranspørgsmålet. Jeg skal bare høre, om jeg har opfattet det rigtigt, det tror jeg jeg har, og om ordføreren kan bekræfte, at ordførerens holdning er, at Danmark bør holde fast i den politik, vi har haft i rigtig, rigtig mange år, om et nej til udvinding og eksport af uran og modstand mod atomkraft og atomvåben.

Kl. 15:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:24

Steen Gade (SF):

Enhedslistens ordfører har ret i, at jeg holder fast i den position, som er den grønlandske og den danske. Hvis Grønland tager en beslutning om – og det kan de selv gøre – at de vil ophæve nultolerancen, får vi en diskussion, for vi er også nødt til at tage det svar fra Grønland alvorligt. Vi får en diskussion, men det er en rigsfællesskabsbeslutning, og der er jeg utrolig skeptisk over for at gå nogle skridt videre, fordi jeg netop mener, at det betyder, at Danmarks sikkerhedspolitiske placering i verden ændres radikalt på det overordnede plan.

Desuden skal vi meget omhyggeligt eksaminere, hvordan man kan få den her eksport til at fungere, så vi nærmer os hundrede procents sikkerhed for, at det ikke ender i atombomber. Det vil sige stærkere regulering end det, der eksisterer på verdensplan i dag.

Kl. 15:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 15:25

Finn Sørensen (EL):

Men det vil altså sige, at ordføreren heller ikke kan udelukke, at Danmark siger ja til en ændring af den politik, vi har haft indtil nu?

Kl. 15:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 15:25

Steen Gade (SF):

Nu synes jeg, at hr. Finn Sørensen skal være glad for det, jeg sagde. Og ikke ked af det og prøve at udlægge det på en anden måde.

Kl. 15:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak. Så er det fru Gitte Lillelund Bech, Venstre.

Kl. 15:25

Gitte Lillelund Bech (V):

Tak. Jeg vil gerne følge op på min kollega fru Ellen Trane Nørbys spørgsmål, for jeg synes faktisk, det er nogle meget positive toner, der kommer fra SF's ordfører om, at vi skal have undersøgt mulighederne for, hvad der skal til for at understøtte industrien, givet at det sker på en ligeværdig måde, givet at det sker som partnerskab, fordi vi er ligeværdige partnere i henhold til selvstyreaf-talen.

Derfor vil jeg bare spørge lidt ind til SF's holdning til muligheden for at få lavet et samarbejde mellem Grønland og Danmark på erhvervsområdet. Er SF villig til at åbne for, at nogle af de danske eksportstøtteordninger, som vi rent faktisk har, også vil kunne anvendes? Det er så ud af Grønland og ikke ind i Grønland, men det vil rent faktisk betyde, at man åbner for, at grønlandske virksomheder i meget højere grad, hvis de vil ud, kan anvende de eksportstøtteordninger, der findes allerede i dag?

Kl. 15:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 15:26

Steen Gade (SF):

Nu er det, man skal passe på, når man er regeringsparti. Men jeg vil alligevel gerne svare. Jeg synes egentlig, at hvis Grønland ønsker det, er det noget, vi virkelig seriøst skal drøfte. Vi kan hjælpe dem med eksport.

Vi skal også forstå, at vi også skal hjælpe dem med investeringer. Vi beder jo også om investeringer fra Kina, Indien, Brasilien, andre BRIK-lande osv. til den her del af rigsfællesskabet. Så må vi vel også forstå, at det har vi også en interesse i i forhold til Grønland. Der er jo noget, som nogle måske vil opfatte som nisser, der flytter med, hvis vi tager det her skridt, men hvis ønsket kommer fra Grønland, så lad os da snakke om det. Jeg tror, at det helt afgørende i de næste år er, at det bliver ligeværdigt, og at vi forstår, hvad det betyder, for i Grønland ved man godt, at man skal kæmpe for at få ligeværdighed.

Kl. 15:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 15:27

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg tror godt, jeg kan råbe salen op, men det er nok bedst, at der er lyd på.

Jeg vil sige, at jeg bestemt er enig med hr. Steen Gade i hele diskussionen og hele det med, at det her er et ligeværdigt partnerskab, for det er jo også det, som fremgår meget klart af selvstyreaf-talen. Det var også det, der ledte op til selvstyreaf-talen i 2009, nemlig at det her er et ligeværdigt partnerskab. I et sådant partnerskab kan man netop tage dialogen om nogle af de områder, som ligger som an-svarsområder hos henholdsvis den ene og den anden partner.

Jeg noterede mig tilbage i november, at PensionDanmark var på banen for at sige, at man rent faktisk er interesseret i, at den danske regering, selvfølgelig efter aftale med og i samarbejde med den grønlandske regering, går ind og faciliterer private investeringer. Jeg citerer direktøren, som hedder Torben Møger Pedersen, og så er der nok en klokke, der ringer hos hr. Steen Gade. Torben Møger Pedersen siger:

»Hvis der fra regeringen bliver taget initiativ til et samarbejde med Grønland, det private erhvervsliv og en kreds af investorer, så indgår vi gerne i en dialog.«

Jeg vil bare spørge hr. Steen Gade, om ikke jeg kan forstå de tilkendegivelser, som er blevet givet fra talerstolen nu, sådan, at man fra SF's side rent faktisk meget gerne ser, at der bliver taget et sådant initiativ, og at der bliver taget den her dialog for derved netop at få undersøgt og afsøgt alle muligheder for investeringer både ind og ud af Grønland.

Kl. 15:28

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 15:29

Steen Gade (SF):

Jeg kan sige, at jo flere dage der går, jo flere af dem, der har penge på spil, melder sig også som seriøse. Det starter jo lidt med, at nogle kommer og siger, at hvis staten kommer med en masse penge, vil vi også godt være med. Den går ikke, for det er rigtig mange penge. Det vil sige, at jo flere, der kommer på banen og siger, at de godt vil vove deres penge, jo mere realistisk bliver det at lave noget, i hvilket også staten kan have en rolle. Det kan være nogen, der siger, de godt vil vove deres pensionspenge, eller det kan være Mærsk, der kommer og siger, at de godt vil vove nogle investeringspenge, eller hvem der måtte komme.

Kl. 15:29

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:29

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Jeg sagde i mit ordførerindlæg, at jo længere tid vi debatterer de her forhold, jo bedre går det. Jeg må også kvittere over for hr. Steen Gade for ud over at komme med et spændende ordførerindlæg også at komme med nogle gode svar på de spørgsmål, der bliver stillet.

Jeg noterede kl. 15.22, at hr. Steen Gade siger, at vi skal se på nogle modeller, at der er mange muligheder, vi skal kigge på. Han siger også, at vi har en interesse i, at Kina ikke sidder på det hele, når det angår de sjældne jordarter. Altså, det er jo lige sådan, det skal

være. Det er jo i virkeligheden at kigge på det her på en seriøs måde, og det følger op på det forslag til vedtagelse, som vi er enige om, nemlig at vi skal se på, hvordan vi kan få øget eventuelle danske investeringer i det grønlandske samfund.

Jeg er fuldstændig enig i, at hvis vi vil have et stærkere engagement i råstofudvindingen i Grønland, kræver det selvfølgelig også, at man er villig til at investere noget. Det siger sig selv. Hr. Steen Gade betegnede det som nissen, der følger med, men det er oplagt. Det skal den danske stat tage et medansvar for, og den danske stat skal i virkeligheden stille sig i spidsen for sådan en proces her. Det er jo det, forslaget til vedtagelse går ud på.

Jeg vil bare complimentere hr. Steen Gade for som i virkeligheden den eneste af de tre regeringspartiers ordførere at have fanget tanken i forslaget til vedtagelse helt.

Kl. 15:30

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 15:31

Steen Gade (SF):

Nu er det, man bliver bange. Så meget ros er jeg ikke vant til at få, så der må være et eller andet galt. Men om det er her eller der, ved jeg ikke. Nå, skal vi ikke lade det ligge der, og håbe, at vi får en lidt bedre debat de kommende måneder og år, end vi måske før har haft, og at det her hus begynder at forstå det med ligestilling, hvad jeg synes er sket i dag.

Man kan sige, at det, der er sket, er, at da Grønland kom på verdenskortet og vi andre fandt ud af, at Grønland er meget vigtigt, fandt vi altså også ud af, at vi selv skulle komme lidt op af hullerne og forstå, at vores rolle ikke er at være storebror, men ligestillet.

Kl. 15:31

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:31

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Steen Gade skal slet, slet ikke være urolig. Han skal bare nyde det, så længe det varer. Der kommer nok en normalisering af situationen, når hr. Steen Gade er kommet ned fra talerstolen og har fået at vide, at han måske skal finde nogle andre nuancer frem. Jeg ved det ikke, jeg håber bare, at hr. Steen Gade holder fast.

Til en anden del af det her sagde hr. Steen Gade i indledningen af sit ordførerindlæg, at et økonomisk selvstående Grønland kræver investeringer, også udefra, og at det også kræver arbejdskraft udefra. Men der er jo en særskilt diskussion af, på hvilke vilkår den udenlandske arbejdskraft kan fungere på Grønland. Den kender hr. Steen Gade selvfølgelig til fulde.

Mit spørgsmål til hr. Steen Gade er bare: Hvad er SF's reaktion egentlig på, at fagbevægelsen, en ret forenet fagbevægelse, er dybt bekymret over de vilkår, der kan blive en følge af storskalaloven? Altså, det, som vi i Danmark vil betegne som social dumping, er der stor risiko for kan blive en følge af storskalalovens betingelser om, hvordan udenlandsk arbejdskraft bliver aflønnet i Grønland. Hvad er SF's og hr. Steen Gades svar til de fagforeninger, der åbenlyst har udtrykt bekymring over det?

Kl. 15:32

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Steen Gade (SF):

Jeg har svært ved at kalde det social dumping, når det er et lands, Grønlands, mindsteløn, der fastholdes. Det er jo mindsteløn. Vi opererer i en diskussion med et land, der har et andet system end det danske. Grønland har en mindsteløn, den fastholdes. Så er der nogle ting om, hvor meget man kan fradrage for at bo og spise, det er vel ikke unfair? Jeg kan ikke gennemskue, om de tal skulle være unfair, men det ser ikke sådan ud for mig. Så jeg har meget svært ved den diskussion.

Så er der spørgsmålet om at organisere sig som fagforening, og det tror jeg er en vigtig del, der skal kigges på fra de grønlandske myndigheders side, for det betyder faktisk noget, når man får udenlandsk arbejdskraft.

Jeg vil så sige, at jeg lidt har sonderet den vækst, der sker i mineraludvinding i hele verden, også i vores nabolande. Man er i gang med at åbne miner i Sverige og Norge, og i hvert fald i Norge kommer de altså også til at arbejde med import af udenlandsk arbejdskraft. Der vil jeg også tro, at de vælger i de lande, hvis de har en mindsteløn, at det er mindstelønnen, som skal være minimum.

Kl. 15:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak til ordføreren. Den næste er ordføreren for Enhedslisten, hr. Finn Sørensen.

Kl. 15:34

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak for en god debat, indtil nu i hvert fald. Det er jo godt, at vi har kunnet afvikle den her debat i en noget mere fremkommelig tone end sidst, vi var samlet for at drøfte grønlandske forhold. Jeg tror også, det er meget gavnligt for vores forhold til Grønland og Færøerne og for hele rigsfællesskabet, for jeg tror, at der er store dele af befolkningen i de egne af rigsfællesskabet, der er lidt trætte af den måde, vi indtil nu har diskuteret det her spørgsmål på, i hvert fald i de seneste måneder.

Sådan lidt ydmyghed er nok også meget godt at huske på her i det danske Folketing. For sagen er jo, at Danmark intet var, absolut intet, i arktiske sammenhænge, hvis vi ikke i sin tid havde koloniseret Grønland. Så lad os nu glæde os over, at vi i 2009 kom så langt, at vi fik en selvstyrelov, som giver Grønland mulighed for selvstændighed i det tempo, som de nu mener det skal foregå i. Det er en ret enestående ordning, og den skal vi være glade for og stolte af at vi kom frem til.

Hvad har vi så fået ud af debatten indtil nu? Ja, vi er da efter noget besvær landet på at bekræfte noget, som vi havde i forvejen, nemlig en enighed om at respektere selvstyreaftalen, og det er glædeligt, at alle partier i Folketinget er enige om det, selv om det ikke blev enstemmigt vedtaget i sin tid, da vi vedtog den. Det er trods alt, synes jeg, et fremskridt på baggrund af de udmeldinger, som især Venstres formand var ude med, hvor han krævede en timeout i behandlingen af udlændingeloven. Det kunne dårligt opfattes som andet end et forsøg på benspænd, altså et forsøg på indblanding i Grønlands kompetence med hensyn til råstofområdet. Derfor er jeg meget glad for, at Venstres ordfører i dag undlod at gentage sin partiformands krav om en timeout. Jeg må da opfatte det på den måde, at Venstre ikke længere har sådan et krav, og så håber jeg jo ikke, at vi i morgen skal læse i aviserne, at Venstres formand har et andet synspunkt.

Jeg vil også gerne kvittere for Venstres konstruktive forslag om, at vi afholder en årlig forespørgselsdebat om, hvordan vi har det med hinanden i rigsfællesskabet. Det burde vi nok have fundet på for længe siden, for det vil jo være at vise de to andre dele af rigsfælles-

skabet respekt med en sådan årlig debat. Så måske kunne vi udvikle det til, at det bliver en årlig redegørelse, hvor baggrunden for debatten er en grundig rapport fra regeringen. Under alle omstændigheder vil jeg sige tak til Venstre for at være kommet med det forslag, som jeg også ser ud til at nyde fremme her i salen i dag.

Så har vi haft en lidt pudsig debat om uran, for jeg kan stadig væk ikke finde ud af, hvad Socialdemokraterne og regeringen egentlig mener, og hvor de er på vej hen. Den 26. januar mente den socialdemokratiske og den radikale ordfører pludselig uden nogen anledning, i hvert fald så vidt jeg kunne se, at det var meget nødvendigt at melde ud, at hvis Grønland valgte at ophæve multolerancen og begyndte at eksportere uran, så var der ikke nogen problemer i det, så længe de internationale konventioner om det spørgsmål blev overholdt.

Nu var jeg tilfældigvis i Grønland på det tidspunkt, og jeg tror, at jeg opfattede det helt rigtigt, nemlig at de to partiers udmelding vakte stor undren i den grønlandske befolkning af den simple grund, at det grønlandske Landsting jo ikke havde taget skridt til at ændre den gældende politik. Som jeg hørte udmeldingerne, så gjorde man, dvs. den socialdemokratiske ordfører og den radikale ordfører, den 26. januar 2013 op med mange års dansk politik i forhold til udvinding og eksport af uran, især eksport af uran; man gjorde op med mange års modstand mod atomkraft og atomvåben, for det er jo det, uran bliver brugt til.

Vi har i mange år været enige om, at udvinding af uran er ekstremt farligt for mennesker og miljø, og at atomkraftværker er nøjagtig lige så farlige, hvilket befolkningerne omkring Tjernobyl og Fukushima jo kan tale med om. Og her er det ikke særlig beroligende, at den socialdemokratiske ordfører henviser til, at man jo ikke vil gøre op med multolerancepolitikken her i Danmark. Det er jo ret uinteressant, i betragtning af at vi ikke har noget uran i den danske undergrund, men kun helt uskyldsrent og aldeles miljøvenligt kridt og ler.

Bortset fra det synes jeg, det er positivt, at den grønlandske og den danske regering har taget skridt til et tættere samarbejde mellem Danmark og Grønland om de mange spørgsmål, der er af fælles interesse, også i forhold til investeringer i råstoffer. Der er ingen tvivl om – det må der ikke herske – at det er Grønlands kompetence at afgøre, hvem der skal gives tilladelse til med hensyn til efterforskning og udvinding af råstoffer. Det er dem, der bestemmer, hvilke selskaber der skal have adgang til det arbejde. Men alle, også den grønlandske regering, erkender, at for visse af disse råstoffers vedkommende – og der er jeg nok enig i at det især er uran, vi taler om – er der tale om udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål, og derfor skal disse spørgsmål selvfølgelig tackles i fællesskab.

Herudover ser jeg da frem til, at vi kan afvikle resten af den debat, der er opstået på baggrund af storskalaloven, i god ro og orden. Og som før sagt: Her har Enhedslisten jo indtil videre kun et problem, og det er at sikre, at der ikke sker en begrænsning af de grønlandske fagforeningers forhandlingsret, og at internationale konventioner om arbejder- og menneskerettigheder vil blive overholdt. Tak for ordet.

Kl. 15:40

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig tre, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er hr. Kristian Thulesen Dahl fra Dansk Folkeparti.

Kl. 15:40

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Ordføreren kommer jo også ind på storskalaloven og lidt ind på de vilkår, som den giver mulighed for at udenlandske arbejdere, eventuelt kinesiske arbejdere, kan komme til Grønland og arbejde under. Jeg vil bare spørge Enhedslistens ordfører, om han er enig i

den karakteristik af det, som er kommer til udtryk hos bl.a. danske fagforeninger. Lizette Risgaard, næstformand i LO, har sagt:

»Jeg er meget bekymret over, at den danske regering vil støtte Grønland i at gennemføre en politik, som betyder social dumping, samtidig med at det er det, vi med alle midler forsøger at bekæmpe i Danmark.«

3F's formand, Poul Erik Skov Christensen, har sagt:

»Det er ekstremt skamfuldt, at den danske regering, som vi stolede på i den slags spørgsmål, ikke står fast på et værdipolitisk grundlag om, at storkapitalen ikke kan bestemme, om folk kan ansættes under så elendige forhold. Jeg er meget, meget skuffet over, at man ikke træder i karakter og blokerer den lov.«

Er ordføreren enig i de to udsagn?

Kl. 15:41

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:41

Finn Sørensen (EL):

Jeg blev spurgt om det samme, sidst vi diskuterede det her, og jeg svarer på samme måde, nemlig at jeg deler fagforeningernes holdning. Og det er jo ikke kun dansk LO, det er alle de fire nordiske landes LO'er, der har udtrykt de samme holdninger. Jeg vil gerne præcisere, at det, der jo er problemet set med Enhedslistens øjne, sådan som vi læser loven, er, at loven beskytter de udenlandske overenskomster på bekostning af de grønlandske fagforeningers muligheder for at tegne overenskomst for alt arbejde i anlægsfasen. Dermed kommer man efter vores opfattelse også i strid med i hvert fald tre ILO-konventioner.

Den grønlandske regerings repræsentanter har en anden udlægning af det, og jeg har jo skrevet til den grønlandske erhvervsminister den 17. december og sat de to ting op over for hinanden for at få en afklaring. Der vil også blive samrådsspørgsmål, hvor det centrale for Enhedslisten er at få afklaret, om vores læsning af loven på det her område er rigtig. For jeg mener, at vi har ansvaret for, at de relevante ILO-konventioner bliver overholdt. Det er Danmark, der har det folkeretlige ansvar der, og derfor er det relevant at inddrage i diskussionen af den ændring af udlændingeloven, som vi skal i gang med.

Kl. 15:42

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:42

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Så er spørgsmålet jo, hvordan Enhedslisten så vil sikre, at tingene bliver ændret. Det kan vel meget vel være sådan, at regeringens vurdering er – det har jeg forstået – at man fra grønlandsk side holder sig inden for ILO-konventionerne, og at regeringen bare baserer sig på en tillid til, at Grønland selvfølgelig gør det. Hvis det også er situationen på det tidspunkt, hvor vi skal behandle ændringen af udlændingeloven for at skabe mulighed for at gennemføre storskalaloven, vil Enhedslisten så tage konsekvensen og stemme imod den ændring af udlændingeloven?

Kl. 15:43

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:43

Finn Sørensen (EL):

Jeg har jo sådan set sagt, at vi skal have en garanti for, at de ting er i orden. Så må vi jo afvente de svar, vi får fra den danske regering på

de spørgsmål, der er stillet, og så tager vi stilling ud fra det, når vi ser det konkrete lovforslag og de bemærkninger og forklaringer, der kommer på de spørgsmål, vi stiller. Vi nåede jo ikke så langt i det der samråd. Vi nåede faktisk ikke til de spørgsmål, som var kritiske for Enhedslisten, om man så må sige, nemlig lige nøjagtig spørgsmålene om fagforeningernes forhandlingsret og ILO-konventionerne.

Kl. 15:43

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak, så er det hr. Kim Andersen fra Venstre.

Kl. 15:43

Kim Andersen (V):

Tak for det. Jeg er meget enig med Enhedslistens ordfører i, at forslaget til vedtagelse indeholder en udmærket beskrivelse af forholdene i rigsfællesskabet og holdninger til rigsfællesskabet – forhold, som hele vejen igennem og fuldt ud dækker Venstres synspunkter.

I den forbindelse vil jeg så også gerne spørge ordføreren, om ikke Enhedslisten mener, det er i overensstemmelse med ånden i forslaget til vedtagelse, om man prøvede at se på, hvordan vi kunne fremme nogle flere danske investeringer i Grønland – i Grønland generelt, ikke nødvendigvis bare på området for minedrift og olie og gas, men i erhvervslivet generelt – med henblik på at skabe øget værditilvækst og job i Grønland for grønlændere. Kunne det ikke være hensigtsmæssigt og befordrende måske for at rejse den fornødne kapital og få en bredde i investorkredsen, at staten gik foran med en lille andel for at blåstemple projektet, legitimere og give en form for access til beslutningstagere og politiske myndigheder? Hvad er Enhedslistens holdning til det spørgsmål?

Kl. 15:45

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:45

Finn Sørensen (EL):

Jeg må sige, at jeg ikke opfatter forslaget til vedtagelse som, kan man sige, en indrømmelse til Venstres synspunkt, der drejede sig om en timeout. Det står der heldigvis ikke noget om.

Det er klart, at Enhedslisten også gerne indgår i en diskussion om investeringsmuligheder i Grønland og om, hvem der eventuelt kunne bringes på banen der. Det, der er centralt for Enhedslisten, er, at det foregår på Grønlands betingelser. Det er jo grønlænderne, der bestemmer, hvem de vil give koncessioner, og den grønlandske regering har anlagt det synspunkt, at det skal foregå på almindelige konkurrencevilkår, og det skal vi respektere. Det er det, der kan siges om det.

Så deltager Enhedslisten jo også gerne i en diskussion om at komme med ideer til, hvem der eventuelt kunne bringes på banen. Og der har jeg – det har måske ikke være så meget fremme i overskrifterne – jo prøvet at komme med en helt tredje idé, som måske også kunne være mere fremkommelig for grønlænderne at diskutere, nemlig at vi bragte Den Nordiske Investeringsbank på banen. Det er en bank, der skal investere med miljømæssige hensyn, og der slap man måske for den forståelige reaktion, der har været hos grønlænderne. Når man pludselig taler om et statsligt selskab, et dansk statsligt selskab, lugter det lige pludselig af gamle dage, hvor det danske erhvervsliv skulle have snabelen ned i de grønlandske kasser. Det er ikke sikkert, det er sådan, men det er jo en – kan man sige – forståelig reaktion.

Kl. 15:46

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Hr. Kim Andersen.

Kl. 15:46

Kim Andersen (V):

Jamen det er et udmærket svar, og Den Nordiske Investeringsbank kan da også være en mulighed til afprøvning. Det siger sig selv, og det ligger jo i det, som forslaget til vedtagelse her også beskriver, nemlig at myndighedsansvaret for udstedelse af efterforskningstilladelser og udvindingstilladelser ligger i Nuuk. Sådan er det. Det vil være et grønlandsk anliggende.

Men man kan jo sagtens indgå med statslig kapital i et konsortium og så agere på markedsmæssige, konkurrencemæssige vilkår. Det er der jo ikke noget til hinder for. Det ville være helt naturligt, ja, det ville være en forudsætning.

Må jeg i øvrigt ikke også lige spørge, om ikke Enhedslisten er enig med mig i, at forslaget til vedtagelse i dag er en understregning af, at inden for rigsfællesskabet deler vi de oplysninger, vi ligger inde med, med hinanden. Vi har en dialog, vi kan spørge ind til tingene, også til ting, der er hjemtaget. Vi er i det hele taget åbne og informative over for hinanden ud fra devisen, at de bedste beslutninger træffes på et oplyst grundlag. Er det ikke også en del af ånden i dagens tekst?

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:47

Finn Sørensen (EL):

Jo, sådan læser jeg den bestemt også. Og det er bestemt også ånden i selvstyreaftalen, og det er jo den ånd, vi alle sammen skal forvalte det i.

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Inden jeg giver ordet videre, skal jeg lige minde om, at taletiden i forbindelse med både spørgsmål og svar er 1 minut. Med hensyn til det sidste var det meget fint, men med hensyn til det første svar rakte det langt ud over. Og når jeg rejser mig op, er det ikke, fordi tiden er ved at være gået, men så er det, fordi den er gået.

Den næste på talerlisten er fru Gitte Lillelund Bech fra Venstre.

Kl. 15:48

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil sådan set gerne spørge ind til det der med en timeout, som hr. Finn Sørensen hele tiden henviser til, for det var jo en overskrift i Politiken; det var sådan set ikke det, som hr. Lars Løkke Rasmussen havde sagt.

Men jeg vil gerne bede hr. Finn Sørensen om at forholde sig til: Hvem er det, eller hvad er det, der gør, at der ikke er vedtaget noget i det danske Folketing endnu, som gør, at storskalaloven træder i kraft? Er det den danske regering, som ikke har bragt et lovforslag på bane, eller er det en avisartikel i Politiken, hvor journalisterne foroven havde skrevet, at der var en timeout i forhold til storskalaloven? Hvem er det, der trænerer processen her?

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:48

Finn Sørensen (EL):

Jamen det er regeringen, der skal fremsætte et lovforslag. Og det er klart, at så længe den ikke har gjort det, kan vi ikke behandle det. Men jeg må sige, at jeg ikke tror, jeg var den eneste, der opfattede Venstres formands udmelding om en timeout sådan. Altså, dette ord er vel ikke blevet opfundet af Politiken; det er jo et ord, han er cite-

ret for at have brugt. Timeout er jo et ord, det er almindeligt at bruge inden for sporten – håndbold og andet – og som betyder, at man stopper kampen, og at man så ligesom ikke kan komme videre, før et eller andet er afklaret; uden at vi andre så i øvrigt rigtig kunne få at vide, hvad det var, der skulle afklares, ud over at det var noget med danske erhvervsinteresser.

Så jeg tror ikke, jeg har opfattet det forkert, men jeg er da glad for, at det åbenbart ikke er aktuelt at diskutere på den bane længere.

Kl. 15:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 15:49

Gitte Lillelund Bech (V):

Så det vil sige, at hr. Finn Sørensen ikke betragter det som en timeout, at regeringen ikke har fremsat et lovforslag? Altså, jeg må jo sige, at jeg måske synes, hvis der skulle tales om, hvem det var, der skulle sørge for, at man fik noget igennem, at det så var regeringen, der skulle fremsætte et lovforslag, som kunne gøre, at storskala-loven rent faktisk kunne blive implementeret. Men det lovforslag har vi jo endnu ikke set. Derfor er jeg bare nødt til at spørge: Hvem er det, der reelt set laver timeout her?

Kl. 15:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:49

Finn Sørensen (EL):

Altså, jeg har så meget tillid til regeringen, at jeg tror, at de arbejder på det der lovforslag. Og så længe de arbejder på det, er det jo ikke en timeout. Men ellers synes jeg da, at man skulle stille det spørgsmål til regeringen og ikke til Enhedslisten. For vi sidder jo ikke inde i det værksted, hvor man laver det der lovforslag.

Kl. 15:50

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det fru Ellen Trane Nørby fra Venstre.

Kl. 15:50

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Jeg vil egentlig gerne fortsætte der, hvor min kollega, fru Gitte Lillelund Bech, slap, og spørge, om vi ikke, med Enhedslistens ordførers egne ord, skulle prøve at få den her debat over i et toneleje og ind i en rille, hvor den svarer til virkeligheden og ikke til fancy overskrifter, som man griber ud af en sammenhæng, og som man sætter ind i en sammenhæng, som man selv ønsker at skabe.

Det, der er blevet sagt fra Venstres side – og det skal jeg gerne gentage – er, at vi synes, det ville være hensigtsmæssigt, hvis Danmark engagerede sig mere, hvis man kiggede på mulighederne for et offentlig-privat partnerskab, og hvis man imødekom de mange bekymringer, der er udtrykt af såvel fagbevægelse som erhvervsliv, med hensyn til at der ikke er noget dansk engagement, at der ikke er nogen investeringsplatform i forhold til det her. Et offentlig-privat partnerskab betyder jo ikke nødvendigvis, at Danmark smider milliarder ind i det; det kan også være, at staten er med til at facilitere en sådan proces.

Så vil jeg egentlig blot følge op på det, fru Gitte Lillelund Bech sagde, og sige, at det eneste, der hindrer Folketinget i at kunne diskutere det konkrete lovforslag, er, at regeringen ikke har fremsat det. Og derfor vil jeg blot spørge Enhedslistens ordfører, om Enhedslisten har været i kontakt med regeringen, og om man kender til indholdet af det her lovforslag, som Folketinget endnu ikke kender til.

Kl. 15:51

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:51

Finn Sørensen (EL):

Nej, det kender jeg ikke indholdet af. Og hvad de øvrige spørgsmål angår, mener jeg, at jeg fik svaret på dem, for de var identiske med de spørgsmål, som fru Gitte Lillelund Bech stillede. Så jeg vil af hensyn til formandens blodtryk ikke gentage mine svar.

Kl. 15:51

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 15:51

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Jamen så fik vi jo slået fast, at Enhedslistens ordfører i hvert fald ikke er uenig med mig i, at vi skal have den her debat til at handle om det, der er det reelle, og ikke om fancy overskrifter, der er taget ud af forskellige sammenhænge. Og der vil jeg egentlig gerne spørge om det her med et offentlig-privat partnerskab:

Enhedslistens ordfører forsøger i sin ordførertale sådan lidt at sige, at det nærmest ville være kolonihærrestil, hvis Danmark skulle investere. Skal jeg forstå det sådan, at Enhedslisten fuldstændig afviser mulighederne for, at man kan engagere sig i en offentlig-privat partnerskabskonstruktion, positivt set i forhold til et grønlandsk-dansk samarbejde omkring også at sikre danske investeringer og grønlandske investeringer i råstofsindustrien i Grønland?

Hvis det ikke er tilfældet – det kan jeg lidt se på Enhedslistens ordfører at det ikke er – vil ordføreren og Enhedslisten så være med til at afsøge mulighederne, lidt i tråd med det, hr. Steen Gade fra SF sagde, nemlig: Lad os da kigge på de muligheder og modeller?

Kl. 15:52

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 15:52

Finn Sørensen (EL):

Jeg tror, at fru Ellen Trane Nørby misforstod det. Jeg prøver at udlægge, hvordan det meget nemt kan opfattes i Grønland, når nogen her i salen kørte frem med, at nu skulle vi have oprettet et statsligt selskab, der på en eller anden måde skulle stå for råstofudvindingen. Vi medvirker da meget gerne til diskussionen; det sagde jeg faktisk også i mit svar til fru Gitte Lillelund Bech, hvor jeg også nævnte en anden investor, der måske på en eller anden måde kunne inddrages her på en fornuftig måde, nemlig Den Nordiske Investeringsbank; den diskussion deltager Enhedslisten da meget gerne i.

Vi er jo bestemt heller ikke modstandere af statslig involvering i produktion og den slags, og vi ser med stor glæde på, at borgerligheden pludselig begynder at interessere sig meget for den del, så det kan da blive en vældig interessant diskussion. Det, der er afgørende for os, er, at det sker på grønlændernes præmisser. For det er dem, der har kompetencen i forhold til det med råstofferne. Og der er jo ikke nogen grund til at oprette alle mulige selskaber, hvis grønlænderne ikke synes, det er en god idé.

Kl. 15:53

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Den næste ordfører er ordføreren for Liberal Alliance, Villum Christensen.

Kl. 15:54

Kl. 15:57

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak for en god redegørelse fra statsministeren, selv om det snart er længe siden. I Liberal Alliance deler vi nemlig synspunktet om, at råstofsituationen og de implikationer, der følger med udviklingen, ikke er en akut opgave for den siddende regering, hvis jeg må udtrykke det sådan. Næppe noget lovkompleks har jo været drøftet grundigere i de grønlandske parlamentariske fora, inklusive i den tidligere regering helt tilbage i midten af 00'erne, hvor selvstyreløvens forberedelse startede. Der er ikke noget, der pludselig er dukket op, ud over måske at VKO er begyndt at interessere sig en del for området. Det er kendte og forventede problemstillinger, hvilket også fremgår af den tidligere regerings arktiske strategi. Grønlanderne går ind i det her med åbne øjne og skal således også selv have mulighed for at løfte det ansvar, der følger med.

Selv om der selvfølgelig kan være nogle gråzoner i forhold til myndighedsbehandlingen, når sikkerhedspolitiske problemstillinger inddrages – det siger sig selv – bryder vi os ikke rigtig om ordet eller begrebet timeout, som har været nævnt nogle gange. Det sender ikke et pænt signal til grønlanderne, og ingen har nogen som helst dokumentation for, at den grønlandske administration skulle være ringere udrustet til at håndtere udfordringerne end så mange andre.

Hvad vi derimod skal have styr på, og hvad der er rejst med rette, er følgeomkostningerne, som vi kan forvente, og her tænker jeg på alle de instanser, som vil blive påvirket af et højere aktivitetsniveau. Vi har allerede sagt ja til et forsvarsforlig, som vil kanalisere rigtig mange millioner til det arktiske område, men hvad med retsområdet, domstolene, fængslerne osv. og de myndighedsopgaver, som stadig væk er danske? Her må vi kunne få en oversigt over, hvad der bliver involveret og hvor meget. Kan vi få sikkerhed for, at omkostningerne bliver minimale, så synes jeg bestemt også, at vi skal være positivt stemt over for de ændringer af udlændingelovgivningen, som er nødvendige. Grønland har helt naturligt brug for denne udvikling.

For så vidt angår de sikkerhedspolitiske aspekter, er der vel ikke så meget andet at sige, end at man må sætte sig sammen og snakke om de gråzoner, hvilket jeg også har forstået man har taget initiativ til. Selvfølgelig må det kunne lade sig gøre at indhegne de her problemstillinger. Jeg kan ikke rigtig se, hvorfor man skulle have modstridende interesser. Meget af det her synes jeg er talt lidt voldsomt op.

Samlet set synes jeg, at vi skal have tillid til, at grønlanderne kan løse den opgave, og jeg er slet ikke enig i, at vi skal blande os i, om det er dansk eller udenlandsk kapital, som ligger bag de projekter, som nyder fremme. Det er fint nok at gøre opmærksom på erhvervs mulighederne, som ethvert andet erhvervskontor i en kommune vil gøre. Der er jo ikke i den forstand den store forskel. Vi skal jo huske, at der ligger temmelig meget erhvervspotentiale uden om selve råstofboringerne. Det er store mængder, der skal transporteres, og skibsfart, veje, havneanlæg og broer er jo noget, vi har forstand på her i landet. Men det må foregå på markedsvilkår. Det er fint at være klar ved havelågen, men vi skal bestemt ikke have statspenge i nogen af de her projekter.

Kl. 15:57

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Det Konservative Folkeparti, hr. Lars Barfoed.

(Ordfører)

Lars Barfoed (KF):

Grundlaget for den debat, vi har i dag, omfatter naturligvis i hvert fald tre ting: at Grønland på en lang række væsentlige områder har selvstyre, det gælder f.eks. udnyttelsen af råstoffer; at Danmark har væsentlige ansvarsområder og forpligtelser i Grønland; og at Grønland og Danmark er en del af det samme rigsfællesskab. I respekt for det har vi så i det danske Folketing jo ikke alene en ret, men også en pligt til at drøfte, træffe beslutninger og have meninger om anliggender, der angår netop det fælles dansk-grønlandske. Bl.a. har vi en fælles interesse i, at der er en positiv økonomisk udvikling i Grønland. Det er i den forbindelse, håber jeg da, en fælles ambition, at både grønlandske og danske erhvervsinteresser og for den sags skyld også finansielle interesser kan komme i spil, bl.a. i forbindelse med udnyttelsen af råstoffer i Grønland.

I den forbindelse har vi jo desværre ikke indtil nu set nogen initiativer fra regeringen. Først efter et hårdt pres er der tilsyneladende nu ved at komme gang i et forberedende arbejde, der netop skal dreje sig om det, at vi bringer grønlandske og danske interesser i spil i denne sammenhæng. Det vil vi fra konservativ side fortsat presse på for. Det er jo også derfor, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti sammen har fremsat et beslutningsforslag, der netop handler om mulighederne for, at vi får et partnerskab mellem Danmark og Grønland om udvinding af råstofferne i den grønlandske undergrund.

Det undrer mig meget, hvis det er sådan, at regeringen på forhånd vil udelukke det. Derfor har jeg under debatten her i dag også interesseret mig for, om de forskellige partier, også dem, som deltager i regeringen, ville være med på også at undersøge et sådant offentlig-privat partnerskab i forbindelse med mulighederne for at bringe danske og grønlandske interesser i spil i forbindelse med udnyttelsen af råstofferne i Grønland.

Så har man i Grønland vedtaget en storskalalov med henblik på at kunne iværksætte minedrift, i første omgang i forbindelse med anlæg af en mine, der skal udvinde jern på bunden af Nuukfjorden. Det kræver så en følgelovgivning her i det danske Folketing, fordi der skal åbnes op for en stor tilgang af udenlandsk arbejdskraft, som jo er et dansk lovgivningsanliggende. Det må vi så se på. Nu har vi ikke fået et lovforslag fra justitsministeren endnu, men jeg skal bare sige, at det jo ikke er sådan, at det altid er en selvfølge, at Folketinget vedtager et lovforslag, som regeringen fremsætter. Vi må jo forbeholde os ret til at undersøge konsekvenserne for også Danmark af et lovforslag, der er en følgelovgivning af storskalaloven.

I hvert fald har Det Konservative Folkeparti en række spørgsmål, vi vil interessere os for at få belyst i den forbindelse, og der er jo allerede et arbejde i gang om det i nogle af Folketingets udvalg, selv om der ikke er et lovforslag. I hvert fald har vi nogle krav fra konservativ side, som vi vil have opfyldt i forbindelse med en storskalalov.

Vi må jo sikre, at den danske stat ikke bliver påført et uoverskueligt ansvar og meget store omkostninger i den forbindelse. Vi skal sikre, at ansvar og omkostninger hviler hos de virksomheder, der bringer de pågældende medarbejdere til Grønland. Lovgivningen må jo så også koncentrere sig om de projekter, som kommer i spil i den kommende tid, så vi i Folketinget på et tidspunkt kan få lejlighed til at vurdere erfaringer og konsekvenser, hvis vi overhovedet skal vedtage sådan en lovgivning. Og så skal der gennemføres et arbejde, der sikrer det bedst mulige grundlag for – og det er jo noget af det, vi har drøftet her i dag – at grønlandske og danske erhvervsinteresser og finansielle interesser kan drage nytte af råstoffer i Grønland. Endelig må vi jo også inden for rigsfællesskabets rammer sikre, at der er en dialog om de udenrigs- og sikkerhedspolitiske aspekter af udviklingen i Grønland i de kommende år.

Så der er altså væsentlige krav og betingelser, vi må interessere os for. Der er væsentlige spørgsmål, vi skal have undersøgt, før vi kan gå videre med en sådan lovgivning. Alt det vil vi få lejlighed til at gøre i Folketingets udvalg i den kommende tid. Jeg synes, det er godt, at vi har debatten her i dag, og Det Konservative Folkeparti kan naturligvis tilslutte sig det fælles forslag til vedtagelse, der ligger.

Kl. 16:03

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:03

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Jeg vil gerne stille hr. Lars Barfoed et spørgsmål. Der rejses nu en kritik af den nuværende regerings sådan sendrægtighed, langsommelighed i forhold til at komme op i gear med hensyn til at få kigget på erhvervsinvesteringer Grønland og Danmark imellem – sådan forstår jeg kritikken ligger. Hvis vi ser tilbage på VK-regeringen, hvor hr. Lars Barfoed selv sad med som minister, er der så noget, der ærgrer hr. Lars Barfoed ved, at man ikke på det tidspunkt i VK-regeringens tid satsede på det, som den nuværende regering eksempelvis gør med et tæt samarbejde mellem erhvervsministerium i Danmark og erhvervsministerium i Grønland?

Kl. 16:03

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:03

Lars Barfoed (KF):

Det arbejde er jo altså ikke sat i gang endnu. Det er sådan, forstår jeg så på statsministeren og andre her i dag, at det er et arbejde, man vil sætte i gang. Det er jo glimrende, men det, vi har efterlyst i lang tid, er en offensiv tilgang fra regeringens side, og den har vi ikke set noget til endnu, på trods af at vi har haft denne debat om storskalaloven i nogen tid. Og det, jeg bebrejder regeringen, er, at man ikke, i forbindelse med at vi har fået hele den debat om storskalaloven, har set, at regeringen har taget offensivt fat på at sikre en debat om, hvordan vi kan få grønlandske og danske interesser i spil i den sammenhæng.

Kl. 16:04

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:04

Flemming Møller Mortensen (S):

Offensiv debat og offensiv indsats. Jeg kan håbe, at statsministeren vil præcisere, hvornår det arbejde er sat i gang erhvervsministerierne imellem, for ud fra det, jeg kender til, er det sat i gang. Den her regering har også udråbt en arktisk ambassadør – det skete ikke i VK-regeringens tid – og det er dog også et meget tydeligt signal om, at man er offensiv i forhold til opmærksomheden på hele det arktiske område.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål mere til hr. Lars Barfoed, og det er i forhold til risikovillig kapital, når det gælder råstofudvinding i Grønland: Er hr. Lars Barfoed villig til at sætte sine pensionsmidler eller dele af pensionsmidler i råstofudvinding i Grønland? For det her er et spørgsmål om risikovillig kapital, og som jeg kender det danske erhvervsliv og pengestrømmene, havde man måske for længe siden været ude, hvis man vidste, at der var et stort tilbageløb på en investering. Men altså er hr. Lars Barfoed selv villig til at investere, i og med at hr. Lars Barfoed bliver ved med at tale om, at der skal være offentlig-private partnerskaber, også med statslige penge i investeringen?

Kl. 16:05

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:05

Lars Barfoed (KF):

Nu ved jeg ikke, hvilke forestillinger hr. Flemming Møller Mortensen gør sig om min pensionsopsparing, men jeg kan sige så meget, at det er nok ikke det, om min pensionsopsparing kommer i spil, der gør forskellen på, om man får igangsat minedrift i Grønland eller ej. Men det er da sådan, at investeringer altid skal baseres på – og det er jo også det, der i øvrigt står i det forslag til vedtagelse, som jeg går ud fra vi vedtager her – at det skal ske på markedsmæssige vilkår. Det udelukker jo ikke, at der er et offentlig-privat partnerskab bag det. Et offentlig-privat partnerskab har at gøre med, om det offentlige og det private går sammen om nogle initiativer, men det kan man jo sagtens gøre på grundlag af nogle kalkuler, der viser, at der er et markedsbaseret grundlag for at gøre det, og det er jo det, vi skal have undersøgt.

Kl. 16:06

Formanden:

Hr. Steen Gade for en kort bemærkning.

Kl. 16:06

Steen Gade (SF):

Egentlig havde ikke tænkt mig at spørge hr. Lars Barfoed om noget, men når nu hr. Lars Barfoed bruger så meget krudt på at sige, at det her går langsomt, kan jeg ikke lade være med at spørge hr. Lars Barfoed, om ikke det er rigtigt, at der lå en rapport fra Europa-Kommissionen for flere år siden, som talte om behovet for på europæisk plan at involvere sig kommercielt i at udvinde de her sjældne jordarter også i en grønlandsk sammenhæng. Er det noget, den daværende regering var fuldstændig uvidende om? Foretog den daværende regering sig noget som helst? Mig bekendt var hr. Lars Barfoed jo da også med til et meget berømt arktisk møde, som gjorde, at hr. Lars Barfoed vel godt kunne have sat sig lidt mere ind i de muligheder, der var her, i tide.

Kl. 16:07

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:07

Lars Barfoed (KF):

Nu tror jeg, at tingene bliver blandet lidt sammen. Det gjorde hr. Flemming Møller Mortensen også før. Altså, den tidligere regering har i den grad gjort en indsats for at styrke det samarbejde, der skal være i det arktiske område, bl.a. for at berede grundlaget for, at der også kan være en erhvervsøkonomisk aktivitet, efterhånden som også de fysiske muligheder tillader det. Det er jo bl.a. det, vi har taget initiativ til et møde om i vores regeringstid. Så vi har bestemt gjort en markant indsats, som sætter sig spor den dag i dag i de ting, vi også drøfter her i salen i forhold til at kunne udnytte de ressourcer, der er i det arktiske område, på en bæredygtig måde.

Kl. 16:08

Formanden:

Hr. Steen Gade.

Kl. 16:08

Steen Gade (SF):

Nu vil jeg så overraske hr. Lars Barfoed ved at sige: Ja, det er rigtigt. Der er lavet selvstyrelov under den tidligere regering. Der blev lavet

en arktisk strategi af daværende udenrigsminister Per Stig Møller. Det var godt.

Men hvorfor er det så nødvendigt at stå og hakke på nogle her? Man kunne i stedet for have sagt: Vi bygger videre; det foregår faktisk i ro og orden. Men man bruger alt sit krudt på at sige, at alt er dårligt, fordi det er en anden regering.

Kl. 16:08

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 16:08

Lars Barfoed (KF):

Jeg tror ikke helt, der er blevet lyttet til det, jeg sagde, for jeg brugte faktisk ikke noget særlig krudt for det. Jeg brugte sådan set mit krudt på at fortælle, hvad Det Konservative Folkeparti har af holdninger til den her sag. Men jeg sagde, at regeringen ikke før nu overhovedet har vist nogen offensiv i forhold til at sikre, at danske og grønlandske interesser kommer i spil i den her sag.

Det hører vi så i dag at man nu vil sætte et arbejde i gang om. Det er jo så godt. Det er jo også det, der ligger i opfordringen her i forslaget til vedtagelse, og det er det, som det beslutningsforslag, som Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har fremsat, og som vi skal drøfte på et senere tidspunkt, handler om. Så jeg håber da meget, at der nu sker noget, men det skal jo ske i tæt tilknytning til den storskalalov, som er vedtaget, og hvorefter man fra regeringens side så vil fremsætte forslag til følgelovgivning.

Kl. 16:09

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Hr. Sjúrdur Skaale som ordfører for Javnaðarflokkurinn.

Kl. 16:09

(Ordfører)

Sjúrdur Skaale (JF):

Nu drejer den her forespørgsel sig selvfølgelig mest om Grønland og en specifik grønlandsk sag, og det er det, der er anledningen til forespørgslen. Men der spørges også om tiltag for at sikre den gode dialog i rigsfællesskabet og for at sikre rigsfællesskabets fælles, strategiske interesser. Så har der også været ytret et ønske både i forslaget til vedtagelse og i pressen i går og i dag om at have en årlig debat om rigsfællesskabet som helhed. Så jeg vil sådan komme lidt ind fra siden og tale om de ting og mere specifikt selvfølgelig også om de færøske erfaringer og de færøske udfordringer.

Der er jo sådan, at der er rigtig mange statsløse nationer i verden, rigtig, rigtig mange. Der er langt flere statsløse nationer end nationer med stat, og det er der også i Europa. Jeg har deltaget i adskillige seminarer, som har været arrangeret af de statsløse nationer i Europa, og de bliver altid meget imponeret, når jeg forklarer, hvordan det foregår i rigsfællesskabet.

Når jeg forklarer, at på Færøerne er der 50.000 mennesker, men at vi har vores fuldstændig egen økonomi, at vi har vores eget skattesystem for 50.000 mennesker, synes de, det er vildt imponerende, også når jeg siger, at alle love, som gælder på Færøerne, går igennem Lagtinget, at også love på områder, som ikke er overtaget som færøske sagområder, bliver vedtaget i Lagtinget, før de bliver sat i kraft på Færøerne. Hvis man fra færøsk side ønsker en lov på et område, som man ikke har overtaget, så vedtager man en beslutning om at henvende sig til de danske myndigheder, så bliver loven vedtaget her i huset, og så bliver den sat i kraft på Færøerne. Det synes catalanere, baskere, korsikanere og skotter er meget imponerende. Vi har langt større selvstyre, end de har.

Når det gælder sport, repræsenterer vi os selv under eget flag og eget navn bortset fra i OL-sammenhæng. Det synes de også er meget

imponerende, det får man ikke lov til i Catalonien eller Baskerlandet.

Når det gælder udenrigspolitikken, forvalter vi jo vores egen udenrigspolitik, når det gælder vores helt specifikke interesser, når det gælder handelsaftaler og fiskeriaftaler med andre lande. Det synes man også andre steder i verden er meget imponerende, når det drejer sig om en statsløs nation. Vi fik også mulighed for at stå uden for EF i 1973, det fik andre statsløse nationer ikke mulighed for, når deres stater gik ind. Det har selvfølgelig i dag sat os i en lidt klem situation, for nu er vi efterhånden det land i hele Europa, som har det mest perifere forhold til EU. Vi står helt udenfor, mens hele resten af Europa på den ene eller den anden måde er en del af EU. Det er et problem i dag, men fiskeripolitikken gør det selvfølgelig meget svært at komme med i EU, som situationen er i dag.

Men Island forhandler om medlemskab. De forventer at få en god aftale om fiskeripolitikken, at få lov til at kontrollere deres egne fiskeriområder, og det kan være isbryderen, som baner vejen for, at Færøerne også kan få sådan en aftale. Og så er der behov for, at vi diskuterer her i salen i en god dialog med regeringen om at arbejde for at finde en position i Europa, som er mere gavnlig end den, som vi har i dag. Det er en stor udfordring, og det vil forudsætte en meget tæt dialog mellem Færøerne og Danmark.

Jeg vil sige som helhed, at man ofte lærer mest om sine egne forhold ved at kigge på andres forhold. Jeg har f.eks. været utrolig meget i Baskerlandet, og der har jeg virkelig set, hvor stor en succes de ordninger, som er i Danmark med Færøerne og Grønland, egentlig er, hvor vi har utrolig mange rettigheder. Nede i Spanien, i Baskerlandet, en del af EU, sidder der 700 fanger, og mange af dem er simpelt hen fanger på grund af politisk virksomhed. Nogle har selvfølgelig haft forbindelse med terrororganisationer, men de fleste er fængslet for noget, som kun kan defineres som politisk virksomhed. Det kender man jo ikke til her i disse egne. Så jeg synes, det er en succes, i hvert fald hvis man sammenligner det med andre lande.

Så kan man spørge: Hvorfor er det så en succes? Hvorfor har det fungeret så godt? Det er, fordi man har spurgt sig selv, hvad der er ønske om, hvad der er rimeligt, hvad der er behov for, og så har man gjort det. Man har ikke låst sig fast på juridiske bestemmelser eller på grundlovens bestemmelser, man har fundet frem til løsninger, som har været rimelige og ønskelige, og som der har været behov for.

For at komme tilbage til forespørgslen vil jeg sige, at jeg mener, at hvis rigsfællesskabet skal fortsætte med at være en succes, skal fortsætte med at fungere så godt, som det gør, så er det den kurs, der skal holdes, den politiske kurs. Jeg har før talt om den måske største konflikt, som har været mellem Færøerne og Danmark. Det var nemlig forhandlingerne om retten til undergrunden. De foregik i 17 år, og de gik helt i hårdknude, fordi man fra dansk side fastholdt, at det var grundlovsstridigt, at det var imod grundloven, at det ikke kunne lade sig gøre – indtil man så skiftede spor og sagde: O.k., måske er det imod grundloven, men det er et politisk ønske, og så gør vi det alligevel. Og så fik man en fin løsning, som har været til meget stor gavn for færøsk økonomi.

Jeg kan se, at tiden er gået, og så må jeg desværre standse. Jeg vil bare sige til sidst, at det er det spor, man skal følge. Man skal passe på med at låse sig fast i juraen, men følge politikken, så får vi et godt fællesskab.

Kl. 16:15

Formanden:

Der er to med korte bemærkninger, først hr. Finn Sørensen.

Kl. 16:15

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren og specielt tak for den, synes jeg, gode og konstruktive tilgang til det. Jeg er også meget enig i ordførerens udsagn

om, at det er det politiske, der er det vigtigste. Jeg vil bare høre ordføreren: Er der nogle konkrete forslag eller punkter, hvor ordføreren mener at vi godt kunne gøre det bedre – i fællesskab, selvfølgelig?

Kl. 16:16

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:16

Sjúrður Skaale (JF):

Som hr. Finn Sørensen ved, har der længe været en færøsk forfatning på vej. Der er selvfølgelig meget stor uenighed på Færøerne om forholdet til Danmark. Det er svært at nå til enighed. Men forslaget bliver fremsat igen i næste uge i Lagtinget, og i den forbindelse bliver der behov for, at man fra dansk side ikke låser sig fast i juraen, men indser, at rigsfællesskabet er en politisk ordning, ikke en juridisk ordning, og at rigsfællesskabets virkelighed er langt uden for grundlovens rammer.

Det er ikke grundloven, der regulerer rigsfællesskabet, det er det simpelt hen ikke. Det er en forkert antagelse, at den gør det. Man kan ikke læse rigsfællesskabets virkelighed gennem grundlovens optik, fordi der først og fremmest er tre forskellige lovgivende forsamlinger, og det er det vigtigste, som viser, at det altså er uden for grundlovens rammer. Det må man forstå fra dansk side. Når der kommer en forhandling om den sag, må man fra dansk side forstå, at det er en politisk løsning, som må findes uden for grundlovens meget stringente rammer.

Kl. 16:17

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 16:17

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for også at være rimelig konkret, og så vil jeg da bare kvittere herfra med en positiv holdning til et eventuelt færøsk ønske om at udarbejde sin egen grundlov og en stor vilje fra Enhedslistens side til også at få det til at passe med juraen.

Kl. 16:17

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:17

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for det. Juraen kommer altid til at passe til sidst. Der er så utrolig mange eksempler i forholdet mellem Danmark og Færøerne på, at man først har sagt: Det er ikke juridisk muligt. Men så har det været politisk nødvendigt, at man gjorde det, og så har det alligevel passeret med juraen. For så får man juristerne til at fortolke grundloven på en måde, så det alligevel passer. Sådan har man altid gjort, og det kan man selvfølgelig fortsætte med at gøre, og det *må* man fortsætte med at gøre, hvis det skal fungere.

Kl. 16:18

Formanden:

Fru Ellen Trane Nørby for en kort bemærkning.

Kl. 16:18

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Det er fuldstændig rigtigt, som ordføreren siger, at fokus i dag nok mest har været på Grønland frem for på Færøerne som den tredje part af rigsfællesskabet. Det forhold kan vi jo få rig lejlighed til at ændre på, når vi nu på baggrund af forespørgselsdebatten og forslaget til vedtagelse fremover får en årlig debat om rigsfællesskabets rammer. Så det håber jeg sådan set at vi kan råde bod på.

Men jeg vil godt spørge til et element, som også har været oppe i diskussionen om Grønland, og som også er omtalt i regeringens arktiske redegørelse til Folketinget fra 2012. Det drejer sig om den øgede risiko, der er kommet i forhold til søredning og havmiljøet generelt – de konventioner, der er på det område, og det arbejde, der gøres der – set i lyset af den stigende trafik af krydstogtskibe og fragtskibe i takt med isens afsmeltning og mulighederne for nye handelsruter.

Føler ordføreren, at der er et stort nok fokus på de risici, som det indebærer, at der bliver en øget trafik også i farvandene omkring Færøerne og Grønland, men i det her tilfælde mest Færøerne?

Kl. 16:19

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:19

Sjúrður Skaale (JF):

Nej, det har der ikke været specielt meget fokus på. Det har der ikke. Men i øjeblikket udarbejdes der en arktisk strategi for Færøerne, som bliver fremlagt i april måned, hvor forskellige ting så kan debatteres. Det vil også kræve et godt samarbejde mellem Danmark og Færøerne og EU osv. Det er klart. Men der har hidtil været meget lidt fokus på det.

Det er lidt mærkeligt, for på de søruter, som vil komme, ligger Færøerne meget centralt placeret, og der er helt klart behov for et meget stort samarbejde mellem Færøerne, Danmark og EU og forskellige andre parter om sikkerheden i det område i fremtiden. Fra færøsk side vil man først komme med sit eget udspil og sin arktiske strategi og så sammenkøre dem med Danmarks og EU's strategier på et senere tidspunkt.

Kl. 16:20

Formanden:

Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 16:20

Ellen Trane Nørby (V):

Det lyder spændende, og det er jo også noget af det, der har været diskuteret i forbindelse med hele debatten om den økonomiske udvikling i Grønland.

Men når jeg spørger, at det jo også, fordi man kan have visse bekymringer, når man f.eks. ser tilbage på ulykkerne med tankskibet Exxon Valdez og boreriggen Deep Water Horizon, som jo henholdsvis kostede over 4 mia. dollar og langt over 7 mia. dollar i oprydning, og som krævede en massiv indsats bl.a. fra det amerikanske kystvesen.

Vi ved, at havmiljøet i Arktis er meget sårbart, og det er nødvendigt, at vi inden for rigsfællesskabet har en dialog og en diskussion om, hvad vi skal gøre set i lyset af den stigende trafik.

Jeg håber på, at vi får mulighed for at diskutere det mere. Vi har diskuteret det i Forsvarsudvalget og i Erhvervsudvalget. Det er en relevant diskussion at tage, også på grund af spørgsmålet om, hvem der skal betale for det her. Skal det f.eks. være forsikringsbaseret, som der er lagt op til i nogle af de svar, der er kommet? Kan man stole på det? Eller kan det her få økonomiske konsekvenser for Færøerne, Danmark og Grønland og rigsfællesskabet samlet set?

Kl. 16:21

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:21

Sjúrður Skaale (JF):

Det er et meget aktuelt problem, der rejses her.

Det er jo sådan, at der i mange år har været olieboringer på Færøerne. Man er nu i gang med, jeg mener, det er den syvende boring, og der er blevet foretaget massive investeringer fra de store olieselskaber i verden. Sidste efterår måtte Statoil indstille en boring, fordi vejret blev for dårligt, men den vil blive taget op igen senere på foråret. Det viser, hvor barske forholdene er, og hvor stor en risiko, der er, for at der sker et eller andet. Det er klart.

Men det, at der er de aktiviteter, og det, at man overdrog undergrunden til Færøerne og gav Færøerne kompetencen, har udviklet Færøerne utrolig meget. Vi har udarbejdet vores egen lovgivning, og de store selskaber har arbejdet på Færøerne efter færøsk lovgivning. Store selskaber byder sig til i den industri.

Så det var et utrolig stort fremskridt, at man fik den aftale, som man fik, fordi der var den politiske forståelse, som jeg mener er nødvendig.

Kl. 16:22

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det fru Sara Olsvig som IA's ordfører.

Kl. 16:22

(Ordfører)

Sara Olsvig (IA):

Tak. Det er jo sådan set en lidt besynderlig situation at stå i at skulle stå og fortælle lidt om Grønlands økonomi og udviklingen af Grønlands økonomi, men jeg synes, det er en god anledning til at få sagt lidt om, hvordan vores parti forholder sig til det her.

I den forbindelse vil jeg også sige, at jeg er rigtig glad for det forslag til vedtagelse, der er fremsat, om, at vi har en årlig debat. Det mener jeg selv vil være en god platform for os grønlandske og sikkert også de færøske medlemmer til at bringe nogle af de emner op, som vi tydeligvis mener og føler ikke får nok opmærksomhed fra Folketingets side.

Inuit Ataqatigiit har gennem de seneste 4 år fremsat finanslove, som har været baseret på en ansvarlig økonomisk politik. Det er finanslove, som har været i balance på drifts- og anlægsområdet, og det har været finanslove, hvor vi har taget den store udfordring med stagnerende indtægter og øgede udgifter dybt alvorligt. Vi er godt i gang med at stabilisere den grønlandske økonomi, så vi også i de kommende år har råd til et velfærdssystem i Grønland.

Inuit Ataqatigiits mål er at skabe et samfund med øget lighed og øgede muligheder for alle. Vores økonomi er presset, og ændrer vi ikke politik, og finder vi ikke nye indtægtskilder, beregnes det, at vi frem mod 2040 vil mangle 1 mia. kr. om året, hvad også statsministeren, tror jeg, nævnte i sin tale.

Fiskeriet udgør i dag 90 pct. af Grønlands eksport. Det Økonomiske Råd i Grønland vurderer i deres rapport fra 2012, at en vækststrategi i et fremadrettet perspektiv ikke kan baseres udelukkende på fiskeriet. Derfor har Inuit Ataqatigiit også et klart mål om at udvikle nye industrier. Vi skal have flere ben at stå på erhvervsmæssigt.

Vi har i denne valgperiode sikret, at rammelovgivningen i forhold til udnyttelsen af Grønlands ikkelevende ressourcer er på plads. Vi har også igangsat en reform på fiskeriområdet. Senest har vi sikret, at vores rejser er mærket med det internationale bæredygtighedsmærke MSC, så vi får en bedre pris for rejserne og adgang til et bredere marked.

Derudover har vi lavet en national turismestrategi frem til 2015, hvor målet er øget beskæftigelse og vækst i turismen. Inuit Ataqatigiit har også et erklæret mål om, at styrke vores rige kulturliv, så det bliver en mere værdiskabende ressource også i økonomisk henseende.

Men vi ved også, at ud over at sikre en øget og mere flerstrengt erhvervssektor er der også andre fundamentale forhold, som skal reformeres. Derfor har vi planlagt og delvis igangsat reformer med det mål at tilpasse den offentlige sektor i Grønland. For fortsat at have

råd til velfærd i fremtiden har vi defineret reformer på skatteområdet, socialområdet, boligområdet og erhvervsområdet.

Vi har en plan for, hvordan vi skal sikre en mere solid økonomi. Denne plan er beskrevet i 2025-planen »Vores fremtid – dit og mit ansvar«, som Naalakkersuisut med Inuit Ataqatigiit i spidsen fremlagde sidste år.

2025-planen indeholder også klare mål om, at mindst 70 pct. af en ungdomsårgang i 2025 skal have en erhvervskompetencegivende uddannelse, og om, at vi generelt skal have flere i arbejde. Det kræver, at vi skaber flere arbejdspladser, og det kræver, at vi sikrer de bedste rammevilkår for skabelsen af nye erhverv.

På nuværende tidspunkt er der kun indgivet én ansøgning om udnyttelsestilladelse på råstofområdet. Det er den mulige jernmine i Isukasia ved Nuuk. Vi forventer, at der også snart indgives en ansøgning fra Kringlerne i Sydgrønland om udnyttelse af sjældne jordarter. Vi har en lille guldmine i drift i Sydgrønland, og derudover er der et par projekter mere på tegnebrættet, men ingen af disse projekter er realiseret eller finansieret endnu.

Vi mener, at projekterne skal vælges med omhu, og at alle beslutninger omkring projekterne skal tages på baggrund af grundige vurderinger af virkninger på miljøet og samfundet og ved bred involvering af befolkningen. Alle aktiviteter skal være baseret på et helhedsorienteret bæredygtighedsprincip.

I Inuit Ataqatigiit har vi derfor også en klar holdning om at bibeholde multolerancen over for udvinding af mineraler indeholdende radioaktive stoffer. Vi mener ikke, der er tilvejebragt et nyt videnskabeligt grundlag for at ændre denne holdning. I øvrigt er der heller ikke aktuelt indgivet nogen ansøgning om udnyttelse af mineraler, som berører problematikken omkring radioaktive stoffer.

I Inuit Ataqatigiit fører vi en stabil og solidarisk finanspolitik. Vi vil sikre velfærden for vores fremtidige generationer. Vi har fortsat som eneste parti i Grønland en klar holdning om at indføre progressiv beskatning, og vi inviterer alle andre grønlandske partier til at samarbejde.

Vi har også været meget klare i målet om, at vi ønsker et øget samarbejde med Danmark, særlig på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, og vi er glade for, at den danske regering tydeligt har vist interesse i at styrke de interne strukturer i rigsfællesskabet. Men vi vil ikke føre kompetencer tilbage til Danmark, hvad angår udvinding, og hvad angår hvornår vi beslutter, hvad der skal udvindes. Det vil jeg gerne bede statsministeren bekræfte her: Det er først, når vi har taget beslutning i Grønland, og såfremt der er udenrigs- og sikkerhedspolitiske aspekter i det, at vi skal ind og se på det som et rigsfællesskabsanliggende. Tak for ordet.

Kl. 16:28

Formanden:

Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Det er hr. Kim Andersen først.

Kl. 16:28

Kim Andersen (V):

Tak for det, og tak for ordførertalen til fru Sara Olsvig. Jeg vil gerne spørge, om det er ordførerens opfattelse, at et tankesæt om at lave et dansk-skandinavisk konsortium eventuelt med en lille procentdel danske statspenge for ligesom at blåstemple det og gå foran er noget, der set med fru Sara Olsvigs øjne kunne have interesse i Grønland. Det skulle være for at være aktiv i en erhvervsudvikling på mineområdet, men måske også på andre områder, med henblik på at få gang i nogle investeringer og få skabt nogle job i Grønland. Hvad er fru Sara Olsvigs opfattelse af den tankegang?

Så er jeg meget enig i vurderingen af teksten til forslaget til vedtagelse og i den ånd, der ligger bag. Jeg mener så også, at den må omfatte, at vi i den årlige forespørgselsdebat og i det hele taget kan spørge ind til sager, der er relevante for rigsfællesskabet, herunder

også projekter. Er fru Sara Olsvig ikke enig med mig i den udlægning?

Kl. 16:32

Kl. 16:29

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 16:32

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 16:29

Sara Olsvig (IA):

Tak. Jeg vil sige det sådan, at jeg synes, at man her i Danmark selv skal bestemme, hvordan involveringen skal være investeringsmæssigt i råstofferne i Grønland. Det er noget, Danmark skal tage stilling til. Vi har sagt: Hvis I vil involvere jer, kan I involvere jer på linje med alle de andre og på de samme vilkår, som alle de andre. Men hvordan man præcis vil organisere det fra dansk side, må Danmark om. Så vil jeg så også lige tilføje, at f.eks. DONG er jo aktive i Grønland i forvejen, så det er jo ikke noget, der ikke sker i forvejen.

Så til den debat, som jeg her i dag støtter at vi får fremover: Jeg sagde også til medierne i går, da medierne spurgte, hvad min holdning til det her er, at den debat selvfølgelig skal foregå på basis af selvstyreaftalen med respekt for den kompetencefordeling, som vi har i kraft af selvstyreloven.

Kl. 16:30

Formanden:

Hr. Kim Andersen.

Kl. 16:30

Kim Andersen (V):

Kan ordføreren fortælle os lidt om, hvad det er for et samarbejde, vi har hørt om i dag i det samråd med erhvervsministeren, der var i Folketingets Erhvervsudvalg, om et tiltag mellem Grønland og Danmark med henblik på at fremme erhvervsaktiviteter, eventuelt med investeringer, eventuelt med udveksling af informationer, understøttelse af forskellige kompetencer og ekspertiser, og hvad ved jeg? Hvad er det for nogle ting, der er lagt op til her fra Grønlands side?

Kl. 16:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:31

Sara Olsvig (IA):

Tak. Det har jeg ikke indblik i, men jeg ved jo, at ordføreren selv var til stede ved samrådet, og som erhvervsministeren sagde, har man så at sige lavet en hensigts erklæring om, at man vil lave en aftale. Den kan man så først lave efter valget i Grønland.

Kl. 16:31

Formanden:

Fru Gitte Lillelund Bech for en kort bemærkning.

Kl. 16:31

Gitte Lillelund Bech (V):

Tak, og tak for ordførertalen. Jeg synes, det er ret relevant, når vi taler om udviklingen i den grønlandske økonomi, og jeg giver fru Sara Olsvig fuldstændig ret i, at det er meget vigtigt – det er jo også det, der har ligget i hele selvstyreaftalen – at man ikke ensidigt fokuserer på ét erhverv, nemlig fiskeriet, men at man netop begynder at tænke ud af boksen. Nu havde vi et samråd tidligere i dag med erhvervs- og vækstministeren, som også kort var inde at berøre åbningen af Nordøstpasset og Nordvestpassagen, og i den forbindelse er jeg sådan set interesseret i at høre fru Sara Olsvig om, hvad debatten er, og hvorledes fru Sara Olsvig ser mulighederne for Grønland for, at det i øvrigt også kan være med til at generere noget økonomi og noget erhverv på det grønlandske område.

Sara Olsvig (IA):

Debatten omkring udviklingen i Arktis fylder selvfølgelig også i Grønland, også i medierne og i det politiske liv. I forhold til lige præcis det, som erhvervsministeren var inde på ved det åbne samråd tidligere i dag, har det, der har fyldt mest i den grønlandske debat, været det grønlandske turismeerhvervs betænkeligheder i forhold til de stramninger, som erhvervsministeren også talte om. Og der mener jeg, som erhvervsministeren også sagde, at det er rigtig vigtigt at have en tæt dialog med erhvervslivet. Turismeerhvervet er specielt bekymret over nogle af de stramninger, som er på vej på søfartsområdet, fordi de er bange for, at krydstogtskibe så vil fravælge Grønland, og det er derfor, at vi har været inde at sige, og at jeg har været inde at sige, at det er rigtig vigtigt, at vi får fælles standarder i hele Arktis, så det ikke kommer til at være standarder, som kun gælder Grønland og derfor kan resultere i, at eventuelle krydstogtturister fravælger at komme til Grønland.

Kl. 16:33

Formanden:

Fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 16:33

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg noterede mig også tidligere fru Sara Olsvigs synspunkter på det her område, og jeg giver hende faktisk fuldstændig ret, for generelt, når vi taler om søfartsindustri og søfartsnationer, er det bedste, uanset hvor det er, at vi har internationale regler, for ellers kommer vi til at lave nogle begrænsninger for os selv.

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge lidt ind til den dialog, som jeg håber der er mellem Grønland og naboerne, altså om det er sådan, at man faktisk, f.eks. i forbindelse med krydstogtsdelen, har en dialog direkte mellem det grønlandske selvstyre og Canada, for det er et af de steder, hvor vi ser der er problematikker, altså bl.a. med krydstogtskibene. Tilsvarende vil jeg spørge, om der, når Nordøstpasset bliver yderligere åbnet, er en løbende dialog mellem det grønlandske selvstyre og folk på den russiske side.

Kl. 16:34

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:34

Sara Olsvig (IA):

Tak. Det har jeg desværre heller ikke noget indblik i, så jeg tror, man skal stille spørgsmålet til selvstyret. I forhold til dialog med Canada vil jeg sige, at vi generelt har en dialog med andre inuitter i hele Arktis – Canada, Alaska og Rusland – og der er det som regel den vej, vi går, i forhold til at have en dialog om det kulturelle og andre sager, som vedrører os alle sammen. Men om der er en officiel dialog mellem selvstyret og Canada og Rusland om Nordvestpassagen og Nordøstpasset, ved jeg ikke.

Kl. 16:34

Formanden:

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 16:34

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for fremlæggelsen. Jeg vil stille et spørgsmål, der lidt ligner det, jeg stillede hr. Sjúður Skaale. Nu ser det ud til, at vi

bliver enige om, at vi skal have en årlig forespørgselsdebat. For at det hele ikke skal drukne i råstoffer og ting og sager, vil jeg høre ordføreren, hvordan ordføreren kunne forestille sig at vi prøvede at bruge den forespørgselsdebat. Jeg ved godt, det er nyt, men lad os da få nogle ideer på bordet. Og hvad mener ordføreren i øvrigt vi, og her mener jeg det danske Folketing, kunne gøre bedre for at leve op til de smukke ord, vi nu skriver i dagens forslag til vedtagelse?

Kl. 16:35

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 16:35

Sara Olsvig (IA):

Jeg ser da sådan en fremtidig årlig debat her i salen som en god platform for at komme ind og flage nogle af de sager, som jeg arbejder med. F.eks. kan det være udsatte grønlandere i Danmark. Dem har der ikke været særlig meget fokus på, og man har manglet bevillinger til at videreføre værestederne for udsatte grønlandere her i Danmark, de grønlandske huse. Det er først kommet på plads i midten af januar, så nogle af dem har været nødt til at lukke midlertidigt og åbne op igen. Det er den slags ting, som jeg synes det er helt uacceptabelt at der er så lidt fokus på i Folketinget. Dem vil jeg da komme ind og flage ved sådan nogle årlige debatter som dem, vi nu beslutter vi gerne skulle have.

Der er selvfølgelig også andre sager, som vedrører Grønland mere direkte, som Kriminalforsorgen, som også er en af de sager, som desværre ikke har fået nok opmærksomhed og politisk omsorg fra dansk side i forhold til økonomi. Nu står Kriminalforsorgen over for store udfordringer, og Europarådets Torturkomité har kritiseret en lang række forhold på de grønlandske anstalter for domfældte, men der er ikke afsat penge til at forbedre de her forhold i det kriminalforsorgsforlig, som forligskredsen vedtog i efteråret.

Kl. 16:36

Formanden:
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 16:36

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg tør jo ikke rejse mig op, før jeg får lov.

Tak til ordføreren for de konkrete ideer. Jeg har et spørgsmål, som ordføreren måske heller ikke sådan har forberedt sig på. Ordføreren nævner, at Grønland er nødt til at udvikle flere forskellige erhverv, og turismen er oplagt et af dem. Hvordan kunne vi f.eks. fra dansk side fremme en form for turisme i Grønland, som man ville være tilfreds med i hjemmestyret? Var der nogle konkrete ting, vi kunne gøre fra dansk side for ligesom at hjælpe sådan en turisme bedre på vej? Ikke dermed sagt, at vi ikke gør noget, men kunne vi gøre mere og gøre det bedre?

Kl. 16:37

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 16:37

Sara Olsvig (IA):

Vi skal først og fremmest sikre, at vi får sat den her rammelovgivning i forhold til sikkerheden på krydstogtskibe og sikkerheden ved sejlads i arktiske og grønlandske farvande på plads. Vi skal have arbejdet den i dialog med erhvervslivet, og man skal også fra dansk side have kigget på, hvad realiteten er i Grønland omkring krydstogtssejlads. F.eks. har jeg bidt mærke i, at man skal stille nogle særlige krav i isfyldte farvande, men vi er også nødt til at gå ind og kigge på, hvordan vi så definerer »isfyldte farvande«, for farvande er

altså ikke lige isfyldte omkring hele Grønland. Så der ligger rigtig meget arbejde i forbindelse med opstramninger på søfartsområdet.

Der synes jeg man skal gå ind og være mere aktiv politisk og måske også øge dialogen med det grønlandske parlament, som vi f.eks. har gjort i Grønlandsudvalget, hvor vi har haft møde med erhvervsudvalget. Der kan man øge dialogen med det grønlandske parlament og de grønlandske udvalg i parlamentet for at komme ind og se på, hvad det så er for nogle bekymringer, vi har hjemme hos os i de sager, som man så sidder og har ansvaret for her i Danmark. Jeg har konkret foreslået et møde med lovudvalget, Inatsisartut, og Retsudvalget her i Folketinget, sådan at de også kan komme ind og tale mere direkte om de udfordringer, vi har inden for bl.a. Kriminalforsorgen og retsvæsenet.

Kl. 16:38

Formanden:

Fru Ellen Trane Nørby for en kort bemærkning.

Kl. 16:38

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Først vil jeg egentlig gerne sige tak for den klare melding, som ordføreren kom med i sit svar til fru Gitte Lillelund Bech, vedrørende, at det er Danmark og dermed den danske regering, der ligesom må finde ud af, hvad det er for en konstruktion, der skal ligge bag eventuelle danske investeringer i Grønland, men at det selvfølgelig skal ske på en ligeværdig måde i forhold til de øvrige aktører, der melder sig. Der er jo ikke nogen, der har talt om nogen monopolliggende tilstande eller andet. Men jeg kan i hvert fald sige, at vi fra Venstres side fra starten har haft et klart ønske om, at man også afsøgte det og gerne positivt fremmede mulighederne for, at der også kunne komme grønlandske og danske investeringer i råstofindustrien. Så det var egentlig en konstatering.

Jeg vil egentlig gerne tilbage til den del, som fru Gitte Lillelund Bech også talte om, nemlig den øgede sejlads på sejlruiter ikke bare Grønlands farvand, men arktisk farvand i det hele taget. Det rejser jo også nogle spørgsmål ikke bare om krydstogter, som der er en særskilt problematik omkring, men også i forhold til udskibning af råstoffer, hvor der jo i storskalaloven er lagt op til en række forsikringsprincipper. Er ordføreren af den opfattelse, at det er tilstrækkeligt, hvis der skulle indtræffe en ulykke? For vi har jo set nogle frygtelig store ulykker, som også har haft store konsekvenser, ikke bare i arktiske områder, men også i Den Mexicanske Golf, når vi taler råstofudvinding.

Kl. 16:39

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 16:39

Sara Olsvig (IA):

Den model, vi har brugt i Grønland, har været den her forsikringsmodel i forhold til de mineaktiviteter, vi allerede har haft, og i forhold til de olieefterskningsaktiviteter, vi allerede har haft. Det er nu engang den model, der gælder i Grønland.

I forhold til risici og oliespild osv. må vi jo konstatere, at der er rigtig meget fokus på det og heldigvis for det. Vi forventer, der kommer en bindende aftale i Arktisk Råd om et oliespildsberedskab, hvor man går ind og samarbejder helt konkret imellem de arktiske stater. Det er jo sådan nogle ting, vi skal ind at arbejde på, så vi netop får sat de mekanismer op, som er helt nødvendige for at kunne gå praktisk ind og rydde op, hvis der sker et oliespild fra et skib eller fra en efterforskningsboring eller senere måske fra en udvindingsboring.

De risici har vi jo sådan set levet med i mange år i forvejen. Der er da masser af skibe, der sejler rundt i grønlandske farvande, og der

er også isbrydere, som har sejlet igennem Nordøst- og Nordvestpassagen som forsøg i en lang årrække. Så vi har jo levet med det i forvejen, og derfor synes vi, at det er rigtig, rigtig vigtigt, at man får kæmpet de her sager igennem i de internationale fora, sådan at vi for det første får nogle fælles standarder, og for det andet sikrer os, at der er et konkret og praktisk samarbejde mellem de arktiske stater og mange af de her sager, som altså ikke kan blive løftet af nogen af staterne alene, heller ikke af Grønland, selvfølgelig. De andre er jo også interesseret i, at der er et praktisk samarbejde.

Kl. 16:41

Formanden:

Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 16:41

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg er fuldstændig enig i, at der ligger et praktisk samarbejde, og der ligger også et behov for en stor koordinering af det. Noget af det, der jo så også ligger et behov for koordinering af, og det har jeg også noteret mig at ordføreren sådan set har stillet spørgsmål omkring, er jo søopmålingen og kortlægningen af, hvordan man så praktisk skal tage sig af det, hvis der sker en katastrofe, set i lyset af at det jo ikke er alle steder, der er så stor afdækning, som man kunne ønske sig.

Der vil jeg blot høre, hvad status er på det arbejde, og om ordføreren er tilfreds med den dialog, der er inden for rigsfællesskabet, i forhold til at få afdækket de her ting, herunder netop at spørge nogle af de andre arktiske stater, om de måske skulle ligge inde med viden, som vi kunne drage nytte af, og som Grønland kunne drage nytte af.

Kl. 16:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:42

Sara Olsvig (IA):

Tak. Nu glemte jeg lige at svare på det første, som vistnok ellers bare var en kommentar. Men vi har altså også en principbeslutning i vores 2025-plan, hvor vi siger, at investeringer i milliardklassen skal ikke komme fra Grønlands landskasse. Det kan vi simpelt hen ikke løfte. Det er også derfor, jeg siger, at man i Danmark så må tale om, hvordan man vil gøre det, hvis man gerne vil ind at investere i Grønland. Vi har taget stilling i forhold til vores egen landskasse, og investeringer i milliardklassen kommer ikke fra landskassen – i hvert fald ikke sådan, som vi forestiller os det fra Inuit Ataatigiits side.

I forhold til søopmåling er det rigtigt, at jeg har presset rigtig meget på, for at vi skulle få belyst, hvad det er for nogle udfordringer, der er. Og jeg er da glad for at høre, at der sidste år altså blev opmålt 2.000 km linje mere, end man havde regnet med. Så det er jo et godt skridt i den retning.

Men vi er nødt til at få afsøgt, om der er nogle andre tekniske muligheder for at opmåle mere effektivt, for det går utrolig langsomt. Sådan er det. Man skal sejle frem og tilbage i linjer og frem og tilbage i den samme fjord for at få opmålt den fjord. Men det, som vi også har som udfordring, er, at f.eks. fragtskibe osv. og også krydstogtskibe på nuværende tidspunkt slet ikke må sejle der, hvor der ikke er opmålt. Så vi har en masse uudnyttet potentiale for områder, som man måske kunne udvikle erhverv i eller sejle i med krydstogtskibe, men som man simpelthen ikke kan sejle i, fordi de ikke opmålt.

Kl. 16:43

Formanden:

Så siger jeg tak til IA's ordfører. Så er det fru Doris Jakobsen som Siumuts ordfører.

Kl. 16:43

(Ordfører)

Doris Jakobsen (SIU):

Først vil jeg gerne sige, at jeg også er medstiller på forslaget til vedtagelse.

Emnet for denne debat er udviklingen i den grønlandske økonomi. Siden 2009 har Grønland haft sit eget økonomiske råd. Rådet består af seks personer, og formanden er for tiden professor i nationaløkonomi Torben M. Andersen. Rådet udgiver hvert år en rapport om netop udviklingen i den grønlandske økonomi.

Rapporten fra 2012 hedder »Naturressourcer som vækststrategi«. Det hedder den, fordi rapporten påpeger, at der vil blive alvorlige problemer for Grønlands økonomi i fremtiden, hvis der ikke kommer gang i nye erhverv, der kan skaffe nye indtægter. Det skyldes både, at mængderne af de fisk, vi kan fange, er vigende, og at antallet af ældre, vi skal forsørge, er stigende.

Rapporten konkluderer:

»... der er store, uløste problemer for de offentlige finanser på mellemlangt sigt. Antallet af ældre vil stige mærkbart i forhold til antallet af erhvervsaktive, hvilket vil sætte finansieringen af velfærdssamfundet under pres ... Med uændret politik vil der opstå en systematisk forskel mellem indtægter og udgifter, der i gennemsnit vil svare til omkring 1 mia. kr. hvert år frem mod 2040.«

Rådet konkluderer videre:

»Med mindre aktiviteten i forbindelse med efterforskning efter olie og mineraler igen stiger, eller ansøgninger om udvindingstilladelser fører til investeringer i anlæg på mineralområdet, er der udsigt til, at BNP vil falde yderligere ...«.

Jeg tror at disse to citater mere end mange politiske taler forklarer, hvad det er, der sker i Grønland lige nu. Der er ganske enkelt et helt nødvendigt behov for, at vi får sat gang i minedriften i vores land, hvis vi skal bibeholde vore borgeres levestandard – og ikke mindst hvis vi skal blive fri for bloktilskuddet i fremtiden.

Dette er også en af grundene til, at vi i Siumut har fremsat et ønske om at få ophævet den multolerancepolitik over for udvinding af råstoffer, der indeholder uran, som den siddende regering i Grønland har fastholdt indtil nu. Vi må simpelthen bruge de muligheder, vi har, for at omsætte vores lands ressourcer til økonomisk rigdom for vores samfund.

Det skal ske på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde; det skal være på et bæredygtigt grundlag; det skal ske, uden at borgernes sundhed udsættes for fare; og det skal ske med hensyntagen til vores skrøbelige arktiske miljø. Men det skal ske, og det er Siumuts opfattelse, at det er os i Grønland, der nu alene skal bestemme, hvornår og hvordan det skal ske.

Vi skal selvsagt følge de internationale retningslinjer, der findes på dette område. Vi skal lige så klart kunne tage imod investeringer fra legale og anerkendte investorer. Og vi skal selvfølgelig kun lade andre komme til vores land og arbejde efter regler, vi selv fastsætter. Men naturligvis skal vi bruge de muligheder for internationale investeringer og international arbejdskraft, der skal til for at få startet vores nye industri.

Vi kan simpelthen ikke bare sidde og vente. Det viser rapporten fra Det Økonomiske Råd. Vi må starte så hurtigt som muligt – og efter Siumuts mening også gerne med brydning, der indeholder uran på det niveau, der allerede er accepteret i EU.

I Siumut undlod vi at stemme for den nye storskalalov. Vi syntes, den blev kørt for hurtigt igennem, og at der var en række spørgsmål, der burde have været afklaret bedre, og muligvis visse områder, der burde komme under bedre kontrol. Men vi stemte ikke imod, fordi vi ønskede at sende et signal til investorerne i mineindustrien. Signalet er, at vi ikke ønsker at bremse udviklingen. Det, vi ønsker, er at styre den bedre – ikke at bremse den. Det vil vi gøre efter valget den 12. marts. Tak.

Kl. 16:49

Kl. 16:52

Formanden:

Der er tre, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 16:49

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil godt spørge lidt ind til netop mineprojekterne og udviklingen af mineprojekterne. Jeg har jo noteret mig, at fru Doris Jakobsen i Grønlandsudvalget har stillet en række spørgsmål om de kommende arbejdslejr, som jeg formoder at fru Doris Jakobsen og Siumut forventer at der vil blive oprettet i forbindelse med storskalaprojektet – i hvert fald det planlagte storskalaprojekt, som er på bedding.

Hvad er det præcis, Siumut lægger i ordet arbejdslejr, og præcis hvordan ser Siumut og fru Doris Jakobsens på storskalaloven? For mig er ordet arbejdslejr meget, meget negativt ladet, og det lyder ikke, som om man fra Siumuts side har en interesse i at gå ind og understøtte det, som i hvert fald et flertal i Landstinget har besluttet, nemlig at man skal give mulighed for at lave storskalaprojekter.

Kl. 16:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:50

Doris Jakobsen (SIU):

Vi kan ikke undgå at oprette arbejdslejr, eller hvad man nu kalder det på dansk, når vi skal have de der store projekter. Vi har allerede erfaringer med de forskellige arbejdslejr på kysten i Sydgrønland, i Nuuk og andre steder, og de arbejdslejr er måske nogle af de bedste i verden med hensyn til arbejdernes vilkår. Jeg har selv besøgt nogle af de arbejdslejr, og der har man fjernsyn og særskilte bade- og soveværelser. Man regner også med, at der, når der bliver opført et aluminiumsmelteværk i Grønland, skal oprettes en arbejdslejr uden for byen, og vi vægter fra vores partis side, at der skal være gode vilkår i disse arbejdslejr.

Kl. 16:51

Formanden:

Fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 16:51

Gitte Lillelund Bech (V):

Men hvem fastsætter vilkårene for de her arbejdslejr? Er det noget, der bliver fastsat, når der bliver givet koncession? Er det noget, der bliver fastsat under diskussionerne i Landstingets forskellige partier? Hvem fastsætter de her vilkår? Er det den contractor, der har fået opgaven, der selv kan fastsætte vilkårene?

De spørgsmål, som jeg kan se at fru Doris Jakobsen har stillet i Grønlandsudvalget, udviser jo netop en ret stor bekymring for vilkårene i de her arbejdslejr – vilkårene for, hvornår Arbejdstilsynet kan gå ind, vilkårene for, hvordan man vil håndtere de forskellige myndhedsområder, som ligger under dansk ansvar. Jeg synes i hvert fald ikke, at de spørgsmål, der er blevet stillet, tyder på, at det her er noget, der tegner til, at der vil blive tale om gode vilkår.

Så hvem er det, der skal sikre, at der er så gode vilkår, som fru Doris Jakobsen godt kunne ønske sig?

Kl. 16:52

Formanden:

Ordføreren.

Doris Jakobsen (SIU):

Det er rigtigt, at jeg har stillet flere spørgsmål om arbejdstilsyn og arbejdsvilkår, fordi arbejdstilsynet stadig væk er et dansk ansvarsområde. Derfor har jeg for nylig haft et møde med beskæftigelsesministeren om mine bekymringer, også fordi Danmark skal være klar til at tage ansvar for arbejdstilsynet, når der kommer sådan nogle storskalaprojekter. Og jeg var tilfreds med, at beskæftigelsesministeren meldte ud, at Danmarks regering er klar til at tage ansvar for disse kommende storprojekter.

Kl. 16:52

Formanden:

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 16:52

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for redegørelsen. Nu kommer ordføreren jo selv ind på Siumuts betænkeligheder ved storskalaloven. Jeg har også læst Siumuts bemærkninger i betænkningen til lovforslaget og set, at Siumut også deler bekymringerne i spørgsmålet om social dumping osv. Så vil jeg gerne spørge ordføreren, om ordføreren mener, at storskalaloven i den udformning, den har, lever op til relevante ILO-konventioner, bl.a. nr. 98 om retten til fri kollektiv forhandling, og om ordføreren og ordførerens parti overvejer at tage initiativ til at ændre storskalaloven på det felt, hvis lejligheden byder sig.

Kl. 16:53

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:53

Doris Jakobsen (SIU):

I vores parti lægger vi stor vægt på, at ILO-konventionerne skal overholdes også i Grønland, også når det gælder storskalaloven. Derfor har vi et ønske om at få en længere periode til at arbejde med storskalaloven i, så vi kan være sikre på, at loven lever op til kravene i ILO-konventionerne. Vi vil gerne sikre, at de udenlandske arbejderes vilkår er acceptable også i henhold til de internationale regler.

Kl. 16:54

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 16:54

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren. Jeg kan jo forstå, at ordførerens parti så er i tvivl om, hvorvidt ILO-konventionerne er overholdt på det her felt.

Så vil jeg bare høre, om ordføreren er bekendt med, at der jo findes en meget enkel måde at få det afklaret på. Man kan nemlig sende en anmodning til ILO's dertil indrettede kontor og få en – hvad skal vi kalde det? – forhåndsudtalelse om, om ILO skønner, at den lov, man i givet fald har lavet, er i overensstemmelse med de relevante ILO-konventioner.

Så jeg vil høre, om ordføreren er bekendt med det, og om ordførerens parti har overvejet, at man kunne tage sådanne skridt og få det afklaret på forhånd.

Kl. 16:55

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:55

Kl. 16:59

Doris Jakobsen (SIU):

Mit parti, Siumut, er ikke afvisende over for at forbedre loven, hvis vi får magten. Men jeg regner også med, at alle de grønlandske politikere lægger vægt på, at storskalaloven også skal overholde ILO-konventionerne. Som sagt har vi snart valg, nemlig den 12. marts, og efter det må vi se, hvem der sidder i regering.

Vi synes, at vi skal overholde disse konventioner. Vi er åbne over for at forbedre loven i samarbejde med de andre internationale organisationer og fagforeninger.

Kl. 16:56

Formanden:

Fru Ellen Trane Nørby, en kort bemærkning.

Kl. 16:56

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Der er jo sådan set relativt meget, man kunne tage fat i. For set i lyset af at der er visse partier her i Folketingssalen, som er blevet beskyldt for at bruge ord i debatten, som er fortegnende, må man jo nok sige, at det eksempel, som fru Gitte Lillelund Bech nævnte, om sprogbrugen med ordet arbejdslejre i et officielt udvalgsspørgsmål, måske også indikerer en tilgang til et spørgsmål.

Men jeg vil egentlig gerne spørge til en kronik, som fru Doris Jakobsen havde i Berlingske den 5. februar, hvor fru Doris Jakobsen sammen med hr. Mogens Jensen skrev:

»VK-regeringen tog ikke noget ansvar for Grønland overhovedet.«

Det vil jeg egentlig gerne høre om ordføreren vil uddybe sådan bredt set, set i lyset af at vi nu sådan set taler om en udvikling, som er blevet grundlagt over mange år.

Jeg kan så forstå på Siumut og fru Doris Jakobsen, at man ikke mener, at den tidligere regering spillede nogen rolle og overhovedet tog ansvar. Vil ordføreren uddybe det?

Kl. 16:57

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:57

Forhandling**Doris Jakobsen (SIU):**

Vi har allerede forklaret i den kronik, hvad vi mente om Venstres holdning. Vi ved jo godt, at den regering og Den Nordatlantiske Gruppe, som Grønland var en del af, før i tiden har lavet flere konferencer med hensyn til Grønlands udvikling. Og der kom aldrig rigtig nogen af de danske politikere til dem.

Vi har jo altid et ønske om et tættere samarbejde med den danske regering, så vi synes, at det er lidt ærgerligt, at der først kommer en kæmpe interesse, når der kommer store muligheder. Derfor har vi kritiseret det.

Jeg synes også, at der er nogle, der ikke helt har forstået selvstyreloven. Selvstyreloven indeholder jo også selvbestemmelse.

Det er rigtig ærgerligt, at udlændingepolitik eller sikkerhedspolitik og meget mere skal bremse vores udvikling i Grønland.

Jeg synes, at vi skal have tillid til hinanden og respekt for hinanden.

Kl. 16:59

Formanden:

Fru Ellen Trane Nørby.

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Men fru Doris Jakobsen skriver jo i den her kronik:

»VK-regeringen tog ikke noget ansvar for Grønland overhovedet.«

Jeg vil bare gerne lige høre, om det skal forstås i den sammenhæng, at Itilleqaftalen fra 2003, som jo sikrede, at Grønland fremover blev inddraget i udenrigs- og sikkerhedspolitikken, når det var sager, der også vedrørte Grønland, Ilulissataftalen fra 2008 om de arktiske kyststaters nye forpligtelser i forbindelse med Arktis, selvstyreloven fra 2009, som skabte rammen for det samarbejde, vi jo også står og diskuterer i dag, og Arktisstrategien fra 2011 er udtryk for, at fru Doris Jakobsen og Siumut opfatter det sådan, at VK-regeringen overhovedet ikke tog noget ansvar for Grønland.

Kl. 17:00

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 17:00

Doris Jakobsen (SIU):

Jeg vil hellere henvise til kronikken igen. Der står vores kritik allerede, svarene står i den kronik.

Kl. 17:00

Formanden:

Hr. Kim Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 17:00

Kim Andersen (V):

Tak for det. Og tak for ordførerens tale.

Ordføreren kommer jo ind på arbejdslejre, som hun kalder dem, og siger, at det er noget, der er nødvendigt, og som man må acceptere. Men det er unægteligt et ord, som klinger lidt fælt i ørerne hos de fleste af os.

Jeg vil gerne høre fru Doris Jakobsen beskrive forholdene lidt i de her arbejdslejre. Der skal jo angiveligt være flere tusinde mennesker.

Hvem har ansvaret for sundhedstilstanden, for sundhedsvæsenet i de her lejre? Hvem har ansvaret for retsordenen, for politimyndigheden, for ro og orden i det hele taget? Hvem er det, der skal stå for det, og hvem skal sørge for, at nogle bliver beskikket til det? Og hvem refererer de pågældende til? Er der i det hele taget også nogle ressourcer forbundet med det her?

Er det noget, fru Doris Jakobsen har gjort sig nogle overvejelser om?

Kl. 17:01

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 17:01

Doris Jakobsen (SIU):

Først og fremmest: Hvis man er utilfreds med ordet arbejdslejre, kan jeg godt forstå det. Jeg mener også, at man kan finde på nogle andre ord, camps eller andre – hvad hedder det? – mere tilfredsstillende ord.

Med hensyn til hvem der har ansvaret for sundhed og retshåndhævelse, vil jeg sige, at vi ved, at Danmark stadig væk har ansvaret for retsvæsenets område og for politiets område. Derfor har jeg stillet nogle spørgsmål til justitsministeren om, om regeringen er klar til at tage ansvar for retsvæsenets område.

Hvis de danske politikere er bekymrede for det, synes jeg også, at man kan kalde ministeren i samråd om det for at få nogle klare svar fra justitsministeren.

Med hensyn til sundhed er det nogle store selskaber. Nogle af selskaberne har selv sundhedsordninger. Men vi skal også være klar til at samarbejde med dem fra vores myndigheders side.

Kl. 17:02

Formanden:

Hr. Kim Andersen.

Kl. 17:02

Kim Andersen (V):

Det er vel også et spørgsmål om, hvem der har et myndighedsansvar, ikke? Og det er vel også et spørgsmål om, hvem der uddelegerer et eventuelt myndighedsansvar.

Så kan jeg også godt forstå på det svar, vi får her fra fru Doris Jakobsen, at der sådan set er en erkendelse af, at der er en problemstilling her, som er væsentlig, og som ikke er fuldt ud besvaret.

Vi har søgt at spørge justitsministeren. Vi har ikke fået klare svar på spørgsmålet om retshåndhævelse.

Under alle omstændigheder er der også nogle ting omkring finansiering af sådan nogle faciliteter her. I det omfang ressourcerne i det hele taget er tilgængelige i Grønland, har det jo en eller anden omkostning og skal tages et andet sted fra. Og der går jeg ud fra, at fru Doris Jakobsen har den opfattelse, at det er helt legitimt, at vi spørger ind til det, og at vi bliver ved med at spørge, indtil vi får nogle svar, så vi også kan forsvare det over for danske skatteydere.

Kl. 17:03

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 17:03

Doris Jakobsen (SIU):

Så længe Danmark stadig væk har ansvaret for nogle områder i forbindelse med Grønland, har vi nogle fælles områder, som vi skal arbejde med, som f.eks. området for retsvæsenet, Arbejdstilsynet og meget mere.

Derfor har vi også brug for flere samråd og konferencer, så vi kan få en fælles forståelse for hinanden.

Med hensyn til finansieringen er der sat et stort spørgsmålstejn ved, hvor mange omkostninger det her kommer til at give regeringen. Det kan jeg ikke svare på herfra, men det er noget, som vi skal være forberedt på.

Kl. 17:04

Formanden:

Tak til Siumuts ordfører. Så er det hr. Edmund Joensen som ordfører for Sambandspartiet.

Kl. 17:05

(Ordfører)

Edmund Joensen (SP):

Spørgsmålene, der er til debat her i dag, er interessante. Grønlands økonomi, mineaktiviteter og mulig udvinding af uran er store og interessante emner.

Som færøsk folketingsmedlem vil jeg være meget forsigtig med at komme med bastante meninger om interne grønlandske forhold. På den anden side rejses der også mere principielle spørgsmål om selve rigsfællesskabet, og dem vil jeg gerne kommentere.

Et af spørgsmålene i dag drejer sig om, hvad statsministeren vil gøre for at sikre den gode dialog internt i rigsfællesskabet.

Jeg må sige, at det kan være svært at fastholde en god dialog, når der er valgkamp i Grønland, og når de politiske fronter her i huset er trukket skarpt op. Debatten om Grønland, råstofferne og om pengene trænger til at komme ned på jorden, for i øjeblikket er tonen ret skinger.

Der er efter min mening to centrale punkter i denne debat.

Det ene er, at vi nu for første gang står over for, at Grønland bruger sine nye kompetencer på råstofområdet. Det er nyt, og det skal man vænne sig til, både i Grønland og her i Danmark. Der må tages hensyn til rollefordelingen i denne sag, og her har Grønland altså kompetencen.

Jeg kan så inderligt godt forstå, at Grønland vil i gang med aktiviteter, der kan give indtægter til borgerne, virksomhederne og landsskassen. Det er kun naturligt. Men dette bør ikke forhindre, at der skabes konsensus omkring sikkerhedspolitiske aspekter af råstofudvindingen i Grønland.

Den sikkerhedspolitiske kompetence ligger som bekendt hos regeringen, men i rigsfællesskabet bør det kunne lade sig gøre at finde en fordragelig løsning.

Det andet centrale punkt er spørgsmålet om adgangen til de såkaldt sjældne jordarter i Grønland, strategisk vigtige jordarter, der er helt centrale i moderne industri, f.eks. på IT-området.

Jeg ved godt, at mange i Grønland oplever spørgsmålet malplaceret, men i vores fællesskab må det være tilladt at reflektere over spørgsmålet om, hvorvidt stærke kinesiske interesser på sigt vil prøve at sikre sig adgang til disse jordarter. Det har Kina gjort andre steder i verden.

I en sikkerhedspolitisk sammenhæng er det – for at sige det mildt – u hensigtsmæssigt, hvis Kina på globalt plan opnår et de facto-monopol på strategiske råvarer. Jeg håber, at man fra grønlandsk side kan se, at netop det kinesiske engagement i Grønland kan vække bekymring andre steder i verden.

Lad mig runde af med at understrege, hvor vigtigt det er, at vi i rigsfællesskabet med respekt for hinanden og ikke mindst Grønlands selvstyre finder en fordragelig løsning på disse spørgsmål. Lad os passe godt på vores fællesskab.

Her til allersidst vil jeg sige, at der har været forslag om en årlig debat om rigsfællesskabet.

På den ene side er det på sin plads, at Folketinget har en årlig debat om rigsfællesskabet. Alt for længe har der her i salen hersket en berøringsangst over for rigsfællesskabet. Det er kun godt, at vi får en årlig debat. Det skal Tinget have tak for.

På den anden side – og nu kommer der lidt ris – vil jeg påpege, at partiernes interesse for at deltage i andre debatter om Færøerne og Grønland er til at overse.

Jeg ved, at Grønlandsudvalget har været nødt til at aflyse arrangementer på grund af for få tilmeldinger. I Færøudvalget afholder vi først et temamøde i april måned. Det har været udsat én gang, fordi der var for lidt interesse, så nu vil jeg indbyde samtlige i salen og i Folketinget til det her temamøde først i april. Tak.

Kl. 17:10

Formanden:

Der er to korte bemærkninger, først fra hr. Søren Espersen.

Kl. 17:10

Søren Espersen (DF):

Jeg glæder mig til at komme med til det temamøde. Det har været svært at finde en dato, det ved hr. Edmund Joensen også godt. I øvrigt vil jeg sige tak for indlægget. Jeg er enig i det, der er blevet sagt.

Jeg har et spørgsmål til hr. Edmund Joensen: Ligesom der er en kompetencefordeling mellem Grønland og Danmark, er der også en kompetencefordeling mellem Danmark og Færøerne. På et tidspunkt meddelte statsministeren, at nu vil hun ikke længere svare på spørgsmål, som ikke havde det, der kaldes retlig interesse. Hvad mener hr. Edmund Joensen om det?

Bør det ikke være sådan, at man kan spørge statsministeren om alt inden for hendes ressortområde, som er rigsfællesskabet, hvis vi f.eks. har en interesse i at finde ud af en eller anden ting, der foregår på Færøerne? Er det ikke en forkert måde at have en åben og fri og

fordomsfri debat på, hvilket i øvrigt står i det forslag til vedtagelse, der ligger, nemlig at »rigsfællesskabets muligheder og udfordringer kan debatteres samlet og fordomsfrit«?

Kl. 17:11

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 17:12

Edmund Joensen (SP):

Jeg er helt enig i, at vi bør diskutere det helt åbent og fordomsfrit. Og når det gælder juridiske spørgsmål, skulle der absolut ikke være nogen problemer i det, for juraen kan selvfølgelig fortolkes, men det er den samme jura, man skal fortolke. Så det burde jo ikke være noget problem.

Kl. 17:12

Formanden:

Fru Ellen Trane Nørby for den sidste korte bemærkning.

Kl. 17:12

Ellen Trane Nørby (V):

Tak for indlægget, som jeg synes sådan set tegner nogle gode konturer af de muligheder og perspektiver, der ligger for vækst inden for rigsfællesskabets rammer.

Jeg har også noteret mig, at ordføreren i den grønlandske presse har været fremme med et synspunkt om færøske investeringer i Grønland. Set i lyset af det, og fordi det jo egentlig handler om fælles investeringer inden for rigsfællesskabets rammer, vil jeg egentlig blot spørge ordføreren, om ordføreren ser noget perspektiv i sådan et offentlig-privat partnerskab – som jo i princippet også ville kunne involvere færøske investeringer, såfremt sådan nogle måtte være der, og såfremt der måtte være en interesse for det – med henblik på at rigsfællesskabet også engagerede sig aktivt som de tre nationer, der ligger inden for rigsfællesskabet, i den råstofudvindingsmulighed, der netop nu tegner sig i det grønlandske samfund.

Kl. 17:13

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 17:13

Edmund Joensen (SP):

Jeg er glad for det spørgsmål, for jeg har netop opfordret færøske virksomheder til at deltage i udvindingen af råstoffer i Grønland, og de er godt i gang med at forberede sig på det. Færingerne er, som de fleste ved, meget mobile folk og også veluddannede og har været meget aktive i Grønland, både hvad angår fiskeri og i byggebranchen på land. Specielt mobile folk har ikke noget imod at være udstationeret og være borte i lang tid, så jeg vil mene, at både Grønland og Færøerne ville få stor gavn af det, og det ville hele rigsfællesskabet også. Det skulle undre mig, om der ikke var stor interesse for, at vi i rigsfællesskabet i et regi, i en selskabsform, som passede, kunne bidrage både til udvinding af råstoffer i Grønland og til det grønlandske samfund. Det tror jeg bestemt at der er stor interesse for.

Kl. 17:14

Formanden:

Så siger jeg også tak til Sambandspartiets ordfører. Så er det statsministerens til afslutning.

Kl. 17:15

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg vil godt starte med at sige tak for en god debat. Der har været mange forskellige synspunkter i den her debat, og jeg vil forsøge at gruppere dem lidt efter bedste evne.

Først har vi jo drøftet de konkrete planer for fremtidens minedrift i Grønland, også på baggrund af den økonomiske situation, man har i Grønland. Der er det jo helt tydeligt, at vi alle sammen er klar over, at de konkrete planer for fremtidens minedrift bygger på, at man nu har vedtaget storskalaloven, og det har man gjort, fordi man er klar over, at storskalaprojekter er en nødvendighed, når man kigger på de økonomiske udfordringer, Grønland står over for. Landsstyret har simpelt hen sat sig det mål, at de vil udvikle råstofsektoren til et erhvervsområde med fem til ti miner, og heraf skal to af dem gerne være storskalaprojekter. Realiteten er så også, at der kun er et mineprojekt i stor skalaklassen, hvor der er ansøgt om en egentlig udnyttelsestilladelse. Her har landsstyret så endnu ikke færdigbehandlet selskabets ansøgning, og selskabet har endnu ikke kunnet tilvejebringe den nødvendige finansiering.

I den forbindelse har der været meget diskussion om, hvorvidt den danske stat – tror jeg er det, der menes – skal engagere sig yderligere i et offentlig-privat partnerskab. Det er en spændende diskussion, og der skal jeg bare minde om, at vi sådan set har spurgt landsstyret om, hvad de mener om en sådan konstruktion. Landsstyreformanden har meget klart tilkendegivet, at et eventuelt dansk offentlig-privat selskab ikke vil få fortrinsstilling i forbindelse med råstofudvinding i Grønland. Selvstyret ønsker råstofudvinding i Grønland på kommercielle og frie markedsmæssige vilkår.

Ud over det kan man sige, at der ikke er behov for et statsligt engagement for at sikre, at staten får andel i de indtægter, der kan komme fra råstofaktiviteter i Grønland. Det har vi styr på i selvstyreloven, for staten har allerede ret til halvdelen af indtægterne som følge af selvstyrelovens økonomiske ordning. Så jeg vil bare sige, at uanset om regeringen var åben over for at drøfte en selskabskonstruktion med offentlig dansk og grønlandsk deltagelse, så har landsstyreformanden eksplicit på vores møde den 10. januar i år udtrykt, at selvstyret ikke har et ønske om det. Det synes jeg er værd at tage med.

Det betyder selvfølgelig ikke, at Danmark ikke kan spille en rolle i erhvervsudviklingen i Grønland, eller at danske virksomheder eller danske investorer ikke kan spille en rolle i erhvervsudviklingen i Grønland. Det er vi da mange der håber at de vil. Det er også derfor, regeringen og landsstyret har aftalt en række tiltag i forbindelse med erhvervsudviklingen i Grønland, som også gælder naturressourcerne. Jeg vil bare nævne en arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til, hvordan vi kan fremme samarbejdet inden for erhvervslivet i Grønland og Danmark, og som kan bidrage til erhvervsudviklingen i Grønland på kommercielle vilkår. Så er der et samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitiske emner, som skal munde ud i en samlet samarbejdsaftale, og et øget teknisk samarbejde mellem grønlandske og danske myndigheder på skatteområdet, som også vil omfatte råstofselskaber. Så er der også det her samarbejde mellem Københavns Universitet og Grønlands Universitet.

Det vil altså sige, at regeringen har taget en række initiativer, selvfølgelig i enighed med landsstyret og i respekt for selvstyret, for netop at sikre, som det også hedder i forespørgslen, den gode dialog internt i rigsfællesskabet og sikre varetagelsen af rigsfællesskabets samlede strategiske interesser.

Det andet store emnefelt, vi har drøftet i dag, er spørgsmålet om en eventuel ophævelse af multoleranceprincippet. Det er rigtig vigtigt at slå fast ved indgangen til den debat, at der i dag gælder et multoleranceprincip, og at Grønland har overtaget råstofområdet, og at det er Grønland, der kan træffe beslutning om en eventuel ophævelse af multoleranceprincippet. Jeg siger det, fordi der i debatten var nogle, der sagde, at vi skulle give grønlænderne lov til det. Jeg vil bare understrege, at det ikke er sådan, det er. Det er Grønland, der kan træffe beslutning om en eventuel ophævelse af multoleranceprincippet.

Kl. 17:19

Men det er samtidig også vigtigt at understrege – det vil jeg godt sige meget tydeligt – at hvis Grønland skulle ønske at ophæve nultoleranceprincippet, vil regeringen naturligvis drøfte konsekvenserne af det med landsstyret, og det vil vi, fordi radioaktive stoffer, herunder uran, berører rigets sikkerheds- og forsvarspolitik. Der er ingen tvivl om, at det er rigsansligger. Der er enighed mellem regeringen og landsstyret om et samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitiske emner, som skal munde ud i en samlet samarbejdsaftale, også vedrørende råstofområdet, i det omfang det måtte berøre eller have betydning for sikkerheds- og forsvarspolitikken.

Ud over for de radioaktive stoffer tror jeg ikke det er muligt på forhånd at give en facitliste på de spørgsmål, vi kan blive stillet, men det er også derfor, vi har taget initiativ til at styrke samarbejdet på det her område, ligesom der også er enighed mellem regeringen og landsstyret om, at danske myndigheder skal bidrage til det analysearbejde, som Grønland nu har indledt, om konsekvenserne af en eventuel ophævelse af nultoleranceprincippet. Det er et arbejde, vi sådan set allerede er i gang med.

Det her er nogle af elementerne i vores debat i dag. Jeg synes, at det har været en vigtig debat, for det er vigtigt også at diskutere principperne for hele vores rigsfællesskab. Jeg holder meget af rigsfællesskabet, og jo mere jeg arbejder mig ind i det, jo mere må jeg sige, at jeg holder af rigsfællesskabet. Det er sådan set også derfor, regeringen fuldt ud anerkender det arbejde, som den tidligere regering har gjort for at styrke rigsfællesskabet.

Selvstyreloven var rigtig god og fremadskuende, den arktiske strategi var det samme, og vi har egentlig lagt os temmelig meget i selen for at stå på det fundament, som den tidligere regering har skabt på det her område, og videreudvikle det arbejde. Det er jo så også grunden til, at jeg håber på, at vi kan fortsætte den videreudvikling. Det, det handler om, er, at vi videreudvikler rigsfællesskabet i respekt for det selvstyre, som vi alle sammen undtagen Dansk Folkeparti har været med til at beslutte.

Kl. 17:22

Formanden:

Der er seks medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det hr. Kim Andersen.

Kl. 17:22

Kim Andersen (V):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge statsministeren, hvorfor statsministeren i spørgsmålet om OPP-samarbejde og om investeringer i Grønland fra dansk side, eventuelt i et konsortium med statslig deltagelse, konsekvent bliver ved med at have en negativ attitude over for den problemstilling? Hvorfor bliver statsministeren ved med at fremhæve, at grønlænderne har sagt, at der ikke må være tale om en fortrinsstilling, og at det skal være på frie markedsvilkår? Der er jo ikke nogen, der har bedt om en fortrinsstilling, og der er ikke nogen, der har sagt, at det ikke skulle være på frie markedsvilkår. Der er derimod nogle, der erkender, at der er et behov for investeringer i Grønland, og der er nogle, der erkender, at der er behov for økonomisk vækst, for at Grønland kan klare de økonomiske udfordringer, Grønland står over for. Der siger vi, at hvis vi kan hjælpe, ved at vi laver et OPP-samarbejde, og ved at staten i en eller anden mindre grad også involverer sig økonomisk for at blåstemple et projekt, og det kunne være med til at samle industriforetagender, institutionelle investorer, var det så ikke en vej, vi skulle prøve at betræde for at få gang i noget jobskabelse og værditilvækst i Grønland? Man får næsten indtryk af, at statsministeren fremturer, fordi det ikke er hende selv, der er kommet med forslaget.

Kl. 17:23

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 17:23

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Det er nok, fordi jeg ikke er helt overbevist om, at det er en god idé at sætte skatteborgernes penge på spil på et område, som vi ikke er helt sikre på kan give et afkast. Når vi så samtidig lytter til landsstyret, synes jeg egentlig, at vores opgave er – og der tror jeg vi alle sammen er meget enige – at sikre, at vi nu får danske investeringer og også gerne pensionspenge til Grønland, der kan investeres i Grønland på helt markedsmæssige vilkår. Det, der er det virkelige spørgsmål, er, om danske skatteborgere skal gå ind og afløfte noget af risikoen for de her midler, og der er mit instinkt nok, at som økonomien er nu – presset, som den er – skal danske skatteborgere *ikke* gå ind og afløfte noget af den risiko.

Kl. 17:24

Formanden:

Hr. Kim Andersen.

Kl. 17:24

Kim Andersen (V):

Jeg har hørt flere ordførere her være positive over for tanken om et OPP-samarbejde og statslig involvering. Vi hørte også erhvervsministeren i dag på samrådet i Erhvervsvalget være åben over for OPP. Og OPP kan jo have mange former. Det behøver ikke nødvendigvis at være i form af store statslige indskud. Alene det, at man engagerer sig i et konsortium, kan jo være med til at få andre til at turde være med og se en fordel ved, at man har en access ind i det politiske system og ind i myndighedssystemet.

Jeg synes, at statsministeren mangler at erkende, at selv om man har et sådant statsligt engagement i et konsortium eller i et OPP, kan man sagtens agere på kommercielle vilkår og i en fri markedsøkonomi. Er statsministeren ikke enig med mig i, at man rent faktisk godt kan det, hvis man vil, og er statsministeren ikke enig i, at der måske kunne være rigtig god brug for, at vi tog et sådant skridt og satsede for at vise grønlænderne, at vi også mener noget med det, og at vi erkender, at der i den grad er brug for økonomisk udvikling i Grønland? Og samtidig kunne det så være udtryk for, at vi kunne lave nogle strategiske investeringer, som også kunne være rigsfællesskabet til gavn på lang sigt.

Kl. 17:25

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 17:25

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg må indrømme, at jeg har det lidt sådan, at hvis der er et økonomisk afkast af en investering, tror vi så ikke, at dem, der har mulighederne for at investere, f.eks. de store danske pensionskasser, involverer sig i den investering? Jeg vil hellere end gerne have, at danske midler investeres i Grønland, men jeg er bekymret, hvis skatteborgere skal gå ind og afdække en risiko. Der synes jeg at tingene skal foregå på markedsmæssige vilkår. Men jeg lytter også meget gerne til, hvad grønlænderne selv siger. Det er derfor, jeg har spurgt ved så mange lejligheder, hvad grønlændernes opfattelse af det her er.

Hvis formanden vil tillade det, kan jeg ikke lade være med også at henvise til, at vi jo faktisk har haft et fælles dansk-grønlandsk selskab, NUNAOIL A/S. Staten og det tidligere hjemmestyre havde

faktisk etableret et fællesejet selskab – og det var NUNANOIL A/S – og deres opgave var sådan set at varetage den fælles dansk-grønlandske offentlige deltagelse i kulbrinte- og mineralaktiviteter i Grønland. I forbindelse med selvstyreloven blev det aftalt i den daværende VK-regering, at staten mod vederlag skulle afhænde sine aktier i NUNANOIL A/S.

Det var en god idé dengang at afhænde det her og overdrage aktierne. Men hvorfor gjorde man det dengang, hvis det i virkeligheden er et sådant selskab, man gerne vil opfinde? Det her var i 2009, og det undrer mig bare, at det dengang var en god idé at afhænde aktierne og ikke være en del af sådan et selskab, men nu er det pludselig blevet en fantastisk god idé. Jeg undrer mig over det.

Kl. 17:27

Formanden:

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 17:27

Søren Espersen (DF):

For vores vedkommende har det også været en god debat, en glad debat. Det er første gang siden selvstyrelovens vedtagelse, at vi er med i et forslag til vedtagelse om Grønland. Og det er, fordi jeg synes, der er så mange positive elementer i det her og det forslag til vedtagelse, der er. Det er vi glade for.

Derfor vil jeg egentlig også komme med et forslag: Når der nu er sådan en god stemning og hele Folketinget er samlet omkring det her, kunne vi så ikke også begynde på en frisk i forhold til at få svar på de spørgsmål, vi gerne vil have svar på? Kunne vi ikke få statsministerens tilsagn om, at vi på trods af det brev, det svar, hun afgav til hr. Kim Andersen fra Venstre, om, hvorfor hun ikke vil svare på spørgsmål mere – og videresendte til Folketings formand – godt kan få svar nu? Nu har vi en åben og god debat, et åbent og frit rigsfællesskab, hvor vi kan få svar på alle ting. Vi hørte også hr. Edmund Joensen før sige, at vi da selvfølgelig kan få at vide, hvad der foregår i Klaksvig og på Suðuroy og alle de andre steder.

Kan ikke få tilsagn om, at vi nu starter glade på en frisk?

Kl. 17:28

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Statsministeren.

Kl. 17:28

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg er sådan set altid parat til at starte på en frisk. Jeg vil godt understrege, at jeg er meget glad for vores vedtagelse, men det ville også være forfriskende, hvis Dansk Folkeparti så i dag ville sige, at de nu bakker helhjertet op om den selvstyrelov, som vi har, for det ville jo betyde, at vi alle sammen har et fælles udgangspunkt i de her diskussioner, for mit og regeringens udgangspunkt er hele tiden selvstyreloven. Det er en fantastisk lov, som man bør læse igen og igen, det er selvstyreloven, og det er også grunden til, at vi har valgt at besvare de her spørgsmål. Vi kommer jo til at besvare masser af spørgsmål om storskalalov. Det er derfor, vi har sagt, at vi vil besvare alle de her spørgsmål, men der er også nogle områder, hvor vi ikke har en retlig interesse i at svare, og der vil vi ikke gøre det.

Kl. 17:29

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 17:29

Søren Espersen (DF):

Så friske er vi altså ikke, at vi vil rose selvstyreloven, som i den grad i de her dage har vist sine kæmpe svagheder. Tænk engang, hvis Folketingets partier dengang havde været lige så interesseret, og her

tænker jeg også på den borgerlige fløj, i at spørge, hvad det er, der foregår her, som vi var. Så vi vil ikke rose selvstyreloven, det var en dårlig lov for Danmark, og det var unfair for Danmark, altså den måde, den økonomiske fordeling blev. Men prøv lige at høre her, i morgen har vi en debat om Kina og Tibet, som vi har rejst, og der er ingen grænser for alle de svar, vi kan få om Kina og Tibet. Udenrigsministeren vil ligge på langs for at hjælpe os med alle mulige ting om, hvad der foregår i Peking, hvad der foregår i Lhasa, vi kan få det hele at vide, men når det er inden for rigsfællesskabet, må vi ikke få noget at vide, det er lukket land. Hvad er meningen med det? Kan statsministeren ikke godt se, at det virker meget, meget underligt, at netop i et område, som Danmark er med til at bidrage til hvert eneste år med næsten 4 mia. kr., er alting skjult, der må vi ikke vide noget? Det giver da ingen mening.

Kl. 17:30

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:30

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Nu er det jo ikke så lang tid siden, vi havde en debat om hele det her spørgsmål. Vi havde en hasteforespørgsel, fordi jeg i et brev til Folketingets formand havde udtrykt nogle holdninger til, hvad vi ville svare på i forbindelse med storskalaloven. Og jeg vil gerne opsummere, hvorfor regeringen mener, som vi gør.

Regeringens grundsynspunkt er selvfølgelig, at spørgsmål fra Folketinget skal besvares. Det siger sig selv. Derfor vil regeringen også besvare langt, langt de fleste af de spørgsmål, der bliver stillet i den her forbindelse, altså i forbindelse med storskalaloven. Samtidig mener vi også, at det er vigtigt at respektere den retlige ramme, som Folketinget selv har været med til at beslutte, da vi besluttede selvstyreloven, og den retlige ramme er, at det er selvstyret, der har såvel den lovgivende som den udøvende kompetence på råstofområdet. Og når regeringen så har valgt ikke at besvare nogle få spørgsmål, så skyldes det ikke uvilje mod at besvare spørgsmål for Folketinget, det er derimod blot et udtryk for, at vi synes, at Folketinget i lyset af spørgsmålenes indholdsmæssige karakter så at sige går ind og blander sig i, hvordan selvstyret forvalter og udøver den kompetence, som de har i forbindelse med selvstyreloven. Og derfor synes jeg, at besvarelse af spørgsmålene i realiteten ville være udtryk for, at vi ikke respekterede den retlige ramme, som vi selv har været med til at stemme for.

Kl. 17:32

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Den næste for en kort bemærkning er Ellen Trane Nørby fra Venstre, værsgo.

Kl. 17:32

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Egentlig ville jeg spørge til noget andet, men jeg vil lige starte med at foreholde statsministeren et svar fra Departementet for Sundhed under Grønlands Selvstyre. For i den hasteforespørgsel, som statsministeren henviser til, og i det brev, der blev skrevet til Folketinget om, at statsministeren og regeringen ikke længere ville svare på spørgsmål, blev der sagt, at de spørgsmål skulle stilles direkte til Grønland. Jeg må læse op fra det svar, som er kommet fra Grønland på baggrund af de spørgsmål.

»Tak for Jeres henvendelse til Departementet for Sundhed. Vi skal bede om, at spørgsmål fra danske folketingsmedlemmer vedrørende det grønlandske sundhedsvæsen og dets ansatte stilles til Statsministeriet eller til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse i Danmark.«

Så den der holdning, som statsministeren gav udtryk for, var i hvert fald ikke koordineret med Grønland og partnerne i rigsfællesskabet.

Det bringer mig frem til det, jeg egentlig gerne ville spørge til, nemlig OPP-projektet. Her bliver statsministeren ved med at henvise til, at det er en afvisning fra grønlandsk side, der gør, at vi her i Danmark ikke kan diskutere, om der kan være en statslig ramme, eventuelt finansiering, men måske bare en facilitering af fælles grønlandsk-danske investeringer i råstofindustrien. Vi har i dag hørt fru Sara Olsvig sige, at man ikke har noget problem med det i Grønland.

Hvad skyldes statsministeren bastante modstand?

Kl. 17:33

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:34

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

To ting, som jeg også synes, jeg har besvaret, men jeg skal gerne gøre det igen.

For det første har vi jo spurgt landsstyret, om det er noget, vi er interesseret i, og landsstyreformanden har eksplicit på vores møde den 10. januar givet udtryk for, at der ikke er et ønske om det. Venstre har selv – det var den tidligere regering, der gjorde det – været med til at trække sig ud af NUNAOIL A/S. Det var der rigtig gode grunde til.

Nu har vi så en situation, hvor det handler om regeringens holdning til, om det kunne være en god idé, at sætte danske skatteborgeres penge på spil i et sådant foretagende. Der vil jeg have lov til at have mine tvivl om at sætte danske skatteborgeres penge på spil.

Når det her spørgsmål er vigtigt, så er det, fordi vi er nødt til at skelne. Skal vi have danske investeringer i Grønland? Ja, gerne, for alle de virksomheder, som har lyst til at være i Grønland, skal da være der. Vi har et fantastisk, langvarigt kulturelt fællesskab med Grønland. Det skal da bruges til noget, og jeg opfordrer alle landets virksomheder til at være til stede på Grønland, hvis de kan. Det gælder også, hvis der er tale om store investeringsmuligheder – eksempelvis pensionskasser: Vær til stede i Grønland.

Men skal danske skatteborgere gå ind og afhjælpe noget af den her risiko? Det er jeg ikke så overbevist om, og jeg har heller ikke hørt et stærkt ønske om det fra grønlændernes side. Jeg skal ikke afvise, at det på et tidspunkt kan lade sig gøre, men jeg er personligt ikke så overbevist om, at vi skal bede danske skatteborgere om at afhjælpe den risiko, som er i en sådan situation.

Kl. 17:35

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Fru Ellen Trane Nørby, anden korte bemærkning.

Kl. 17:35

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Jeg skulle måske tage fat i noget at det, statsministeren sagde i sit indlæg, hvor hun roste den tidligere regering for de mange initiativer, der er taget. Det vil jeg egentlig gerne kvittere for.

Men jeg vil også sige, at de initiativer jo ikke bare står som noget stationært. Det er jo noget, der skal fortsætte, og der kommer den dialog ind, som vi i langt over et halvt år har forsøgt at få med statsministeren.

Det handler jo bl.a. om de her investeringsmuligheder, der ligger i et OPP-projekt, som jo ikke nødvendigvis, som statsministeren siger, har noget at gøre med at gamble med skatteydernes penge. Det er sådan set ikke det, der er tale om.

Der er tale om at være med til at facilitere en investeringsramme. Det er noget helt andet end det statslige engagement, der i sin tid var i NUNAOIL A/S. Jeg synes egentlig, vi skal rette debatten mod

fremtiden i stedet for at blive ved med at forholde os til de statslige aktier i NUNAOIL A/S som en del af selvstyreaftalen tilbage i 2009. Det er jo ikke det, der er tale om.

Jeg har altså statsministeren mistænkt for, at statsministerens modstand sådan set ikke skyldes modstand mod OPP-projekter. Jeg kunne i hvert fald høre på det åbne samråd i dag, at Erhvervs- og Vækstministeren synes, at det er en spændende idé. Jeg tror egentlig, at statsministerens modstand skyldes, at forslaget er kommet fra oppositionen og ikke er statsministerens eget, og det synes jeg er trist, når det handler om rigsfællesskabets fremtid.

Kl. 17:37

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:37

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg har ikke nogen principielle ideologiske problemer med OPP-projekter. Det kan da være meget udmærket.

Men når vi nu spørger grønlænderne, om der er yderligere behov som f.eks. behov for, at vi faciliterer en investeringsramme, som det udtrykkes, og om der er behov for OPP-projekter og yderligere tiltag i den forbindelse, så siger grønlænderne, at det vurderer de ikke, at der er behov for. Det bliver jeg nødt til at tage til efterretning.

Når jeg så samtidig som statsminister er lidt loven ved at sætte danske skatteborgeres penge på højkant i et projekt, som jeg ikke er helt sikker på afkastet af, så synes jeg da, at det er nok til, at man i hvert fald lader det projekt hvile en lille smule.

Jeg siger ikke, at det aldrig kan blive til noget. Hvis Grønland kommer og siger til mig, at de utrolig gerne vil have, at Danmark bidrager til at facilitere de her investeringer, så tager vi diskussionen igen.

Det er jo netop det, dialogen handler om, og vi har haft dialogen. Det påstås hele tiden, at der ikke har været dialog, men vi har haft dialogen og egentlig også fået de svar, som jeg giver udtryk for her og også har givet udtryk for tidligere.

Kl. 17:38

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Den næste, der har bedt om adgang til en kort bemærkning, er fru Gitte Lillelund Bech fra Venstre. Værsgo.

Kl. 17:38

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg ville gerne have været en flue på væggen til det møde, som statsministeren havde med hr. Kuupik Kleist, og så have kontrolleret eller i hvert fald været forsikret om, at alle de spørgsmål, som statsministeren nu stod og remsede op, også var præcis de spørgsmål, der blev stillet til hr. Kuupik Kleist i den forbindelse.

Jeg har altså lidt svært ved at finde ud af, hvad regeringen mener, for nu har jeg siddet 2 timer i formiddag til åbent samråd med erhvervs- og vækstministeren, og erhvervs- og vækstministeren gav på det åbne samråd tilsagn om, at den arbejdsgruppe, som statsministeren også har fremhævet, og som skal arbejde med erhvervs politik, selvfølgelig skal undersøge mulighederne for, hvordan man kan facilitere danske investeringer, herunder om det er muligt, at nogle af de erhvervsstøtteordninger, vi har i Danmark – det vil sige, at det er statspenge – i øvrigt kan indgå, således at man kan facilitere mineprojekter. Det vil altså sige, at erhvervsstøtteordninger fra Danmark – sådan nogle, som vi bruger til små og mellemstore virksomheder osv. – vil kunne gå ind og facilitere dele, underleverandører osv., som skal levere til mineprojekterne, og det er da at involvere statslige kroner. Vi har i dag fået tilsagn fra erhvervs- og vækstministeren om, at hun regner med, at hun skal kigge på det i den arbejdsgruppe,

der kommer, lige så snart det grønlandske valg er overstået. Så hvad mener regeringen egentlig?

Kl. 17:39

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:39

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Vi mener lige præcis det, som erhvervs- og vækstministeren har sagt. Det har man jo allerede spurgt om tidligere. Men det, jeg bliver spurgt om, er, om vi vil facilitere en investeringsmekanisme eller et OPP-projekt på det niveau, der bliver spurgt om, og der siger jeg, at det har vi ikke nogen planer om at gøre. Vi er ikke optaget af, at skatteborgerne skal tage den risiko. Hvis der er penge at tjene på mineprojekter, er jeg helt overbevist om, at de store investorer kommer, og jeg håber virkelig, at det også gælder danske investorer, f.eks. pensionskasser. Det ville da være fantastisk, hvis de også involverer sig i det. Det ville på mange måder være en rigtig god idé. Men der er stor forskel på det og det arbejde, vi er i gang med i den arbejdsgruppe, som erhvervs- og vækstministeren taler om, og så det her med at have et stort OPP-projekt, hvor den danske stat skal ind med egentlige investeringsmidler til et storskalaprojekt.

Kl. 17:40

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Fru Gitte Lillelund Bech for anden kort bemærkning.

Kl. 17:40

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg tror måske, at det kunne have bidraget lidt til statsministerens forståelse, hvis man havde taget dialogen om, hvad det her drejer sig om. Det lyder, som om statsministeren har et billede af, at Venstre har foreslået, at vi næsten skal ind at overtage ISUA-mineprojektet med danske statskroner. Det er jo ikke det, der er tale om. Det, Venstre har foreslået – og nu har foreslået i op til flere måneder – er, at regeringen i samarbejde med det grønlandske landsstyre undersøger mulighederne for at facilitere offentlig-privat samarbejde, offentlig-privat partnerskab mellem grønlandske og danske offentlige og private partnere, altså undersøger mulighederne for at facilitere det her og i den forbindelse, om det er muligt, at der kan komme statslige midler med.

Jeg må bare sige, at det i hvert fald er det, vi har diskuteret med erhvervs- og vækstministeren i formiddag. Erhvervs- og vækstministeren synes, at det er ret interessant og har faktisk givet tilsagn om, at det er noget af det, man vil gå ind at kigge på, når valget til Landstinget er overstået her den 12. marts og den arbejdsgruppe, som skal se på erhvervspolitikken, skal igangsættes. Jeg vil i hvert fald sige, at uanset om det er store eller små penge, der kommer med, er det stadig væk skattekroner. Så jeg vil sige til statsministeren, at hvis det er sådan, at danske erhvervsstøtteordninger indgår for at facilitere mineprojekter eller underleverandører til mineprojekter, er det jo stadig væk skattekroner. Jeg føler måske lidt, at statsministeren er ude af sync med det, der foregår på erhvervsområdet. Det må jeg bare sige.

Kl. 17:41

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:41

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

For mig lyder det, som om Venstre er ved at skifte lidt tone i den debat, for først skulle der være en timeout, så skulle der være et statsligt engagement, og så er der nogle partier i Folketinget – og jeg anerkender, at det ikke er Venstre – som er optaget af, at vi skal have

et DONG II. Så det virker, som om Venstre er ved at skifte en lille smule tone i den debat. Fred være med det.

Jeg er meget optaget af, at vi får det her samarbejde på det erhvervspolitiske område. Jeg er stærkt optaget af, at vi får flere danske investeringer og danske investorer til Grønland. Jeg er bestemt også optaget af, om der er noget, vi kan gøre inden for det erhvervspolitiske område. Men der er stor forskel på den slags projekter og så et DONG II, som nogle i debatten – og jeg anerkender, at det ikke har været Venstre – har været ude at tale om. Men det er jo alt sammen godt; det tyder på, at vi er ved at nærme os hinanden, hvis Venstre nu er gået væk fra de der store modeller, og det er fint.

Kl. 17:43

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak for det. Vi skal bede om, hvis man har bemærkninger, at man så går ud bagved og offentliggør de bemærkninger, ikke herinde i salen, for det er meget lydt herinde.

Den næste, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, er hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten, værsgo.

Kl. 17:43

Finn Sørensen (EL):

Tak til statsministeren, også tak for de klare svar på spørgsmålene fra Venstre om alt det her med investeringer. Det kan jeg fuldt ud tilslutte mig.

Jeg var mindre begejstret for bemærkningerne om det her med uran. Jeg vil gerne lige starte med at læse et lille stykke fra selvstyreloven, det er § 16, stk. 2:

»Foranstaltninger, som selvstyret påtænker at træffe, og hvis iværksættelse er af væsentlig betydning for rigets forhold til udlandet, herunder rigets deltagelse i internationalt samarbejde, forhandles med regeringen inden vedtagelsen.«

Der står altså »inden vedtagelsen«. Mit spørgsmål er: Er statsministeren enig i, at storskalaloven, for så vidt angår relationen til internationale konventioner om arbejde og menneskerettigheder, er omfattet af det stykke, jeg lige har læst op?

Er statsministeren også enig i, at en eventuel beslutning i det grønlandske Landsting om uranudvinding og -eksport vil være omfattet af det stykke, jeg lige har læst op?

Kl. 17:44

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:44

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Der er ikke nogen tvivl om, at råstofudvinding, det tror jeg også at vi er helt enige om, er et ansvarsområde, som ligger i Grønland ifølge selvstyreloven. Det betyder, at en eventuel beslutning om at ophæve multolerancen i forhold til uran også er en grønlandsk beslutning. Men som jeg sagde indledningsvis, jeg har faktisk sagt det et par gange, er det jo også sådan, at hvis man når dertil, bliver det også et rigsansliggende, fordi det at ophæve multolerancen i forhold til uran selvfølgelig har sikkerhedsmæssige og forsvarspolitiske konsekvenser, og dermed bliver det også et rigsansliggende.

Jeg synes egentlig, det hænger ganske logisk sammen, og det er jo, fordi det egentlig er beskrevet så fint, hvordan tingene er. Og det er på den baggrund, at vi, når nu man i Grønland er optaget af at få undersøgt de her ting nærmere, bistår den gruppe, ligesom vi også er i gang med at øge vores samarbejde i forhold til det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, herunder også betydningen af de her kritiske råstoffer.

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Hr. Finn Sørensen for den anden korte bemærkning.

Kl. 17:45

punkt. Det kan jeg jo vanskeligt forestille mig, henset til at nærværende regeringen har udtrykt, at den gerne vil lave god regeringsførelse, og det ville det her ikke helt være i tråd med. Så kan statsministeren be- eller afkræfte, at der findes en sådan hemmelig aftale?

Kl. 17:45

Kl. 17:48

Finn Sørensen (EL):

Når jeg læste det lille stykke op, var det jo, fordi statsministeren i selve redegørelsen her for lidt siden sagde, at først – sådan opfattede jeg det – træffer Landstinget en eventuel beslutning om at ophæve nultolerancen, og først derefter er det et rigsansliggende. Det nikker statsministeren til, men det er vel ikke det, der står i selvstyreloven. For der står, at inden selvstyret påtænker at træffe sådanne beslutninger, der har væsentlig betydning for rigets forhold til udlandet – altså inden Landstinget træffer beslutning – så skal det forhandles med regeringen. Det var derfor, jeg spurgte, for jeg syntes, jeg hørte statsministeren sige det modsatte.

Så vil jeg gerne lige gentage spørgsmålet om, om statsministeren er enig i, at storskalaloven, for så vidt angår relationen til de internationale konventioner, og kun det, også vil være omfattet af den her bestemmelse om, at det skal forhandles med regeringen inden vedtagelsen i Landstinget.

Kl. 17:46

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:46

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg tror ikke, der er nogen tvivl om, hvad der egentlig gælder her, og hr. Finn Sørensen læser jo også selv op fra selvstyreloven. Det er så rart, at vi har en lov, som tilrettelægger det her. Det, der er vigtigt for mig at slå fast, er for det første, at der gælder et nultoleranceprincip. Nogle gange kan man diskutere det, som om der ikke gør. Der gælder et nultoleranceprincip, som tingene er nu. For det andet ved vi også, at Grønland har overtaget råstofområdet, og at det er Grønland, der kan træffe beslutning om en eventuel ophævelse af nultoleranceprincippet.

Så er det jo rigtigt, at fordi det her også vedrører riget, vil det være et rigsansliggende, når bare vi slår fast, at det er Grønland, der kan ophæve nultoleranceprincippet. Det er grundlaget for det, vi skal. Som jeg også har sagt flere gange: Hvis man ophæver det, også i fassen op til, at man gør det, vil det med det samme blive et rigsansliggende, som vi skal tage højde for.

Kl. 17:47

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Den næste, der har bedt om adgang til en kort bemærkning, er hr. Jakob Ellemann-Jensen fra Venstre, værsgo.

Kl. 17:47

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, og tak til statsministeren for at tage denne debat. Vi drøfter jo mange ting her, og som hr. Finn Sørensen var inde på, er der hele den her ansvarsfordeling af de ting, der både falder ind under selvstyret og falder ind under rigets interesser i form af udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Vi havde et samråd i Udenrigsudvalget med udenrigsministeren, der handlede lidt om denne ansvarsfordeling, og udenrigsministeren fortalte om, at han sammen med formanden for Naalakkersuisut vil drøfte den her ansvarsfordeling og lave en aftale om, hvordan man finder ud af det.

Det fremgår imidlertid af grønlandske medier, at en sådan aftale allerede findes, at man har forhandlet den på plads, og at den først af hensyn til det grønlandske valg vil blive afsløret på et senere tids-

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:48

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Der findes ingen hemmelige aftale. Der er ingen aftale, før alle er enige om, at der er en aftale. Vi arbejder meget på det, for det er vigtigt, men der findes ingen aftale.

Kl. 17:48

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Jeg har ikke noteret hr. Jakob Ellemann-Jensen for en anden kort bemærkning, men det har jeg nu, værsgo for en anden kort bemærkning.

Kl. 17:49

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg har ulykkeligvis for fede fingre til at betjene knappen hernede. Tak til statsministeren for et svar, som naturligvis beroliger mig en hel del. Hvornår er det statsministerens forventning at en sådan aftale vil falde på plads? Det er klart, at der vil være elementer, f.eks. tvistløsningsfora osv., som man ikke kan få på plads i den aftale. Men hvornår forventer man, at en aftale vil være plads?

Kl. 17:49

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:49

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Der skal jo være valg i Grønland, og det har gjort, at nogle af de ting, vi arbejder med, nu har et lidt andet tempo. Det gælder også aftalen. Nu er der flere, der har klandret os for, at vi ikke har fremsat lovforslaget, altså opfølgningen på storskalaloven. Men det handler jo om, at der skal afholdes valg i Grønland, og vi har besluttet ikke at fremsætte lovforslaget, før valget er overstået og der er en regering i Grønland.

Kl. 17:49

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Den sidste, der har bedt om en kort bemærkning, er hr. Esben Lunde Larsen fra Venstre, værsgo.

Kl. 17:50

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Tak til statsministeren for at møde frem til debatten. Jeg vil gerne sige til statsministeren, at vi bestemt ikke har ændret tone i den her debat, på ingen måde. Selv om statsministeren på lidt demagogisk vis står og siger det med et smil, vil jeg bare understrege over for statsministeren, at hvis der er nogen, der virker til at have ændret tone, er det erhvervs- og vækstministeren tidligere i dag, og det hilser vi i Venstre meget velkommen, for det er naturligvis væsentligt.

Det, jeg gerne vil spørge statsministeren om, er den bekymring, som statsministeren giver udtryk for om risikoen ved OPP-midler, altså statslige midler. Gælder den bekymring også hos statsministeren, når det gælder de statslige forskningsmidler? Der er jo også en risiko, det er der ved al forskning. Der foregår i øjeblikket adskillige forskningssamarbejder for statslige midler. Eller gælder statsministerens bekymring kun inden for et bestemt område?

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Statsministeren.

Kl. 17:51

har jo sådan set ret i det. Det kan jo være, at den debat, vi har haft i dag, kan blive et nyt skridt i vores diskussion om ikke bare Grønland, men også om rigsfællesskabet, og jeg ser i hvert fald frem til at opfylde det, som også er en del af vores forslag til vedtagelse, nemlig at det er noget, vi diskuterer årligt – og det bliver næppe bare ved det – så vi tager det her seriøst, for det vedkommer også os, at vi har et stærkt rigsfællesskab.

Kl. 17:54

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg synes, at vi har en meget fin ordning med at have et godt samarbejde mellem Grønlands Universitet og Københavns Universitet. Det udbygger vi nu i den kommende tid. Det er en del af det fundament, som jeg har nævnt tidligere. Det er vi meget glade for, også fordi det netop handler om råstoffer. Det er rigtig godt, at vi har den her udveksling af forskning. Der er også forskningsmidler, som tilfalder Grønland, og jeg synes også, det er korrekt, at det er sådan i et stærkt rigsfællesskab.

Kl. 17:51

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Esben Lunde Larsen for den anden korte bemærkning.

Kl. 17:51

Esben Lunde Larsen (V):

Det vil altså sige, at det ifølge statsministeren ikke er noget problem at risikere statslige midler på ét felt, men man må ikke risikere det på et andet felt. Det er jo sådan, jeg skal forstå statsministeren. Så vil statsministeren så gerne vurdere, hvor det er mest eller mindst risikabelt. Nu skal statsministeren ikke vide alt i detaljen, og det kan man bestemt heller ikke beskyldte statsministeren for at gøre, og derfor må jeg også hellere spørge uddannelsesministeren, om han mener det samme som statsministeren om de statslige midler, for det er meget rart at få overblik over.

Men jeg vil alligevel gerne have at vide fra statsministeren, ud fra hvilken position statsministeren synes hun er stand til at vurdere, hvad der er mere eller mindre risikabelt at skulle satse på, for her taler vi jo om rigtig mange penge, når det gælder statslige forskningsprojekter via de statslige danske forskningsråd.

Kl. 17:52

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Statsministeren.

Kl. 17:52

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Inden ordføreren bliver for frisk i sin konklusion på, hvad jeg siger, vil jeg bare understrege, at jeg ikke har nogen grund til at tro, at de forskningsmidler, som vi investerer i Grønland, ikke også er en god investering. I det hele taget bruger vi jo penge på forskellig vis i Grønland, og jeg er helt overbevist om, at det er en god investering. Så det her handler ikke om, at vi ikke skal bruge offentlige penge. Det handler om, hvorvidt man skal have et egentligt selskab, som for skatteborgernes kroner investerer i noget, som man ikke sikker på har et afkast.

Jeg har min holdning til det, og jeg har også drøftet det her med landsstyret og fået deres holdning til det. Det, man ønsker, er, at tingene skal foregå kommercielt, og det har jeg rigtig stor respekt for, for så er vi tilbage ved det, som den her diskussion dybest set handler om, nemlig om et land, Grønland, som gerne vil være selvhjulpent, som gerne vil tjene sine egne penge, og som gerne langsomt vil løsrive sig fra et bloktilskud. Det bør vi da have den allerstørste respekt for, og det har jeg i hvert fald. Det er også derfor, at vi har sagt, at vi vil behandle storskala-loven i en sådan ånd, at vi bliver en partner, der hjælper grønlænderne med hensyn til det hæderlige ønske, de har, frem for at det bliver nogle, der spiller imod.

Nu er vi ved at nå til afslutningen af debatten, og jeg fornemmer egentlig også en god og fordragelig stemning. Hr. Søren Espersen

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til statsministeren. Der er ikke flere, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Den næste i talerækken er ordføreren for forespørgslerne, fru Ellen Trane Nørby fra Venstre, værsgo.

Kl. 17:54

(Ordfører for forespørgslerne)

Ellen Trane Nørby (V):

Tak til statsministeren for svarene og for debatten her i dag. Statsministeren gør lidt ud af at sige, at de øvrige partier i Folketinget har nærmet sig statsministeren. Jeg tror, at jeg på vegne af forespørgslerne kan sige, at vi nok oplever det lidt modsat, nemlig at statsministeren har nærmet sig de øvrige partier i Folketinget.

Det er sådan set kun positivt, at der nu er skabt basis for en mere åben og fordomsfri dialog om rigsfællesskabets udfordringer og muligheder. Jeg tror sådan set det ville have været gavnligt, hvis den debat kunne være startet for over et halvt år siden, da de første tiltag blev taget for egentlig at prøve at få en bredere debat om de muligheder og udfordringer, der knytter sig til den økonomiske udvikling i Grønland, men bedre sent end aldrig.

Derfor er jeg også glad for det gode samarbejde, der har været, om et bredt, fælles forslag til vedtagelse blandt alle Folketingets partier, hvor vi får understreget behovet for at have en årlig forespørgselsdebat om udviklingen, mulighederne og udfordringerne inden for rigsfællesskabets rammer.

Der har været sådan en tendens til, at de forhold, der knytter sig til rigsfællesskabet, er blevet behandlet lidt hen på aften timerne i både vores åbningsdebatter og afslutningsdebatter. Det fortjener rigsfællesskabet ikke, altså at være reduceret til kun at være en del af en debat, selv om det også hører til dér, hvor det i høj grad handler om mange andre spørgsmål.

Noget af det, som også er væsentligt i det fælles forslag til vedtagelse, som vi har fremsat i dag, er ikke kun at kigge på de muligheder, der ligger for et bedre samarbejde, et styrket samarbejde mellem regeringen og landsstyret, men også at kigge på de muligheder, der ligger for at afsøge flere investeringer i det grønlandske samfund. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi er meget optaget af, særligt fra tre af forespørgslerpartierne side, at få afdækket mulighederne for et offentlig-privat partnerskab og også at få afdækket de muligheder, der ligger i, at staten positivt går foran, når det handler om at være med til at fremme investeringer og dermed sikre økonomisk udvikling i Grønland.

Det håber jeg sådan set også på at statsministeren i lighed med det som erhvervs- og vækstministeren har sagt på det åbne samråd i Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget tidligere i dag, vil kigge positivt på. Det her handler jo ikke om, at man skal være imod for at være imod; det handler jo sådan set om at skabe en mangfoldighed af muligheder, så man har noget at kunne vælge imellem, når det handler om økonomiske udviklingsmuligheder i det grønlandske samfund.

Jeg håber sådan set også, at debatten i dag kan gøre, at den meget tilspidsede debat og diskussion – som jeg tror nogle oplevede den som – i forbindelse med hasteforespørgslen om statsministerens brev til Folketinget om, at regeringen ikke længere ville svare på alle Folketingets spørgsmål, kommer ind i en ny fase, hvor vi selvfølgelig får normaliseret den, så vi kan diskutere alting åbent og fordomsfrit,

også når det gælder nogle af de områder, som der er interesse for, og som knytter sig til den økonomiske udvikling i Grønland.

Men alt i alt er jeg glad for, at vi i dag har fået fremsat et fælles forslag til vedtagelse på baggrund af forespørgslen, og jeg glæder mig til, at det her forhåbentlig ikke bliver en engangsfornøjelse, men at den dialog, der nu er etableret, den bevægelse, der er, kan lede frem til, at vi får lavet et konstruktivt samarbejde om de økonomiske muligheder, der ligger i det grønlandske samfund, og også om de generelt bredere rammer for rigsfællesskabet, altså hvilken rolle Danmark spiller, Grønland spiller, Færøerne spiller, og hvilket fællesskab vi skal definere sammen for at kunne stå godt rustet i en globaliseret verden.

Kl. 17:58

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse vil finde sted nu på tirsdag, den 26. februar 2013.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om Den Europæiske Unions udvidelse med Kroatien.

Af europaministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 05.02.2013).

Kl. 17:58

Forhandling

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er hr. Jakob Ellemann-Jensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 17:58

(Ordfører)

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. I efteråret blev Den Europæiske Union omsider hædret med Nobels fredspris, for EU er jo netop fredens projekt, selv om freden ikke ligefrem har været en selvfølge alle dage i EU's historie. Vi har været ramt af en kold krig, som delte kontinentet i to, og en særdeles virkelig krig, som rev Balkan i stumper. Der var tale om en modbydelig borgerkrig, som puttede begreber som etnisk udrensning ind som en frygtelig del af det europæiske ordforråd. Netop derfor så vi de østeuropæiske landes iver for at komme med indenfor i fredens projekt, da de slap ud af kommunismens jerngreb, og netop derfor har EU fungeret som en magnet for landene på Balkan. Her er man meget bevidst om, hvad krig gør ved mennesker, og at fred er noget, man skal værne om.

At Kroatien i dag er klar til at træde ind i EU, er et vidnesbyrd om EU's allerstørste succes: at sikre fred i Europa og at få sorg til at læges igennem forpligtende samarbejder. Det er værd at minde om i en tid, hvor stadig flere stiller spørgsmål ved EU, som er plaget af en økonomisk krise. Vi skal huske på, at EU er mere end et handels-samarbejde, det er et politisk fællesskab, som gør, at vi har mulighed for at løse vores konflikter ved forhandlingsbordet i stedet for på slagmarken.

Siden Balkankrigene har EU-medlemskabet fungeret som en ledestjerne, som har motiveret og drevet reformindsatsen i Kroatien.

Det har bidraget til at sikre stabiliteten såvel i Kroatien som på det øvrige vestlige Balkan. Kroatien er et strålende eksempel på, hvordan håbet om medlemskab kan få lande til at begrave stridsøksten og gennemføre de nødvendige reformer. Det er ikke kommet af sig selv, og Kroatien har kæmpet for at leve op til EU's krav. Det betyder ikke, at Kroatiens medlemskab er en slutsten, for når først de er kommet ind, påhviler der alle EU-lande en fælles forpligtelse til at sikre, at principperne stadig tages alvorligt. Der er desværre eksempler på, at nye medlemslande har haft lidt mere end vanskeligt ved at leve op til det, og derfor er det nødvendigt, at vi alle sammen tager den forpligtelse alvorligt.

Københavnskriterierne har guidet Kroatiens udvikling mod stabile institutioner, respekt for europæiske værdier og en fungerende markedsøkonomi. Det har ikke alene været til gavn for Kroatien, men det har også været til gavn for os og for resten af Europa, ikke blot fordi vi regner med, at vi gennem udvidelsen får nemmere ved at overvinde de udfordringer, som danske virksomheder har, når de begår sig i Kroatien, men også fordi vi tager et vigtigt skridt mod en permanent stabilisering af det vestlige Balkan. Udvidelsen med Kroatien viser nemlig andre lande som Serbien og Makedonien, med tiden forhåbentlig også Bosnien og Kosovo, at EU holder ord, og at de derfor også kan gøre sig forhåbninger om et medlemskab, hvis de viderefører de vanskelige og krævende reformer, som er nødvendige.

For lidt mere end 13 år siden stod jeg i lufthavnen i Zagreb og skulle med et fly mod København. Jeg stod der sammen med mine soldaterkammerater, og vi var på vej hjem efter et halvt år på Balkan, hvor vores tilstedeværelse i den grad var nødvendig. Vi fik med meget stor tydelighed demonstreret, hvor brutal virkeligheden kan være, når man ikke magter at samarbejde på tværs af grænser og andre delelinjer. Hvis nogen havde fortalt os dengang, at Kroatien 13 år senere ville blive EU's 28. medlemsland, så var jeg nok begyndt at grine, og i dag giver Folketinget så Danmarks besyv til, at Kroatien kan blive en del af det gode og fredelige fællesskab.

Danmark har altid støttet fredsbestræbelserne på Balkan. Danske soldater har betalt den højeste pris for at sikre freden, som nu foreløbig kulminerer med Kroatiens indtræden i Den Europæiske Union. I Venstre glæder vi os derfor til at byde Kroatien hjertelig velkommen i EU den 1. juli. Tak for ordet.

Kl. 18:02

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Jeg skal bede ordføreren blive stående, for jeg har noteret, at hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten har bedt om ordet, men han er ikke til stede i salen. Nå, det var vist det, man kalder en teknisk fejl, så der er altså ingen, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Tak til ordføreren.

Den næste ordfører i talerrækken er hr. Jens Joel fra Socialdemokraterne. Værsgo.

Kl. 18:03

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det. I år er det 20 år siden, at de såkaldte Københavnerkriterierne blev vedtaget. Det er de principper, der fastlægger, at EU og alle EU's medlemslande spiller efter de samme regler om demokrati, menneskerettigheder, beskyttelse af minoriteter og en velfungerende markedsøkonomi. De principper er sammen med EU's konkrete regler det fundament, som vores fællesskab i Europa bygger på. Og lever man ikke op til de kriterier, kan man ikke deltage, uanset hvad man ellers måtte have at byde på. Men lever man op til dem, er EU faktisk ikke nogen lukket klub for rige eller vesteuropæiske lande. Med optagelsen af Kroatien som EU's 28. medlem ser vi endnu et eksempel på, hvordan principperne både står ved magt og er magtfulde i forhold til at sikre den reformvej, som mange af de nyere stater er slået ind på.

EU blev skabt i kølvandet på anden verdenskrig, hvor et af hovedformålene var at skabe fred Europa og slikke sårene efter en voldsom og brutal anden verdenskrig. Sårene i EU's medlemslande er efterhånden helet, men siden er der brudt nye op andre steder i Europa, og borgerkrigen i det tidligere Jugoslavien har skabt andre lande med behov for en håndsækning og hjælp til at hele sårene. Den krig viste med al tydelighed, at vi alle i Europa er afhængige af, at der sikres fred og stabilitet på Balkan.

Med optagelsen af Kroatien kommer vi derfor ikke bare et stort skridt nærmere et sammenhængende Europa, men også et stort skridt nærmere et mere sikkert og stabilt Europa. Vi viser, at Kroatiens vej – at arbejde for reformer og retssikkerhed – er måden og vejen til en bedre fremtid også for andre stater, og vi anerkender, at Kroatien har taget livtag med fortiden og taget hul på fremtiden. Så mens EU's principper har stået fast, har rigtig meget ændret sig på Balkan. Både før og efter sin ansøgning om optagelse for 10 år siden har Kroatien været på vej til at tilslutte sig Det Europæiske Fællesskab. Det har været hårdt arbejde at bringe Kroatien så langt som til et sted, hvor man lever op til Københavnerkriterierne, men det lykkedes, og derfor bør vi selvfølgelig imødekomme deres ønske.

Optagelsen vil også sende et klart signal til de andre lande på Balkan om, at det er muligt at blive medlem af EU, og Kroatien er et godt eksempel på, at overgangen til demokrati og markedsøkonomi ikke er umulig, selv om udgangspunktet er vanskeligt. Det er ikke dermed sagt, at der ikke fortsat skal reformeres og gøres en indsats i Kroatien, men de grundlæggende spilleregler er på plads. Og efter to årtier uden krig i Kroatien, kan vi fokusere på nogle af de andre gode ting, vi får ud af et tættere samarbejde.

Det indre marked, som allerede nu skaber ½ millioner arbejdspladser i Danmark, kan vi med Kroatiens optagelse se frem til bliver lidt større, og det skaber forhåbentlig endnu flere arbejdspladser, også i Danmark. Der findes allerede danske virksomheder, der investerer i Kroatien. Det skal og vil i fremtiden blive endnu lettere, og dermed får Danmark adgang til et nyt marked og forbedrede eksportmuligheder.

Med optagelsen af Kroatien udnytter vi det europæiske samarbejde bedst muligt. Vi får både et større indre marked og et bedre politisk samarbejde, og vi får mere sikkerhed og stabilitet i Europa. Og på den baggrund støtter Socialdemokraterne op om forslaget og håber meget at kunne byde velkommen til Kroatien den 1. juli i år.

Kl. 18:06

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak for det. Vi går videre i talerrækken. Den næste ordfører er fru Pia Adelsteen fra Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 18:06

(Ordfører)

Pia Adelsteen (DF):

Uden sådan at komme med en lang tale om, hvor god EU er, vil jeg sige, at lige præcis den proces, der er foregået omkring Kroatien, vil jeg set i forhold til den tidligere proces faktisk gerne rose. For det er helt klart min opfattelse, at man har lært af de erfaringer, man gjorde i forbindelse med den sidste udvidelse, nemlig at man ikke nødvendigvis kan regne med, at landene fortsætter i reformsporet, når de er kommet ind i EU, men at de altså skal opfylde en hel del krav, inden de bliver en del af EU. Det er derfor min opfattelse, at Kroatien har været igennem en noget hårdere procedure end bl.a. Rumænien og Bulgarien og også dermed har lavet flere reformer og er meget mere klar til at være en del af det fællesskab, som EU jo også er.

Jeg vil godt sige, at i Dansk Folkeparti har vi en principiel holdning til de her overgangsforanstaltninger. Vi mente ved den sidste udvidelse, at man skulle have lavet overgangsforanstaltninger i forhold til arbejdskraftens fri bevægelighed, således at man i hvert fald kan forsøge at undgå social dumping. Af samme årsag synes vi også,

at det skal laves over for Kroatien, for der skal heller ikke gøres forskel. Det er i hvert fald noget, vi vil stille forslag om, og så må vi jo så se, hvordan det går. Men det skal ikke hindre Kroatien i at blive medlem af EU. Det må være op til hvert enkelt land, om man ønsker at være en del af EU's fællesskab. Hvert land skal afgøre med sig selv, om det er godt eller skidt.

Jeg vil så også godt sige, at med hensyn til netop overgangsforanstaltningerne i forhold til arbejdskraftens fri bevægelighed er det, der bekymrer os, netop det med, at der kommer en masse mennesker til Danmark og arbejder for en meget lille løn. Det er noget, vi forsøger at bekæmpe. Vi forsøger at bekæmpe social dumping, og det er noget, vi skal gøre hele tiden. Derfor kan det måske også godt undre mig lidt, at der ikke har været nogen bemærkninger fra arbejdsmarkedets parter, herunder LO; at de ikke ligesom siger, at der altså er noget, man skal være opmærksom på, netop når nye lande kommer ind i EU.

Men vi er positive over for, at Kroatien bliver en del af EU. Så vi støtter forslaget.

Kl. 18:08

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, så vi går videre i talerrækken. Den næste ordfører er fru Camilla Hersom, Radikale Venstre, værsgo.

Kl. 18:09

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak for det. Det er en meget stor glæde som en af mine første gerninger som Det Radikale Venstres nye EU-ordfører at skulle holde denne tale i forbindelse med forslag til lov om Den Europæiske Unions udvidelse med Kroatien. Udvidelsen af EU med stadig flere lande er en påmindelse om, hvor stort et mirakel det europæiske samarbejde i virkeligheden er. Baggrunden for samarbejdet var verdenskrigenes katastrofe, men det stadig tættere samarbejde, der har fulgt efter, og som har leveret forsoning mellem tidligere fjender, økonomisk integration mellem tidligere konkurrenter og en ramme for demokratisk samarbejde mellem suveræne stater, er en helt unik ting i verden.

EU er dragende på sine naboer. Et medlemskab varsler fremgang og stabilitet, og det er siden Murens fald lykkedes at udvide EU betragteligt med store dele af Øst- og Centraleuropa, de baltiske lande og Slovenien. Nu er turen så kommet til endnu et land på Balkan. Det er en gevinst for EU økonomisk, kulturelt og sikkerhedsmæssigt, og jeg tror ikke, man skal undervurdere, hvad optagelsen betyder for Kroatien.

Jeg havde selv den fornøjelse at holde ferie i det smukke land i sommeren 2011, hvor forhandlingerne allerede var godt i gang. Det var synligt overalt: store plancher i lufthavnen, EU-flag side om side med det kroatisk flag, alle priser angivet i euro og tekster som indledning på restauranternes menukort, som beskrev Kroatiens europæiske historie og naturlige tilhørsforhold til EU. Det var overalt og må opfattes som et tydeligt eksempel på, hvor stor en kraft EU er, og hvor enorm en tiltrækning det europæiske samarbejde har på landene omkring os, samt hvilken energi, optimisme og entusiasme det tilføjer de lande, der er i gang med forhandlinger med henblik på optagelse.

Det er også godt at minde sig selv om i en tid, der er turbulent for Europa, og hvor også Danmark vil skulle træffe beslutninger om vores fremtidige rolle i det europæiske samarbejde. Vi må have blik for det langsigtede perspektiv i alt, hvad vi gør.

Jeg vil slutte med at ønske tillykke til Kroatien, som jeg tror og håber er en del af fællesskabet fra den 1. juli 2013, tillykke til EU, der får et nyt medlem af familien, tillykke til Danmark, fordi vi er med. Radikale Venstre kan tilslutte sig forslaget.

Kl. 18:11

Kl. 18:14

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Næste ordfører i talerækken er fru Lisbeth Bech Poulsen for SF. Værsgo.

Kl. 18:11

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

I dag behandler vi i Folketinget lovforslaget om EU's udvidelse med Kroatien. I SF hilser vi i Kroatien velkommen i EU.

Mange danskere har nok minder om 1990'ernes krige på Balkan. Vi troede, det var slut med krig i Europa, men pludselig skete det igen med millioner af flygtninge og internt fordrevne, etniske udrensninger og frygtelige koncentrationslejre. Resten af Europa stod handlingslammet og formåede ikke at beskytte civilbefolkningerne, der led frygteligt under disse krige.

Der er sket rigtig meget i Kroatien, siden krigen sluttede for snart 20 år siden. Landet har haft blikket stift rettet mod Europa og bevist, at de er klar til indtræde i EU. I den seneste rapport fra 2012 slog Kommissionen fast, at der er sket store fremskridt på de områder, der omhandler landets politiske system, fokus på demokrati, menneskerettigheder og retsforhold.

Ud over at disse forbedringer betyder, at landet kan komme med i EU, gør reformerne også en helt konkret forskel i mange kroaters hverdag, og det mener vi i SF i sig selv er værd at glæde sig over. Vi er glade for, at Kroatien nu er klar til at træde ind i EU, ikke bare fordi vi kan begynde at råde bod på et mørkt kapitel i nyere europæisk historie, men også fordi Kroatien med sin indtræden i EU viser, at de ønsker at indgå i et forpligtende og konstruktivt samarbejde med resten af Europa. Jeg håber, at Kroatiens eksempel vil være til inspiration for mange af de andre lande på Balkan, der stadig har en lang vej til EU's dørrin.

SF er positive – meget positive – og vil gerne sige dobro dosão [velkommen] til Kroatien.

Kl. 18:13

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i talerækken er hr. Nikolaj Villumsen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 18:13

(Ordfører)

Nikolaj Villumsen (EL):

Uha, det er svært at komme op og matche det, når der lige er blevet talt på kroatisk fra talerstolen, så det vil jeg slet ikke kaste mig ud i.

Til gengæld vil jeg sige, at jeg synes, det er meget tydeligt, at udviklingen i EU lige nu går i en helt forkert retning. Beslutningerne flyttes væk fra befolkningerne og til teknokrater i Bruxelles. Ligeledes sætter EU's liberalistiske økonomiske styring velfærd og lønninger under pres, mens banker og finanssektoren forgyldes med billige lån og bankpakker. I Enhedslisten er vi imod den udvikling, som skaber splid mellem befolkningerne. Vi støtter varmt internationalt samarbejde, men ikke, når det ødelægger vores velfærd og folkestyre – for os i Danmark og for befolkningerne i hele Europa. Derfor er vi modstandere af EU. Det er også derfor, at vi vil anbefale den kroatisk befolkning ikke at tilslutte sig EU, men hvis den kroatisk befolkning på demokratisk vis vedtager, at de vil med i EU, stiller vi os selvfølgelig ikke i vejen for det, ud over at vi kan risikere at støde sammen i døren, når vi er på vej ud og de er på vej ind.

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, så vi går videre til næste ordfører i talerækken, og det er fru Merete Riisager fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 18:15

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Tak. Når Kroatien søger om optagelse i EU, er det en glædelig begivenhed, da det viser den positive udvikling, der er sket i regionen. EU-medlemskabet har været en pris, landet har kunnet stræbe efter, hvis det opførte sig fornuftigt. Derfor har EU-medlemskabet haft en stabiliserende effekt på det politiske liv i Kroatien. Det kan man håbe vil være en ledestjerne for andre lande i regionen.

I forhold til det indre marked er det en gevinst, at Kroatien kommer med i EU – både for Kroatien og resten af EU-landene. I Liberal Alliance er vi store tilhængere af at nedbryde handelsbarrierer, og det giver mening at starte med at lægge barriererne ned inden for EU, alt imens vi også åbner markederne til eksempelvis USA og Japan. Men det er ikke det samme EU, Kroatien søger optagelse i nu, som det EU, landet satte sit mål efter for mange år tilbage. Det er derfor af stor vigtighed, at Kroatien og andre lande, der søger om optagelse i EU, gør det med åbne øjne. Hvor EU set med kroatisk øjne førhen var lig med vækst, velstand og fordragelighed, er der nu mange ting, der skaber splittelse i EU. Tættere og tættere finanspolitisk integration skaber spændinger mellem landene. Det demokratiske underskud dræner borgernes tiltro til et system, der er komplekst, uigennemskueligt og alligevel styrende i både stort og småt.

Når Kroatien indtræder i EU, vil landet angiveligt få en dato for, hvornår det forventes at indtræde i euroen, og denne dato er værd at lægge mærke til, for som euroland forandres det frivillige samarbejde markant. Det er ikke det samme at arbejde sammen som at hæfte for hinanden, hvad eurozonens medlemmer har måttet lære af bitter erfaring. I denne uge har Frankrigs Hollande været i Grækenland og forsikre om, at Grækenland hører til i eurozonen og således kan regne med en vis forståelse og hjælp. Det er som at se en fordrunken skipper, der trøster besætningen på den synkende skude. Den økonomiske overbygning trækker EU i den gale retning og underkender de nationale demokratiers ret til og ansvar for deres egne økonomier, virksomheder og befolkninger. Det er dette scenarie af stigende irritation og afhængighed mellem landene og stadig større desperation over arbejdsløshed og gæld, som Kroatien skal holde øjnene på, når de træder ind. Og vil man helt ind i kernen af EU, skal der betales både i suverænitets og i klingende mønt.

Hvorledes nye medlemslande vil agere i forhold til de gamle landes trakasserier, er endnu for tidligt at sige, men vi kan sige med sikkerhed, at der bliver brug for både snusfornuft, fokus på værdiskabelse og ansvarlighed over for borgernes ønsker og demokratiske rettigheder.

Kl. 18:17

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ingen, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Den næste ordfører i talerækken er fru Benedikte Kiær fra Det Konservative Folkeparti, værsgo.

Kl. 18:18

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Vores ordfører på det her forslag kunne desværre ikke være her til aften, så jeg vil læse hendes ordførertale op:

Formålet med lovforslaget er at ratificere Kroatiens tiltrædelse af Den Europæiske Union. Den mellemstatslige aftale mellem EU's nu-

værende 27 medlemslande og Kroatien indebærer ikke afgivelse af dansk suverænitæt og medfører, at Kroatien bliver medlem af EU den 1. juli 2013. Det støtter Det Konservative Folkeparti varmt. Kroatiens optagelse sker efter de samme principper som hidtil, dvs. øjeblikkelig og fuld tilpasning af EU's institutioner.

Der gives i traktaten mulighed for at dispensere fra EU's bestemmelser om arbejdskraftens frie bevægelighed. Der lægges i forslaget op til ikke at benytte sig af denne bestemmelse, idet Danmark ikke har overgangsbestemmelser for andre EU-lande. Arbejdsmarkedets parter har været hørt og har ikke haft bemærkninger, og med kun 4,4 mio. indbyggere har Kroatien kun et begrænset udvandringspotential. Det Konservative Folkeparti støtter, at der gives Kroatien de samme rettigheder med hensyn til den fri bevægelighed af arbejdskraft som andre EU-lande.

Ophævelsen af personkontrollen ved indre Schengengrænser sker ikke fra tiltrædelsen, men ved en separat og enstemmig afgørelse i Rådet. Det er ganske som hidtidig praksis.

Det er afgørende, at de samlede regler efterleves, og derfor er vi også tilfredse med, at regeringen fremhæver fokus på de tilsagn, Kroatien har givet vedrørende retsvæsen og grundlæggende rettigheder, der hidtil har været en stor udfordring for de kroatiske myndigheder. Det er klogt at holde ekstra øje med det her område frem mod optagelsen.

Vi støtter varmt forslaget, der også vidner om, at vi sammen efterlever det løfte, der blev givet til det vestlige Balkan, om, at de nationer, der ønsker det og lever op til kravene, kan blive en del af det europæiske samarbejde i EU.

Kl. 18:19

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Så går vi til europaministeren, værsgo.

Kl. 18:20

Europaministeren (Nicolai Wammen):

Jeg vil gerne starte med at takke Folketingets partier for den debat, vi har haft her i dag, og for den brede støtte, der er til lovforslaget om Den Europæiske Unions udvidelse med Kroatien. Alle Folketingets partier har været positive i dag, og det sender et stærkt og et godt signal. Jeg og den øvrige regering ser frem til at byde Kroatien velkommen som det 28. medlem af Den Europæiske Union den 1. juli.

Den kroatiske regering og det kroatiske samfund har gjort en stor indsats for at leve op til EU's krav, og det er fuldt fortjent, at de er nået så langt. Kroatien har gennemført omfattende reformer og tilpasset sin lovgivning til EU's. Jeg var i sidste uge i Zagreb, hvor jeg bl.a. havde lejlighed til at mødes med Kroatiens præsident, statsminister og udenrigsminister, og jeg fik et klart indtryk af den helt grundlæggende forandring af det kroatiske samfund, som EU-medlemskabet har medført, og det oprigtige ønske om at fortsætte ad reformvejen. Det er også vigtigt, for selv om Kroatien bliver medlem af EU den 1. juli, er der stadig mange ting, der skal gøres.

Det er også vigtigt at sige, at med EU-medlemskabet vil Kroatien være med i de to organisationer, som har størst betydning for fred, stabilitet og økonomisk fremgang i Europa, nemlig EU og NATO. Kommissionen fastslog i sin seneste overvågningsrapport i efteråret, at Kroatien er i mål eller er ved at være i mål med de tilpasninger og reformer, som EU-medlemskabet kræver. Jeg har set, hvor målrettet den kroatiske regering siden da har arbejdet for at opfylde de sidste udestående krav, og jeg har på den baggrund en klar forventning om, at Kommissionen i sin rapport i slutningen af marts vil kunne konkludere, at Kroatien er klar til at indtræde i EU, og at vi på den baggrund kan byde Kroatien velkommen den 1. juli.

Kroatiens EU-medlemskab er ikke alene en vigtig begivenhed i sig selv. Som flere ordførere har været inde på i dag, er det også et vigtigt skridt i bestræbelserne på at skabe fred og forsoning på det

vestlige Balkan. Vi skal ikke undervurdere den effekt, som Kroatiens EU-medlemskab vil have på de andre lande i regionen. Medlemskabet sender et klart signal til de øvrige lande på Vestbalkan om, at det betaler sig at gennemføre de vanskelige økonomiske og demokratiske reformer, som landene står over for, og at EU til gengæld står ved sine løfter, når reformerne er gennemført.

Kroatiens EU-medlemskab giver også mulighed for at styrke de bilaterale bånd til Kroatien, og jeg forventer, at vi kan få lige så tætte bånd til Kroatien, som vi har til andre EU-lande i regionen. Kroatiens integration i EU's indre marked giver nye muligheder for dansk erhvervsliv og for at løse de problemer, som vores virksomheder måtte støde på, når de opererer på det kroatiske marked.

Regeringen har valgt ikke at udnytte traktatens muligheder for at indføre overgangsforanstaltninger for kroatisk arbejdskrafts adgang til det danske arbejdsmarked, og det er et valg, som vi har truffet også efter at have hørt arbejdsmarkedets parter. Det vil være muligt at indføre overgangsforanstaltninger på et senere tidspunkt, såfremt der måtte være behov herfor, men det er også vigtigt at nævne, at Danmark i øvrigt ikke har overgangsforanstaltninger over for andre EU-lande i dag.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at tiltrædelsen ikke medfører ophævelse af personkontrollen ved de indre Schengengrænser. Danmark vil derfor opretholde personkontrollen for Kroatien efter tiltrædelsen.

Lad mig slutte med at understrege, at det grundlæggende er i dansk interesse, at Kroatien optages som EU-medlem den 1. juli. Det er i Danmarks sikkerhedspolitiske interesse, fordi medlemskabet bidrager til stabilitet og økonomisk fremgang på Vestbalkan, og det er i dansk europapolitisk og økonomisk interesse, fordi medlemskabet udvider EU's indre marked, og fordi vi får mulighed for at styrke det tætte samarbejde med en af de vigtigste stater på Balkan.

Danmark har traditionelt stillet op, når det gjaldt om at løse konflikterne på Vestbalkan. Det er der stor respekt for og anerkendelse af i området, og Danmark har også en klar interesse i at stille op, når det gælder om at integrere Kroatien og det øvrige Vestbalkan i den europæiske familie. Derfor er det en vigtig beslutning, vi tager, og derfor vil jeg gerne kvittere over for Folketingets partier for, at man enstemmigt kan sige ja til Kroatiens medlemskab af EU.

Kl. 18:25

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til europaministeren.

Der er ikke nogen, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, og da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen således sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Nye muligheder i landdistrikterne for erhverv og helårsboliger, ændring af regler om planlægning i kystområder og til butiksførmål, ophæ-

velse af tilvejebringelses- og tilslutningspligt til fællesantenneanlæg og opsætning af panelantenner og teknikkabe i landzone).

Af miljøministeren (Ida Auken).
(Fremsættelse 07.02.2013).

Kl. 18:25

Forhandling

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er Venstres ordfører, hr. Erling Bonnesen. Værsgo.

Kl. 18:26

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Miljøministeren foreslår med dette lovforslag en ændring af mulighederne for erhvervsudviklingen i landdistrikterne og nye regler for planlægning i kystområder. Det betyder helt enkelt, at regeringen vil tilbagerulle de muligheder, vi i 2010 gav de enkelte kommuner for at udvikle erhvervslivet, også i zonen mellem 300 m og op til 3 km fra kysten, altså i den såkaldte kystnærhedszone. Ligeledes bliver det nu kun i byer med over 40.000 indbyggere, at store udvalgsvarerhuse må etableres. Det er beklageligt, at miljøministeren vil begrænse kommunernes muligheder for at få mere indflydelse på udviklingen i deres egne kystnærhedszoner. Lovændringen vil samtidig stærkt begrænse mulighederne for at kunne påvirke udviklingen i den pågældende kommunes handelsliv.

Hvorfor skal vi her fra brostenene i København være bedrevidende med hensyn til, hvad der tjener udviklingen i den enkelte kommune bedst? Det er dog glædeligt, at miljøministeren med lovændringen vil tillade, at nedlagte ejendomme kan benyttes i landdistrikter med vigende indbyggertal og vanskelige vilkår. I Venstre er vi selvfølgelig enige i og bakker op om de ændringer i planlægningsloven, som giver god mening og muligheder for erhvervsudviklingen i de udsatte landområder. Men vi synes, det er hovedløst, at miljøministeren i samme åndedrag vil gøre det sværere for nogle byer at skabe erhvervsudvikling.

Det er kommunerne, som skal have lov til at afgøre, om der skal være erhvervsudvikling, og hvordan den skal være, og hvordan den skal indrettes. Vi sidder her på brostenene i København og laver meget stringente regler på områder, som kommunalbestyrelserne og byråderne reelt set bedst selv ved hvordan skal ordnes. Det er dem, som til syvende og sidst har bedst overblik over, hvilke tiltag og udviklinger der skaber bedst fremdrift i deres egne kommuner. Man kunne spørge: Tror ministeren, at de enkelte kommuner har en ond vilje i forhold til at ødelægge deres egen natur og dermed skade deres turisme og deres rekreative muligheder?

Vi synes ikke, det giver nogen mening i forhold til at give landområderne mulighed for en positiv udvikling, hvis man i en kommune gør noget det ene sted, og man på samme tid begrænser det væsentligt andre steder i kommunen. Det gælder også med hensyn til, at argumentet for at tilbagerulle muligheden for udvalgsvarerhuse er, at man vil skåne gågaderne med små selvstændige butikker. Det er jo en udmærket tanke at lave nogle beskyttelser. Men faktum er jo, at borgerne, kan vi sige, stemmer med fødderne; de kører derhen, hvor de synes at de vil købe ind, og mange tager så alligevel til storcentre, hvor det er, de ønsker at handle ind. Hvis man nu vil forbyde byer på under 40.000 indbyggere at bygge centre, tager man borgerne endnu længere væk fra hjemegnen; de handler andre steder. Kort sagt: I Venstre har vi tillid til byrådenes dømmekraft; vi tror, at de er de nærmeste til at vide, hvorledes de fastholder indbyggere og skaber erhvervsudvikling til gavn for de arbejdspladser, som vi jo alle sammen ønsker os. Jeg håber, at regeringen ønsker det samme, og at vi kan få en ændring af det her undervejs i udvalgsbehandlingen.

Afslutningsvis vil jeg da godt lige hæfte mig ved, at jeg også lidt synes, det er nogle kryptiske formuleringer, der står i lovforslaget, hvor det jo er, man signalerer, at man gerne vil give alle kommuner bedre muligheder for at skabe vækst, arbejdspladser og udvikling i landdistrikterne, men hvor der så står, at det kun er i områder, hvor de har det vanskeligt, og hvor der er tilbagegang. Det synes jeg også virker pudsigt. For hvad nu, hvis der er en, der får startet noget op og der så kommer en positiv udvikling? Men så kan man ikke få lov til at videreudvikle sig, eller den næste iværksætter kan ikke få lov til at starte op. Det synes jeg er underligt. Så jeg synes, det var en helt anderledes vej, man skulle gå i forhold til det her, sådan at det, som vi har markeret, i langt højere grad er kommunerne, der via deres lokalplanlægning får lov til at sætte rammerne for deres eget lokalområde. Det er jo sådan set også derfor, vi har ønsket os nogle gode, stærke kommuner, som kan tage hånd om det her.

Så derfor kan Venstre selvfølgelig ikke stemme for det her lovforslag.

Kl. 18:30

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i talerækken er hr. Flemming Møller Mortensen for Socialdemokraterne, værsgo.

Kl. 18:30

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg skal starte med at sige, at Socialdemokraterne synes, at det her er et rigtig godt lovforslag. Vi er rigtig glade for det. Så jeg må sige til hr. Erling Bonnesen, at rollerne godt nok er blevet byttet om siden 2011. Jeg er også rigtig glad for at stå her som ordfører. Jeg stod her også som ordfører i 2011, hvor Socialdemokraterne var vrede, skuffede, kaldte det dårligt lovarbejde og sagde, at det var for dårligt konsekvensvurderet. Men det er jo nok velkendt oppositionsretorik, og det er nok også det, vi hører fra Venstre i dag.

Er der så gode ændringer i det her lovforslag? Ja, der er rigtig gode ændringer i det. De fem ændringer, der er de væsentligste, drejer sig om en ny landdistriktsbestemmelse, ændring af kystnærhedszonen, detailhandelen, ophævelse af tilslutningspligt til fællesantenneanlæg og, som det femte og sidste, antenner til mobilkommunikation i landzonerne. De her fem punkter fortjener en kort kommentar.

Men inden da vil jeg gerne sige til Det Konservative Folkeparti, at jeg fra socialdemokratisk side virkelig anerkender, at Det Konservative Folkeparti er med i den aftale, som lægger op til ændringerne i det her lovforslag, og er det sammen med Enhedslisten. Grunden til, at jeg er glad for det og gerne vil give det en kort kommentar, er, at hvis der er nogle, der sammen med Socialdemokraterne har forsvaret planloven, har det været konservative miljøministre, og derfor var det fuldstændig uforståeligt for Socialdemokraterne, at vi i 2011 ikke så modstand mod de lovændringer, der blev lavet, fra konservativ side.

Jeg er også glad for at se, at hørings svarene til lovændringen her, L 147, fra så væsentlige parter og interessenter som Dansk Industri, Dansk Erhverv, Danske Købmænd, Landdistrikternes Fællesråd, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner og Danmarks Naturfredningsforening, for bare at nævne nogle af organisationerne, generelt er overvejende positive, og de har været meget konstruktive.

Hvad angår de fem punkter, så lad mig først knytte en enkelt kommentar til det om landdistrikterne. Jeg må sige, at modsat hvad hr. Bonnesen mener, synes vi, at det, der er rigtig godt, rigtig spændende, rigtig nyttigt og forstandigt her er, at man netop lader kommunerne – som har det bedste kendskab til, hvor der er nogle særlig vanskeligt stillede landdistrikter og dermed måske er nogle helt særlige behov for en kommunal indsats – i højere grad træffe beslutning

gerne. Det er fornuftigt, og det er i respekt for det kommunale selvstyre. Vi har tilliden til, at kommunerne kan det.

Det, vi harcelerere over tidligere, var, at en kommune kunne have en overordnet planlægning, og den skulle så brydes, ved at folk fik lov til at lave eksempelvis helårsbeboelse ude i åbent land, og det kunne være fuldstændig i strid med det, der var den overordnede kommunale planlægning på området. Det er bl.a. nogle af de gode forandringer, der sker på det her område.

Det næste punkt, jeg vil kommentere, vedrører kystnærhedszonen. Der er blevet givet nogle bemyndigelser til ministeren i det tidligere lovforslag fra 2011, som der nu kigges på. Lovforslaget fra 2011 var også et spørgsmål om, at man havde 29 udpegede kommuner og øer, som fik en særstatus. Det ophæves, og nu gælder lovgivningen hele landet, så alle landets 98 byråd får muligheden for at agere efter det, de synes er det rigtige. Med hensyn til kystnærhedszonen er det væsentligt at præcisere, at derude har vi altså noget af det, som nogle kalder det danske arvesølv. Det er uberørte kyststrækninger, og det er noget af det, der i høj grad er med til at trække eksempelvis turisme til vores land. Dem skal vi passe særlig på. Men det er ikke ensbetydende med, at hensynet til naturen ikke kan give udviklingsmuligheder, og det er også rigtig, rigtig godt.

Så er der detailhandelen. Vi kritiserede voldsomt, at det var konsekvensvurderet for dårligt tilbage i 2011. Vi syntes dengang, at lovgivningen ikke tog hensyn til landdistriktsområderne, hvor nærbutikker også er af stor væsentlighed. Senere i 2011 blev der foretaget en analyse af detailhandelsplanlægningen, som klart viste, at der var uhensigtsmæssigheder, og det er dem, der bliver rettet op på nu, så man kan få lavet en bæredygtig detailhandelsstruktur i Danmark til glæde for hele landet, både bymiljøerne og landdistrikterne.

Hvad angår antenneanlæggene, kan det lyde mindre væsentligt, så derfor passer det måske også meget godt, at min tid er gået, omend der også her er gode ændringer.

Socialdemokraterne er glade for det her lovforslag og støtter det naturligtvis.

Kl. 18:35

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er tre medlemmer, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Den første er hr. Jørn Dohrmann fra Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 18:35

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Jeg vil godt spørge hr. Flemming Møller Mortensen, om han kan komme med nogle eksempler på, at man har misbrugt bestemmelsen om kystnærhedszonen. Det er jo så nemt at sige: Nu laver vi det bare om – vi var imod det dengang, og nu har vi magten til at lave det om; nu vil vi gerne have stoppet al udvikling, vi vil gerne have stoppet de særlige tiltag, som 29 kommuner fik mulighed for at tage, for at bibeholde beskæftigelsen i deres kommuner.

Jeg vil også gerne spørge hr. Flemming Møller Mortensen, om han har læst alle høringssvarene. Jeg vil sige, at jeg har fundet nogle høringssvar bl.a. fra Dansk Supermarked, som netop siger, at det her vil betyde, at der ingen konkurrence vil være på dagligvaremarkedet; det vil betyde, at vi får højere priser i Danmark end i vores nabolande. Og jeg må udlede den konklusion af det, hr. Flemming Møller Mortensen har sagt, at man gerne vil have, at der er højere dagligvarepriser i Danmark. Er det rigtigt forstået?

Kl. 18:36

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 18:36

Flemming Møller Mortensen (S):

Det er fuldstændig korrekt, at jeg undlod at nævne Dansk Supermarked, og det gjorde jeg egentlig, fordi jeg synes, at købmændene og detailhandelsleddene i den her sammenhæng er vigtigere set med socialdemokratiske øjne. Men det er ikke ensbetydende med, at vi ikke fra socialdemokratisk side ønsker, at vores detailhandel skal være konkurrenceudsat.

Vi er lige så bevidste som alle andre her i Folketingssalen om, at dagligvarer i Danmark er for dyre, og at konkurrencemomentet naturligvis spiller ind. Men det er et spørgsmål om at få ting til at balancere, for vi skal også have et driftigt, veludviklet og attraktivt landdistriktsmiljø i Danmark, hvor der også er dagligvarebutikker, og analysen viser, at hvis vi fulgte de ændringer, der blev indført fra 2011, så ville det betyde en svækkelse af dagligvaremarkedet ude i landdistrikterne, og det ønsker vi ikke.

Kl. 18:38

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Jeg har ikke registreret anden korte bemærkning, men det ser ud, som om hr. Jørn Dohrmann gerne vil have adgang til anden korte bemærkning. Værsgo.

Man skal lige vente på, at mikrofonen bliver tændt. Det er sådan, at når man som medlem ikke får trykket sig ind i tide, kan teknikken have svært ved at finde en.

Skal jeg se, om teknikken ikke kan give ordet til hr. Jørn Dohrmann fra Dansk Folkeparti? Det lykkedes. Værsgo.

Kl. 18:38

Jørn Dohrmann (DF):

Tak. Jeg er jo nødt til ligesom at konkludere på det, hr. Flemming Møller Mortensen siger, for han svarer ikke på mit spørgsmål om kystnærhedszonen. Altså har der ikke været nogen problemer, må jeg konstatere. Vi må også konstatere, at det med konkurrencen på dagligvaremarkedet ikke vejer særlig tungt, når man nu ikke følger det, som Dansk Supermarked siger, nemlig at vi skal have nogle butikker, for at der kan komme konkurrence. Der vælger jeg at forstå, at det, hr. Flemming Møller Mortensen siger, er: Nej vi lader det være, som det er i dag, og så accepterer vi, at konkurrencen på fødevarerpriser på det her marked er lig nul, og så har vi højere priser i Danmark.

Det, jeg også bare gerne vil spørge til, er jo de investeringer, der har været foretaget, og de job, der har været sat i gang. Vi har fået nogle høringssvar, hvor der står, at det er omkring 1.200 job, som nu bliver lagt i grus, fordi man stopper den planlægning, som man nu har været i gang med efter den gamle lov. Der vil jeg bare spørge: Er regeringen nu begyndt at arbejde på, at man stopper med at få nye job til håndværkerne? Det kan jo godt udledes af det, der er kommet ud af det her lovforslag.

Kl. 18:39

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 18:39

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg er rigtig glad for, at det lykkedes at få teknikken til at fungere, for jeg ved godt, at jeg ikke fik svaret på det med kystnærhedszonerne. Jeg kunne ikke nå det, men det svarer jeg så på som det første. Jeg har ikke et overblik over, hvilke problemstillinger der har været. Jeg har forsøgt at følge det, i forhold til hvem der måtte søge om at få nogle af de her dispensationer, som den gamle regering skabte mulighed for. Men det, vi ønsker fra socialdemokratisk side, er balance mellem naturbeskyttelse og udvikling ude i områderne, og det

er der stadig væk mulighed for at have. Nu er det byrådene, der træffer beslutningerne, og det synes vi er det rigtige. Det burde hr. Jørn Dohrmann også have interesse i som kommunalbestyrelsesmedlem. Vi tror og har tilliden til, at kommunerne kan det her.

Det bliver sagt, at vi ikke fra socialdemokratisk side skulle have lyst til at forbedre konkurrencedelen i detailhandelen. Hvis konklusionerne er så lette at drage, vil jeg omvendt sige, at så ønsker hr. Jørn Dohrmann og Dansk Folkeparti ikke en gunstig udvikling i landdistrikterne.

Kl. 18:40

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Den næste, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, er hr. Erling Bonnesen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 18:40

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Den socialdemokratiske ordfører var inde på, at det her bare var sådan en traditionel rød-blå krig. Det er det jo tydeligvis ikke kun. Hvis jeg kigger ud i baglandet, kan jeg også mange steder i landdistrikterne se, at der er adskillige socialdemokratiske borgmestre, som er utilfredse med det lovforslag, som den socialdemokratiske ledede regering kommer med. Det kan jeg godt forstå, når jeg kigger på nogle konkrete landdistrikter, som jeg også var inde på i min ordførertale. Der står jo her, at det kun er de steder, hvor man har en negativ udvikling, at man kan få lov til at iværksætte nogle ting, og det er sådan set det, jeg harcelerer meget kraftigt over.

Jeg synes, det er tosset, at man skal sidde herinde i København og gøre sig til herre over det. Hvordan skal det for øvrigt gøres op? Er det indbyggertal, eller er det andre ting, der gør det? Er det indkomstniveau? Og hvad nu hvis man så er kommet i gang et af de steder, som det her lovforslag vil give tilladelse til? Så får man måske en positiv udvikling, og så kan man ikke få lov til at komme længere, og så kan de næste ikke få lov. Altså, det her virker ikke helt gennemtænkt.

Kl. 18:41

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 18:41

Flemming Møller Mortensen (S):

Først vil jeg sige til hr. Erling Bonnesen vedrørende høringssvarene fra KL, at jeg erindrings, at jeg rent faktisk på talerstolen sagde, at jeg aldrig havde læst så kritisk et høringssvar fra KL som det, jeg læste i 2011, om de ændringer, som den borgerlige regering lavede. Hvis jeg sammenligner det høringssvar med det høringssvar, KL har indsendt nu, så vil jeg bare sige, at der er himmelvid forskel på dem, hvad angår den positive bundklang.

I forhold til kommunernes metoder for at styre det her vil jeg sige, at vi jo har set det praktiseret inden ændringerne i 2011, så vi ved, at tingene kan balancere. Det, der er problemstillingen i forhold til de store dagligvarebutikker, nemlig det med de 40.000 indbyggere, er et spørgsmål om, at argumentet er, at de byer selv har så stor en befolkning, som kan være underlaget for de store butikker, at de ikke risikerer den her ekstreme affolkning, må man næsten sige, af detailbutikker ude i landdistrikterne. Det er de byer, der i forvejen også har en stor tilstrømning, så derfor synes vi, at analysen giver et meget retvisende og korrekt billede af den her problemstilling.

Kl. 18:43

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Erling Bonnesen for anden korte bemærkning.

Kl. 18:43

Erling Bonnesen (V):

Jamen man svarer jo ikke på det, jeg spurgte om, så jeg prøver at præcisere det.

Hvis man kigger ud i nogle konkrete kommuner, i nogle konkrete landdistrikter og finder et sted, hvor der så lige nu er en negativ udvikling, så er det sådan, at de ifølge det her lovforslag skulle kunne få lov til at gå i gang med et eller andet. Så kommer der en positiv udvikling. Så bliver de stoppet midt i deres forløb. Så kan de ikke komme videre.

Hvis der er et andet område lige ved siden af, hvor de så nu har en positiv udvikling, så kan de slet ikke få lov til at komme i gang. Altså, det er da forskelsbehandling, ikke også?

Jeg synes da, at det er sympatisk, at man gerne vil gøre noget for områder, hvor der er en negativ udvikling, men det, jeg påpeger tydeligt, er, at det her for mig og for Venstre ikke virker gennemtænkt. Det er derfor, vi igen og igen peger på, at det jo ikke er her fra Folketingssalen, man skal stå og gøre sig til herre over det.

Lad os nu få den planlov lagt sådan ud, at vi kan få kommunalbestyrelserne ind over det, for, om jeg så må sige, at lave den planlægning, de synes er den rigtige.

Lad os få en ændring af det her lovforslag. Lad os få nogle klare ændringsforslag til det.

Kl. 18:44

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 18:44

Flemming Møller Mortensen (S):

Det ser jeg jo altså altid åbent på. Lad os nu se, hvad der så kommer af ændringsforslag fra Venstre.

Hvad angår den kommunale planlægning, er der jo en fuldstændig og total overensstemmelse med og respekt for den plan, kommunen laver, og det, de nu kan gøre ved at udpege nogle særligt vanskeligt stillede dele. Det kan være særligt stillede dele af den enkelte kommune.

Det synes vi jo giver fleksibiliteten og muligheden for, at kommunerne kan handle, som de nu gør. Men det er klart, at der jo også bliver holdt øje med, om det her forvaltningsmæssigt bliver holdt inden for det, der må være en ret og rimelig planlægning.

Kl. 18:44

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Den foreløbig sidste, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, er hr. Esben Lunde Larsen fra Venstre, værsgo.

Kl. 18:45

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Det, jeg synes er så ærgerligt i Socialdemokraternes ordførertale, er, at det her jo netop viser, at der ikke er tillid til kommunerne. For med planlovsændringen fjerner man jo den bestemmelse til at planlægge f.eks. for udvalgswarebutikker af en vis størrelse. Det, der er så ærgerligt, er, at der hverken i det ministerielle embedsapparat eller blandt en del af regeringspolitikkerne er en forståelse for, hvordan virkeligheden ser ud.

Tror man, at borgerne i en mellemstor jysk provinsby, hvor der ikke må planlægges for detailhandel af en vis størrelse, blot er tilfredse med det udbud, de kan få i bymidten, hvor der ikke er plads til store butikker a la møbellhuse eller udvalgswarebutikker? Nej, det får den eksakt modsatte effekt, nemlig at de kører de 30-40 km til den nærmeste større by, hvor man har ret til udvalgswarebutikker. Det samme gælder med detailhandelen inden for fødevarer.

Det er simpelt hen så ærgerligt, at det får den eksakte modsatte virkning. Derfor vil jeg også bare høre ordføreren, om ordføreren er klar over, hvordan den virkelighed ser ud. Det undrer mig simpelt hen så meget, at regeringen har den intention, men gør det eksakte modsatte.

Kl. 18:46

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 18:46

Flemming Møller Mortensen (S):

Først vil jeg sige til hr. Esben Lunde Larsen, at jeg jo godt kan høre, at Venstre vælger et enkelt punkt ud og siger, at her respekterer vi ikke det kommunale selvstyre og den kommunale beslutningsproces. For hvis vi prøver at kigge på alle fem lodder, der er i det her lovforslag, og på de ændringer, der er lagt op til, så tror jeg, at tre af dem giver mere kompetence og større frihed i forhold til kommunerne. Og det her er et spørgsmål om, at tingene bliver balanceret.

I forhold til den sidste del, som hr. Esben Lunde Larsen er inde på, vil jeg sige: Den planlægningsrapport, der kom om detailhandelen, har vi lyttet til. Den synes vi har lige nøjagtig den takt, som skal til, for at vi kan begrunde vores holdning til, hvorfor vi ændrer tingene, som vi gør.

I 2011 efterspurgte vi de her ting. Da var der ikke noget dokumentation. Man havde nedsat et Detailhandelsforum til at arbejde med noget, og der foreslog vi som opposition, at man skulle lade det Detailhandelsforum arbejde videre og komme med en helhedsbetragtning. Men det ønskede regeringen ikke. Da lavede man lovgivningen på det, vi kaldte en mangel på konsekvensvurdering.

Kl. 18:47

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Hr. Esben Lunde Larsens sidste korte bemærkning.

Kl. 18:47

Esben Lunde Larsen (V):

Det, der er så uforståeligt, er, at regeringen siger, at den vil stille alle lige. Hele tanken om at lave planlovsændringer under den tidligere VK-regering var jo at give en håndsrekning til de områder i landet, som havde det vanskeligt. Nu gør man det sværere for de områder i landet, der har det vanskeligt. Vel siger man, at man stiller alle lige, men når forudsætningerne for at klare sig ikke er lige, bliver man jo nødt til at planlægge med et individuelt sigte, og det, der er så underligt i regeringens miljø- og landdistriktspolitik, er, at der ikke gives fortrin.

Ordføreren taler om de her uberørte kyststrækninger, men det er simpelt hen et falsum, for der må jo ikke bygges på de kyststrækninger, som ordføreren taler om. Det passer simpelt hen ikke, og det er jo for at skabe det her skræmmebillede af, at kommunerne vil tilplastre kyststrækninger a la Spaniens sydkyst, men det kan slet ikke lade sig gøre med planloven i dag. Der er da ikke et eneste seriøst byråd, der kunne drømme om at ødelægge sin kyststrækning, når det er attraktionen for at kunne tiltrække turister. Det er så ærgerligt, at hverken ministeren eller Socialdemokraternes ordfører forstår det, men det er formentlig den her københavner-virkelighed, man bevæger sig i.

Kl. 18:48

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 18:48

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg må sige til hr. Esben Lunde Larsen, at jeg har tillid til, at borgmestrene værner om de ting, der er væsentlige at værne for fremtidens udvikling, og det kunne være turismen. Men hr. Esben Lunde Larsen kommer jo fra et parti, som tidligere havde en miljøminister, der hed hr. Hans Christian Schmidt, og jeg tror nok, at vi var rigtig mange i Danmark, der frygtede, at der i naturbeskyttede områder, fredsskov og alt muligt andet, kunne åbnes op for udvikling i udviklingens tegn og uden balancen og hensynet til naturen – sådan er vi Socialdemokrater ikke – så med den baggrund kan jeg godt forstå, at hr. Esben Lunde Larsen udtrykker sig, som han gør.

Som jeg også indledte min ordførertale med, glædes jeg rigtig meget over, at Det Konservative Folkeparti har den holdning til den ændring af planloven, som vi behandler her dag. Det er nemlig sund fornuft, hvis vi både vil have et kortsigtet udviklingsperspektiv og et langsigtet beskyttelsesperspektiv. Her står Venstre af.

Kl. 18:49

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken. Og den næste ordfører er hr. Jørn Dohrmann fra Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 18:49

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Jeg vil jo næsten sige, at det er en lidt trist dag i dag, når det er, at man ligesom fratager nogle kommuner nogle muligheder for noget, de egentlig har investeret i, både erhvervsvirksomheder og kommuner, med hensyn til planlægning og den slags ting. Det betyder, at regeringen med et pennestrøg fjerner 1.200 job fra byggeriet, og det synes jeg og Dansk Folkeparti er en katastrofe, når regeringen på den anden side taler om, at de gerne vil skabe arbejdspladser. Man vil gerne skabe udvikling, men det eneste, man skaber med det her, som jeg ser det – eller det meste af det, som loven består af – er udvikling omkring de fem største byer.

Altså, København kan få lov til at udvikle sig. De har ikke nogen problemer med at skaffe folk som investorer og den slags. Odense, Aarhus og Aalborg kan få lov til at udvikle sig, som de har lyst til. Og man skeler slet ikke til, hvad det egentlig er, der sker bl.a. syd for grænsen. Der tiltrækker de masser af danskere ved netop at lave de pakker, som også efterspørges herhjemme, lige klos op og ned ad motorvejen, lige klos op og ned ad grænsen, og så er man bare totalt ligeglad med at få en udvikling, som alle i Danmark kan bruge. Man er også ude at ville lukke kaserner rundt omkring, det er også arbejdspladser, der forsvinder. Så regeringen er ikke ret meget for at skabe arbejde ude omkring.

Lad os bare tage det eksempel, at man vil i IKEA og man bor på Als, i Sønderborg, eller hvor man nu bor henne. Så kan man køre enten til Aarhus eller til Odense, en over 2 timer lang transport. Jeg tror, vi havde været bedre tjent med, at IKEA selv havde fundet ud af, hvor de kunne placere en sådan forretning henne. Derfor tror jeg også, at det, som den tidligere regering har lavet, og som den nuværende regering nu ruller tilbage, var det, der skulle til. Det var jo ikke ubegrænset. Det var, at folk kunne få lov til at etablere nogle af de her butikker, men ikke bare uhemmet, som hr. Flemming Møller Mortensen gav et indtryk af, nemlig at de bare kunne bygge løs.

Der må vi sige, at det, som også blev nævnt, jo var, at man frygtede – vi frygtede, sagde hr. Flemming Møller Mortensen – at der ville blive bygget i skove og alle mulige steder under hr. Hans Christian Schmidt, dengang han var miljøminister, men det skete jo ikke. Det er jo ikke det, der er rullet tilbage. Det er ikke det, vi står og snakker om her i dag. Det er jo ren frygt, man taler til. Og derfor vil

jeg gerne igen spørge hr. Flemming Møller Mortensen, om han har fundet svaret på, hvor det er, der har været problemer i kystnærhedszonen. Er det fem steder, det har været galt, jamen kunne vi så ikke have tilrettet loven?

Vi er da med på, at love skal tilrettes undervejs, og det vil vi gerne være med til, men vi vil også gerne være med til, at der gøres en særlig indsats i de forskellige områder, altså i de 29 kommuner, som vi før har givet særlige muligheder. Der må vi jo sige, at vi er nødt til at have et skævt Danmark for at få et lige Danmark. Der er ikke de samme betingelser, når man bor i Tønder. Vi er nødt til også at anerkende, at hvis vi skal have folk til at bosætte sig i, kan man sige, forkanten til Danmark, så er vi nødt til at give dem nogle muligheder, måske for at få et større kørselsfradrag for at kunne komme på arbejde, så de vil bruge den time ekstra eller to, det tager at køre fra den ene ende af landet til den anden. Så vi er bare lidt uenige i, hvad det er, der skal til for at løfte hele udviklingen her.

Så er der hele konkurrencedelen på dagligvaremarkedet. Accepterer man, at der skal være de her store prisdifference mellem Danmark og Tyskland eller Sverige? Jamen det gør man jo, når man siger, at man ikke kan udvikle området. Så vi skal have en mulighed for, at der kan bygges det, borgerne vil have, og det, der kan forrente sig for virksomhederne.

Så jeg tror, at med den her måde, som man har valgt at tolke lovgivningen på, betyder det, at mange lavtlønsjob flytter til udlandet. Det betyder, at planlagt byggeri stopper, det betyder, at de her 1.200 job forsvinder, og regeringen inviterer endda også til øget grænsehandel. Og på den måde kan vi jo egentlig blive ved med at sige: Jamen det er kun noget, der er med til at ødelægge ting.

Men det hele skal jo ikke bare være trist, så jeg vil gerne sige, at det der med tv- og mobilantenner hilser vi da velkommen, og vi vil gerne diskutere det videre. Men det er ikke sådan, at vi bare er glade.

Kl. 18:55

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er en enkelt, der har bedt om korte bemærkninger, og det er hr. Flemming Møller Mortensen fra Socialdemokraterne. Værsgo.

Kl. 18:55

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg fornemmer altså, at hr. Jørn Dohrmann springer lidt over alle sandheder, i forhold til om der også er ting, der ændres nu, som er positive for den kommunale planlægning. Det kan da ikke være hr. Jørn Dohrmanns opfattelse. Man har tidligere haft mulighed for at lave bebyggelse i det åbne land, som i og for sig var i modstrid med det, kommunen gerne ville have i forhold til skoler, kollektiv trafik og andre ting. Det var noget af det, vi på en eller anden måde harcerede over og syntes, at her tog man for ringe et hensyn til kommunerne. Jeg vil gerne høre, om hr. Jørn Dohrmann er enig i det.

Så er der dagligvarehandelen. Altså, jeg synes jo, det lyder, som om Dansk Folkeparti lefler for de store. De lefler for Dansk Supermarked og for andre, men ikke for den lokale købmand, som giver muligheden for, at ikke bare unge, men også gamle synes, at der er noget ved fortsat at bo ude i landdistrikterne, hvor det også er væsentligt at have nogle dagligvarer. Vi ved på baggrund af den analyse, der er lavet, at de store butikker i udkanten af byerne tager livet af rigtig meget dagligvarehandel ude i landdistrikterne. Hvad er Dansk Folkepartis holdning til det?

Kl. 18:56

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 18:56

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil sige, at vi altid gerne vil være med til justeringer, og det har vi også sagt med hensyn til det her lovforslag. Men vi må også sige, at vi må anerkende, at der er forskelligheder i kommunerne rundt omkring, og folk stemmer jo også med fødderne. Altså, når de sætter sig ind i bilen og kører til de her centre, der findes i dag, enten i Danmark – det kan være, når de kører til Odense og handler i IKEA eller et andet center – eller hvis de kører til Tyskland og handler i centret dernede, så er de jo med til at afgøre, altså at stemme med fødderne, hvor det er, de her butikker skal være.

Vi må jo bare sige, at uanset hvad vi har lavet af love i tidens løb, er der det, at folk er mere mobile, de handler ind undervejs hjemad. Hvis de har arbejde i den store by, handler de også ind der, og så dør den lille købmand. Jeg er bare nødt til at spørge hr. Flemming Møller Mortensen: Tror hr. Flemming Møller Mortensen, at der ikke en eneste gang mere vil forekomme købmandsdød, altså at man nu har stoppet det med den her lovgivning? Jeg tror det ikke.

Kl. 18:57

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Flemming Møller Mortensen, anden korte bemærkning.

Kl. 18:57

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Jørn Dohrmann, at det jo er sådan, at vi kan tro en hel masse. Men vi kritiserede tilbage i 2011, at man ikke havde nogle facts i forhold til det her. Så får vi en dagligvareanalyse, som viser noget, og det er bl.a. den, vi fra socialdemokratisk side bygger vores holdning på. Den siger, at der er meget stor forskel på, om man bygger store dagligvarebutikker i en by med 40.000 eller derover eller 20.000. De byer med 20.000 har et bymiljø, som mange gange fungerer og er charmerende, og som måske også på andre måder kan trække folk til bosætningsmæssigt. Hvis man går ud og giver dem vilkår til at bygge den megastore butik, er der risiko for – det viser analysen – at bymiljøet inde i byen dør, og at måske 10 eller 15 landsbyers dagligvarebutikker også dør. Det er derfor, jeg siger, at Dansk Folkeparti lefler for de store og ikke vil se konsekvenserne i øjnene, og det undrer mig.

Kl. 18:58

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 18:58

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen jeg vil sådan set bare sige, at med den her lov favoriserer man de fem største byer. Det er de fem største, der må det hele – de andre må faktisk kun afvikle sig, for de kan ikke udvikle sig. Der er det jo bare jeg siger, at når man ikke har samme betingelser, når man ikke har de samme spilleregler, er det svært. Derfor var det jo også, at Dansk Folkeparti var med til at lave den aftale om, at vi havde de 29 kommuner, som havde nogle særlige rettigheder.

Vi er nødt til ligesom at acceptere, at vi har et skævt Danmark, for at få et lige Danmark. Vi er nødt til at give de her, man kan kalde det særlige tilskud, kørepenge eller hvad det end er, man ligesom kommer op med og siger er det, der skal til, for at folk bosætter sig. Har man ingen bosætning, har man ingen butikker. Man kan jo bare se, hvordan folk vælger at fraflytte landområderne for at flytte ind i byerne. Og det her stopper det jo ikke, det er jo ikke derfor, folk bosætter sig.

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er yderligere to medlemmer, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Den første er fru Lone Loklindt fra Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 18:59

ningsområder, faktisk afvikler landsbyer hurtigere? Med det her forslag, der nu er lagt frem, vil hr. Jørn Dohrmann så ikke medgive, at man ifølge detailhandelsrapporten bremser den udvikling?

Kl. 19:03

Lone Loklindt (RV):

Nu lyttede jeg meget til hr. Jørn Dohrmanns ordførertale, og jeg vil da give ordføreren ret i, at forbrugerne stemmer med fødderne. Det er jo op til den enkelte at beslutte, om man vil betale moms til tyskerne eller til det danske sundhedssystem, eller hvad vi nu ellers skal have ud af vores skatteindtægter.

Men det, der undrede mig, og som jeg har svært ved at forstå – og jeg vil gerne have, at hr. Jørn Dohrmann vil svare på det – er, om den enighed, vi kan have om, at det er vigtigt, at man har god mobilitet i Danmark, at man kører langt for at få et job, fordi der kan være langt imellem jobbene i disse tider, gør, at ordføreren synes, at det er vanskeligere at køre til IKEA en gang hver 3. måned over længere afstande, end det er at køre langt hver eneste dag til sit job.

Kl. 18:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:00

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil nærmere sammenligne det med en, der er ved at blive stukket ned med en kniv: om man jager kniven langsomt i, eller om man jager kniven hurtigt i, det er nok fuldstændig ligegyldigt.

Hvis man ligesom fjerner incitamentet for de der butikker, så forsvinder de uanset hvad. Jeg tror bare på, at hvis vi skal give dem en fair chance for at overleve, en fair chance for at klare sig på markedsvilkår, så er det vigtigt, at de får lige muligheder, altså at det ikke kun er fem store byer, som får lov til at udvikle sig.

Jeg siger også, at hvis vi skal have den bosætning ude i landkommunerne, i provinsen, Forkantsdanmark – eller hvad man vil kalde det – så skal man have nogle incitamenter, som gør, at man vil flytte derud, for det er jo her i København, man får det hele. Man får tilskud til teater, man får tilskud til det ene og det andet. Det er jo her, de unge mennesker gerne vil flytte over; de vil ikke så gerne bo i Tønder, eller hvor de nu kommer fra, og så kommer de hjem i weekenden.

Kl. 19:00

Men vi skal have nogle incitamenter, der gør, at vi får nogle folk, der er færdiguddannede, til at bosætte sig ude i de yderområder, provinsen, eller hvad man nu vil kalde det, så de også får nogle skattekroner ind. Lige nu er det jo et totalt skævt Danmark, vi har. Det er københavnernes, der sådan set render med det hele – jeg tror, det var en anden, der nævnte det før – og det synes jeg er en skam, for så har man skabt Det Skæve Danmark.

Kl. 19:04

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen der er jo forskel på, om man skal på arbejde, eller om man skal ud at hygge sig med familien. Der er tilfælde, hvor det er, man ligesom bruger flere timer på at komme på arbejde; det gør man jo også, hvis man ligesom siger, at man kan lide at bo i et bestemt område. Men hvorfor skal det koste den enkelte penge? Hvorfor skal det være en byrde for den enkelte borger at bo i et område, hvor man hverken kan købe dagligvarer eller møbler, eller hvad man nu skal have, for det må man ikke få lov til?

Der var det jo, at vi og den tidligere regering prøvede på at lave nogle incitamenter til, at folk ikke bare flyttede væk. Det kunne faktisk bedre betale sig for dem at blive, fordi de kunne spare noget tid, og de kunne spare nogle penge ved ikke at have så lang en vej. Så vi er jo nødt til at hjælpe befolkningen dér, hvor vi kan gøre det. Og jeg tror på, at vi er nødt til at lave den her forskel – et skævt Danmark, kunne man sige – for at kunne lave et lige Danmark.

Derfor tror jeg også på, at vi laver ulige konkurrence, når man i Tyskland – hvis vi nu tager det billede – kan lave den her store dagligvarebutik, den store IKEA på den anden side af grænsen, men bare ikke må gøre det i Danmark, for der skal man køre helt til Odense. Jamen så kan jeg da godt regne ud, hvor det er, folk kører hen. Så kører de over grænsen og handler dernede. Det er derfor, jeg siger: Det her er ikke særlig smart.

Kl. 19:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Per Clausen.

Kl. 19:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Lone Loklindt.

Kl. 19:02

Per Clausen (EL):

Nu tror jeg nok, at vi også kendte til centralisering i Danmark, før vi fik en ny regering – måske også før vi fik den forrige regering. Og hr. Jørn Dohrmann har jo ret i, at den udfordring løser det her lovfor-slag jo ikke, i hvert fald ikke fuldt og helt.

Det, jeg godt vil spørge hr. Jørn Dohrmann om, er, om det overhovedet gør noget indtryk på ham, når der kommer en detailhandelsredegørelse, som siger, at man i hvert fald kan medvirke til at styrke mulighederne for at bevare nogle butikker i de mindre byer, hvis man regulerer området. Eller er det sådan, at sådan en redegørelse intet indtryk gør på hr. Jørn Dohrmann, fordi han mener at have set noget, der ser anderledes ud der, hvor han kommer fra? Altså, er det sådan set lige meget, hvad der står i den redegørelse? Spiller det ingen rolle? Og mener hr. Dohrmann, at han ikke engang behøver kritisere redegørelsen og dens præmisser, men at han bare kan fortælle en historie om, hvordan han oplever det der, hvor han kommer fra?

Kl. 19:05

Lone Loklindt (RV):

Nu er det jo ikke sådan, at den her lov kommer til nedlægge alle byer og alle de muligheder, der er, og det er jo heller ikke sådan, at vi alle sammen bor så tæt på grænsen, at det bedre kan betale sig at køre over grænsen end at køre til Odense.

Men kan hr. Jørn Dohrmann ikke bekræfte, at vi med det her lovforslag faktisk på forhånd har haft en ordentlig redegørelse for detailhandelsbutikkerne, så vi faktisk har haft et grundlag, der gør det muligt at se, at en udvikling, hvor man placerer butikker i aflast-

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:05

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen det er jo helt tydeligt, at hr. Per Clausen lever i en anden verden, end jeg gør. Jeg har jo sagt – og har også haft en drøftelse med ministeren om det – at vi gerne vil være med til ændringer. Vi har

ikke sagt, at det, vi havde før, var det eneste rigtige, og at det var en åbenbaring, og at det løste alle problemer.

Det, jeg ikke bryder mig om, er den her centralisering, altså at det nu kun er nogle få, der kan udvikle sig. Det, jeg ikke bryder mig om, er, at man nu fjerner 1.200 job. Altså, det drejer sig om nogle virksomheder, der var i gang med deres planlægning ude i kommunerne, og som har investeret penge i jorden, i mulighederne for at kunne udvikle det her. Der var planlagt, jeg tror det var 30 nye butikker, som ville kunne skabe nogle arbejdspladser. Der er det bare, jeg siger: Kunne vi ikke godt have ladet de 1.200 job være og i stedet set på det fremadrettet? Kunne vi ikke have set på, hvad det så er, der har været dårligt, hvor det er, det går galt?

Men der har man fra regeringens side sagt: Næh, vi lukker nu. Vi bestemmer nu, at vi nu vil have meget mere centralisering, og vi vil gerne lige afskaffe de 1.200 job; og det der med at få lidt mere balance med hensyn til priserne, altså at vi har 20 pct. højere priser i Danmark, er vi sådan set også ligeglade med.

Det er jeg altså meget optaget af, og det er derfor, jeg bare har sagt, at vi gerne ville have haft en forhandling, hvor vi kunne have fundet hinanden.

Kl. 19:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 19:07

Per Clausen (EL):

Nu ved jeg jo ikke, hvad hr. Jørn Dohrmann og ministeren har talt om, og hvordan de har talt sammen. Det kan godt være, at ministeren har misforstået hr. Dohrmann, sådan at hun har forskertset en god mulighed for at indgå en aftale med Dansk Folkeparti. Det er jo ærgeligt.

Jeg vil bare spørge hr. Dohrmann, om han ikke godt ved, at en af forklaringerne på, at varerne er billigere i nogle af vores nabolande, er, at der er langt, langt færre butikker, og at man har en meget, meget mere centraliseret butiksstruktur, og at der for de mennesker, der bor i de små samfund, altså er længere, når de skal handle.

Det, vi gør her, er, at vi laver en planlægning, der forsøger at fastholde, at der stadig væk er indkøbsmuligheder relativt tæt på, hvor folk bor. Det er altså ikke centralisering – det er præcis det modsatte af centralisering. Det er faktisk at bruge planlægning til at sikre, at der også er noget ude i de mindre samfund.

Detailhandelsredegørelsen siger, at det er rigtigt, hvad vi gør her. Hr. Dohrmann mener at vide noget andet, men jeg synes bare ikke, jeg har fået nogen gode argumenter for, at hr. Dohrmann skulle have ret.

Kl. 19:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:08

Jørn Dohrmann (DF):

Altså, jeg tror, at hr. Per Clausen vil give mig ret i, at man nu stopper de mulige butikker, der ellers var på vej, og som kunne give den her konkurrence mellem butikkerne. Man siger: Stop, det vil vi ikke have. Vi vil ikke have, at der kommer nye udefra, som kan tage konkurrencen op med Dansk Supermarked, eller hvad de ellers hedder. Det vil hr. Per Clausen ikke have. Han siger: Alt skal gå i stå. Jeg vil tilbage til Morten Korch-tiden, jeg håber, at hestevognen kommer rullende lige om lidt. Og de 1.200 job, som kunne blive skabt i forbindelse med byggeriet, er vi også ligeglade med.

Så hr. Per Clausen synes jo sådan set, at man ved at centralisere omkring fem store byer i Danmark har løst alle problemer, og så må de andre bare klare sig selv. Det er ikke den holdning, Dansk Folke-

parti har. Vi har den holdning, at der skal skabes lige rammer, når man vil have den her udvikling, og at man nogle steder også skal give en gulerod, for at det kan udvikle sig.

Kl. 19:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så går vi videre i talerrækken, og den næste er fru Lone Loklindt, De Radikale, som ordfører.

Kl. 19:09

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Vi står her i dag med lovforslag nr. L 147, og det er forslag til ændring af lov om planlægning. Det er set med radikale briller en kærvkommen ændring af planloven, som retter op på de vilkårlige regler, som gav 29 udvalgte kommuner særlige muligheder, og som blev indført af VKO uden opbakning fra Radikale Venstre og de andre nuværende regeringspartier.

For det første bliver der med den her ændring af planloven igen ensartede regler for alle kommuner i forhold til kystnærhedszonen. De uspolerede danske kyster er et gode, som vi skal værne om, og derfor kræver det en helt særlig begrundelse at få lov til at bygge i kystnærhedszonen. Men det betyder ikke, at det aldrig er muligt. Nu bliver det bare igen kommunen, der har planmyndigheden. Det er ikke, fordi jeg ikke har tillid til den nuværende miljøminister, men jeg synes, det er rigtig godt, at det er kommunen, der har planmyndigheden.

For det andet er denne lovændring med til at bevare og forhåbentlig endda forbedre butikslivet i bymidterne. Med dette lovforslag ophæver vi nemlig de lempelser i detailhandelsbestemmelserne, der blev indført i 2011, så man nu igen kan etablere store udvalgswarebutikker på over 2.000 m², hvis byen har over 40.000 indbyggere. Detailhandelsredegørelsen fra december 2011 viste, at placeringen af butikker i aflastningsområder påvirker detailhandelen negativt i de mindre byer og i landdistrikterne.

Romantik, det er godt, men når det gælder detailhandelen, skal man hellere holde sig til fakta. Og der er ikke tvivl om, at byliv og nærhed til indkøb, cafeer og andre mødesteder giver værdi ikke alene for mindre mobile borgere, men også for alle andre. Det kan vi understøtte med planloven, og derfor skal vi gøre det. Og tænker man i bæredygtighed og grøn livsstil, så betyder det også noget, at man kan cykle eller gå, når man skal købe ind, og at børn og unge har muligheder i nærmiljøet.

For det tredje betyder denne lovændring, at landdistrikterne får bedre vilkår. Mens 29 kommuner lige nu har særlige vilkår, bliver det fremover muligt for alle kommuner med vanskeligt stillede landområder at give tilladelse til indretning af ledige bygninger – ikke bare landbrugsbygninger, men også skoler og andre bygninger – til boliger og erhverv. Men igen er det kommunen, der har planmyndigheden med hensyntagen til natur og landskab, som de er vant til at vurdere i en helhedsorienteret planlægning.

Desuden bliver det med lovforslaget muligt at opsætte nye mobilantennetårne på eksisterende master og bygninger uden landzonetilladelse. Og sidst, men ikke mindst, bliver det muligt selv at vælge tv-udbydere. Fællesantennepligten bliver en saga blot efter en overgangsperiode på 2 år.

Der er hørings svar, som udtrykker skepsis, men der er også rigtig mange, som er positive over for de foreslåede ændringer.

For mange er planloven måske noget af det mest kedelige, man kan tænke sig, men debatten her viser jo allerede, at det nok så meget handler om værdier og holdninger til, hvordan vi indretter os i fremtiden.

Radikale Venstre er som resten af regeringen glad for, at De Konservative og Enhedslisten står bag ændringerne.

Da loven sidst blev ændret, udtrykte min forgænger på den her plads, at en række af de centrale elementer i den eksisterende lov må afmonteres efter et valg, hvis der bliver parlamentarisk mulighed for det. Det blev der, heldigvis.

Kl. 19:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er foreløbig tre, der har meldt sig. Den første er hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 19:13

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det, og tak for ordførerens indlæg.

Skulle vi nu ikke endnu en gang slå fast, at man skal lade være med at tale så varmt om de uspolerede kyster, for det er ikke det, det handler om. Der er jo ingen, der må bygge i de uspolerede kystområder. Det er simpelt hen ikke lovligt, så lad nu være med at køre den der debat.

Jeg vil gerne have, at fru Lone Loklindt forholder sig til et helt konkret eksempel. I Ringkøbing med 10.000 indbyggere må man ikke bygge udvalgswarebutikker, f.eks. et bolighus, ved ringvejen. 30 km væk ligger Herning, og Holstebro ligger 40 km væk. Forbrugerne kører de steder hen for at købe møbler i et udvalgswarehus på over 2.000 m².

Tror ordføreren, at de nøjes med at købe møbler, eller kunne man tænke sig, at de også gik i Hennes & Mauritz eller Bilka eller Føtex? Hvad tror ordføreren, at det gør ved bymidten hjemme i Ringkøbing?

Det bliver ekstra grotesk, når man ved, at der i sommerhalvåret er omkring 300.000 flere handlende på grund af tilstrømningen af turister.

Det her er et eklatant eksempel på, at regeringen med planlovsændringen ødelægger bymidten i byer med omkring 10.000 indbyggere, fordi man egentlig godt kunne have udvalgswarebutikker af en vis størrelse ved sin ringvej, men det må man ikke få.

Kl. 19:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Lone Loklindt.

Kl. 19:14

Lone Loklindt (RV):

Jamen nu har vi en detailhandelsredegørelse, der viser, at med den lovændring, vi foreslår her, bremser man faktisk den udvikling. Der ingen tvivl om, at hvis folk arbejder i Herning eller Holstebro, men bor i Ringkøbing, så vil der ind imellem være nogle af dem, der køber ind i deres middagspause eller på vej hjem fra arbejde.

Der er heller ingen tvivl om, at man – hvis man vil understøtte sin egen by – handler i sin egen by, når man kan komme til det. Og Ringkøbing er jo i virkeligheden en by, der har rigtig mange turister; den har rigtig mange attraktive steder i bymidten, og det er netop ting, der tiltrækker turister.

Jeg synes, det er en underlig debat, vi har her, hvor det nærmest handler om, at udvikling kun sker der, hvor man kan have store butikker. Altså, udvikling er da mig bekendt meget andet end store butikker, og det er vel heller ikke der, de fleste af os har lyst til at tilbringe det meste af vores tid. Der er mange andre ting, som man foregår i en by som Ringkøbing.

Kl. 19:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 19:15

Esben Lunde Larsen (V):

Jamen det her er jo ikke et spørgsmål om, om der skal foregå alt mulig andet, og det er heller ikke et spørgsmål om bymidten. For der kan slet ikke opføres den slags store udvalgswarebutikker, fordi store dele af bymidten eksempelvis er underlagt beskyttelse for netop at sikre de særlige unikke miljøer.

Det her er et spørgsmål om, hvorvidt man flytter handelen som følge af udvalgswarebutikker af en vis størrelse, som man ikke vil tilade i kommuner på under 40.000 borgere.

Det er det, som også kolliderer med anbefalingerne i den detailhandelsrapport, som ordføreren igen og igen refererer til. Virkeligheden er jo, at man kører for at handle ind, og hvis ikke man kan få sine udvalgswarebutikker f.eks. over 2.000 m² – Hennes & Mauritz eller møbelhuse eller hvad det kan være – så kører man jo efter det. Det er det, der i virkeligheden.

Der er sikkert mange gode initiativer i det, som regeringen har forhandlet sig frem til. Men der er altså et hjørne her i forhold til udvalgswarebutikkerne, som jeg inderligt håber, at regeringen vil genoverveje i forhold til det at skabe udvikling i bymidterne netop i de små og mellemstore byområder. Det er virkelig et skidt spor, man ellers kommer ind på.

Kl. 19:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:17

Lone Loklindt (RV):

Jamen jeg synes da, at Venstre skal stille ændringsforslag om de ting, man gerne vil have taget op i de videre forhandlinger.

Jeg mener, at vi holder os fuldstændig til det, der er anbefalet i detailhandelsredegørelsen. Vi bremser den udvikling, som den tidligere regerings lov faktisk speedede op, nemlig at der var mere butiksdød i de mindre byer.

Jeg skal ikke gøre mig til dommer over, hvor det er værst, når butikker lukker. Men der er ingen tvivl om, at det betyder meget for en by, at der er et næringsliv, der er levende, og det betyder efterhånden ekstra meget, at det også ligger i bymidten.

Kl. 19:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Erling Bonnesen.

Kl. 19:17

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Der har jo været talt meget om at hjælpe, styrke landdistrikterne, så der kan komme mere gang i væksten, beskæftigelsen og udviklingen, og det er der så også nogle signaler om i lovforslaget at regeringen gerne vil. Man kan så godt nok undre sig, når man læser længere nede i forslaget, at det kun er i områder, der sådan bliver afgrænset til at være vanskeligt stillede, at der skal gøres noget. Nu er der selvfølgelig nogle stykker af dem, og det er da godt for dem.

Men det, der undrer mig, er, at man ikke sådan generelt siger, at kommunerne skal have lov til at sætte noget gang i landdistriktsudviklingen, for det var sådan set det, som alle partier jo lovede før valget, også Det Radikale Venstre. Så hvorfor er det, man så lige pludselig snævrer det ind, så det nu kun lige er i nogle områder og ikke i alle landdistrikter?

Kl. 19:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:18

Lone Loklindt (RV):

Altså, nu har vi jo en planlov i Danmark, som bl.a. er med til at sikre, at der er by, hvor der er by, og land, hvor der er land. Men er der landdistriktsområder, der er særlig vanskeligt stillede – og det skal man jo selvfølgelig på en eller en måde have defineret, så det er klart for alle, hvad det betyder – er der faktisk her åbnet mulighed for, at man kan bruge nedlagte bygninger ikke bare som i den tidligere lov, hvor det handlede om nedlagte landbrugsejendomme, men også andre, f.eks. nedlagte skoler, som der jo måske desværre bliver flere og flere af.

Så jeg synes egentlig, at man med rette kan sige, at der med det her lovforslag absolut fortsat er mulighed for udvikling i landdistrikterne – og oven i købet flere og anderledes muligheder for udvikling.

Kl. 19:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 19:19

Erling Bonnesen (V):

Synes ordføreren for Det Radikale Venstre ikke, at det er underligt, at man skal ind og nærmest i nogle situationer måske prøve på at begynde at opfinde en eller anden form for negativ udvikling et eller andet sted, hvis man skal have sat noget i gang, som ikke lige passer ind i det her lovforslag? For det er jo sådan set et eklatant eksempel på, at man her fra centralt hold forsøger at styre en lokal udvikling helt ned i detaljen.

Efter min opfattelse som Venstremand var det jo meget klogere, at man sagde, at man gav de enkelte kommunalbestyrelser muligheden for selv at lave deres egen lokale planlægning via lokalplanredskaberne. Jeg kan også forstå på svaret her og nu fra den radikale ordfører, at man jo ikke har gjort sig mange tanker om, hvordan man skal afgrænse de her ting. Og ellers vil jeg gerne have et klart svar på, hvad der skal forstås ved det vanskelige. Hvordan skal det gøres op?

Kl. 19:20

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:20

Lone Loklindt (RV):

Det er klart noget, der skal defineres endeligt: Hvad det er, der er vanskeligt stillede områder. Men præcis hvor man i den eksisterende lov, eller den lov, vi er i gang med at ændre, har haft kriterier for at udvælge 29 kommuner og kalde dem alle sammen for særlig udsatte områder, får man faktisk her en ligestilling af alle kommuner, og jeg tvivler på, at det bliver min egen hjemkommune, Frederiksberg Kommune, der skal benytte sig af det. Men jeg kan da komme i tanker om rigtig mange andre kommuner, der ikke var blandt de 29, som kan have brug for at sige: I den her del af vores kommune har vi egentlig nogle indikatorer på, at vi er mere skrøbelige, og her kunne vi have lyst til at bruge de redskaber, som den nye lov giver.

Kl. 19:21

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 19:21

Jørn Dohrmann (DF):

Nu blev det sagt fra ordførerens side, at vi skulle forholde os til fakta. Det har vi jo også gjort. I den seneste tid har Fakta åbnet to butikker på den anden side af grænsen. Det er vel den udvikling, som ordføreren bare skubber på: at skubbe arbejdspladserne ud af Danmark.

Derfor kommer jeg lidt tilbage til spørgsmålet om, hvad ordføreren har tænkt sig at gøre ved den her prisforskel, der er på dagligvarer. Man holder krampagtigt fast i en struktur, som gør, at priserne er enormt høje i Danmark, og man vil ikke tillade, at der kommer andre ind at konkurrere. Derfor spørger jeg, hvordan man vil forholde sig til det.

Så vil jeg også det, at borgere i Ringkøbing kører til Herning eller nogle andre steder for at handle ind. Der spørger jeg bare, hvad det er, ordføreren har med til de borgere, der bor i Ringkøbing, så de kan blive boende og få deres varer derude.

Kl. 19:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:22

Lone Loklindt (RV):

Nu er der ingen mig bekendt, der lider nød i Ringkøbing i forhold til at få skaffet de dagligvarer, man har brug for hver dag, eller har problemer med at køre i bus eller bil til en større by de gange, hvor man skal købe en sofa eller en seng. Hjemme hos mig er det i hvert fald ikke noget, vi gør hver dag.

Så vil jeg sige i forhold til, hvordan vi får mere konkurrence i dagligvarehandelen herhjemme, at en af de ting, der bidrager til det, er internethandel – altså folk, der handler på nettet og får varerne leveret. Det kan man jo ikke få sin normale købmand til ret mange steder. Hvis nogen har brug for at få varer af en anden slags end dem, man kan finde lige i nærheden, så kan de jo vælge andre handelsformer i stedet for selv at starte bilen og bruge tid på at handle. Så der er andre muligheder. Det er jo nye forretningsmodeller, som nok er i vækst i modsætning til mejeriudsalg og den slags, som efterhånden er væk.

I forhold til ... O.k., tiden er gået.

Kl. 19:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 19:23

Jørn Dohrmann (DF):

Nu blev internethandel nævnt. Den seneste sag er de bogbutikker, der er blevet oprettet, jeg tror, det var i Belgien eller Luxembourg, og som ikke betaler moms i Danmark. Hvis det er den måde, man ønsker at drive forretning på, så kan jeg godt forstå, hvorfor arbejdspladserne forsvinder ud af landet med den regering, vi har.

Det, jeg egentlig også gerne vil spørge til, er, om man ikke kan nævne fire-fem eksempler på, hvor der er blevet bygget i kystnærhedszonen, som man jo også ændrer med lovforslaget, og har lavet noget, der ikke skulle laves. Jeg beder bare om fire-fem eksempler på det. Eller laver man bare loven om, fordi man er utilfreds med det, der blev ændret for et par år siden?

Kl. 19:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:24

Lone Loklindt (RV):

Jeg kan heldigvis ikke nævne nogen konkrete eksempler på, at det er blevet misbrugt. Men jeg kan sige, at det ikke er hensigtsmæssigt, at enhver kan have ret til at bygge, uden at den lokale kommunes planmyndighed skal indover. Det er faktisk det morads, den tidligere regering med Dansk Folkepartis medvirken efterlod. Derfor kan man sige, at det, der er hensigten med det her lovforslag, er sådan set at give kommunen planmyndigheden tilbage.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål, og så går vi til fru Lisbeth Bech Poulsen som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 19:25

industrier – det kan være virksomheder, butikker, eller hvad det nu er, man har etableret i det område. Det er altså ikke bare en bar mark. Og der vil jeg bare bede ordføreren om at svare på, om det ikke er korrekt, at man overhovedet ikke kan sammenligne Canada med Danmark.

Kl. 19:25

Kl. 19:28

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Indholdet af det her lovforslag har været gennemgået fint af tidligere ordførere, så det vil jeg ikke bruge så meget tid på andet end at fremhæve to ting: Det er de forbedrede muligheder i kommunerne for ved hjælp af en helhedsorienteret planlægning med hensyntagen til de lokale forhold og behov at styrke og understøtte udviklingen i vanskeligt stillede landdistrikter, som vi ser som en stor styrke; og det er ligestilling af alle kommuner, hvad angår landzonetilladelser, planlægning af kystområder og med hensyn til planlægning af detailhandel.

Også de forenkledte regler for opsætning af mobilantener på eksisterende anlæg forventer vi vil understøtte det attraktive i at bosætte sig og/eller drive erhverv på landet, idet en forbedret mobildækning også er et parameter for udvikling og muligheder.

Endelig er det positivt, at der ændres i planloven, så den igen understøtter muligheden for et levende handelsliv i små og mellemstore bysamfund. Vi har fokus på, at der skal være den bedst mulige balance. Der skal netop være det handelsmiljø og det udvalg, som der er realistisk kundegrundlag for – hverken mere eller mindre. Og det skal netop være det handelsmiljø, som understøtter områdets samlede udvikling, så det ikke kommer til at bidrage til afvikling.

I Nordjylland, hvor jeg kommer fra, er der en debat lige nu i Hjørring om en Bilka, og undersøgelser viser, at det ikke kun vil gå ud over handelslivet i Hjørring, men også i Hirtshals, Brønderslev, Frederikshavn og Tversted. Så det vil sige, at det spredt sig som ringe i vandet, når man får de her megacentre, og det er også det, som den undersøgelse, der har været omtalt flere gange, viser, nemlig at det har store konsekvenser. For ca. 10 år siden boede jeg i Canada, og der har de netop gennemgået den udvikling, som vi ville have skullet gennemgå, hvis ikke vi havde lavet det nye forslag, for der har man mellemstore byer, hvor der ikke er noget strøg, ikke noget bycentrum, der er ingenting, men et megamall et par kilometer væk, og det synes jeg ikke er den vej Danmark skal gå.

Forslaget ses alt i alt at fremme kommunernes frihed til lokal helhedsorienteret planlægning for landdistrikterne, en frihed, som naturligvis også forpligter, men hvem skulle være nærmere til at påtage sig forpligtelsen? SF støtter naturligvis forslaget og ser frem til den videre behandling. Og så glemte jeg at sige i starten, at jeg er her på vegne af SF's miljøordfører, som desværre ikke kunne være her.

Kl. 19:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 19:27

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Jeg vil bare spørge, om ordføreren så ikke lige – for nu har jeg spurgt alle de andre ordførere – kan nævne tre-fire eksempler på de problemer, der har været i kystnærhedszonen. Nu har man da haft tid til ligesom at læse op på tingene og til at komme med nogle eksempler, hvis det er.

Det, jeg også gerne lige vil spørge om, er det med, at ordføreren siger, at hun har været i Canada, og at de dér bare kan etablere de her butikker. Men det er jo ikke den samme situation, man har i Danmark. For der har man det, der kaldes aflastningscentre, og der kan ordføreren jo så få tid til at forklare, hvad et aflastningscenter består af. Det består jo selvfølgelig af et område, hvor der er andre

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:28

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Nej, det kan man heldigvis ikke endnu, men altså, hvem ved, hvor vi ville have været om 10 år, hvis vi ikke havde fået en ny regering?

Til hr. Jørn Dohrmanns meget konkrete spørgsmål må jeg desværre sige nej. Og det er ikke af ond vilje, men jeg er ikke ordfører på det her område, og det beklager jeg meget. Det kan være, at ministeren, som er fra det samme parti som jeg, vil svare på det.

Der var et spørgsmål til – måske vil hr. Jørn Dohrmann stille det igen?

Kl. 19:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 19:29

Jørn Dohrmann (DF):

Det var jo om aflastningscentre og det, at man ligesom fik en forklaring på, hvad det var. Men jeg kan jo godt forstå, at det, hvis ordføreren ikke har læst op på tingene, inden hun fik ordførertalen, så kan være svært.

Men jeg vil så bare stille et holdningsmæssigt spørgsmål, og det er: Synes man, at det er i orden, at vi i Danmark betaler en overpris for dagligvarer, fordi der ingen konkurrence er på det område? Og det er jo netop det, som den nuværende regering egentlig lægger op til: Der skal være mindre konkurrence. Altså, man lukker nogle af de butikker ude, som egentlig gerne ville ind på markedet, og som siger: Vi ville gerne have noget konkurrence, men nu kan vi ikke få lov til at etablere os. Er det den udvikling, som Socialistisk Folkeparti ønsker at have, altså at der skal holdes fast i det høje prisniveau, og at man ligesom skal stoppe det her, og at man siger, at det er helt i orden med de her 1.200 job, der nu forsvinder, på grund af at man laver lovgivning med tilbagevirkende kraft – for de har jo sat gang i de her byggerier? Altså, synes man i Socialistisk Folkeparti, det er helt i orden, at der er 1.200 job, man afskaffer på den her måde? Tak.

Kl. 19:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:30

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Med hensyn til det første spørgsmål er jeg enig med DF's ordfører i, at priserne i Danmark er for høje; det er jo blevet påvist gang på gang. Erhvervs- og vækstministeren har jo også sat fokus på det her, og det er helt klart noget, som der skal ses nærmere på. Men jeg vil godt sige, at jeg også synes, at der skal være en balance i tingene. For som jeg nævnte før, kan man jo i USA, hvis man kører hen til en Walmart, købe de mest bizarre mængder mad til ingen penge. Men jeg ved ikke, hvor kvaliteten i det er henne, jeg ved ikke, om det, at man kan købe ti megameloner til 5 dollar er prisen værd at betale for, at man ikke har et levende bymiljø med et strøg og med cafeer osv. Jeg ved ikke, om det er det værd; det vil jeg gerne sætte spørgsmålstegn ved.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste i rækken af ordførere er hr. Per Clausen, Enhedslisten.

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Når man diskuterer spørgsmålet om butikker og centralisering af butiksstruktur samt priser i Danmark, vil jeg starte med at sige, at der faktisk er to grunde til, at prisniveauet er højt i Danmark, hvilket jeg accepterer og jeg er glad for.

Den første grund er den kendsgerning, at vi i Danmark stadig væk, fordi vi har haft en planlov, og fordi vi har planlægning, har bevaret en *relativt* decentral butiksstruktur. Man må sige »relativt«, fordi markedskræfterne er så stærke, at de alligevel har været i stand til at gennemtrumfe en ret omfattende centralisering, ikke mindst fordi skiftende regeringer har svækket planloven. Men vi har altså en relativt decentral butiksstruktur. Og det alt sammen rigtigt, for hvis vi nøjedes med at have to kæmpestore markeder – nogle af de store multinationale koncerner – der solgte varer i Jylland, så ville varerne sikkert være billigere.

En anden grund til, at vi har lidt dyrere varer i Danmark, end man har andre steder, er, at medarbejderne får løn. Det betragter jeg faktisk også som en rigtig god ting at de gør. Selv om jeg da godt, når jeg er i Berlin, kan sige, at der da er nogle fordele ved, at man har smadret arbejdsmarkedssystemet og sørget for, at mennesker, der er ansat, ikke får nogen løn, nemlig at vi, der kommer som turister, kan købe varer billigt. Men jeg synes, at det at have en decentral struktur, og at medarbejderne får løn, er gode ting, som jeg gerne vil betale for.

Jeg skal i forlængelse af det sige, at konsekvensen af ikke at gennemføre den her stramning i f.eks. Nordjylland ville være, at Hjørring Kommune ville slippe godt fra at give tilladelse til, at man opførte et Bilka, med den konsekvens – som analyser lavet af COWI for Hjørring Kommune selv viser, så de ved det godt – at butikkerne i de mindre byer i Hjørring Kommune vil lukke, og at en række af de butikker, der er i Hjørring også vil lukke. Det kan godt være, at det nye Bilka ansætter nogle flere mennesker, men hvor mange bliver så arbejdsløse i de mindre butikker? Set ud fra mit synspunkt, kan det selvfølgelig have den fordel, at vi får flere lønmodtagere, som dog stadig væk traditionelt stemmer lidt mere venstreorienteret, end selvstændige gør, men det synes jeg bare er en lidt høj pris at betale.

Pointen er altså: Med det her forslag om den her lovændring er vi med til at sikre, at man i den del af landet, hvor jeg kommer fra, beholder en mere decentral butiksstruktur til fordel for udviklingen i Nordjylland. Det er man sådan set ikke i tvivl om i de mindre byer, der ligger i Hjørring Kommune, og det synes jeg faktisk er vigtigt.

Det andet, jeg vil sige, er: Man snakker om kystnærhedszonerne, men kendsgerningen er jo, at med den lovændring, der bliver lavet her, kan der, hvis der er væsentlige begrundelser for det, jo godt bygges. Det er jo kommunerne, der afgør, om der er væsentlige begrundelser, så hvordan er det lige med det her om, at kommunerne bliver frataget indflydelse her? Det forstår jeg simpelt hen ikke et ord af.

Det tredje, jeg vil fremhæve, er, at vi gør det, at vi laver lovændring, der betyder, at man i landdistrikterne generelt set får bedre vilkår, som træder i stedet for den fuldstændig vilkårlige udpegning af nogle bestemte kommuner, som det var i den gamle lov. Jeg kan ikke huske, hvor mange gange jeg spurgte, om ikke vi kunne få en klaring på, hvorfor det var de kommuner. I Nordjylland havde de eksempler på, at kommuner, som var relativt rige, og som lå ved siden af kommuner, der var relativt fattige, var kommet med, og ingen kunne forklare hvorfor. Men nu får alle kommuner altså mulighed

Kl. 19:31

for at gøre det her i landdistrikterne. Men det er rigtigt, at kommunerne får lov til selv at beslutte og bestemme igennem planlægning, hvordan udviklingen skal være. Man fortæller ikke kommunerne, at de er nogle fjolser, at de ikke kan finde ud af at planlægge, så man giver borgerne ret til at gøre, præcis som de selv vil, og vi udstyrer heller ikke staten med en række dispensationsmuligheder i forhold til det, som kommunerne beslutter.

Kl. 19:31

Så vi giver altså kommunerne mere magt, og det synes jeg sådan set er meget fornuftigt, selv om der jo, hvad man kan se af hørings svarene, er mange af Enhedslistens traditionelle venner i miljøorganisationerne, der nok helst så, at vi havde gjort det, som Venstre anklager os for at gøre, nemlig at sige, at ministeriet så hellere må tage sig af det hele. Men vi flytter faktisk mere magt ud i kommunerne, og det synes jeg er rigtigt, rigtig fornuftigt.

Det er jo også sådan, at man kan se, hvad det her giver af muligheder, og det giver kommunerne gode muligheder for at skabe udvikling der, hvor det kniber lidt med udviklingen. Jeg kan godt forstå, at Venstre gerne vil have en nagelfast definition på, hvad et område, der har det lidt svært, er. Det ønsker Danmarks Naturfredningsforening og en række af de grønne organisationer også. Her tillader vi os så bare at sige, at det er i første omgang kommunerne selv, der afgør det. Det er måske lidt dristigt og lidt modigt at give kommunerne de muligheder. Jeg kender nogle byrødder, jeg ikke er så trykke ved i den sammenhæng, men vi tager alligevel chancen, og det synes jeg faktisk er rigtig fornuftigt.

Så det er rigtig godt lovforslag, som Enhedslisten vil stemme for.

Kl. 19:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Villum Christensen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 19:36

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Det her er et af de lovforslag, jeg er rigtig ærgerlig over ikke at kunne støtte. Der er helt klart en række forbedringer i forhold til den tidligere udkantslov, kan man vel nærmest kalde den, som mest havde karakter af et hold kæft-bolsje til de mange utilfredse borgere, som der blev flere og flere af i forbindelse med sygehusdiskussionerne i det vestjyske. De fleste her i salen kan sikkert huske miséren omkring en ny partidannelse i forbindelse med Udkantsdanmarks problemer, en sag, som også pludselig gav en motorvej sådan over night.

Udkantsloven indebar, at kommunerne fik utrolig svært ved at planlægge, og at det var helt tilfældigt, som hr. Per Clausen også var inde på, hvem der fik ret til at bygge, og hvem der ikke fik, om man fik udkantsfordele eller ej. På Sjælland så vi f.eks. en meget velstående kommune, som lige pludselig blev udkantskommune. Nu er det Kalundborg, det handler om, med Novo og Novozymes og Statoil, og jeg er næsten sikker på, at de er tæt på at have de højeste indtægter på Sjælland. De havde det i hvert fald i det gamle Vestsjællands Amt, det kan jeg huske, mens nabokommunen Slagelse, som jeg selv kommer fra, mere er danmarksmester i at have en masse uden for arbejdsstyrken. Jeg tror, det er en af de kommuner, hvor der er allerflest uden for arbejdsstyrken. Og det er altså en konsekvens af en lov, som opererer med sådan et fuldstændig tilfældigt tal.

Vi tror på det lokale selvstyre, og vi tror også på, at de enkelte byråd er de bedst egnede til at foretage en samlet vurdering af, hvilken byudvikling der er bedst lige præcis for dem. Jeg tror heller ikke, at fordi man sidder i en kommunalbestyrelse, er man ligeglad med de små købmandsbutikker eller deres overlevelse. Det er jo ikke et hensyn, som kun er forbeholdt folk, der sidder herinde i Folketinget, det kan man nogle gange få indtryk af.

Et tilfældigt indbyggerantal, der fastsættes centralt uden skelen til lokale forhold, bør ikke være afgørende for, hvordan kommunen skal udvikle sig. En by med 40.000 indbyggere i en egn kan have vidt forskellige udviklingsmuligheder i forhold til en anden by med 40.000 indbyggere, så vi kommer til at stille kommunerne både forskelligt og tilfældigt i deres bestræbelser på at skabe vækst, eksempelvis i forbindelse med planlægningen af større udvalgsbutikker, som flere også har været inde på. Vi kan risikere, at store dele af befolkningen sætter sig i bilen og kører tværs over landsdelene for at handle i butikstyper, som kun findes sådan i store udgaver, hvis man kan sige det på den måde, og det kan jo ikke være meningen med planloven.

De eksisterende aflastningscentre er jo store regionale arbejdspladser, skal vi huske, og mulighederne for at placere enkelte og meget store udvalgsbutikker i både bymidte og eksisterende aflastningscentre er ofte vigtige erhvervspolitiske satsningsområder. Jeg synes, de ramte kommuners høringsvar taler lidt deres eget sprog, og det er med baggrund i netop deres forringede muligheder, at vi desværre bliver nødt til at sige nej tak til lovforslaget, også selv om der er rigtig mange forbedringer især i forhold til det lokale selvstyre.

Tak for en god forhandlingsvilje hos ministeren. Det her er jo et rigtig vigtigt lovforslag.

Kl. 19:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det fru Benedikte Kiær som ordfører for De Konservative.

Kl. 19:39

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Rådne bananer og Vandkantsdanmark er nogle udtryk, vi støder på, når vi taler om udvikling i Danmark og om, at der er områder, der virkelig er mere trængte end andre områder.

En måde at undgå rådne bananer på er at sikre nogle bedre rammer for erhvervsudviklingen og attraktive boliger i de trængte områder, herunder bedre mulighed for at kunne bruge nogle forladte ejendomme til andre formål end det, de ellers var tiltænkt. Det var bl.a. baggrunden for, at den tidligere regering med planen »Danmark i bedre balance« gav mulighed for, at de i 29 kommuner og på 15 øer kunne bruge forladte landbrugsejendomme til f.eks. erhverv, og gav mulighed for at bygge helårsboliger i tilknytning til landsbyer. Denne mulighed for landzonetilladelse erstattes med dette lovforslag af en bedre mulighed for alle kommuner, ikke kun for de få.

Forslaget giver også bedre mulighed for at udvikle alle typer af overflødiggjorte bygninger. Der indføres nemlig en landdistriktsbestemmelse, der giver alle kommuner i landet mulighed for at udvikle trængte områder. Det synes jeg er rigtig godt, for det er så ikke kun få navngivne kommuner, der får den her mulighed for ny udvikling, men derimod alle kommuner. Og det er de folkevalgte, kommunalbestyrelserne, der har ansvaret.

Jeg er også godt tilfreds med, at planloven med dette forslag i hele landet beskytter den skønne danske natur og kulturlandskaberne i kystområderne.

Det Konservative Folkeparti har indgået en aftale med regeringen om dette lovforslag. Her lagde vi bl.a. vægt på, hvor vigtigt det er, at borgere og kommuner bruger den nye landdistriktsbestemmelse aktivt og rigtigt, når der søges om landzonetilladelse. I aftalen er der således lagt vægt på en grundig vejledningsindsats og en aktiv informationsindsats. Der er bl.a. etableret et rejsehold, der tager ud i de enkelte kommuner for at fortælle om de muligheder, der er i planloven, ligesom Naturstyrelsen udarbejder vejledningsmateriale samt synliggør best practice og meget mere som hjælp til kommunerne i deres planlægning af kystnærhedszonen.

Der er nemlig gode muligheder for planlægning, alt er ikke forbudt, som man nærmest skulle tro, når man hører på nogle af ordførerne og læser nogle af hørings svarene. Man kan faktisk også med det her forslag gå i gang med at bygge nogle nye anlæg eller udvide byer i kystnærhedszonen. Det kræver blot en særlig begrundelse. Der er således mulighed for planlægning, hvor der samtidig tages hensyn til den helt unikke danske kystlinje, som rummer masser af natur- og kulturoplevelser. Det er noget jeg som konservativ lægger vægt på at vores børn og børnebørn også skal have glæde af.

Lovforslaget indeholder også ændringer af reglerne for detailhandelen. Efter at have læst nogle af hørings svarene og hørt på nogle af ordførerne i dag lyder det nærmest, som om de ændringer fuldstændig vil smadre udviklingen af den lokale detailhandel i en række navngivne byer, men det er forkert. Der vil nemlig med disse ændringer stadig være mulighed for i de navngivne byer, som er blevet fremhævet i nogle af hørings svarene, at bygge nogle af de store udvalgswarebutikker, blot inde i byen og ikke uden for den i aflastningscentre. Samtidig vil ændringerne betyde, at vi også fremover sikrer levende bymidter og dermed levende byer rundtom i landet – i hele landet.

Der er nogle, der påstår, at disse ændringer af planloven forringer konkurrencen, men det er forkert at give planloven ansvaret for høje priser i detailhandelen, for faktorer som f.eks. skatter og afgifter, punktafgifter, lønomkostninger, og jeg kunne blive ved, har faktisk ret stor betydning for, at varerne er dyrere i Danmark end i andre lande syd for grænsen.

Det er også forkert, når nogle påstår – jeg tror, at vi alle sammen har fået den her henvendelse fra Daugaard Pedersen – at den her regelændring vil betyde, at vi går glip af en masse nye arbejdspladser. Det er i øvrigt noget af en mystisk beregning, der er foretaget – det er nok sket på bagsiden af en serviet – for intet er mere forkert. Faktisk vil en centralisering af handel i meget få megabutikker betyde tab af arbejdspladser, ligesom arbejdspladser vil samle sig færre steder.

Der er som sagt knyttet en aftale til dette forslag. Det er en aftale, som Det Konservative Folkeparti er med i, og hvori vi har fået flere indrømmelser. Jeg har nævnt nogle af dem, men jeg vil også fremhæve den del af aftalen, der vedrører den private ejendomsret og styrkede rettigheder for borgerne i ekspropriationssager.

Der er desværre nogle kedelige eksempler på borgere, som er blevet ganske alvorligt pressede og kørt over af kommunen i ekspropriationssager. For et år siden fremsatte vi derfor et beslutningsforslag, som havde en række elementer, der netop skulle styrke den private ejendomsret. Nogle af de elementer kan vi faktisk genfinde i den aftale, vi har indgået med regeringen.

Det drejer sig om at hjælpe borgere, som har en ekspropriationssag hængende over hovedet, en sag, som trækker ud og trækker ud, og som faktisk betyder, at borgeren praktisk taget er stavnsbundet til sin bolig. Derfor skal vi nu ind og arbejde med at få en solnedgangsklausul. Det vil sige, at sådan en ekspropriation ikke bare kan blive ved med at hænge over hovedet på borgerne i årevis, men skal bortfalde efter et tidsrum. Derudover skal vi også ind og se på planlovens regler om overtagelsespligt efter planlovens § 48, hvilket også kan hjælpe borgerne i nogle af de situationer, hvor de ellers bliver stavnsbundet i årevis til deres ejendom.

Vi er glade for, at vi med denne aftale vedtager et væsentligt skridt for at styrke borgernes retssikkerhed i ekspropriationssager.

Samlet set kan Det Konservative Folkeparti støtte dette lovforslag

Kl. 19:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er en kort bemærkning. Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 19:45

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg kan godt forstå, hvorfor ordføreren hellere vil tale om noget andet end det, lovforslaget egentlig går ud på, men at det skulle være så grelt, havde jeg ikke forestillet mig. Vi hørte, at der blev refereret til det – hvad skal man sige? – hørings svar, der var blevet sendt ind af Daugaard Pedersen.

Jeg vil bare spørge ordføreren, om ikke det er korrekt, at når man stopper nogle af de her planlagte byggerier – vi er vel enige om, at der er nogle planlagte byggerier undervejs derude – betyder det, at der er noget arbejde, der ikke bliver udført, og at der er nogle jobs, der ikke bliver besat. Er Det Konservative Folkeparti fuldstændig ligeglad med det i den her situation, hvor vi står og mangler arbejdspladser, altså at man på den måde tager dem som gidsel nu?

Så er det bare det, at jeg ikke kan forstå, at man ikke, når vi både har haft en fra Konservative og en fra Venstre, der har siddet på miljøministerposten, har gjort noget ved de fejl eller de mangler, der skulle have været rettet op på, men først vil gøre noget, når der kommer en anden regering. Men det er da godt, at man kan blive klogere.

Jeg vil gerne spørge, om ikke ordføreren så lige hurtigt kan nævne 3-4 forskellige steder, hvor der har været problemer med kystnærhedszonen. For det er jo det, der bliver refereret til hele tiden, nemlig: Uha, nu skal man passe på, og man skal have det tilbagerullet. Men jeg vil gerne høre nogle eksempler på, hvor det har været galt.

Kl. 19:47

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:47

Benedikte Kiær (KF):

Det var rigtig mange spørgsmål fra ordføreren fra Dansk Folkeparti, og jeg beklager også, at jeg ikke havde mere taletid før til min ordførertale, for så kunne det jo være, at jeg kunne have begrundet nogle af de ting dybere, for det kan jeg høre, at hr. Jørn Dohrmann faktisk efterlyser.

Men jeg vil tage en af de ting op, som hr. Jørn Dohrmann fremhæver, og det er den henvendelse, som vi har fået fra Daugaard Pedersen. Den tager udgangspunkt i ti byer, som bliver nævnt, og som alle sammen vil opføre tre store butikker, hvor der skal være 40 arbejdspladser i hver. Så ganger man lige op, og så siger man, at det er 1.200 arbejdspladser, som man går glip af.

Man glemmer for det første, at der ikke er planlagt 30 nye butikker. Det er fremtidsudsigter – måske, måske, hvis og hvis og hvis.

For det andet glemmer man også lige at fortælle, at når der opføres nogle af de store butikker, har det nogle konsekvenser andre steder. Det betyder faktisk, at andre steder vil de opleve, at der bliver nedlagt arbejdspladser, at der bliver afviklet arbejdspladser.

Hvis vi tager det eksempel, som vi har hørt tidligere hos en af de andre ordførere, fra Nordjylland, så siger de jo også i en handelsstandsforening i Nordjylland – det siger formanden faktisk – at hvis der var blevet bygget en Bilkaforretning ved Hjørring, havde det faktisk betydet, at for hver arbejdsplads, der var oprettet i Bilka, skulle der have været nedlagt og sagt farvel til tre arbejdspladser andre steder i Nordjylland. Det er da ikke udvikling.

Kl. 19:48

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 19:48

Jørn Dohrmann (DF):

Det er jo så også sådan, at man som ordfører skal forholde sig til, om der er andre elementer. For det med de 1.200 jobs eller de 30 butik-

ker, eller hvad det er, kan vi altid diskutere, altså om de nu ligger ude i kommunerne. Jeg kender flere kommuner, hvor de er i gang med det her, og jeg har ikke tal på, om det er 30, men jeg tror vi er oppe på et tal tæt på.

Men det med de overflødiggjorte landbrugsbygninger, som man jo egentlig skulle lave om og gøre klar til andre forretninger, bliver man nu også bremset i. Det er jo også arbejdspladser, og jeg tror, at tallet i sidste ende nok skal komme derop imod i sidste ende, men det er jo en trossag.

Det, jeg gerne spørge ind til, er, om De Konservative egentlig ikke er optaget af, at vi får lavere fødevarerpriser og får noget mere konkurrence på det her område. Eller har man den holdning, at vi skal til at gå tilbage til, at det er staten, det er miljøministeren, der skal bestemme, hvor hver enkelt butik skal ligge henne, for øget konkurrence får man ikke noget af? Er det, fordi der er nogle særlige interesser, der har vundet her, at De Konservative bare har stemt ja til, hvad de har fået præsenteret?

Kl. 19:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:49

Benedikte Kiær (KF):

Jeg kan trøste ordføreren med, at vi faktisk ikke bare har sagt, at vi vil stemme ja, vi har faktisk fået rigtig mange indrømmelser, som vi er godt tilfredse med.

Nu nævnte ordføreren det der med landbrugsejendomme, der var blevet forladt, og at de jo også skulle tælles med i det samlede billede – det tror jeg ikke lige at Daugaard Pedersen har talt med, men lad nu det ligge – men hvis man tager det med de efterladte landbrugsejendomme, betyder det her lovforslag faktisk, at vi får endnu flere overflødiggjorte bygninger i spil, ikke kun landbrugsejendomme i de 29 kommuner og på de 15 øer, men faktisk de overflødiggjorte bygninger i alle de kommuner, som er trængte. Og det drejer sig som sagt ikke kun om landbrugsejendomme, men om alle typer af overflødiggjorte bygninger. Det vil faktisk betyde, at man måske får endnu flere arbejdspladser, fordi der er tale om flere tomme bygninger.

Så spørger ordføreren til det der med priserne. Jeg vil sige, at det er noget, som vi fra konservativ side er meget, meget optaget af. Det er jo baggrunden for, at vi kommer med det ene forslag efter det andet, som skal sætte punktafgifter ned, som skal sætte skatter ned, som skal sætte afgifter ned, for afgifter er virkelig noget af det, som er med til at gøre vores priser i Danmark højere end priserne syd for grænsen. Det ville jo betyde, at priserne nord for ville være meget, meget lavere, hvis det ikke havde noget med det at gøre.

Det er immer væk skatter og afgifter, punktafgifter, som har en meget stor betydning for, at vi har et meget højt prisniveau i Danmark.

Kl. 19:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det miljøministeren.

Kl. 19:51

Miljøministeren (Ida Auken):

Mange tak. Jeg vil gerne begynde med at takke ordførerne for indlæggene, og jeg vil takke for anerkendelsen af, at der faktisk er blevet forhandlet temmelig meget på det her område.

Jeg vil også sige til Dansk Folkeparti, at jeg tror, jeg har sendt utallige mails og ringet utallige gange til Dansk Folkeparti, endda også til folk på forskellige niveauer, så det med, at der ikke skulle have været inviteret til drøftelse, må jeg nok lige mane i jorden. Der

er jo også en grund til, at vi nu har en bred aftale, hvor bl.a. De Konservative er med.

Der er jo en grund til, at jeg er gået efter en bred aftale, og at jeg også har givet indrømmelser på nogle områder, for lige præcis på planlægningsområdet har vi haft en god tradition for at have brede aftaler i Folketinget. Og på detailhandelsområdet havde vi udgangspunkt i en bred, fælles aftale udarbejdet under en konservativ minister på baggrund af et meget, meget grundigt forarbejde.

Det var det, man i 2011, som hr. Villum Christensen så rigtig påpegede, med et pennestrøg fuldstændig kørte hen over fra den ene dag til den anden. Man kan jo så altid motivforske i, hvad grunden var. Men det er sådan set årsagen til, at vi står her i dag, altså at man lavede en fuldstændig vilkårlig lov – hu hej, vilde dyr – og brød med den gode tradition for at prøve at lave bred planlægning i Danmark.

Hvis man lige skal kigge på den lov, som vi ruller dele af tingene tilbage fra, vil jeg sige, at det var en lov, hvori man ganske rigtigt valgte 29 kommuner og 15 øer, og vi kunne ikke få forklaret, hvorfor det lige var de 29 kommuner. Og det er ganske rigtigt, som hr. Villum Christensen siger, at der var kommuner, der fik særstatus her, som sådan set var rigere og i større fremgang end nabokommunerne, som ikke fik nogen særmuligheder.

Det er det bureaukrati, det er den forskelsbehandling, vi nu fjerner. I stedet for laver vi en regel, som gælder alle kommuner, men gælder kommunerne, hvor det er målrettet, hvor det hjælper dem, og hvor de har brug for en ekstra hånd. Og det har de i de vanskeligt stillede områder.

Så giver vi nemlig også rettigheden tilbage til kommunen til at sige, hvad et vanskeligt stillet område er. Vi har sagt, at der er nogle kriterier, og det ene er, at det er et område, der er i tilbagegang med beskæftigelsen eller bosættelsen, og at det er et område, hvor der ikke er for stort pres på arealressourcen, så man ikke kommer slæbende med en forstad til Valby og siger, at den er vel nok i tilbagegang, for det er afgørende, at der ikke er for stort pres på arealressourcen.

Derudover har vi på detailhandelsområdet kigget på det her og sagt, at vi skal have balance i det her land. Vi bliver nødt til at tænke tingene igennem, og det er simpelt hen derfor, vi nu kommer med det her lovforslag. Jeg er rigtig glad for, at vi nu har en bred aftale, så vi netop ikke ruller det frem og tilbage, men står fast på den anden side af et valg.

Med den nye landdistriktsbestemmelse, som vi kommer med her, gør vi det muligt for kommunerne at opføre nye helårsboliger og realisere erhvervsinitiativer i vanskeligt stillede landdistrikter. Det er ikke kun i landbrugsbygninger, det er i alle tiloversblevne bygninger, ligesom vi giver bedre mulighed for at udvide eksisterende virksomheder.

Kommunerne får også en kompetence tilbage. Nu er der jo ikke factjekkere, der står og fanger politikerne ved døren herude, men ellers var det nok de fleste, der var blevet lagt i fodlænker, for der var temmelig mange fejl i de ordførertaler, der blev holdt tidligere. Kommunerne får nemlig kompetencen tilbage til at vurdere, hvornår en tilladelse kan gives. Der er ikke længere noget *skal*, altså at kommunerne *skal* give en tilladelse, de *kan* give en tilladelse.

En af de ting, vi frygtede i forbindelse med den her bestemmelse, som var i den tidligere lov, var jo, at man som borger kom og krævede ret til at placere sig lige omkring de store byer i en kommune og sagde, at her skulle man have en tilladelse, så kommunen ikke kunne planlægge og sige: Erhverv vil vi gerne have i erhvervsområderne, så vi kan sikre den rigtige infrastruktur, og så vi kan sikre den rigtige forsyning til de områder. I stedet for skulle man som kommune give de her tilladelser.

Jeg har ikke set nogen tendens til, at det var i de vanskeligt stillede områder de her ansøgninger kom. Tværtimod har vi hørt på vandrørerne adskillige steder fra, at der var frustrerede borgmestre, som oplevede, at det lagde sig i de områder lige omkring deres store byer,

som ikke var deres erhvervsområder, så man faktisk vanskeliggjorde planlægningen.

En anden ting, vi gør, som er vigtig for yderområderne, er, at vi giver bedre mulighed for at sikre mobiltelefoni og bredbåndsdækning ved at lave nogle nye regler for opsætning af mobilmaster.

Jeg vil sige, at lovforslaget også ophæver de 29 kommuners lempede muligheder for at planlægge og bygge ved kysterne. Der kan jeg starte med at sige til hr. Esben Lunde Larsen: Nej, det er ikke sådan, at man ikke må bygge ved de danske kyster. Vi har en 300-meters-zone, en strandbeskyttelseszone, der er meget restriktiv, men så har vi strækninger fra 300 til 3.000 m – det er det, vi andre kalder kyster, og det gør de, der står og kigger på dem, også – og det er ikke en forbudszone, det er en planlægningszone, så der må man faktisk lave ting.

I dag må man bygge i de zoner, hvis man kan vise, at det ikke kan ligge andre steder eller har en særlig funktion – eller rettere: sådan var det, før Venstre lavede sin hovsalov og sagde, at nu skulle man bare have lov.

Der er blevet spurgt efter et eksempel fra Dansk Folkeparti, og jeg kan da nævne et sted, f.eks. Guldborgsund, hvor en stor virksomhed er gået i gang med en planlægning, som lige så godt kunne have ligget et andet sted, lige ude af kystnærhedszonen. Nu har vi givet tilladelsen for netop ikke at have stukket nogen blå i øjnene, for netop ikke at miste investeringer, som er blevet planlagt under den tidligere lov, nede i Guldborgsund, og fordi vi gerne vil have de arbejdspladser. Men den kunne lige så godt have ligget ude af kystzonen, og det tror jeg også kommunen ville have sagt til entreprenøren, hvis ikke man havde haft den her tilfældige lov.

Kl. 19:57

Vi skal huske, at kystturisme er en af de ting, der virkelig trækker turister til Danmark. Det er vores kyster, der er helt unikke, og vi skal passe rigtig godt på dem. Derfor skal de 29 kommuner jo altså også nu have en særlig begrundelse for at lægge noget i kystområderne. Jeg synes, det er god og almindelig snusfornuft.

Derudover er det vigtigt for regeringen og De Konservative, der er med i den her aftale – ja, Enhedslisten er også med – at man har mulighed for at købe ind tæt på sit hjem i hele landet, at vi har et godt og varieret butiksliv i hele landet. Det vil sige, at vi ikke kun ønsker butikker i udkanten af nogle mellemstore byer, som tømmer livet ud af bymidterne, vi ønsker faktisk, at der skal kunne være indkøbsmuligheder i hele landet.

Det er jo derfor, vi har bygget det her på et fagligt grundlag. Der er lavet en detailhandelsredegørelse, som jeg sendte over til Folketinget i december 2011, og som lige præcis viser, at det er afgørende, om der er et kundegrundlag, om der er et stort nok opland til at lægge en butik et sted. Det er derfor, vi har nogle forskelligartede regler, alt efter hvor store byerne er.

Detailhandelsredegørelsen viste altså, at de her såkaldte aflastningsområder, som er yderområderne ved nogle byer, påvirker detailhandelen meget negativt i landdistrikterne og i de små og mellemstore byer. Det er simpelt hen for at passe på dem, at vi nu ophæver de lempelser, som blev indført i 2011.

Jeg kan se i høringsvarene, at der selvfølgelig er en vis skepsis nogle steder, og den kommer sjovt nok også fra nogle af dem, der har haft en helt særlig fordel af de lempelser, der har været, så man kunne måske godt forestille sig, at balancen i landet er meget godt tjent med, at vi nu stiller alle lige.

Jeg vil sige, at regeringen simpelt hen ikke ønsker at understøtte et kapløb, hvor det handler om at komme først med nye, store udvalgswarebutikker eller nye storcentre uden for bymidterne, for det, man glemmer, når man antager det her, er, at der ikke dér bliver købt mere mælk af, at der kommer en ny butik, der bliver ikke købt flere sko, der bliver ikke købt flere flæskesteg, eller hvad man nu vil have, af den grund. De varer bliver bare ikke købt et andet sted.

Det er derfor, som fru Benedikte Kiær også påpegede i sin ordførtale, at man, når man åbner store butikker i yderområderne af byerne, lukker nogle andre, og så mister man arbejdspladser. Så jeg tror nok, at ordførerne skylder et lidt mere nuanceret regnestykke end det, vi har været præsenteret for i dag.

Kl. 20:02

Hvis vi nu lige kigger på bymidterne og vi også kigger bare lige en tand ud over det her med, om der nu er arbejdspladser i butikkerne, skal man jo også have for øje, at det er ekstremt afgørende for bylivet, at der er butiksliv. Der er lige blevet lavet en stor redegørelse – vi har faktisk sjældent set så stort et arbejde som det, der er lavet i et samarbejde mellem Miljøministeriet og Københavns Universitet – om gevinsterne ved at investere i byliv. Overraskende nok faldt det simpelt hen sådan ud, at butikker næsten er nummer et på listen over, hvad der holder huspriser oppe.

Det vil sige, at butikker, cafeer og liberale erhverv giver værdier. Boligen stiger med 2-4 pct. for hver 10 nye næringsbutikker, der findes inden for 1 kilometers gåafstand. Derfor er det vigtigt for byerne, at der ligger butikker derinde i bymidterne, hvor folk bor – både i de små og de store byer.

Det sidste element i lovforslaget skal bidrage til at sikre borgerens ret til selv at vælge tv-udbydere og dermed skærpe konkurrencen på området. Det fjerner nemlig pligten til at være tilsluttet et bestemt lokalt netværk pr. 1. april 2015.

Så har der været en høring af det her lovforslag, og den har givet anledning til forskellige justeringer i lovbemærkningerne til landdistriktsbestemmelsen. Bl.a. har Danmarks Naturfredningsforening været bange for, at muligheden for at starte erhverv i overflødige bygninger kan misbruges. Ideen er, at overflødige bygninger skal kunne udnyttes til andre erhverv, ikke at man skal kunne bygge nødvendige landbrugsbygninger, som så derefter bliver brugt til andet erhverv. Derfor har vi tilføjet, at bygningerne som udgangspunkt skal være mere end 5 år gamle. Vi har også præciseret, at bygninger, som er uegnede eller meget forfaldne, ikke er omfattet, for den her bestemmelse skal jo ikke kunne bruges til at indrette et nyt erhverv i en ruin af en gammel lade.

Jeg har stor tiltro til, at kommunerne er de bedste til at planlægge med blik for helheden også i landzonerne. De kender forholdene lokalt og kan bl.a. i kommuneplanen sætte nogle rammer for udviklingen i landdistrikterne, der tager hensyn til det, som er en af de store værdier i vores landdistrikter og er noget af det, der gør, at folk vil bo derude, nemlig naturen, de smukke åbne landskaber, hvor der ikke står bygninger over det hele, og ikke mindst vores kyster, som er helt unikke for Danmark.

Med de her ord vil jeg gerne ønske, at vi får en god viderebehandling af lovforslaget i udvalget.

Kl. 20:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er tre, der har korte bemærkninger. Den første er hr. Erling Bonnesen.

Kl. 20:01

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Der har jo, jeg ved ikke, om det gælder alle partier, men i hvert fald rigtig mange partier, været talt rigtig meget om, at der nu skulle gøres noget for landdistrikterne, underforstået for alle landdistrikter. Der blev sagt, at der er behov for at få skabt nogle rammer for noget mere vækst og beskæftigelse og udvikling.

Så jeg vil gerne – også på baggrund af det svar, ministeren selv har givet nu, og den debat, der har været indtil nu – have ministeren til helt præcis enten at bekræfte, at det her *ikke* gælder alle landdistrikter, eller også, om jeg så må sige, at bekræfte, at det kommer det til. For som jeg forstår det, der ligger her nu, gælder det *ikke* alle landdistrikter.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Miljøministeren.

Kl. 20:02

Miljøministeren (Ida Auken):

Der er sådan set mulighed for at lave rigtig meget planlægning i vores landdistrikter. Det er det, ordføreren lige glemmer i sin præmis.

Så har vi sagt, at ud over det giver vi hensynet til vækst og beskæftigelse en endnu højere placering på prioriteringslisten i de vanskeligt stillede områder. Det vil sige, at man kommer højere op på prioriteringslisten, sådan at ens sag, hvis man f.eks. bliver indklaget for Natur- og Miljøklagenævnet, klarer sig bedre i forhold til det landskabelige og i forhold til det naturmæssige.

Så der er, som fru Lone Lokindt også sagde i sin tale, en grund til, at vi har by, og at vi har land. Derfor har vi nogle regler for, hvordan man kan planlægge ganske udmærket i landzonerne i Danmark, og dem, hvor der er vanskeligt stillede områder, viser vi et ekstra særligt hensyn, giver en ekstra mulighed. Og det er for alle kommuner, fordi det giver mening, at man lige præcis de steder løfter hensynet til vækst og beskæftigelse endnu højere op på prioriteringslisten i forhold til nogle af de andre prioriteringer: nabohensyn, landskabelige hensyn, naturhensyn osv.

Kl. 20:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 20:03

Erling Bonnesen (V):

Det var et langt svar på et meget enkelt spørgsmål, men det kan jo tages som en bekræftelse af, at det her ikke gælder alle landdistrikter. Det er det, som jeg og Venstre harcelerer over, for det er det, der er signaleret.

Man kan også tydeligt høre på det meget lange svar, at det her vil ende med et nyt bureaukрати. Hvad nu hvis man et sted siger, at man vurderer, at der er en tilpas negativ udvikling, til at man kan gå i gang med det, og så går man i gang med det, og så bliver der klaget til Natur- og Miljøklagenævnet – går jeg ud fra det må være, eller hvor der nu skal klages – af dem, som måtte være utilfredse med det, og så vil der jo komme en masse sager på den måde.

De kunne have været helt undgået. Man får skabt et nyt bureaukratihelvede med det her, som kunne have været undgået.

Kl. 20:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Miljøministeren.

Kl. 20:04

Miljøministeren (Ida Auken):

Nej, tværtimod. Vi har lavet et fast track i klagesystemet, så hvis man er under denne bestemmelse, kommer man simpelt hen hurtigere igennem systemet.

Igen må jeg sige, at Venstre næsten lyder, som om de overhovedet ikke ønsker en landzone, som om der bare skal gives fuld gas alle steder, og at det der med by og land, om det er det ene eller det andet, stort set ikke spiller nogen rolle. Der er en grund til, at man må nogle ting i landzoner og nogle ting i byzoner. Det er jo for at prøve at holde tingene lidt fra hinanden.

Det gælder ikke kun for 29 kommuner i det her lovforslag. Vi har ikke valgt vores 29 venner og klappet dem på skulderen og sagt: I skal have noget. Vi har sagt, at alle kommuner, der har nogle vanskeligt stillede landdistrikter, skal have en ekstra hjælpende hånd.

De skal have lov til lige at gå lidt videre med at holde by og land adskilt.

Kl. 20:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 20:05

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil godt først sige, at vi havde en god drøftelse om det her forslag. Det skal ikke være sådan, at det skal lyde, som om vi ikke var til forhandlinger, hvis det er det indtryk, der kommer til at stå tilbage, for det har vi. Men vi kunne ikke blive enige. Det er vist det korte svar på det.

Men det indtryk, jeg egentlig sidder tilbage med, er, at ministeren ligesom siger, at med det her lovforslag sker der ikke noget med butikkerne mere, der er ikke nogen butikker, der lukker ude i byerne, det er simpelt hen blevet standset.

Det andet, jeg sidder tilbage med, er, at nu nævnte ministeren så et sted, hvor der var noget i kystnærhedszonen, men jeg ville jo gerne have haft, der var nævnt tre, fire stykker. Eller er det sådan, at man har lavet lovforslaget, fordi der var en enkelt, der ikke rigtig kunne finde ud af det?

Jeg sidder egentlig også tilbage med, at man har lavet et lovforslag, fordi en enkelt ikke har kunnet finde ud af det, og så er det, jeg gerne vil vide, hvad er et vanskeligt stillet landdistrikt er. Kan en kommune bare nu frit definere det? Det ene sted har man ingen tillid til kommunerne, de gør det forkerte, og en enkelt laver noget forkert, og så laver man det om. Og et andet sted, i det nye lovforslag her, skriver man: Nu må I selv finde ud af, hvad et vanskeligt stillet distrikt er.

Det harmonerer vel ikke rigtig sammen, så vil ministeren ikke prøve at forklare mig det?

Kl. 20:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Miljøministeren.

Kl. 20:06

Miljøministeren (Ida Auken):

Jeg er først og fremmest glad for, at ordføreren anerkender, at der var forhandlinger, for jeg tror nok, at det kom til at stå sådan i ordførerens tale, at det var der ikke.

Jeg vil, i forhold til hvad et landdistrikt er, sige, at jeg i min tale sagde ganske tydeligt, hvad et vanskeligt stillet landdistrikt er. Det er, når kommunen kan gå ind og vurdere et område og sige: Her er der tilbagegang i bosættelse eller beskæftigelse og ikke for stort et pres på arealressourcerne. Så er det kommunens skøn, der gælder.

Det er en definition, vi kommer til at beskrive nærmere i noget vejledningsstof, som kommer til at gøre det endnu klarere, hvad det her område dækker over.

Så vil hr. Jørn Dohrmann ikke bare have ét eksempel, han har ellers virkelig stået og tævet alle ordførere fra den her talerstol for bare at få ét eksempel. Jeg kunne godt nævne tre, fire eksempler, men det er sådan set ikke det interessante.

Det interessante er, at den her lov har været gældende siden september forrige år, og det vil sige, at der selvfølgelig ikke ligger hundredvis af eksempler på det her, så det tager jo lidt tid at lave den her planlægning.

Hvad angår kystzonen, kan vi nævne i hvert fald tre, fire, fem, seks eksempler på det her, som jo lige så godt kunne ligge et andet sted, eller som alligevel ikke får en tilladelse selv under den lov, som Venstre og Konservative har lavet.

Jeg kan se, jeg er løbet tør for tid, men der var også tre spørgsmål i et, så hr. Jørn Dohrmann må vælge et af dem en gang til, hvis han vil have det uddybet.

Kl. 20:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 20:07

Jørn Dohrmann (DF):

Alt kan jo ligge et andet sted. Christiansborg kunne også ligge et andet sted, men nu ligger Borgen jo her og er nok lidt vanskelig at flytte, selv om det ville være godt – det tror jeg i hvert fald.

Men det, jeg gerne vil spørge ministeren om, er sådan set, om ikke man så kan definere lidt. Hvad er det, kommunen kan? Kan kommunen nu sige: Jo, vi har godt nok en by her i vores kommune, den definerer vi som en, der klarer sig godt, der er bosætning, men hvis vi tager et stort nok område, kan vi sikkert få fremskaffet et område, som er i tilbagegang, for det har de fleste byer jo. Hvis man tager bycenteret væk, har de fleste kommuner områder, der har tilbagegang ude i deres landdistrikter, eller hvad man nu vil kalde det.

Så er det bare, jeg spørger: Vil ministeren acceptere, at det er den måde, man bliver kreativ på?

Kl. 20:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Miljøministeren.

Kl. 20:08

Miljøministeren (Ida Auken):

Nogle gange tænker jeg på, om jeg skulle gøre hr. Jørn Dohrmann til rådgiver inde i Miljøministeriet, for han har mange spændende ideer, bl.a. et landdistriktsprogram, der skulle gå ud på at få Christiansborg udflyttet til et vanskeligt stillet område. Jeg synes, tanken er spændende.

Det andet er, at hr. Jørn Dohrmann jo altid kan finde de smuthuller, der vil kunne bruges af en kommune. Og lige det der med, at man så bare tager et endnu større område og siger, at så er det hele det område, der er et vanskeligt stillet landdistrikt, er jo godt tænkt, kan man sige. Hr. Jørn Dohrmann ved altid lige, hvordan man leder efter smuthullerne i lovgivningen.

Jeg vil sige, at det jo er den slags, der bliver defineret i vejledningen, og jeg vil også tro, at teknikerne kan svare mere præcist på, hvordan man undgår den slags finter. Men tak, fordi hr. Jørn Dohrmann i hvert fald har gjort opmærksom på en ting, jeg ikke lige har tænkt var en måde at definere spændende vanskeligt stillede områder på.

Kl. 20:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 20:09

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Tak for ministerens møden frem i debatten her. Jeg synes, det er chokerende, at ministeren er så tendentiøs. Altså, angående det her med at tale om kystnærhedszonen og kyster: Det er jo simpelt hen noget eklatant sludder, at der skulle være planlægning for kysterne. Det er jo rystende. Har ministeren aldrig været ude i virkeligheden? Hvor er det, ministeren kan se et eneste byggeri på kysten?

Det, der chokerer mig, er den her totale københavnervirkelighed, som ministeren bevæger sig i. Det synes jeg simpelt hen er så rystende, også når ministeren taler om, at vi ikke mere må indrette det til erhverv, men at det skal være i 5 år gamle erhvervsbyggerier eller

landbrugsbyggerier. Tror ministeren virkelig, at der er nogen, der gider at indrette deres erhvervsvirksomhed i sådan noget gammelt skidt? Ved ministeren ikke, hvad det koster at etablere sig? Det er det, der er det sådan helt verdensfjerne, når vi diskuterer det her.

Så er der det, at ministeren kan tale om, at man giver ansvaret tilbage til kommunerne. Det er jo simpelt hen noget sludder. Man fjerner jo kompetencer fra kommunerne. Og når ministeren står og siger, at de *skal* give tilladelse til f.eks. erhvervsbyggeri, må jeg sige, at der da er lokalplaner. Der er da planer for, om det skal være blandede boliger og erhverv, om det er til erhverv, om det er til detailhandelen. Der er da ingen kommuner, der bliver pålagt at skulle give tilladelse til erhvervsbyggeri midt i et blandet bolig- og erhvervsområde eller midt i et detailhandelsområde. Altså, det er helt verdensfjernt.

Kl. 20:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Miljøministeren.

Kl. 20:11

Miljøministeren (Ida Auken):

Nu ved jeg ikke, hvad hr. Esben Lunde Larsen kalder for kyster i Danmark. Det er måske det, vi andre kalder for strande. Altså, hvis det er de 300 m, hr. Esben Lunde Larsen kalder for vores kyster, er han gal på den. Det kan jeg tilgive ham, for han er jo ikke ordfører på området.

Det er faktisk sådan, at kysterne mange steder strækker sig flere kilometer ind i landet, ikke mindst landskabeligt. Jeg tror nok, at der ville komme pænt meget ballade, hvis vi gav frit slag på de 300-3.000 m. Det er kyster. Det hedder kystnærhedszonen. Det kan godt være, at hr. Esben Lunde Larsen kan finde en anden definition på Wikipedia, men i Danmark kalder vi altså de 300-3.000 m for kystnærhedszonen. Det er en planlægningszone; det er ikke en forbudszone. Så det er hr. Esben Lunde Larsen, der ikke kan sine ting hjemmefra.

Så vil jeg lige tilføje, at jeg faktisk har indgået et væddemål med en af mine kollegaer om, hvorvidt hr. Esben Lunde Larsen ville tage patent på virkeligheden, for det gør han altid. Og det er så spændende, at virkeligheden kun findes i Ringkøbing, hvor hr. Esben Lunde Larsen er viceborgmester. Men jeg må sige, at jeg er minister for hele Danmark, så jeg laver love, der giver et Danmark i balance, som sjovt nok er en titel, jeg har lånt et andet sted fra, ikke love, der imødekommer 29 af mine venners ønsker.

Kl. 20:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Tak. Så er det hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 20:12

Esben Lunde Larsen (V):

Som forsker bruger jeg ikke Wikipedia til at finde definitioner, vil jeg sige til ministeren. Dem skal jeg nok finde de steder, hvor man finder den slags, så det behøver ministeren slet ikke at bekymre sig om.

Det er jo simpelt hen så tydeligt at se, at ministeren ikke befinder sig i virkeligheden. Når man er i debat med ministeren, må man gang på gang minde ministeren om, hvordan virkeligheden ser ud. Det er bestemt ikke bare i Ringkøbing; det er også i Lemvig og på Lolland-Falster; det er på Vestsjælland; det er alle mulige steder, virkeligheden er, og hvor den ser anderledes ud end lige for de embedsmænd, som ministeren omgiver sig med, eller i den sfære, som ministeren selv bevæger sig i.

Men ministeren sprang jo let og elegant over det med erhvervsbyggeriet og også over det med, at man *skal* give tilladelse. Det passer jo simpelt hen ikke. Der er jo helt klare planlægningsregler for,

hvad man skal som kommunen. Det, der jo er så drønærgeligt, er, at ministeren tromler hen over kommunerne, sådan som ministeren gør det. Og det, at det sker under dække af, at man giver ansvaret tilbage til kommunerne, er jo det største bluffnummer i det her. Det er selvfølgelig også det, Venstre ikke kan stå inde for.

Kl. 20:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Miljøministeren.

Kl. 20:13

Miljøministeren (Ida Auken):

Så vil jeg jo opfordre Grundtvigforskeren, der ejer virkeligheden, til at tage fat i det lovforslag, vi taler om, og simpelt hen læse den paragraf, hvori det står, at kommunerne *skal* give en landzonetilladelse.

Dengang vi diskuterede loven, var vi rigtig mange, der mente, at der skulle stå *kan*. Det gør, at kommunerne i dag skal give en tilladelse også de steder, hvor det faktisk rammer rigtig dårligt i forhold til deres samlede planlægning, og hvor det kan betyde, at de ikke kan få erhvervet over til de erhvervsarealer, som de har udlagt til det, men i stedet får det sådan lidt spredt og hovsaagtigt ude omkring byerne.

Det kan godt være, at det ikke er sket det lige præcis i Ringkøbing, hvor forskeren sidder og læser sine Grundtvigdisputater, men der er altså andre steder i det her land, som også har en interesse. Her kræver det et samlet blik og kræver, at vi balancerer tingene og tænker på udviklingen i hele landet.

Det er det, vi har gjort med det her lovforslag. Vi har sagt: Der skal være ens regler for alle kommuner, men nogle særlige redskaber i de områder, der er vanskeligt stillede. Det synes jeg da giver rigtig god mening. Og jeg kan godt forstå, at Venstre ærgres sig over, at de ikke kan stemme for det her lovforslag.

Kl. 20:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Benedikte Kiær.

Kl. 20:14

Benedikte Kiær (KF):

Jeg har blot et enkelt spørgsmål i forbindelse med det, der har været meget fremme i debatten i dag, omkring det her lovforslag, nemlig den beskæftigelsesmæssige effekt, hvor der især er blevet taget udgangspunkt i en konkret henvendelse, som vi har fået her i Folketinget.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren vil oplyse, hvad Udvalget for Planlægning og Detailhandel, HK HANDEL, DSK og nogle andre har sagt eller har erfaringer med i forhold til den beskæftigelsesmæssige effekt, når der tages udgangspunkt i den henvendelse, som vi har fået fra Daugaard Pedersen.

Kl. 20:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Miljøministeren.

Kl. 20:15

Miljøministeren (Ida Auken):

Det er jo ganske enkelt. Når man bygger de her hypermarkeder, kan det godt være, man skaber tre nye arbejdspladser, men man mister tilsvarende to, tror jeg er det præcise tal. Det er omvendt, man skaber to og mister tre. Altså, den samlede beskæftigelsesmæssige effekt ved at bygge de her kæmpestore butikker får vi et helt klart svar på koster arbejdspladser.

Kl. 20:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Der er ikke flere spørgsmål, tak til miljøministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Miljøudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

9) Forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan regeringen vil sikre kvaliteten på de videregående uddannelser, når regeringen ønsker, at de studerende skal gennemføre uddannelsen hurtigere end i dag, samt hvordan ministeren vil opnå regeringens målsætning om, at de studerende skal gennemføre deres uddannelser i gennemsnit 6 måneder hurtigere i dag, uden at dette rammer kvaliteten eller øger frafaldet.

Af Rosa Lund (EL) og Pernille Skipper (EL).

(Anmeldelse 10.01.2013. Fremme 15.01.2013).

Kl. 20:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 26. februar 2013.

For begrundelse er det ordfører for forespørgerne, fru Rosa Lund. Værsgo, kom endelig op på talerstolen, jo før det sker, jo før kan vi komme i gang.

Kl. 20:16

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Regeringen har jo som bekendt en målsætning om, at unge skal hurtigere igennem uddannelsessystemet i dag, dels ved at bruge mindre tid på at tage deres studentereksamen, dels ved at bruge mindre tid på deres videregående uddannelse, og dels ved at bruge mindre tid på at vælge, hvilken videregående uddannelse de skal have efter endt ungdomsuddannelse.

Det er sådan set en udvikling, som i dag allerede er godt på vej. Størstedelen af de unge starter deres videregående uddannelse 1,6 år efter endt studentereksamen, og samtidig gennemfører de studerende også deres videregående uddannelse hurtigere i dag, end de gjorde tidligere.

I Enhedslisten deler vi regeringens målsætning om, at flere skal have en uddannelse, som jo er en anden af regeringens målsætninger på uddannelsesområdet, og her er det for os især en målsætning, at flere unge bryder den negative sociale arv, at alle unge reelt får mulighed for både at starte på og gennemføre en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse. Og der kan vi altså for alvor tale om en målsætning, som vi ikke er kommet ret langt med, altså hvor det nærmest går i den modsatte retning. For det er sådan i dag, at 66 pct. af de universitetsstuderende har forældre, som har en videregående uddannelse, mens kun 5 pct. af dem har forældre, som har grundskole som den højeste uddannelse. Samtidig bliver akademikernes børn færdige med deres kandidatuddannelse på 6,1 år, mens det tager 6,5 år for børn med forældre, som kun har en grundskoleeksamen.

Når vi i Enhedslisten er bekymrede over regeringens SU-reform, som skærer i SU'en for at få de studerende hurtigere igennem, er det

i bund og grund, fordi vi er bekymrede for, at ministerens fokus på hastighed vil forringe kvaliteten i uddannelserne og få negative konsekvenser for den lige mulighed for uddannelse.

Vi har indkaldt til den her forespørgselsdebat i dag, fordi vi er bekymrede over, hvordan regeringens tre målsætninger på uddannelsesområdet hænger sammen, nemlig målsætningen om, at de studerende skal hurtigere igennem, målsætningen om, at vi skal uddanne den dygtigste generation nogen sinde, og målsætningen om, at vi skal have flere igennem uddannelsessystemet. Vi undrer os meget over, hvordan de tre målsætninger hænger sammen, det vil vi meget gerne have svar på, og derfor har vi bedt ministeren om at redegøre for det.

Jeg er ikke tvivl om, at alle partier i Folketinget ønsker et godt uddannelsessystem, hvor elever og studerende bliver dygtigere alle sammen. Det er jeg ikke i tvivl om, og derfor håber jeg også, at vi kan få en god og en konstruktiv debat i dag, hvor vi har for øje, at det, vi gerne vil, er at skabe et godt uddannelsessystem, hvor alle har mulighed for at tage en uddannelse.

Kl. 20:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det ministeren, der får mulighed for at redegøre for, hvad ordføreren spurgte om – måske.

Kl. 20:19

Besvarelse

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Tak, formand. Jeg vil nøjes med at svare. Regeringens politik for de videregående uddannelser er klar. Vi skal have flere til at tage en videregående uddannelse. De videregående uddannelser skal have en høj kvalitet, og de studerende skal blive tidligere færdige med deres uddannelse. Vi har, som også spørgeren nævnte, den ambition, at vi vil have den bedst uddannede generation nogen sinde. 95 pct. skal have en ungdomsuddannelse, 60 pct. skal have en videregående uddannelse, og 25 pct. skal have en lang videregående uddannelse. Til sammen udtrykker det regeringens ambitioner, og der er ikke nogen modsætning mellem flere, hurtigere og bedre; det vil jeg gerne slå fast til en start.

Jeg lancerede, som man ved, regeringens udspil til en SU-reform, »Bedre igennem uddannelserne«, i tirsdags, og derfor er jeg også glad for at kunne tale om den i dag. Reformen skal sammen med regeringens øvrige uddannelsespolitik være med til at skabe et solidt grundlag for vækst og velstand i Danmark fremover. Med reformen målretter vi SU'en og den øvrige uddannelsespolitik med at få studerende tidligere i gang og igennem med mindre forsinkelse. Men udgangspunktet er videregående uddannelser af høj kvalitet. Det ændrer reformen ikke på. For lang studietid indebærer jo ikke nødvendigvis, at studierne har en højere kvalitet.

I dag er det kun 10 pct. af de universitetsstuderende, som gennemfører både en bachelor- og en kandidatuddannelse på normeret tid. Universitetsstuderende er i gennemsnit over 6 år om at gennemføre deres studie og på visse fakulteter nærmere 7 år. Det anser jeg ikke som noget kvalitetsstempel. På professionshøjskolerne gennemfører 70 pct. på normeret tid, og størstedelen af de øvrige bliver kun op til et halvt år forsinket. På erhvervsakademierne er det endnu tydeligere. 82 pct. er færdige på normeret tid, og de øvrige bliver typisk færdige efter yderligere et par måneder.

Derfor sigter en stor del af regeringens forslag mod de 90 pct., som bruger mere end normeret tid på deres samlede universitetsuddannelse. De skal hurtigere igennem, og det stiller større krav til tilrettelæggelse, intensitet og kvalitet af uddannelserne.

SU-reformens fremdriftspakke fjerner uhensigtsmæssige barrierer og blindgyder i uddannelserne. Der skal sikres bedre merit for fag og praktikophold. Der skal være lettere overgange mellem bachelor- og kandidatuddannelser til gavn for både universitets- og professionsbachelor, og universiteterne, hvor forsinkelsen jo er størst, forpligtes til at reducere gennemsnitstiden med 3,7 måneder frem mod 2020 fra altså 6,1 år til under 5,8 år. For institutionerne spiller en nøglerolle for at sikre, at de studerende ikke møder barrierer eller forsinkelser.

Derudover vil regeringen understøtte højere studieintensitet gennem vores forslag om, at alle studerende skal tilmeldes fag og prøver svarende til et fuldt studieår på 60 ECTS. Det skal få dem hurtigere og bedre igennem. For høj studieintensitet er efter min mening også et udtryk for kvalitet, og vi ved, at stærke faglige og sociale studiemiljøer kan mindske frafaldet og reducere forsinkelsen. Flere timer og tættere samarbejde med medstuderende og stigende sværhedsgrad kan både give de studerende et bedre udbytte af uddannelsen og betyde en hurtigere gennemførelse.

SU-reformen bygger således oven på de øvrige initiativer, regeringen har taget, for at styrke kvaliteten i de videregående uddannelser. Med finanslovsaftalen for 2013 er de økonomiske rammer for et historisk løft af uddannelsesniveaut i Danmark sikret. Samlet er der afsat næsten 3 mia. kr. mere til ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser og SU-stipendierne i 2013 end i 2012.

Universiteterne har med finansloven også fået bedre forudsætninger for langsigtet planlægning. Der er afsat 250 mio. kr. årligt fra 2013 til 2015 til større taxametertilskud på humaniora og samfundsvidenskab. Det skal øge den forskningsbaserede undervisning og vejledning. Der er også afsat 320 mio. kr. årligt til udvikling af uddannelserne på erhvervsakademier og professionshøjskoler. Regeringen har derudover sikret, at forbedring af kvaliteten er et centralt indsatsområde i udviklingskontrakterne med alle de videregående uddannelsesinstitutioner. Det er bl.a. grundlag for, at flere universiteter er ved at indføre minimumstimetal på deres uddannelser.

Lige inden jul kom vi til enighed med alle partier i Folketinget om et nyt akkrediteringssystem, og med det system strammer vi kravene til uddannelsesinstitutionernes daglige kvalitetsarbejde. Ledelserne skal i langt højere grad end i dag sikre og dokumentere, at alle modtager den undervisning, de har krav på, og alle uddannelser skal være tilrettelagt, så det er muligt at nå læringsmålene på normerede den tid.

Kl. 20:24

Jeg vil også gerne komme ind på spørgsmålet om frafald på de videregående uddannelser. Det er hverken i tråd med regeringens mål om flere, bedre eller hurtigere igennem uddannelserne, at 12 pct. af de bachelorstuderende skifter studium inden for det første år, eller at mere end hver femte har gjort det efter 5 år. Målet er fortsat, at alle, der har evnerne, skal have mulighed for at tage uddannelse og bidrage til samfundet. Det ændrer regeringens fokus på at få de studerende hurtigere igennem uddannelserne ikke ved.

Tidligere i gang og hurtigere igennem behøver ikke at betyde mere frafald. F.eks. er der gjort gode erfaringer med mere fastlagte og gennemskuelige studieforløb, som kan mindske frafald og sikre mindre forsinkelse. På erhvervsakademier og professionshøjskoler bliver de studerende som nævnt tidligere ikke forsinket i samme omfang som på universiteterne, formentlig fordi de følger relativt fastlagte forløb.

Flere universiteter er allerede godt på vej med at udarbejde vejledninger, som fortæller de studerende, hvad der forventes af dem på et fuldtidsstudie, og regeringen har stillet krav om, at universiteterne skal understøtte større gennemskuelighed i uddannelsesudbuddet. Sidste forår satte regeringen optagelseskvoterne på de videregående uddannelser fri, og nu ser vi på, om man i højere grad kan bruge optagelsessamtaler og prøver i stil med den model, som vi nu ser frem

til at indføre på den nye læreruddannelse. Det skal hjælpe de unge til at danne sig et realistisk billede af den uddannelse, de har i kikkerten, så flere vælger rigtigt første gang.

Men der skal også stadig være tid til tvivl og mulighed for omvalg, og det vil regeringen ikke forhindre. Derfor foreslår regeringen fortsat 12 måneders ekstra SU til studerende, som starter inden for 2 år efter adgangsgivende eksamen, eller som har brug for det ved et studieskift. Det giver samtidig uddannelsesinstitutionerne mere frihed til at optage de mest motiverede og bedst egnede, og det bidrager til at styrke uddannelsernes kvalitet.

Videregående uddannelser med høj kvalitet, mindsket frafald og god gennemførelse er udgangspunktet for, at vi kan få den bedst uddannede generation nogen sinde. Hele øvelsen går jo ud på at sikre vækst og velstand, ved at flere uddannede får mere tid på arbejdsmarkedet. Derfor går en reduktion af studieforsinkelserne, så flere gennemfører på normeret tid, hånd i hånd med arbejdet for at styrke kvaliteten på de videregående uddannelser. Det er derfor, regeringen har kaldt sin SU-reform »Bedre igennem uddannelserne«.

Kl. 20:27

Forhandling

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, fru Rosa Lund.

Kl. 20:27

(Ordfører for forespørgerne)

Rosa Lund (EL):

Det handler jo om at blive hurtigere – jeg var ikke så hurtig til at komme op på talerstolen, men min egen vej gennem uddannelsessystemet var nu heller ikke så hurtig.

I Enhedslisten er vi meget optaget af, at man i Danmark har et godt uddannelsessystem, som sikrer, at der er en veluddannet arbejdskraft – det er jo det, der er målet med vores uddannelsessystem, eller i hvert fald et af målene – ligesom vi er optaget af, er, at alle i Danmark har mulighed for at få en uddannelse.

Vi er også, som tidligere nævnt, meget enige med regeringen i, at flere skal have en uddannelse, og at vi skal skabe den dygtigste generation nogen sinde. Men hvis vi skal det, nytter det altså ikke noget kun at fokusere på, at det skal være den hurtigste generation nogen sinde, vi er nødt til også at lægge fokus et andet sted.

Selvfølgelig er det rigtig godt, at man gennemfører på normeret tid – det skal der ikke være nogen tvivl om – ligesom det er rigtig godt, at man starter på en videregående uddannelse, lige så snart man har fundet ud af, hvad man gerne vil, og lige så snart man er klar til det. Men hvis vi kun tager udgangspunkt i dem, der ved, hvad de vil, hvis vi presser eleverne til at træffe et valg, de ikke er klar til at træffe, og hvis vi presser de studerende hurtigere igennem uddannelsessystemet, så tror jeg, det hurtigt kan gå galt. For det, at man er hurtig, er ikke nødvendigvis det samme, som at man er dygtig, ligesom det, at man er langsom, heller ikke er det samme, som at man ikke er dygtig. Pointen er, at hvor hurtig man er, ikke siger noget om, hvor dygtig man er, ligesom det, at hvor langsom man er, ikke siger noget om, hvor dygtig man er.

F.eks. vil en studerende på en videregående uddannelse ifølge regeringens udspil »Bedre igennem uddannelserne« jo være tvunget til at gå til en eksamen forholdsvis hurtigt, men det bliver resultatet ikke nødvendigvis godt af. Den studerende skal jo til eksamen, også selv om den studerende ikke er fagligt rustet til det. Den studerende kan ende med et dårligt resultat, dumpe, bruge tid på reeksamen og blive yderligere forsinket og så ikke have noget SU og så ende med at droppe helt ud af sin uddannelse. Det er i hvert fald det, som jeg frygter.

Som tidligere nævnt er jeg fuldstændig enig i, at flere skal have en videregående uddannelse, men jeg tror ikke, det motiverer nogen til at starte på en uddannelse, at man bliver tvunget til det. Og jeg tror heller ikke, det motiverer nogen at have udsigt til, at man bliver straffet økonomisk, hvis man ikke kommer i gang. Det er ikke særlig motiverende. I stedet for at slå folk oven i hovedet med økonomiske sanktioner, skal vi jo hellere vejlede og hjælpe de unge, som har svært ved at finde en vej igennem vores uddannelsessystem. Det tror jeg vi får mere ud af.

Jeg kan ikke forstå, hvorfor vi skal indrette systemet efter, hvad vi godt ville have at de studerende gjorde. Det kan vi godt gøre, men det tror jeg ikke vi vinder noget ved. Vi er nødt til også at indrette systemet efter, hvad vi ved de studerende gør, og hvad vi ved der virker for dem. Og hvis vi forringer SU'en, vil de studerende ikke blive hurtigere af det – det viser alle undersøgelser jo. Jeg tror altså, at man med regeringens udspil i virkeligheden bruger noget forkert medicin på noget, man gerne vil løse – man ender i virkeligheden med en dårligere kvalitet, at færre kommer igennem, og at de studerende bliver langsommere. Det frygter jeg og vi i Enhedslisten i hvert fald.

Ministeren var inde på, at det netop er fastlagte forløb, som virker ude på uddannelsesinstitutionerne, og det er jo netop et bevis på, at det ikke er SU'en, der er afgørende for, hvor hurtigt man kommer igennem. Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi husker på, hvorfor vi har SU-systemet. Vi har ikke SU-systemet, så vi herinde på Christiansborg kan trække de studerende i den ene eller den anden retning, hurtigere eller langsommere over på det ene eller det andet studie. Vi har SU'en, fordi den er med til at sikre lige adgang til uddannelse.

Det er meget grundlæggende, at vi har SU'en, så man kan tage en uddannelse, uanset om man er så heldig at finde et studiearbejde, uanset om man har overskud til at have et studiearbejde, og uanset om man kan få hjælp derhjemme af sine forældre. SU'en er fuldstændig afgørende for den lige adgang til uddannelse. Så er jeg med på, at vi også er nødt til at gøre nogle andre ting for at skabe lighed i uddannelsessystemet. Og det vil vi meget gerne være med til i Enhedslisten.

Jeg anerkender fuldt ud, at regeringen også forsøger at kigge på nogle ting, som gør, at man kan undgå de unødige forsinkelser, og den vej vil jeg opfordre regeringen til at gå videre ud ad. Hvorfor laver man ikke gymnasierformen og adgangskravene til de videregående uddannelser sådan, at det passer sammen, så de studerende ikke skal tage så mange suppleringskurser? Det kunne også have været en del af regeringens udspil, og så kunne man måske have undgået at spare. I stedet vælger man at gøre det endnu sværere at tage suppleringskurser og gøre det endnu sværere at blive dygtigere, og det kan jeg ikke forstå.

Til sidst vil jeg fremsætte Enhedslistens:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at kvaliteten og rammerne om uddannelsen samt den lige adgang til uddannelse er afgørende for, at flere unge i Danmark gennemfører en uddannelse. Det danske SU-system er et centralt element i sikringen af, at alle kan få en uddannelse uanset social og økonomisk baggrund, og bruges SU-systemet til at tvinge de studerende hurtigere igennem uddannelsessystemet, vil det have negative konsekvenser for den lige adgang til uddannelse. Samtidig konstaterer Folketinget, at hastigheden, hvormed de unge gennemfører deres uddannelse, ikke er afgørende for kvaliteten og deres efterfølgende beskæftigelsesmuligheder. Folketinget ønsker ikke at gå på kompromis med kvaliteten i uddannelserne for at få de studerende hurtigere igennem, men mener, at bl.a. bedre vejledning og nye optagelsesformer kan bidrage til, at de undgår unødvendig forsinkelse, samtidig med at kvaliteten af uddannelserne bevares.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 37).

Kl. 20:33

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Forslaget indgår i de videre forhandlinger.

Så er det den næste ordfører, og det er hr. Esben Lunde Larsen, Venstre, værsgo.

Kl. 20:33

(Ordfører)

Esben Lunde Larsen (V):

Jeg skal indlede med at sige, at jeg også taler på vegne af Det Konservative Folkeparti.

Uddannelse er en kvalitet i sig selv, en kvalitet for den, der uddannes og dermed dannes og duelliggøres til at kunne agere som selvstændigt, reflekterende individ, dannes til at tage ansvar som demokratisk medborger efter det tyske Bildungsperspektiv, som har præget så meget af den europæiske uddannelses- og dannelsesstradition. Det kan vi aldrig få for meget af i det danske uddannelsessystem.

Regeringen står over for en stor udfordring, når det gælder dens uddannelsespolitiske målsætninger, målsætninger, vi deler i Venstre, og som vi gerne vil bidrage til at indfri. Men vi deler naturligvis også de overvejelser, der angår kvaliteten af uddannelser, når flere unge skal have en videregående uddannelse, som også er perspektivet i forespørgselsdebatten. Det må ikke hæmme kvaliteten af det uddannelsesstilbud, der stilles til rådighed af det universitære system, når flere skal igennem. Problemet er ikke nødvendigvis målsætningerne, men konsekvenserne af målsætningerne, hvis ikke vi handler fornuftigt.

At øge uddannelsesniveaueet i samfundet er generelt en rigtig god investering. Højt uddannet arbejdskraft giver højere produktivitet og mere innovation, som igen betyder flere nye job og mere vækst. Det har vi brug for, men med masseuniversitetets fremvækst i Danmark, hvor bredden får mere uddannelse, må vi samtidig sikre eliten, så vi ikke efterlader dem, der kan mere og vil mere uden de nødvendige udfordringer i uddannelsesforløbet.

Der kan tages mange midler i anvendelse, når det gælder kvalitetssikring. Vi er optaget af, at udviklingskontrakterne bliver håndhævet, så universiteterne lever op til det, de har forpligtet sig til. Det gælder eksempelvis inddragelsen af aftagerpanelerne, men det gælder også for inddragelse af de studerende i uddannelsesplanlægning, meriterende ophold og praktik, alt sammen dele, som kvalificerer en uddannelse, og hvor praktikforhold ikke må stå i vejen for de studerende.

Det er nødvendigt, at universiteter og studerende taler sammen og også taler med det omkringliggende erhvervsliv, så praktikophold, der giver god mening for den studerendes uddannelse, bliver meriterende, så studiet ikke bliver forlænget, men også, at et udlandsophold, jævnfør Bologna-processen, giver ECTS-point for det, som udlandsopholdet skal give.

Her må der ikke spekuleres i at få studerende til at tage flere ECTS-point, blot fordi et dansk universitets selvforståelse er, at dets undervisning er bedre end på det universitet, som den studerende har opholdt sig på i udlandet.

Der skal naturligvis også være ansvarlighed som studerende, når vi taler om kvalitet, gennemførelse og merit. Det må vi appellere til som politikere, da det at gennemføre en uddannelse altid er den studerendes ansvar.

Endelig er det naturligt, at vi i højere grad kobler studieaktivitet, eksamener og SU sammen, som uddannelsesministeren lægger op til. Det vil vi i Venstre se fordumsfrit på, når de egentlige forhandlinger begynder inden så længe.

I forbindelse med SU-udspillet forstår jeg selvfølgelig godt, at Enhedslisten både virker sur og skinger, og at det er baggrunden for dagens forespørgselsdebat, for Enhedslisten er jo blevet snydt, snydt,

så vandet driver. I december 2010 sagde fru Pernille Vigsø Bagge som SF's uddannelsesordfører: Vi nedlægger veto mod nedskæringer i SU'en i det hele taget. I maj 2011 sagde fru Marianne Jelved som radikal gruppeformand: Vi vil hverken forringe SU-systemet eller straffe de studerende, bare fordi der lykkeligtvis er blevet flere af dem, vi er indstillet på at se, om SU'en skal ændres, men ikke forringes. Og i juni 2011 sagde fru Christine Antorini som ordfører for Socialdemokraterne: Vi vil ikke skære en milliard, vi vil faktisk ikke skære en eneste krone.

I Venstre har vi hele tiden sagt det samme om SU, nøjagtig det, vi mener. At regeringspartierne så har fået syn for virkeligheden og adopteret store dele af Venstres SU-politik er kun glædeligt, og det hilser jeg naturligvis velkommen, også selv om det betyder, at regeringspartierne har smidt sine egne gyldne løfter til de hjemmeboende på SU, til de studerende på SU og til Enhedslisten i skraldespanden.

Derfor bidrager vi også gerne til regeringens fortælling om, at ændringer i SU-systemet kan motivere studerende til at blive hurtigere færdige, og at provenuet fra reformer af SU'en kan bruges til at forbedre erhvervslivets rammevilkår.

Jeg forstår som sagt godt, at Enhedslisten både lyder sur og skinger, fordi man er blevet snydt, så vandet driver, men mest sur burde Enhedslisten nok være over sit eget selvbedrag, da man i valgkampen støttede op om de nuværende regeringspartiers kasinoøkonomi og urealiserbare løfter, vel vidende at det aldrig kunne lade sig gøre at realisere dem, hvilke vi jo også har set det ene efter det andet eksempel på siden regeringsskiftet i 2011.

Afslutningsvis vil jeg blot sige, at i Venstre ønsker vi, som vi hele tiden har gjort, at bidrage til realismepolitik og til den kvalitetsudviklingsdebat, som altid må pågå. Dagens forespørgselsdebat giver et godt rum at få dette debatteret i, så tak til Enhedslisten for det.

Kl. 20:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er et par korte bemærkninger. Fru Rosa Lund, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 20:38

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg vil gerne starte med at opklare for Venstres ordfører, at den her forespørgsel er rejst, lang tid før regeringens udspil til en SU-reform kom, men lad nu det ligge.

Jeg vil gerne spørge til uddannelsespolitik og indhold, for det er jo langt mere interessant end at diskutere, hvad der skete i valgkampen, synes jeg. Er Venstres ordfører ikke bange for, at man, hvis man kobler SU'en op på ECTS-pointene, ikke lægger Enhedslisten i skraldespanden, men lægger en masse studerende i skraldespanden, nemlig dem, som dumper ved deres eksamener, fordi de ikke har været fagligt rustet, eller fordi der er sket et eller andet i løbet af deres semester, som gør, at de ikke har kunnet følge med, eller fordi – noget, som Venstres ordfører ikke talte så meget om – at man ikke har så mange timer på f.eks. professionshøjskolerne? Frygter Venstre ikke, at det at koble SU'en op på ECTS-pointene i virkeligheden vil gøre det præcis modsatte af det, vi gerne vil?

Kl. 20:39

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 20:39

Esben Lunde Larsen (V):

Nej, jeg er faktisk ikke så nervøs for, at det bliver et problem at koble SU og ECTS-point sammen, fordi de fleste af os er indrettet på den måde, at en incitamentsstruktur altid er nyttig. Selvfølgelig kan der være situationer, hvor studerende bliver ramt af psykiske problemer, man kan f.eks. blive ramt af dødsfald i den nærmeste familie;

der kan være situationer, der gør, at man kan få vanskeligheder ved at gennemføre sit studium på normeret tid. Det er den slags overvejelser, man må gøre sig, dels når man forhandler på SU-området, og dels også, når man diskuterer de generelle bestemmelser i universitetets loven.

Når fru Rosa Lund taler om, at der ikke er så mange timer på professionshøjskolerne, er det jo lidt interessant, når man ser på, hvor stor gennemførelsesprocenten er på netop de professionsorienterede uddannelser. Det kunne jo godt indikere, at det måske faktisk ikke er så problematisk. Men jeg tror meget på – og det gør vi i Venstre – at en incitamentsstruktur er ganske glimrende i uddannelsessystemet.

Kl. 20:40

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Rosa Lund.

Kl. 20:40

Rosa Lund (EL):

Tak for svaret. Jeg vil nu gerne følge lidt op på det, hr. Esben Lunde Larsen siger om, at de fleste mennesker er indrettet sådan, at de retter sig efter incitamentsstrukturer. Nu er det sådan, at både Dansk Magisterforening og Djøf har lavet en undersøgelse blandt deres studerende, altså blandt medlemmer, som er studerende. Den undersøgelse viser, at det ikke er forringelser af SU'en, som vil få dem hurtigere igennem, det er tværtimod udsigten til et job. Så var det måske ikke bedre, at vi holdt op med at kigge på SU'en og i stedet for koncentrerede os om at skabe job til dimittender, altså gøre noget ved den tårnhøje ungdomsarbejdsløshed, vi har i Danmark?

Kl. 20:41

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 20:41

Esben Lunde Larsen (V):

Jo, og derfor har Venstre da også netop ikke villet bidrage til det afgiftscirkus, som Enhedslisten har lagt stemmer til gang på gang, siden den her regering er trådt til. Vi har jo netop haft fokus på at skabe arbejdspladser. Vi vil netop ikke belægge dansk erhvervsliv med højere afgifter, med højere skatter, på en lang række områder.

Vi er interesseret i at skabe arbejdspladser til dimittender så vel som til alle andre. Derfor er vi ikke interesseret i, at grænsehandelen eksploderer, og at man i dag eksempelvis har Aalborg som nordgrænse for grænsehandelen i det jyske. Vi er optaget af, at landbruget ikke bliver afgiftsbelagt på en lang række områder, så det skaber de mange tusind arbejdspladser, som der er potentiale til.

Så på en lang række områder synes jeg at Enhedslisten skulle ændre sin kurs, så dens politik netop kom til at skabe arbejdspladser. Så havde vi slet ikke den her debat om dimittendarbejdsløshed. Så det kan fru Rosa Lund jo tage med til det næste gruppemøde i Enhedslisten.

Kl. 20:42

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Per Clausen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 20:42

Per Clausen (EL):

Nu ved jeg jo, at hr. Esben Lunde Larsen er meget optaget af at befinde sig i virkeligheden, det havde vi sådan lidt debat om tidligere i dag, og det anerkender jeg er en god ting. Så vil jeg bare spørge hr. Esben Lunde Larsen, om virkeligheden ikke er, at dimittendarbejdsløsheden eksploderede under den tidligere regering. Var det så alle de afgifter, Venstre-regeringen indførte, der var årsagen til, dimittendledigheden steg dramatisk, eller hvad skyldtes det?

Det andet spørgsmål har også lidt med virkeligheden at gøre. Hr. Esben Lunde Larsen kender givetvis mennesker, som kommer fra familier, hvor man ikke har tradition for at gå på universitetet. Og der er det jo sådan, at man somme tider godt kan gå lidt tid, inden man finder ud af, det er en god idé at komme på universitetet, måske endda 3 år – for mit vedkommende tog det 10, men lad os bare nøjes med at sige 3. Så bliver man jo straffet her ved at komme ud i et dårligere SU-system.

Synes hr. Esben Lunde Larsen, det er den rigtige måde at opmun- tre mennesker, der kommer fra dele af samfundet, hvor man ikke har tradition for at få en uddannelse, til at få en uddannelse, altså ved at de får et dårligere SU-system end dem, der bare glider direkte igen- nem, for sådan er man nu engang opdraget nord for København?

Kl. 20:43

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 20:43

Esben Lunde Larsen (V):

Når forældre og unge på ungdomsuddannelser opdager de ændrin- ger, der bliver, er jeg meget optaget af, at de unge også bliver langt mere orienterede mod at få taget de overvejelser på et tidligere tids- punkt, få benyttet sig af ungdommens uddannelsesvejledning, få be- nyttet sig af studievejledning osv. osv. Derfor er det sundt, at der er en incitamentsstruktur. Det er sundt, at man får drøftelsen hjemme om køkkenbordet om, hvad det egentlig er, ens poter skal.

Det er et ansvar, der ligger hos forældrene og hos den unge selv. Det er jo virkeligheden for rigtig mange, og derfor er jeg meget op- taget af, at ethvert valg også rummer et fravalg. Og hvis man vælger at gå længere tid i forhold til det udspil, regeringen nu er kommet med – nu ved vi jo ikke, hvordan det ender med at se ud, men i for- hold til det udspil – vil det få nogle konsekvenser for nogle, der er knap så målrettede som andre. Men sådan er det jo i alle livets for- hold.

Kl. 20:44

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Per Clausen.

Kl. 20:44

Per Clausen (EL):

Det er jo et spændende svar, for det betyder, at hr. Esben Lunde Lar- sen mener, at vi nu skal lave et SU-system, sådan at de unge, børn osv., som er så uheldige at have nogle forældre, der er lidt forkludre- de, og måske derfor også selv er lidt forkludrede, efterfølgende, når de får taget sig sammen, skal kvalificere sig til at komme ind på et universitet eller et lærerseminarium, eller hvad det kan være, og så også skal straffes ved at have et dårligere SU-system. For systemet skal jo indrettes efter hr. Esben Lunde Larsens idealmodel for en fa- milie, hvor man har styr på det hele. Og dem, der ikke har styr på det hele, må det så retfærdigvis gå skidt. Jeg synes, det måske er en lidt hård holdning, Venstre lægger for dagen her. Jeg er også lidt overras- ket over, at hr. Esben Lunde Larsen har en så hård holdning. Jeg troede faktisk, at den virkelighed, han har mødt, havde bekræftet ham i, at man indimellem bliver nødt til at tage nogle sociale hensyn.

Kl. 20:45

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 20:45

Esben Lunde Larsen (V):

Jeg er i den grad optaget af at tage sociale hensyn, også i uddannel- ssystemet. Men jeg synes faktisk, det er lidt flot at tale om, at man

bliver straffet. Altså, i Danmark får man en gratis uddannelse, og man får tilmed SU oveni. At det i nogens verden kan blive en straf, forstår jeg simpelt hen ikke, og det tror jeg nok man skal have gået i den samme politiske skole som hr. Per Clausen har gået i for at for- stå. Den har jeg ikke gået i, og derfor kan jeg simpelt hen ikke sætte mig ind i den forestilling.

Men jeg er meget optaget af, at vi, når vi forhandler på eksempel- vis SU-området og generelt på uddannelsesområdet, er opmærksom- me på de forhold, der er gældende, eksempelvis for studerende, der, som jeg sagde tidligere, rammes af dødsfald i den nærmeste familie, og som måske ikke har haft så gode opvækstkår osv. osv., som influ- erer på deres studietid. Det er jo noget af det, som man i diskussio- nen i bl.a. forhandlinger generelt i uddannelsessystemet, men også i SU-systemet, må tage højde for. Det er jeg sikker på at vi nok også skal komme rundt om.

Kl. 20:46

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Esben Lunde Larsen. Så er det fru Mette Reissmann, So- cialdemokratiet, som ordfører, værsgo.

Kl. 20:46

(Ordfører)

Mette Reissmann (S):

Tak for det. Socialdemokraterne vil også fuldstændig på linje med Enhedslisten have et godt studieforløb baseret på både kvalitet og humanitet og i øvrigt også på at sikre, at så mange som muligt kom- mer igennem. Men når man betragter Enhedslistens oplæg til deba- ten i dag, kan man næsten få den tanke, at kvalitet på de videregæn- de uddannelser og det at afslutte et studie tættere på normeret tid er hinandens modsætninger, og at fordi regeringen anerkender, at de studerende på de videregående uddannelser er dygtige mennesker med masser af ressourcer, og derfor er helt overbevist om, at langt de fleste sagtens kan færdiggøre deres studier tættere på normeret tid, ja, så skulle vi ikke kere os om kvaliteten af de videregående ud- dannelser.

Men intet kunne være mere forkert, for det gør vi faktisk. Ung- domsuddannelserne, herunder kvaliteten af de videregående uddan- nelser, er et af denne regerings højest prioriterede mål. Vi investerer flere midler i uddannelse, end nogen anden regering har gjort. Hvor- for gør vi det? Ja, det er, fordi børn og unge skal være den dygtigste generation i danmarkshistorien. Vi lever desværre stadig væk i en meget trist økonomisk virkelighed, hvor vi er underlagt stramme økonomiske rammer, men alligevel eller måske snarere præcis der- for er det mere end nogen sinde vigtigt at prioritere de midler, der er til rådighed.

Vi har truffet et klart valg: Vi prioriterer, at flere får en uddannel- se. Vi prioriterer at bruge flere penge til uddannelse, og størsteparten af Danmarks befolkning er glade for SU-systemet. Det er regeringen også, og derfor ønsker vi at trimme det, så der også er SU til de un- ge, som skal have en uddannelse om 5, 10 og 20 år. Regeringen har fra 2012 til 2013 afsat knap 1,4 mia. kr. mere til de kompetencege- vende ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser, og vi forventer at bruge op mod 50 mia. kr. på uddannelse af unge, fordi det er fornuftigt, og fordi det er fremsynet. Vi vil, at kvaliteten af ud- dannelserne skal styrkes, og at uddannelses- og SU-systemet fortsat skal understøtte, at alle uanset social baggrund har mulighed for at tage og gennemføre en uddannelse.

Vi har gennemført og vil fortsat også tage initiativ til en lang række tiltag, der vil styrke og sikre kvaliteten af netop disse benæv- nte uddannelser. Lad mig nævne nogle stykker: Med finansloven for 2013 blev rigtig mange af de mærkesager indfriet, som vi Socialde- mokrater har kæmpet for i årevis, nemlig 4-årige basisbevillinger til universiteterne, flere studiepladser og en fastholdelse af taxameter- løftet. Det er tiltag, der bidrager til, at flere unge får en uddannelse,

og at uddannelserne kan levere mere og bedre undervisning, og det vil bidrage til, at færre falder fra.

Samtidig har vi også sat gang i arbejdet med de nye udviklingskontrakter, større inddragelse af de studerende på uddannelsesinstitutioner, et nyt akkrediteringssystem, mere universitetsbyggeri med bl.a. en modernisering af universitetslaboratorierne, én samlet lov for de videregående uddannelser med fokus på gennemsigthed og større fleksibilitet, bedre mulighed for meritoverførsel, en innovationsstrategi, der ser på, hvordan innovation og entreprenørskab integreres på alle videregående uddannelser, flere ressourcer til videnspiloter og erhvervs-ph.d.'er og forslag til iværksætterpilotordning efter endt uddannelse. Og ja, vi er klar til at foretage justeringer der, hvor det er nødvendigt. Vores højere prioritering af uddannelsesområdet i en svær økonomisk tid betyder, at vi hele tiden skal være parate til at målrette vores uddannelsessystem, så vi får mest muligt ud af det til endnu flere unge.

Det er også det, der er en af hensigterne med vores udspil til en SU-reform. Danmark har et af verdens mest gavmilde uddannelsessystemer. Det danske SU-system er fundamentet for, at unge har mulighed for at tage en uddannelse uanset deres opvækst og sociale baggrund og forældrenes økonomiske situation. Sådan er det, og sådan skal det være, også i fremtiden. Med vores reformudspil forpligter vi universiteterne til at nedbringe den gennemsnitlige studietid med 3,7 måneder frem mod 2020, dvs. fra ca. 6,1 år til 5,8 år.

Der er ikke modsætning mellem kvalitet i uddannelsen og det at gennemføre et studium på normeret tid. Vi mindsker de barrierer, som i dag giver unødvendige forsinkelser for de studerende gennem deres studier, bl.a. ved bedre muligheder for overgange og skift mellem studier og lettere meritoverførsel for uddannelse og praktikophold. Vi stiller krav til, at de studerende skal være aktive på deres studier ved at blive tilmeldt fag og prøver, der svarer til et fuldt studieår. Vi ønsker at forkorte den lange pause, som rigtig mange unge holder imellem deres ungdomsuddannelse og deres videregående uddannelse. Og vi vil målrette brugen af det ekstra, det sjette SU-år.

Målrretningen af SU-systemet ændrer ikke på, at den danske SU-ordning også fremover vil være et af verdens mest gavmilde systemer for studerende, og vores opkvalificering af ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser de seneste 2 år overstiger langt det, som reformen af SU-systemet skal bidrage med, når den er fuldt indfaset.

Derfor mener vi Socialdemokrater, at vi med vores generelt ambitiøse prioritering af unges uddannelse og vores udspil til en SU-reform samlet set bringer høj kvalitet ind i de unges uddannelse og samtidig bringer de studerende bedre igennem de videregående uddannelser.

Jeg har et forslag til vedtagelse, som jeg fremsætter på vegne af partierne Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance gerne vil have lov at læse op:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at danske unge generelt er ældre, når de færdiggør deres videregående uddannelse, end andre europæiske landes unge, og at en nedbringelse af færdiggørelsesalderen vil kunne forbedre samfundsøkonomien, samtidig med at målsætningerne om flere uddannede og højere kvalitet af uddannelserne fastholdes.

Folketinget opfordrer på den baggrund regeringen til at indkalde til forhandlinger om en reform, der gennemfører forbedringer i uddannelserne og nedbringer forsinkelse i studiestart og undervejs i studierne gennem ændringer i SU- og uddannelsessystemet.« (Forslag til vedtagelse nr. V 38).

KI. 20:52

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Forslaget til vedtagelse indgår i de videre forhandlinger.

Man skal lige huske på, at et forslag til vedtagelse også skal indpasses i taletiden; det gælder både den nuværende og den tidligere ordfører.

Tak til ordføreren. Der er korte bemærkninger, ja, der er faktisk to, der har meldt sig for korte bemærkninger. Den første er hr. Per Clausen, Enhedslisten. Værsgo.

KI. 20:53

Per Clausen (EL):

Jeg synes, at der manglede ordet forringelser i det forslag til vedtagelse, altså forringelser af SU-systemet. For det er jo det, man lægger op til. Eller skal jeg opfatte det sådan, at de partier, der skal forhandle nu, ikke behøver at forhandle ud fra en forudsætning om, at det skal indeholde forringelser, men bare ud fra et ønske om, at det skal blive anderledes? For så giver det jo gode muligheder for Enhedslisten til at deltage i forhandlingerne.

Jeg vil bare spørge fru Mette Reissmann, hvornår det var, det gik op for Socialdemokraterne, at vejen til at skabe et bedre uddannelsessystem og bedre uddannelser var at forringe SU-systemet. For det er jo rigtigt nok, som det blev antydnet af en tidligere taler, at det ikke indgik i valgkampen. Så jeg kunne godt tænke mig at vide, hvornår det gik op for Socialdemokraterne.

Det andet er, at jeg forstår, at SU-forringelserne skal gå til at finansiere mere uddannelse for. Betyder det, at al den snak, vi har hørt i offentligheden de sidste dage, om, at pengene skal bruges til skattelettelser til erhvervslivet, er forkert? For det ville da være spændende at få det gjort klart.

KI. 20:54

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

KI. 20:54

Mette Reissmann (S):

Med hensyn til at ordet forringelser er det, hr. Per Clausen savner i det forslag til vedtagelse, som jeg læste op, vil jeg sige, at regeringen jo ikke har lagt skjul på – ej heller i formuleringen af regeringsgrundlaget – at der ville ske omstruktureringer inden for rammerne af det eksisterende SU-system. Og det er faktisk det, der sker. At hr. Per Clausen fortolker den formulering som en forringelse, må jo så stå for hr. Per Clausens egen regning.

Jeg vil sige om SU'en, at der sker det, at vi jo faktisk lever i en økonomisk vanskelig virkelighed, som dels er mere vanskelig, end den var dengang, hvor man formulerede selve regeringsgrundlaget, dels sågar også mere vanskelig end helt tilbage i tiden før valget. Regeringen og Socialdemokraterne tager afsæt i den virkelighed, vi nu engang befinder os i, og derfor bliver vi nødt til at tilpasse SU-systemet med de meget nænsomme tilpasninger, som hele udspillet faktisk er bygget op om, på en sådan måde, at vi er fremadskuende og sikrer, at der også vil være SU til de mange unge mennesker, som vi ønsker skal tage en uddannelse i fremtiden.

Vi har meget ambitiøse mål om, at der faktisk er en stor procentdel af fremtidige generationer, som skal uddannes, og de skulle også gerne have SU, ligesom en del af os har været så heldige at nyde godt af det igennem vores uddannelsesforløb.

Med hensyn til ...

KI. 20:55

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak! Så må det være det næste spørgsmål fra hr. Per Clausen.

Kl. 20:55

Per Clausen (EL):

Jamen jeg vil bare gerne have at vide, hvornår den erkendelse kom til Socialdemokraterne. For jeg er nødt til at sige, at jeg deltog i en valgkamp, hvor jeg altså ikke hørte nogen fra de nuværende regeringspartier på noget tidspunkt antyde, at man skulle forringe SU-systemet. Det er rigtigt, at man snakkede om, at man gerne ville have folk hurtigere igennem uddannelsessystemet, og det har vi jo sagt at vi gerne vil være med til at forhandle om uden at gennemføre forringelser.

Så vil jeg bare sige, at når man står i en vanskelig økonomisk situation, kan det jo også hænge sammen med, at man har besluttet sig til fra regeringens side at gennemføre nye skatte- og afgiftslettelser, som der skal skaffes penge til. Tidligere i dag, rettere sagt i går, meddelte regeringen, at nu skulle man skaffe 750 mio. kr., fordi der var en afgift, man fjernede, og som skulle have finansieret en skattelettelse. Nu skal den skattelettelse så finansieres af noget andet, og det er vel bl.a. SU'en, der skal finansiere den.

Så pointen er jo, at Socialdemokraterne er gået fra, at pengene skulle gå fra banker til børn, til, at nu skal de gå fra unge og om ikke til banker så i hvert fald til erhvervslivet.

Kl. 20:56

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 20:56

Mette Reissmann (S):

Som det også er blevet nævnt tidligere i debatten i dag, hvilket hr. Per Clausen jo så også har lyttet til, står vi i en situation, hvor vi faktisk – jeg tror sågar, det var fru Rosa Lund, der selv nævnte det i sin tale – står og kigger på en tårnhøj dimittendarbejdsløshed. Når jeg har været ude på uddannelsesinstitutionerne og lyttet til de bekymringer, som de unge, der i dag er under uddannelse, har, så er den største bekymring faktisk: Får jeg et job, når jeg står med mit eksamensbevis i hånden?

Til det er der bare at sige: Vi gør alt for og arbejder benhårdt og målrettet på at skulle skaffe beskæftigelse, også til de unge mennesker, som nu har slidt sig igennem deres uddannelse for at få den her eftertragtede eksamensbevis. Og de penge, som frigøres qua den her omstrukturering af SU-systemet, som vi har lagt op til, skal indgå i en kommende konkurrenceevnepakke; det er helt korrekt. For på den måde kan man faktisk medvirke til at skabe private job, således at vi nedbringer den dimittendarbejdsløshed, som stort set alle de, som er i uddannelsessystemet, i øjeblikket er mest bekymrede for.

Kl. 20:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Rosa Lund, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 20:57

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg vil gerne fortsætte den debat lidt, som hr. Per Clausen startede. Jeg tror, at vi kan diskutere meget, hvad der er en forringelse, og hvad der ikke er en forringelse, men vil fru Mette Reissmann ikke give mig ret i, at når man tager 2 mia. kr. ud af uddannelsessystemet og bruger dem på en konkurrenceevnepakke, som jeg så nu kan forstå skal bruges til at skabe job til dimittender – jeg vil glæde mig til at se, om det så også bliver indholdet i den konkurrenceevnepakke – kan man ikke undgå at kalde det en forringelse eller om ikke andet en besparelse?

Kl. 20:58

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 20:58

Mette Reissmann (S):

Hvis fru Rosa Lund ser udspillet igennem, vil hun bl.a. kunne se på side 24, tabel 2, at det fremgår, på hvilken måde de 2 mia. kr. er fundet. Der er f.eks. flere ting, som ikke set med mine øjne er forringelser. Tværtimod er det helt tydelige incitament til, at også universiteterne begynder at sikre stærke faglige og sociale miljøer, sådan at de studerende, der befinder sig på uddannelserne, faktisk kan betrygges i, at det at læse også er noget, der kan medføre, at de dels ikke falder ud, dels får færdiggjort deres studier på så tæt på normeret tid som overhovedet muligt.

Når jeg læser de otte forslag igennem, som regeringen her har lagt op til, er det ikke et spørgsmål om besparelser eller golde nedskæringer, som jo også tidligere i medierne har været udtrykt der lå og ventede i regeringens udspil. Det her er faktisk en rigtig god og velbalanceret blanding af forskellige initiativer, som gør, at man både får det bedste studiemiljø og samtidig bevarer kvaliteten i det danske videregående uddannelsessystem.

Kl. 20:59

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Rosa Lund.

Kl. 20:59

Rosa Lund (EL):

Når man kommer med et forslag om, at de studerende bl.a. ikke længere skal kunne få SU, når de tager suppleringskurser, hvis de varer over 6 uger – hvis det altså ikke er et turbokursus – tager man penge ud af hænderne på de studerende. Når man foreslår, at SU'en nedreguleres, tager man også pengene ud af hænderne på de studerende. Det er da en forringelse, og kommende generationer vil opleve at have færre penge mellem hænderne, mens de studerer.

Jeg er fuldt indforstået med, at vi står i en meget trist økonomisk virkelighed, for at bruge fru Mette Reissmanns egen formulering, men så vil jeg gerne spørge fru Mette Reissmann: Hvordan kan det være, at det er dem, som har allermindst med den her økonomiske krise at gøre – altså dem, der har haft allermindst at gøre med at skabe den – der skal bidrage til, at vi kommer ud af den? Mit spørgsmål er altså: Hvorfor er det den generation, som intet har haft med at gøre, at vi nu står i en økonomisk krise, som skal betale for den, i stedet for at det er dem, der har skabt krisen, som også skal betale for krisen?

Kl. 21:00

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 21:00

Mette Reissmann (S):

Med hensyn til hvor meget man nu har mellem hænderne som studerende, kan jeg ikke andet end forsøge at betrygge fru Rosa Lund om, at de studerende, som tiden skrider frem og i takt med, at det her udspil, når det forhåbentlig engang bliver vedtaget, skal indføres, vil bevare deres købekraft. Vi taler om, at frem til år 2023 vil det være sådan, at de studerende, der måtte befinde sig i uddannelsessystemet på det tidspunkt, vil få et mindre reguleret beløb, end hvis man havde bevaret SU'en som i dag, men deres købekraft vil være nøjagtig den samme. De vil ikke komme til at opdage, at den overhovedet ikke reguleres i samme takt, som man hidtil har gjort.

Med hensyn til hvorvidt man nu straffer en generation, er jeg fuldstændig uenig med fru Rosa Lund, for det handler om, at der faktisk er en enorm mængde udefra kommende faktorer, som gør, at hvis det er sådan, at vi også skal sikre, at vi får skabt lige præcis de job, hvilket også Enhedslisten naturligvis bakker op om, bliver vi nødt til at foretage nogle omrokeringer, hvor alle skal bidrage.

Jeg fastholder, som jeg sagde i min ordførertale, at de studerende er ressourcestærke.

Kl. 21:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål. Nå, javel, der er en kort bemærkning fra hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, værsgo.

Kl. 21:02

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Nu taler fru Mette Reissmann om omstruktureringen i forhold til SU'en, og der er jo reelt tale om en nedskæring af det, der bruges på SU'en. Det samlede beløb, der er i reformen, er på 2 mia. kr. Hvor meget af det, der kommer direkte fra SU'en, og hvor meget af det, der er effekter af, at man kommer hurtigere ud på arbejdsmarkedet, fremgår ikke klart. Men et eller sted mellem 0,5 mia. kr. og 1 mia. kr. vil jeg sådan sjuke mig til at det må dreje sig om.

Det, jeg gerne vil høre om, er, om fru Mette Reissmann ikke er bekymret for, at det giver frafald. Vil der ikke være studerende, der som en effekt af det her ikke får deres uddannelse gjort færdig, eller som forlænger deres uddannelse, eller som slet ikke kommer i gang med en uddannelse? Og i givet fald svaret er bekræftende, hvor mange skal vi så regne med at vi accepterer der ikke får den uddannelse, vi gerne have at de får?

Kl. 21:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 21:03

Mette Reissmann (S):

Jeg kan sige til ordføreren for Dansk Folkeparti, hr. Jens Henrik Thulesen Dahl: Nej, jeg er ikke bekymret for, at disse nærmest minimale justeringer, som jeg vil mene det kommer til at være, også når man ser på særlig købekraften, vil komme til at betyde, at vi får færre, der går i gang med en uddannelse. Jeg tror på, at i det øjeblik vi har fået skabt disse rammer, som udspillet faktisk lægger op til, så vil vi kunne etablere et langt sundere studieforløb med de klare rammer, der udstikkes. Der er faktisk en del unge mennesker, som kommer ind i studieforløbet, og som nyder godt af, og som ønsker, at der er disse fastere rammer.

Med hensyn til det rent økonomiske: Der er jo ikke noget forskningsmæssigt belæg for at sige, at det udspil, som ligger fra regeringens side i øjeblikket, overhovedet vil gøre det sværere for unge mennesker at skulle påbegynde en uddannelse. Justeringerne er som sagt så små, at de ikke vil forhindre nogen i at påbegynde en uddannelse. Vi har stadig væk et af verdens mest lukrative og gavmilde uddannelsessystemer.

Kl. 21:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er et spørgsmål til fra hr. Jens Henrik Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 21:04

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Småbeløb og småbeløb; altså, en lille milliard er da trods alt noget, i hvert fald i min økonomi. Det er nok rigtigt, når ordføreren siger, at der ikke er forskningsmæssigt belæg for at sige, at der må-

ske er flere, der falder ud. Men der er heller ikke forskningsmæssigt belæg for at sige, at den her reform vil have nogen effekt.

Vi er jo fuldstændig enige i, at de tiltag, der gøres for at give bedre studieforløb og for at give bedre rammer, kan have en rigtig god effekt, en rigtig god virkning. Men det, jeg spørger om, er, om det, at man skærer i SU'en, ikke samtidig vil have den effekt, at der vil være nogle, der falder ud af systemet og dermed får nogle problemer, der gør, at de enten forlænger deres studium med adskillige år, hvilket jo i sidste ende samlet vil have en negativ økonomisk effekt, eller slet ikke starter. Vil det ikke være tilfældet? Og hvis det ikke er tilfældet, altså, hvis effekten af det her er så lille, hvorfor gør vi det så? Hvorfor gør det vi det så ikke på en anden måde?

Kl. 21:05

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 21:05

Mette Reissmann (S):

Nu indledte hr. Jens Henrik Thulesen Dahl jo med at spørge, om jeg var bekymret, og til dette svarede jeg afkræftende: Nej, jeg er ikke bekymret. Altså, hvis man ser på det og regner på det ud fra de faktorer, der er tilgængelige i dag, og man laver en fremskrivning af, hvad de studerende i givet fald ville blive reguleret mindre med, når vi kommer ind i den fuldt indfasede periode i 2023, så taler vi om 291 kr. Det er jo langt fra 1 mia. kr. Så i den sammenhæng vil jeg jo sige at købekraften bevares fuldstændig, som den er i dag. Derfor er jeg ikke bekymret for, hvorvidt man overhovedet skulle komme i den situation, at færre studerende faktisk ønsker at søge at opnå at få en videregående uddannelse. Tværtimod er jeg slet ikke i tvivl om, at de rammer, som bl.a. følger af forslaget om en justering af SU'en, vil sikre, at der kommer langt flere ind, så regeringen kan nå sit ambitiøse mål.

Kl. 21:06

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti, som ordfører. Værsgo.

Kl. 21:06

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Det er jo en spændende debat, vi har gang i. Den er meget aktuell, fordi regeringens SU-udspil lige kom i forgårs. Den overordnede målsætning, at de studerende skal gennemføre hurtigere, er vi helt med på i Dansk Folkeparti. Når vi ser de mange muligheder, som findes, for at blive mere effektive, når vi f.eks. hører ministeren om tale de kulturmæssige og bureaukratiske tiltag, som skal gøres på universiteterne for at undgå forhindringer for de studerende – det kan være lettere godkendelse af merit for fag og praktikophold, som det også blev nævnt lidt tidligere i dag, og tiltagene med hensyn til at stille krav til de studerende om, at de skal tilmelde sig eksamen og i det hele taget arbejde med fuldt pensum – er det et eller andet sted næsten som at høre mig selv. Jeg er rigtig glad for, at ministeren har hørt efter på de her punkter.

Der, hvor det for Dansk Folkeparti er mere problematisk, er, hvor man har den forestilling, at det har en effekt at skære i SU'en. Når ministeren selv siger, at der er mange problemer med bureaukratiet, er det jo ikke noget, som en studerende kan gøre så meget ved, og dermed heller ikke noget, som bliver forbedret, uanset hvor meget der bliver skåret i SU'en.

Der var f.eks. den beregning, som Danmarks Radio lavede, af besparelsen på SU til hjemmeboende. Der var en professor, der var inde at kigge på det, og hvis en fjerdedel af de hjemmeboende flytter hjemmefra, når de nu får beskåret SU'en – og det kunne måske tæn-

kes, for der kan være op til små 5.000 kr. om måneden at hente, og så kan det godt være, man ikke synes, man har lyst til at bo hjemme mere, så kunne det måske være mere tiltalende at bo ude – jamen så vil det faktisk give en ekstraudgift på 500 mio. kr., som forsvinder fra det her regnestykke. Og så kan man jo sige, at det er ret lige meget med den besparelse.

De, der så måske alligevel bliver boende hjemme, har måske så få penge, at de bliver nødt til at tage ekstra erhvervsarbejde – de får alligevel ikke så meget SU, at det kan svare sig at tænke på det – og de forlænger måske deres studier med 2, 3 eller 4 år, og så er vi jo lige vidt; så har vi tabt pengene på den led.

Så for mig at se er den afgørende diskussion todelt. Der er en kvalitetsdagsorden – hvordan opretholder vi kvaliteten, når der er så mange studerende på uddannelsesstederne? – og så er der dagens tema, som Enhedslisten rejser, nemlig om kvaliteten kan opretholdes, når man kommer hurtigere igennem studiet.

Jeg ved ikke, om der er nogen her, der vil påstå, at kvaliteten er dårligere i Aalborg end i København. Det tror jeg ikke, og det er ikke bare – jo, det er det måske lidt – fordi jeg selv er uddannet i Aalborg og faktisk tillod mig at komme igennem på normeret tid, ligesom alle mine studiekammerater faktisk gjorde det dengang. Nej, det handler ikke om kvalitet, det handler om kultur. Det handler ikke om, hvorvidt det pr. definition giver bedre kvalitet at bruge mere tid. Jeg kan blive træt at høre studerende, der udtaler, at det ikke er et rimeligt krav, at man skal have fuldt pensum, som jeg så det beskrevet i en avis den anden dag.

Så i Dansk Folkepartis øjne er normeret tid faktisk tænkt som normeret tid. Og det er naturligvis muligt at skabe god kvalitet på normeret tid. Så udfordringen i de kommende reformforhandlinger bliver i høj grad at undgå et større frafald. Det er det, der vil være Dansk Folkepartis fokus i de forhandlinger. Tak.

Kl. 21:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Jens Henrik Thulesen Dahl. Så er det den næste ordfører, og det er hr. Uffe Elbæk, Det Radikale Venstre, værsgo.

Kl. 21:09

(Ordfører)

Uffe Elbæk (RV):

Jeg vil også sige tak til Enhedslisten for, at vi får den her debat, og jeg er egentlig glad for, at jeg kommer op, lige efter at Dansk Folkeparti har været oppe og give deres indlæg, for jeg er fuldstændig enig i, at det, der er afgørende for, at vi stadig væk har et godt uddannelsessystem, og at vores studerende er glade for at gå på deres uddannelser, er, hvad det er for en uddannelseskultur, der er på den enkelte institution.

Som radikal ordfører er der sådan tre ting, som er vigtige for mig og Det Radikale Venstre.

Den ene er, at både eleverne og de studerende træffer bevidste og kloge beslutninger, når de vælger deres uddannelser. Det er det første led, kan man sige.

Den anden er, at vi har nogle gode uddannelsesinstitutioner med højt fagligt niveau, hvor der er et socialt miljø, der fremmer relationerne de studerende imellem, og at uddannelserne har den kontakt til omverdenen, som er nødvendig for at få en god balance mellem teori og praksis, og at man dermed også giver de studerende de relationer og erfaringer, der gør, at de efterfølgende kan få job.

Endelig, som det tredje, som også flere ordførere har været inde på, er det vigtigt, at der er job, når man forlader studiet – enten at der er job, eller at der er en iværksætterkultur, der bakker op om de studerende, så de kan gå ud og skabe nye arbejdspladser.

Når Det Radikale Venstre tager imod regeringens udspil med åbne arme, er det, fordi udspillet på de otte initiativer, som man kommer med, faktisk møder de her tre niveauer. Der har været flere så-

dan, kan man sige, kritiske spørgsmål fra Enhedslisten om, hvorvidt det her er en spareøvelse, og om man kan stå inde for, at de her 2 mia. kr. bl.a. kommer til at blive brugt på at styrke erhvervslivet i Danmark. Ja, det kan vi godt fra radikal side, fordi noget af det, der er allermost trist som studerende, kan man sige, er, når man efter endt uddannelse skal ud og man glæder sig til at komme ud og få et job eller skabe et job, og den mulighed så ikke er til stede.

Det er sådan, at ca. en tredjedel af alle de kandidater, som bliver uddannet, stadig væk er arbejdsløse efter et år. Og hvis man bare kender nogle studerende, der er i den situation, ved man, at det er tab af ressourcer og talent. Derfor er det lige så vigtigt at få en god uddannelseskultur, som det som sagt er, at der er job efter endt uddannelse. Det er derfor, at Det Radikale Venstre af gode grunde bakker op om det udspil, der er kommet fra regeringen, og som vi er stolte af.

Jeg vil så afslutningsvis sige, at noget af det, som der har været meget fokus på det sidste par dage, har været de studerendes ansvar i den her situation. Noget af det, som til gengæld ikke er blevet nævnt særlig ofte, er, at i de udspil, der er kommet fra regeringens side og fra ministerens side, er der jo et klart forventningspres på uddannelsesinstitutionerne. Det vil sige, at man forventer, at uddannelsesinstitutionerne påtager sig det fuldstændig legitime ansvar for at skabe en bedre uddannelseskultur og dermed også arbejder med de barrierer, der gør, at det er bøvlet at være studerende og få meritoverførsel.

Så vi er som sagt rigtig, rigtig glade for udspillet her, og vi vil kigge meget fokuseret på, om man også går ind og arbejder med den uddannelseskultur, som der er på de enkelte uddannelsesinstitutioner. Som Dansk Folkeparti også nævnte, er der jo store kulturforskelle mellem de gamle universiteter og de nyere. Og igen og igen bliver Aalborg Universitet nævnt som et godt eksempel på en rollemodel. Jeg var selv ude på DTU i går, og de får jo også deres studerende igennem på normeret tid.

Hvis man endelig skulle spørge om noget – hvis man kan spørge Enhedslisten, i og med at de har rejst debatten – er noget af det, som jeg ikke forstår, det billede, som man skaber om, at de studerende skal hurtigere igennem uddannelsessystemet. Nej, de skal ikke hurtigere igennem, de skal igennem på normeret tid. Og det forstår jeg simpelt hen ikke er et problem for Enhedslisten.

Kl. 21:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er nogle spørgsmål, og det første er fra fru Rosa Lund, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 21:14

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg synes, det er vældig interessant, at hr. Uffe Elbæk siger, at De Radikale lægger vægt på, at unge mennesker tager bevidste og kloge beslutninger. Hvordan bidrager regeringens udspil til, at de unge i Danmark kommer til at gøre det? Mener hr. Uffe Elbæk virkelig, at de unge kommer til at træffe kloge valg af at blive slået oven i hovedet med truslen om, at de bliver straffet økonomisk, hvis de venter mere end 2 år med at vælge deres videregående uddannelse?

Kl. 21:15

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 21:15

Uffe Elbæk (RV):

Først vil jeg sige, at jeg jo personligt godt kan lide, at de studerende efter endt ungdomsuddannelse bruger et år eller to på at gøre sig kloge på det liv, de er en del af, og på at få nogle andre typer af erfaringer, end de har fået på deres uddannelsesinstitutioner.

Når jeg siger det her med, at det er vigtigt, at de unge træffer bevidste valg, retter jeg fokus på studievejledningen, både i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne og på universiteterne. Noget af det, som jo er vigtigt, tror jeg, også når man snakker om den nye folkeskolereform – for det her er jo kun et ud af mange elementer i hele uddannelsesambitionen fra regeringens side – er, at vores elever allerede i folkeskolen får mulighed for at få erfaringer med forskellige typer af arbejdspladser og dermed også forskellige typer af fagligheder, der gør, at de kan blive tændt på et fag: Det her kunne jeg godt tænke mig, jeg kunne godt tænke mig at blive murer; eller jeg kunne godt tænke mig at blive nanofysiker, eller hvad det nu kan være. Så når jeg snakker om bedre og bevidste valg, er det studievejledningen, jeg refererer til.

Kl. 21:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Rosa Lund.

Kl. 21:16

Rosa Lund (EL):

Jamen jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at studievejledningen er afgørende, og derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor der ikke står noget om studievejledning i regeringens udspil. Jeg kan ikke forstå, hvorfor man ikke vælger at sætte penge af til en bedre studievejledning. 61 pct. af alle gymnasieelever har aldrig talt med en vejleder. Hvorfor er det ikke indeholdt i regeringens udspil, når det er så vigtigt for Det Radikale Venstre?

Kl. 21:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 21:17

Uffe Elbæk (RV):

Som jeg også sagde tidligere, er det her jo kun ét element ud af flere initiativer fra regeringens side. I morgen skal vi diskutere akkreditering, og vi skal diskutere, hvordan vi kan styrke den faglige kvalitet. Der er kommet en ny styrelseslov for universiteterne, hvor man jo bl.a. siger til bestyrelserne og ledelserne, hvor vigtigt det er at involvere de studerende i de beslutningsprocesser, der er på universitetet. Så jeg tror faktisk, at Enhedslisten her løber en åben dør ind. Eller vi kan gå ind ad døren sammen, for vi har en fælles ambition, i hvert fald når det handler om det her område.

Kl. 21:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Per Clausen, Enhedslisten.

Kl. 21:17

Per Clausen (EL):

Jeg kan sige til hr. Uffe Elbæk, at det er vores erfaring, at døre, vi troede stod åbne, undertiden skal sparkes ind. Det er sådan, det desværre er. Derfor kan man godt stille spørgsmål til noget, som man troede ville komme af sig selv. Jeg synes også, at Aalborg Universitet er et fremragende universitet, hvor man bliver hurtigt færdig. Det er jeg glad for. Jeg kan konstatere, at jeg blev hurtigere færdig end mange af ministrene, selv om jeg altid selv har troet, at jeg var et smølehoved.

Det, jeg gerne vil spørge hr. Uffe Elbæk om, er: Hvis man nu er uafklaret, umotiveret eller skoletræt eller det hele på en gang og man sådan set ikke de første 3-4 år, efter at man har forladt gymnasiet, har nogen som helst lyst til at starte på et universitet og så alligevel finder ud af, at det vil man måske gerne, er der så en særlig grund til, at SU-systemet skal være dårligere, end det er for dem, der går den direkte vej?

Kl. 21:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 21:18

Uffe Elbæk (RV):

I en ideel verden ville det være herligt, hvis man havde uanede mængder af penge. Det har vi ikke. Derfor har man skullet gå ind og lave nogle klare prioriteringer. Jeg tror faktisk, at der givetvis er mange, der faktisk er blevet lettede over at se det udspil fra regeringen, fordi de havde frygtet noget, der var meget værre.

Jeg synes, det er flot, at vi har et SU-system, der gør, at man kan have det, der så bliver kaldt sabbatår, i 2 år efter endt ungdomsuddannelse og stadig væk have det, der bliver kaldt det sjette studieår. Jeg synes faktisk, det er meget fint.

Jeg synes også, at man skal holde proportionerne og erkende og anerkende, at vi har et SU-system i Danmark, som kan måle sig med de bedste alle mulige andre steder i verden. Vi har stadig væk en uddannelsespolitik, der bredt er opbakning til blandt partierne på tværs af skel, der handler om, at man skal kunne få en uddannelse, uagtet hvilken social og økonomisk baggrund man kommer med.

Kl. 21:19

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Per Clausen.

Kl. 21:19

Per Clausen (EL):

Det er nok, fordi jeg er naiv, men jeg er sådan set skuffet over det her udspil, for jeg troede til det sidste på, at når ministeren havde sagt noget i valgkampen, var der en vis sandsynlighed for, at han ville holde det, særlig fordi det også står i regeringsgrundlaget. Men man kan tage fejl.

Det, jeg gerne vil spørge hr. Uffe Elbæk om, er, hvorfor han taler om sabbatår. Jeg tænker på, at jeg har haft ti sabbatår, fra jeg forlod ungdomsuddannelsessystemet, til jeg startede på min uddannelse. Dem tilbragte jeg godt nok på industriarbejdspladser i Jylland. Jeg tror, de ville blive lidt desorienterede, hvis jeg kom og fortalte dem, at jeg sådan havde holdt sabbatår derude.

Det her handler om, at hvis man er skoletræt, umotiveret osv. og giver sig til noget andet – hvis man ellers kan få sig et arbejde selvfølgelig – og så finder ud af, at man godt vil tilbage, får man som belønning et dårligere SU-system. Da jeg var ung, og jeg ved godt, det er så mange år siden, at det kunne være løgn, blev jeg faktisk belønnet med et bedre SU-system, fordi man syntes, at der var rigtig vigtigt, at de, der ikke kom ind i første omgang, kom ind i anden omgang. Jeg vil bare vide: Hvad er rimeligheden og fornuften i at give et dårligere SU-system til de mennesker, der faktisk starter med at være umotiverede, men bliver motiverede?

Kl. 21:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så er det ordføreren.

Kl. 21:20

Uffe Elbæk (RV):

Jeg vil så meget kort sige, at det selvfølgelig er rigtigt, at formuleringen sabbatår giver et forkert billede af de unge, der forlader ungdomsuddannelserne og har lyst til at komme ud at arbejde, tage et højskoleophold etc. Et sabbatår er ikke det rigtige ord at putte på det, fordi de i den grad er aktive og får erfaringer.

Men husk nu også på, vil jeg sige til hr. Per Clausen, at hvis man har valgt at bruge sit liv på andre ting end at gå direkte ind på en videregående uddannelse, er det jo stadig væk sådan, at man får SU i

hele den normerede tid, en uddannelse tager. Vi kan så være uenige om, om det er forsvarligt eller ej. Jeg synes, det er forsvarligt.

Kl. 21:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det den næste ordfører, og det er fru Lisbeth Bech Poulsen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 21:21

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

For SF er der i hvert fald tre vigtige ting inden for uddannelse: at der ikke kun formelt er fri og lige adgang, men at vi også i langt højere grad sikrer den såkaldte sociale mobilitet – det kan man kalde lighed gennem uddannelse; at der er dannelse i uddannelse, at uddannelsessystemet bidrager til, at børn og unge bliver til demokratiske, kritiske og oplyste borgere – det kan man kalde demokrati gennem uddannelse; at der er kvalitet i uddannelse, og at vi konstant holder øje med, om vi kan gøre det bedre hele vejen igennem systemet. Kvalitet, demokrati og lighed er kerneværdier i vores uddannelsessystem, og at det kræver tid at opfylde de værdier, er klart, men du bliver ikke nødvendigvis en bedre kandidat, fordi du bruger 8 år på det, i modsætning til hvis du havde brugt 5-6 år på det.

I det udspil, vi har lagt frem, er det sjette SU-år bibeholdt, hvis du starter inden for 2 år med din uddannelse. Men selv om du skulle starte senere, er der stadig plads og rum til et studieskift. Der er ingen klar sammenhæng mellem forsinkelse og social baggrund, og som vi også har hørt tidligere, er Aalborg Universitet et universitet, hvor de færdiggør deres studium på normeret tid. Aalborg Universitet er samtidig det sted i landet, hvor flest studerende kommer fra ikke-akademiske hjem. Man kan sige, at de har opfyldt en af de to ting.

Men generelt kan man sige, at vi er elendige til social mobilitet i Danmark, specielt på de videregående uddannelser. Vi er dårligere end Norge og Sverige, hvor SU'en er langt lavere. Det er vores helt store udfordring. De største classeskel i det danske uddannelsessystem i dag kommer i mindre grad fra økonomiske forskelle og i højere grad fra kulturelle – eller sagt på en anden måde: Dine forældres uddannelsesbaggrund er den altafgørende faktor, når det kommer til, hvor du selv ender uddannelsesmæssigt. Og det er uacceptabelt.

Det er klart, at SU'en er et fantastisk værktøj til at sikre flere unge uddannelse, og vi skal selvfølgelig bevare SU'en, men vi kan se, at det ikke er nok. Det er derfor, at vi har foreslået en folkeskolereform, hvor der er meget mere fokus på lektiecafeer og det praktiske, så Pythagoras ikke forbliver et abstrakt mysterium, fordi dine forældre heller aldrig forstod læresætningen. Og det er derfor, vi sammen med Enhedslisten har afsat 0,5 mia. kr. til erhvervsuddannelserne; vi mener, at vi får uddannet flere unge bedre, hvis vi får nogle bedre erhvervsuddannelser. Og i samme ombæring styrkede vi uddannelsesgarantien, oprettede praktikpladscentre og fik sociale klausuler med i sidste års finanslov samt brobygning, fagpilotordning og videreførelse af VEU-centrene.

De sidste 2 år har den her regering brugt 5,5 mia. kr. mere på uddannelse, end højrefløjen gjorde, da de sad i regering. Vi bruger samlet set 50 mia. kr. på uddannelse, og vi kommer til at bruge mange flere penge i fremtiden – heldigvis, for vi skal have løftet uddannelsesniveaet i det her land hele vejen igennem.

Jeg synes, at alle de partier i Folketinget, der har bidraget til at prioritere uddannelse så højt, kan holde hovedet højt og uden problemer sige til de studerende: Vi prioriterer jer.

Studerende er ikke en svag gruppe, studerende er oftest ressourcerstærke mennesker, der i en kortere periode har en lav indtægt, men som får en høj livsindtægt.

Ja, vi skulle finde 2 mia. kr. – færre penge, end vi hvert år bruger mere på uddannelse – og ja, det betyder, at de hjemmeboende får lidt færre penge. Men de bliver dog sidestillet med deres udeboende

medstuderende, når man ser på forskellen i udgifter. Og ja, SU'en bliver reguleret på en anden måde, så den bliver reguleret som andre overførselsindkomster. Det betyder f.eks., at min 10-årige kusine får 291 kr. mindre i SU, hvis hun vælger at læse videre som 20-årig. Men det er lidt kunstige penge, fordi hun jo ikke ville starte allerede nu og så have haft det mindre, hvis hun havde haft det uden reformen. Men hendes købekraft bliver bevaret.

Vi har lyttet til de studerende og deres organisationer og fundet 800 mio. kr. til at løse konkrete problemer, de møder i deres hverdag – merit, fleksibilitet i eksamener, bachelorhegn og meget andet. Alt i alt er udspillet rimeligt, og alle vil også fremover kunne få en gratis uddannelse med økonomisk støtte. Men lad os huske at holde blikket på hele uddannelsessystemet – der er meget andet end universiteterne.

På professionsuddannelserne er de i meget mindre grad forsinket. Hvordan kan det være? Jeg ved det ikke, men jeg ved, at kvalitet i uddannelse er mere, end om du får et ekstra års uddannelsesstøtte eller ej. Vi har virkelig brug for at knække uligheden i uddannelse. Det er vores alle sammens vigtigste opgave.

Kl. 21:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Fru Rosa Lund, Enhedslisten, for en kort bemærkning.

Kl. 21:26

Rosa Lund (EL):

Tak for talen. Fru Lisbeth Bech Poulsen nævner, at studerende er nogle, som i en periode har en lav indtægt, og så får de en høj indtægt. Er det, fordi regeringen har på beddingen, at pædagoger skal have mere i løn? Pædagogstuderende bliver sådan set også ramt af den her reform, og så vidt jeg ved, har pædagoger ikke en særlig høj livsindtægt, så jeg vil egentlig gerne høre, om fru Lisbeth Bech Poulsen kun bygger sine udtalelser på universitetsstuderende, eller om det også gælder resten af uddannelsessystemet.

Kl. 21:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 21:27

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Nej, man kan selvfølgelig tage hver faggruppe og sige: Er det ikke urimeligt, at de får det eller det? Men jeg vil også sige, at pædagogstuderende ikke bruger lige så lang tid på deres studier, som en jurastuderende i København f.eks. gør.

Kl. 21:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Rosa Lund.

Kl. 21:27

Rosa Lund (EL):

Det er fuldstændig rigtigt, men anerkender fru Lisbeth Bech Poulsen ikke, at også studerende på de mellemlange videregående uddannelser i den grad vil blive påvirket af regeringens udspil til en SU-reform? Vil den ikke også betyde for studerende på mellemlange videregående uddannelser, at hvis de venter mere end 2 år med at starte, har de mindre i SU og mindre mulighed for at blive forsinket? Det er sådan, at der er mange – lad os holde fast i de pædagogstuderende – som bliver forsinket, fordi de er nødt til at droppe ud af deres praktik, fordi kvaliteten i den institution, de er kommet ud i, er for dårlig, eller fordi de bliver forældre. Altså, bliver MVU-studerende ikke også ramt af regeringens reform?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ordføreren.

Kl. 21:28

universiteterne og de andre uddannelsesinstitutioner skal blive bedre til. Forhåbentlig er det også det, der har gjort, at de på 1 år har skrælet 4 måneder af i gennemførelsestid. Det er jo helt vildt.

Kl. 21:28

Men det er det krav, vi stiller til universiteterne. De er ikke altid lige gode. Studieordninger er blevet ændret, som vinden blæste. Det er vores krav til dem, og så er vores krav til de studerende nogle andre, nemlig at reguleringen om et par år begynder på en anden måde. Og nej, jeg tror ikke, det har noget med SU'ens størrelse at gøre, ligesom jeg ikke tror – og nu kan jeg kun tale ud fra egen erfaring – at det nødvendigvis bliver bedre, om man bruger et halvt år ekstra på sit speciale eller ej.

Kl. 21:31

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jo, det er klart, at den regulering, som begynder at blive indfaset om et par år, på sigt, når den er blevet rullet ud, jo påvirker alle. Man kan sige, at købekraften er den samme, men den bliver reguleret på en anden måde, så fru Rosa Lund har selvfølgelig ret i, at det gælder for alle. Men der er ikke så mange pædagogstuderende, som bruger 5-6 år på deres studier. Og hvis de pædagogstuderende f.eks. bliver forældre, har vi heldigvis stadig væk et rimelig godt system, så man kan få børn, mens man er studerende. Jeg håber også, at fru Rosa Lund er enig med mig i, at det er der stadig væk plads til.

Men jeg mener helt bestemt, at der er en række ting, som fru Rosa Lund og jeg og de andre ordførere skal diskutere, med hensyn til hvordan systemet er skruet sammen. Der er en masse andre ting, også med studieordninger og praktik osv. Jeg håber også, jeg hvert fald fik nævnt nogle af de ting, som vi sammen med Enhedslisten har gjort for at forbedre både professionsuddannelserne og specielt erhvervsuddannelserne, som vi jo har haft blikket stift rettet imod for at få hævet kvaliteten.

Kl. 21:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Per Clausen.

Kl. 21:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Per Clausen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 21:29

Per Clausen (EL):

Ja, jeg kan sige, at mit sidste halve år blev det bedste, men det kunne godt være, at det sidste halve år kunne have ligget først, hvis jeg havde været lidt klogere.

Det, jeg godt vil spørge fru Lisbeth Bech Poulsen om, er, om realiteten i det her ikke er, at regeringspartierne uddannelsesordførere oprindeligt havde tænkt sig, at man skulle klare det her med alle de gode, bløde ting. Så regnede Finansministeriet ud, at det kunne man kun få 800 mio. kr. ud af, men man skulle skaffe 2 mia. kr., og så blev det endnu vigtigere at skaffe 2 mia. kr., fordi man skulle skaffe nogle penge til skattelettelser til erhvervslivet.

Så alle de her forringelser af SU'en har ikke noget at gøre med det at få folk hurtigere igennem, det er bare, fordi man skulle bruge 1,2 mia. kr. mere end det, man kunne skaffe ved alle de gode ting. Så det her er bare en økonomisk øvelse, der handler om at flytte penge fra de studerende til dem i erhvervslivet, man nu måtte ende med at give skattelettelser.

Kl. 21:32

Per Clausen (EL):

Jeg vil sige til det med overførselsindkomsterne, at jeg er så gammel, at jeg kan huske, dengang SF syntes, at den måde, man regulerede overførselsindkomsterne på, var for dårlig. Nu indfører man det så for de studerende også, og det bliver det jo ikke mindre for dårligt af. Og jeg vil bare sige, at det ikke skyldes, jeg har levet i en evighed, at jeg kan huske det. Det er sket, mens jeg har siddet i Folketinget, så det er en overskuelig tid.

Men det, jeg i grunden vil spørge fru Lisbeth Bech Poulsen om, er: Når man nu faktisk er i stand til at gennemføre uddannelserne relativt hurtigt på Aalborg Universitet – og lad os bare blive ved med at snakke om Aalborg Universitet, alle kommer åbenbart derfra, somme tider kan de komme fra alle de der dårlige københavnske universiteter – så har vi jo fået det samme i SU, da vi gik på Aalborg Universitet. Hvorfor tror man så, at det er SU'en, der er problemet, når man efter det samme SU-system på forskellige uddannelsesinstitutioner kan have et helt forskelligt tidsforbrug i forhold til, hvornår man bliver færdig? Det er det, jeg undrer mig over. Hvorfor er det SU'en, der skal løse det her problem? Noget tyder da på, at det er noget helt andet.

Kl. 21:30

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ordføreren.

Kl. 21:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 21:30

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg tror aldrig, at der er nogen, der har lagt skjul på, at der skulle findes 2 mia. kr. Det står i 2020-planen. Og det er rigtigt, at vi gerne vil finde så mange penge som muligt ved at løse nogle helt konkrete problemer for de studerende.

Når vi havde bilaterale møder med de studerende og deres organisationer, sagde vi: Kom med alle jeres forslag til, hvordan vi kan hjælpe jer, hvordan hverdagen kan blive bedre, hvad vi kan gøre, når I bliver ufrivilligt forsinket. Langt de fleste af de forslag, alle, der gav mening, tog vi med, og der fandt vi de 800 mio. kr. Og vi skulle finde 2 mia. kr., fordi vi arvede et kæmpe hul i statskassen, der skulle fyldes.

Så kan vi have en diskussion om, hvem der skal bidrage. Alle skal bidrage, det er regeringens holdning, også studerende. Og så vil jeg gerne lige ..., nej, det siger jeg, når jeg har mere end 6 sekunder tilbage.

Kl. 21:33

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Vi har jo prøvet at kigge på de forskellige uddannelsesinstitutioner for at se på, hvorfor der er så store forskelle. Hvorfor ligger RUC i den ene ende og Aalborg Universitet i den anden ende, når de på mange måder ligner hinanden? Det er svært at få fuldstændig pinpointet ud, hvad det handler om. Det kan være kultur, det kan være adgang til studiejob osv. Jeg tror, at det, der er vigtigt for at holde fast i de studerende, er en håndholdt indsats, at der er en kontakt, at der er vejledning, at der er alle de her ting, som vi har lagt op til at

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så må man bruge de 6 sekunder en anden dag, for der er ikke flere spørgsmål. Tak til ordføreren.

Hr. Villum Christensen, Liberal Alliance, værsgo.

Kl. 21:33

Kl. 21:37

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Jeg vil starte med at sige, at jeg bifalder ministerens bemærkninger om nyt akkrediteringssystem, og de takter, der er i SU-systemet, synes vi også ser rigtig fornuftige ud. Men når det er sagt, tror jeg nu heller ikke, man kan sige, at mere eller mindre SU har så meget med kvalitet at gøre, eller med, hvor hurtigt man kommer igennem osv. Jeg hører ikke til dem, der mener, at det er det allervigtigste, når man snakker kvalitet. Jeg har arbejdet meget med det i mit civile liv, og jeg tror, jeg vil starte med at sige, at kvalitet ikke er noget, man beslutter sig for at ville have så og så meget af eller så og så lidt af.

Vi er i mange år gået den forkerte vej, når vi ønskede kvalitet, for vi har efter min opfattelse etableret det ene bureaukratiske system efter det andet, sådan set også uden for undervisningsverdenen, sundhedssektoren, ældreplejen. Det er sådan en særlig sygdom, vi har herinde. Alle snakker jo om kvalitet, for det er jo ikke noget, man kan være imod, men ofte kommer der det direkte modsatte ud af det, end vi egentlig har intention om, og det er, fordi man lader, som om bureaukratiske systemer kan kontrollere faglighed, men det er efter min opfattelse logisk umuligt. Man kan kun kontrollere procedurer og processer, man sætter flueben. Selv det gamle evalueringscenter har i en rapport erkendt, at kvalitetsens faglige beskaffenhed ligger uden for evalueringscenterets rammer, og derfor bør vi nedtone disse kvalitetssystemer, for de virker simpelt hen ikke, de tager motivationen fra folk, og det handler meget mere om kultur, som flere også har været inde på, ellers kan vi jo ikke forklare det her med Aalborg og RUC.

Kan vi så styre de her fagfolk eller fagbureaukratier, hvis ikke vi slår dem oven i hovedet? Svaret er i virkeligheden nok: Nej, det kan vi ikke, og det skal vi heller ikke. De kan sagtens styre sig selv, og husk nu, at de nok er hinandens værste dommere, når det kommer til stykket. Køres der på frihjul for enkelte forskere og underviseres side, ved man jo, at alle fagmiljøer har deres metoder til at ekskludere folk fra det gode selskab. Det er måske i virkeligheden de værste sanktioner, man kan opnå. Det betyder jo ikke, at der ikke skal være ledelsesmæssige rammer, men de skal være mindre, for hovedet er blevet for stort på universiteterne, hvis vi tager den side af det. Det er de sådan set også på professionshøjskolerne. Op med halvdelen af al personale blev til det, man kalder teknisk-administrativt personale. Graver man så lidt ned i årsplanerne og ser på, hvad de videnskabelige personer, det videnskabelige personale bruger tid på, kan man jo se, at der står studieadministration, kvalitetsarbejde, internationalt arbejde osv., og de her opgaver gnaver sig ubønhørligt ind på kerneydelsen, som er forskning og uddannelse. Der er næsten ingenting tilbage.

Efter at have arbejdet i universitetsverdenen i mange år er jeg overbevist om, at tæller vi tid og timer og al personale på universitetet, vil vi se, at under 20 pct. af den tid, der er afsat, bliver brugt til forskning. Og det er jo ikke fornuftigt, hvis vi skal snakke om kvalitet, altså hvad vi gør for kvaliteten. Vi er nødt til at tage fat i ondets rod, og det handler altså om, at vi har bygget de her bureaukratier op, som forhindrer kvalitet. Det er her nøglen ligger til bedre kvalitet. Lad forskerne få lov at forske, lad underviserne få lov at undervise, og lad os få luget ud i de kæmpe djøficerede styringssystemer, som sidder i toppen i fællesadministrationerne og sådan set også ude på mange af institutterne. Sker dette, vil de studerende også få mere ud af undervisningen, og så kommer de hurtigere igennem undervisningssystemet.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Rosa Lund, Enhedslisten. Der er lige en kort bemærkning. (*Villum Christensen (LA)*): O.k. Så tager vi den). Ja.

Kl. 21:37

Rosa Lund (EL):

Jeg har bare et enkelt spørgsmål. Jeg er sådan set enig med Liberal Alliances ordfører i, at vi kan komme rigtig langt ved at afskaffe meget af det bureaukrati, der er i vores uddannelsessystem. Jeg skal bare spørge Liberal Alliances ordfører, om det skal forstås sådan, at Liberal Alliance anerkender, at man ikke kan bruge SU'en til at få de studerende hurtigere igennem, men at det er nogle andre ting, vi skal have fat i, hvis vi skal holde fast i den måske, vil jeg sige, lidt fjollede målsætning om, at de studerende skal hurtigere igennem?

Kl. 21:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 21:38

Villum Christensen (LA):

Som jeg startede med at sige, ligger der jo nogle gode takter i regeringens forslag til de SU-ændringer, der ligger for, netop på grund af incitamentsordningerne. Vi tror faktisk på, at det er nyttigt for folk at vide, at det betyder noget, om man møder op eller ikke møder op – lad mig sige det på den måde. Så man kan kalde det alt muligt grimt som pisk, og hvad ved jeg, men vi tror sådan set, at det er meget godt med sådan lidt ført hånd fra systemets side, og at det altså får en konsekvens, om man er flittig eller ikke er flittig.

Kl. 21:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser. Værsgo.

Kl. 21:39

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Tak for debatten og for, synes jeg, nogle gode betragtninger – ikke mindst fra regeringspartierne.

Jeg synes, at det var befriende at høre den socialdemokratiske ordfører understrege, hvad jeg er helt enig i, at det ikke kan nytte noget, at vi betragter alle landets studerende som stakler eller ofre. Det er bestemt en gruppe i det danske samfund, som heldigvis – og fordi vi prioriterer, at det skal være sådan – har nogle rigtig gode vilkår og faktisk bedre vilkår end studerende nogen andre steder i verden.

Jeg synes også, at den radikale ordfører fik understreget, at det er underligt at gøre det til et problem, at studerende færdiggør deres studie på normeret tid, og at det ligesom skulle være en slags onde at prøve at arbejde med den målsætning, og også, som Socialistisk Folkepartis ordfører påpegede, at spørgsmålet om social mobilitet, der optager os alle sammen, altså ikke så entydigt, som det stilles op – også i debatten i dag – henføres til SU-systemet, al den stund at lande, som har mindre generøse SU-systemer, til gengæld har bedre resultater, når det kommer til den sociale mobilitet, f.eks. Sverige.

Jeg kvitterer også Liberal Alliances ordfører for at brede diskussionen ud og understrege, hvad jeg er helt enig i, at mere frihed giver mere kvalitet, og det bidrager bestemt også til mindre forsinkelse, for det er ikke sådan, at kvalitet og det at ønske at nedbringe forsinkelse er hinandens modsætninger. Tværtimod er der meget, der tyder på, at høj kvalitet faktisk også giver en lavere forsinkelse.

Jeg forstod på Dansk Folkepartis ordfører, at man var enig i – og det fremgår jo også af det forslag til vedtagelse, som vi alle sammen

på nær Enhedslisten i dag har lagt navn til – at det her med at få den gennemsnitlige dimittendalder bragt ned, så vi nærmer os de andre europæiske lande, er en god, rimelig og fornuftig ambition, og det er også det, der driver værket i regeringens udspil. Derfor glæder jeg mig til forhandlingerne.

Der blev spurgt lidt til det her med, at hvis nu en fjerdedel flytter hjemmefra, og der vil jeg bare understrege, at det, der har været tanken bag justeringen af de hjemmeboendes SU, sådan set var at side-stille hjemmeboende og udeboende, for vurderingen er, at hjemmeboende i mange tilfælde har et større rådighedsbeløb end udeboende, fordi de jo ikke har de samme faste udgifter. Derfor er det svært at forestille sig, at en hel masse – i det omfang der tales om her – pludselig skulle vælge at flytte hjemmefra, uden at det jo så vil give dem et større rådighedsbeløb, og det er derfor svært at se, hvad det økonomiske incitament skulle være. Under alle omstændigheder er det jo sådan, at vi har regnet på de tal, der ligger i reformen her, på den måde, som vores forgængere har, nemlig efter de efterhånden så berømte gængse regneregler.

Også tak til Venstres ordfører, som jo for efterhånden noget tid siden roste regeringens udspil. Men så var det, at der gik sådan lidt lillefredag i den, eller hvad man skal sige, med casinoøkonomi, og jeg ved snart ikke hvad. Der vil jeg bare understrege, at vi gør det her, fordi vi jo tager ansvar for at føre en ansvarlig økonomisk politik, og fordi vi skaber grundlag for, at vi kan blive ved med at finansiere hver eneste krone til de nyoptagne, som der vil blive mange flere af i de kommende år – i modsætning til vores forgængere i VK-regeringen, der jo finansierede nyoptag med besparelser andre steder i uddannelsessystemet – og det er bestemt ikke casinoøkonomi, det er sund, økonomisk ansvarlighed. Derfor giver det jo god mening, når man vil uddanne mange flere, at sørge for, at man ikke uddanner på en måde, hvor det er dyrere, end det nødvendigvis behøver at være.

Jeg forstod så, at vi havde overtaget Venstre og Konservatives politik, og det kan jeg helt afvise. Venstre, Konservative og for så vidt også Dansk Folkeparti gik jo til valg på at fjerne hjemmeboendes SU og det sjette SU-år. Jeg må bare sige, at det har vi jo valgt ikke at gøre. Alle dem, der får SU i dag, kan også få SU i fremtiden. Der sker nogle justeringer rundt omkring, javel, men alle dem, der får SU i dag, kan også få det i fremtiden, og det er jo en markant forskel i forhold til det, som i hvert fald regeringen gik til valg på.

Der er så Enhedslisten og dermed jo også dagens forespørger og tak for det, for det har givet os anledning til, synes jeg, en vigtig debat og i hvert fald til, at et meget stort flertal i Folketinget slår fast, at vi ikke finder, at der er en modsætning mellem det at få mindsket forsinkelsen og samtidig øge kvaliteten – måske endda tværtimod. Jeg glæder mig over, at vi er enige om, at flere skal have en uddannelse, og at det her med den bedstuddannede generation også falder i Enhedslistens smag.

Som jeg forstod det tidligere på ugen, havde Enhedslisten et forslag, der handlede om at få de unge hurtigere igennem, og nu kan jeg ikke helt finde ud af, om det er Enhedslistens politik, at det er godt, at der bliver mindre forsinkelse, eller det ikke er godt og vist nærmest et overgreb. Derfor må jeg sige, at jeg var rigtig glad, da jeg først på ugen konstaterede, at Enhedslisten havde et udspil, der handlede om at få unge hurtigere igennem. Det, der så underer mig, er, at hvis man skulle gøre sig den ulejlighed at tage udspillet alvorligt og tro, at de unge rent faktisk kom mindre forsinkede igennem, og så opgjorde, hvad det egentlig ville betyde i mindre SU-udgifter, er det, man kommer ud på ondets overdrev.

Det forstår jeg bare ikke, for det er jo sådan set ikke vigtigt, om det er de uddannelsesmæssige tiltag, der virker, eller de SU-mæssige tiltag – som vi i regeringen også tror på – for hvis det, som Enhedslisten foreslog, og som i meget vidt omfang indgår i regeringens ud-

spil, virker, sparer vi også SU-kroner, og hvis vi så får nedbragt forsinkelserne, har man jo ikke brug for alle de ekstra klip.

Vi tager jo Enhedslisten så alvorligt, at vi også tror, at deres forslag virker, og det bidrager så alt sammen til, at vi nedbringer de gennemsnitlige SU-udgifter, men det er, som om at hvis man går ind for forslagene, er det o.k., men hvis man regner på dem, mister forslagene pludselig deres værdi og bliver til noget, som man bestemt ikke burde gøre. Det synes jeg bare er en mærkelig tilgang.

Hvorfor må vi ikke tillade os at glæde os over, at hvis også Enhedslistens forslag virker – og der er så på en række punkter stort sammenfald med regeringens forslag – sparer vi altså nogle SU-udgifter? Det skal vi da ikke være kedede af. Det skal vi da ikke bøje hovedet over. Det skal vi da glæde os over, for så kan vi jo bruge de penge på nogle andre gode ting.

Kl. 21:46

Der blev sagt nogle ting, som jeg bare er nødt til at adressere: At vi vil slå folk i hovedet med økonomiske sanktioner. Det synes jeg da er en lidt løjerlig retorik. Jeg kan i hvert fald ikke rigtig genfinde i regeringens udspil, at vi slår folk i hovedet med økonomiske sanktioner, tværtimod. Det gør vi da ikke. Vi siger, at man stadig væk kan have det sjette SU-år, hvis man starter inden for 2 år efter endt ungdomsuddannelse. For mange af de kommende generationer af studenter vil det i øvrigt opleves som et positivt incitament, at de får bedre vilkår, hvis de starter før, og tilsvarende videre i systemet. Hvis man skulle lave et SU-system forfra, tror jeg, at man ville synes, det var fuldt rimeligt, at man kunne være helt op til et halvt år forsinket på henholdsvis en 3-årig og en 2-årig uddannelse og stadig væk få SU. Det synes jeg ikke man kan kalde en økonomisk sanktion og da slet ikke, når vi gør det for kommende studerende og dermed ikke ændrer vilkårene for dem, der er i gang.

Det med at sige, at alle undersøgelser viser, er sådan et retorisk kneb, man kan bruge, for så er man fri for ligesom at konkretisere det. Fakta, i hvert fald i den statistik, som vi arbejder med, er jo, at der ikke er den direkte sammenhæng. Jeg anerkender, at fru Rosa Lund – sådan frit fra hukommelsen i hvert fald – citerede korrekt, men det er jo også sådan, at folk, hvis forældre har en kort videregående uddannelse eller er faglærte, ikke er lige så forsinkede gennemsnitligt betragtet som dem, der har akademiske forældre, og det er sådan, som vi har hørt adskillige gange i debatten, at de universiteter, der har den laveste gennemførelsestid, også er dem, der optager flest fra ikkeakademiske hjem. Derfor må man bare sige, at den entydige sammenhæng mellem den negative sociale arv og forsinkelsen på studiet kan i hvert fald ikke genfindes i statistikken, selv om vi selvfølgelig alle sammen er optaget af at forbedre den sociale mobilitet.

Der er så logikken om, at vi vil spare frem for at løse problemerne med unødige forsinkelser, og det var jeg sådan set inde på før også. Hvis vi løser den unødige forsinkelse, sparer vi nogle penge, og det er vi altså ikke kedede af i regeringen eller i regeringspartierne, det er vi tværtimod glade for.

Fru Rosa Lund fik så også i et spørgsmål sagt, at SU'en nedreguleres. Nej, SU'en opreguleres og kommer til at vokse, som det også blev sagt af flere, sådan at købekraften bliver den samme. Det, vi diskuterer, er, om stigningstakten på SU'en fremover skal være større end andre overførsler, som den faktisk har været hidtil. Der synes jeg da, at man i Enhedslisten skal spørge sig selv, om man synes, at det er rimeligt, at SU-studerendes indkomst skal vokse mere i de kommende år end andre overførsler. Jeg anerkender helt, at Enhedslisten har nogle synspunkter om, at de burde vokse meget mere. Det har de altid haft og har derfor aldrig været en del af SU-forligskredsen eller satspuljeforligskredsen. Men jeg kan bare ikke forstå, at man har et synspunkt om, at de skal vokse forskelligt, og derfor synes jeg, at det er mærkeligt at angribe det forslag.

Der blev så sagt noget – som jeg kan nå at kommentere på de sidste 9 sekunder – om gsk, og der vil jeg bare understrege for også at

slutte med en konstruktiv note, at både børne- og undervisningsministeren og jeg bestemt arbejder med at få en bedre brobygning, så færre har brug for gsk. Det er der masser af god grund til, og vi arbejder i øvrigt også glad og gerne med vejledning. Alle, der har brug for det, kan henvende sig i et studievalgscenter, og når ikke alle gør det, kan det jo være, fordi nogle har bestemt sig for, hvad de vil læse. Tak for debatten.

Kl. 21:49

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren. Der er nogle korte bemærkninger, først fra hr. Per Clausen, Enhedslisten.

Kl. 21:49

Per Clausen (EL):

Jeg skal jo ikke klage over, at ministeren måske forfalder lidt til polemik – det kan ske for os alle – men jeg vil bare spørge ministeren om to ting.

Er et af problemerne ikke, at ministeren sådan set ikke har været i stand til at sandsynliggøre, og det har heller ingen af de andre ordførere, at de ændringer, man laver af SU-systemet, gør, at folk kommer hurtigere igennem, og at ændringerne i SU-systemet derfor udelukkende er et besparelsesprojekt for at nå op på de 2 mia. kr., man skal op på, fordi de gode ting ikke gav nok? For det er rigtigt, at der er gode ting i det, og de gode ting giver også penge, og det er jo dejligt.

Det andet er: Tror ministeren, at det hjælper på den sociale mobilitet, at unge mennesker, som er sådan lidt desorienterede efter gymnasiet og derfor i 3, 4, 5 år ikke kommer videre med en uddannelse, får et dårligere SU-system end de andre, når de så endelig kommer gang?

Kl. 21:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 21:50

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg tror, at hr. Per Clausen og jeg ved flere lejligheder har konstateret, at vi ikke tænker helt ens, og det synes jeg også at spørgsmålene her afspejler. Altså, det, som den gruppe af forslag, der handler om fremdrift på særlig universitetsstudierne, handler om, er, at vi tror på, at vi samlet set kan nedbringe den forsinkelse, som i dag er på over 1 år, med de her knap 4 måneder i gennemsnit. Vi tror så ligesom Enhedslisten, at en del af det ligger i uddannelsessystemet, og som hr. Per Clausen var inde på i et tidligere spørgsmål, at institutionerne har et væsentligt ansvar.

Uanset om det er rigtigt eller vi har ret i, at det måske også betyder lidt, at man siger til de studerende, at de altså ikke kan få verdens mest generøse SU til mere end ½ års forsinkelse pr. uddannelse, så bidrager det også. Hvis hr. Per Clausen har ret i, at det kun er de andre ting, der er vigtige, jamen så betyder det jo, at forsinkelsen bliver nedbragt og besparelsen kommer hjem i form af mindre forbrug af SU – ikke fordi vi har taget noget fra nogen, men fordi de færdiggør deres uddannelse på fuld SU tidligere.

Det er bare det, jeg bliver ved med at holde fast i: at hvis man tror på de ting, Enhedslisten har sagt i dag, så sparer vi også penge, og det er vi ikke kedede af; det er vi glade for.

Kl. 21:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Per Clausen.

Kl. 21:51

Per Clausen (EL):

Nu tror jeg aldrig, at jeg har haft noget imod at spare penge, for vi kan jo hurtigt finde noget fornuftigt at bruge dem til. Men jeg vil bare spørge ministeren, om det ikke er rigtigt, at man gennemfører forringelser af SU-systemet, fordi det er den måde, hvorpå man kan få Finansministeriet til at anerkende, at man kommer op på 2 mia. kr. i besparelse – helt uafhængigt af, om det i øvrigt også giver noget med hensyn til en afkortning af studietiden.

Det andet spørgsmål er igen: Tror ministeren på, at det skaber bedre mobilitet, at unge mennesker, som er lidt vildfarne efter gymnasiet – det kan ske – og derfor ikke kommer i gang med en uddannelse, men måske oven i købet har noget arbejde i nogle år og så starter på universitetet 4-5 år senere, så skal tilbydes et dårligere SU-system end de andre, som kommer fra hjem, hvor man, som Venstres ordfører sagde, havde siddet omkring middagsbordet og planlagt det hele, og hvor der var styr på alting? Er det godt og rimeligt og retfærdigt og fornuftigt?

Kl. 21:52

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 21:52

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Alle dem, der får SU i dag, vil også kunne få det fremover, også dem, hr. Per Clausen kerer sig om, som har holdt mange sabbatår. Hvis de klarer deres uddannelse til tiden, er vilkårene jo helt som i dag, og hvis ikke de gør, er der udvidede muligheder for at få slutlån. Alle i Danmark kan tage en uddannelse uanset deres sociale baggrund.

Derfor må vi bare sige: Det kan være, at hr. Per Clausen ikke synes, det er rimeligt, at vi adresserer det her spørgsmål om uddannelsespausen, men det synes vi i regeringen. Jeg havde et møde med formanden for SU-rådet tidligere på ugen, og han mente faktisk, at 1 års sabbat er det mest hensigtsmæssige i forhold til at have et succesfuldt videre studieforløb. Vi siger så i regeringen, at 2 år er et godt udgangspunkt – i øvrigt et udgangspunkt, der allerede dækker syv ud af ti studerende. Vi øger så i øvrigt den lige adgang, idet vi afskaffer 1,08-reglen, hvor nogle kom foran i køen alene ved at starte hurtigt. Det kunne man måske også glæde sig over i Enhedslisten.

Så er det rigtigt, at vi altså vælger at regulere på samme måde som ved andre overførselsindkomster, hvilket bidrager til reformen, og at vi sidestiller hjemmeboende og udeboende i forhold til rådighedsbeløbet, og det bidrager også. Og de to ting har ikke noget med fremdrift at gøre; det erkender jeg gerne.

Kl. 21:54

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 21:54

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Ministeren nævnte i sin tale, at Dansk Folkeparti skulle være gået til valg på at skære ned på det sjette SU-år og fjerne SU'en for hjemmeboende. Det kan jeg på ingen måde genkende, så det bliver jeg nødt til lige at markere. Jeg tror faktisk, at hvis man kigger tilbage, vil man se, at SU for hjemmeboende har været en sag, som Dansk Folkeparti faktisk har holdt fast i under tidligere regeringer.

Men når ministeren taler om det med hjemmeboende og den beregning, som jeg nævnte tidligere, på 500 mio. kr., hvis nogle flyttede hjemmefra, så vil jeg sige, at jeg kan se, at det jo er beskrevet, at der er en gevinst på 4.800 kr. om måneden ved at flytte hjemmefra.

Er det sådan et ekstra rådighedsbeløb, som gør, at det er det samme rådighedsbeløb, man får? Jeg ville da forvente, at man de fleste steder godt kunne få en nogenlunde bolig for det beløb og måske også have lidt i overskud derudover.

Kl. 21:55

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ministeren.

Kl. 21:55

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl skal være velkommen til at tage mig lidt rundt i debatten. Jeg tror, at der er mange, der mener, at de knap nok kan få tingene til at hænge sammen med deres faste udgifter inden for den SU, der er til udeboende i dag, men det kan være, at hr. Jens Henrik Thulesen Dahl har andre erfaringer. Vores vurdering er jo baseret på en generel betragtning over rådighedsbeløb, og selvfølgelig er nogle heldigere med at finde billige lejligheder end andre, og derfor må det jo nødvendigvis være gennemsnitsbetragtninger.

Ud fra en gennemsnitsbetragtning er vurderingen, at rådighedsbeløbet i dag efter faste udgifter, som i sagens natur er mindre for hjemmeboende, er højere for hjemmeboende, og derfor har vi syntes, at det var rimeligt at lave den her sidestilling, som jo betyder, at man som grundstipendie altså får det samme, som ens forældre fik i børnecheck, inden man fyldte 18 år. Det er, fordi vi ikke tror, at man med et slag på sin 18-årsfødselsdag pludselig har højere leveomkostninger, og det er sådan set, synes jeg, en fornuftig og rimelig argumentation.

Så skal jeg beklage, hvis jeg fik taget Dansk Folkeparti til indtægt for et synspunkt, man ikke havde. Men jeg vil dog sige, at man trods alt indgik en aftale med den daværende regering, som indebar afskaffelse af det sjette SU-år.

Kl. 21:56

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 21:56

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Der bliver jeg jo nødt til at sige, at det ikke er korrekt. Vi indgik ikke nogen aftale. Der var en hensigtserklæring i forbindelse med den gamle regerings 2020-plan, hvor en diskussion af SU-området forestod, men man nåede aldrig til at tage den diskussion, så det er lidt letkøbt at sige.

Det kan godt være, at man ikke har behov for flere midler, når man bliver 18 år og begynder at studere, hvis man går på en ungdomsuddannelse og får alting betalt, men hvis man går på en videregående uddannelse og selv skal betale bøger og transport, har man jo nogle ekstraomkostninger, som man ikke havde tidligere. Så vil ministeren ikke give mig ret i, at der faktisk kan være en fordel ved at flytte hjemmefra, og at der dermed formentlig vil være nogle, der vil gøre det, hvilket vil forringe det regnestykke, som ministeren har lavet i oplægget til reformen?

Kl. 21:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ministeren.

Kl. 21:57

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Ja til det første, og nej til de sidste. Ja til, at man på videregående uddannelser selvfølgelig får nogle udgifter, man ellers ikke havde. Men det er jo også derfor, vi har fastholdt, at alle uddannelsessøgen-

de i Danmark skal blive ved at have adgang til SU. Det, vi taler om, er, at vi laver en aftrapning, der slutter ved 670.000 kr., så dem, der skal klare sig alene på grundstipendiet, er dem, hvis forældre tilsammen har en indtægt på over 670.000 kr. Jeg synes, der er mange ting, man bekymrer sig om. Jeg tror, at lige præcis den gruppe måske nok skal klare sig alligevel.

Så er der spørgsmålet om, om de så vil flytte hjemmefra af den grund. Det er bare dér, jeg tillader mig at advare om, at ud fra en almindelig betragtning af, hvordan omkostningerne vokser, når man flytter hjemmefra og man selv skal til at fylde køleskabet osv., så er der ikke økonomisk vundet noget ved det. Man får forhøjet SU, men man får også flere faste udgifter.

Kl. 21:58

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Det er fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 21:58

Rosa Lund (EL):

Tak. Nu er der rigtig mange ting, som jeg godt kunne tænke mig at spørge ministeren om, men jeg satser på, at ministeren og jeg kommer til at tage den her debat flere gange i løbet af de næste uger. Så jeg vil blot nøjes med spørge ministeren om følgende:

Hvis ministeren tror, at Enhedslistens udspil virker – det tror vi nemlig selv på i Enhedslisten – hvorfor har ministeren så inddraget alle mulige andre ting i sit udspil, der betyder forringelser af SU'en? Det er nemlig ikke rigtigt, at dem, som får SU i dag, også vil kunne få det, hvis regeringens reformudspil går igennem. Dem, der tager GSK i dag, får SU. Det vil de ikke kunne få, hvis regeringens reformudspil bliver gennemført, som det ligger nu. Det vil også ramme dem, som er børn af enlige forsørgere, og som måske ikke kender deres anden forælder, men fordi SU nu skal reguleres efter begge forældres indkomst, vil det også ramme dem. Så hvis ministeren tror, at Enhedslistens udspil virker, hvorfor ligner regeringens udspil så ikke Enhedslistens?

Kl. 21:59

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 21:59

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jamen regeringens udspil ligner jo Enhedslistens, for så vidt angår, at der er et stort overlap med de forslag, Enhedslisten kom med. Vi har så flere forslag. Men min pointe er bare, at det jo ikke er afgørende, om det er af den ene eller anden grund, at de studerende bliver tidligere færdig og mindre forsinket – altså, om man tror, at det alene kan løses med Enhedslistens forslag, eller det også kan løses med de andre forslag, der indgår i regeringens reform. For hvis de bliver tidligere færdig, bruger de mindre SU.

Det, der undrer mig, er, at hver eneste gang vi kommer til at diskutere, at det rent faktisk medfører noget positivt for de offentlige finanser, så bliver det for fru Rosa Lund til besparelser. Altså, ved magi bliver det så til besparelser, på trods af at det jo egentlig bare er en effekt af Enhedslistens egne forslag. Det er det, der sådan set undrer mig, og som jeg synes er værd at forfølge, og derfor gør jeg det igen og igen.

I forhold til det med de enlige forsørgere vil jeg sige, at hvis de studerende ikke kender begge forældre og der ikke er etableret et forældreskab på en eller anden måde, så er de jo heller ikke i stand til at regne ud, hvad indtægten er. Men hvis de – og det er det, der gør sig gældende for stadig flere i det danske samfund, hvad man jo kan mene om, hvad man vil – lever med forældre, som ikke bor sammen længere, så synes jeg, det er både rimeligt og fair, at det også

afspejles i et system, nemlig at man siger, at man godt kan blive skilt fra sin ægtefælle, men sine børn har man stadig ansvar for.

Kl. 22:00

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Rosa Lund.

Kl. 22:00

Rosa Lund (EL):

For min skyld kan vi sådan set godt diskutere, hvornår noget er en besparelse. Vi har i Enhedslisten forsøgt at møde regeringen på den dagsorden, der hedder, at de studerende skal gennemføre deres uddannelse hurtigere, uden at det forringer kvaliteten. Det har vi forsøgt at komme med et udspil til. Regeringen kommer så med et udspil til en SU-reform, som vi i Enhedslisten mener vil ramme meget, meget socialt skævt, fordi den ikke kun handler om at finde nogle penge på at få de studerende hurtigere igennem, men rent faktisk vil forringe hverdagen for elever og studerende.

Derfor skal mit sidste spørgsmål bare lyde: Tror ministeren selv på, at den her reform vil forbedre den sociale mobilitet i det danske uddannelsessystem?

Kl. 22:01

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 22:01

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg tror bestemt, at konsekvensen af regeringens samlede uddannelsespolitik, der, som jeg sagde tidligere, handler om både flere, der bliver uddannet, bedre uddannelser, færre forsinkelser og tidligere studiestart, bidrager til det. Vi kan jo i hvert fald se, at i de to optag, jeg har haft ansvaret for som minister, har vi sat danmarkrekorder. Jeg tilbød forleden en velkendt tv-vært at indgå et væddemål om det. Jeg tager det gerne med fru Rosa Lund også. Jeg tror også, at vi i de kommende år vil se rekordoptag på de videregående uddannelser i Danmark, og det er da positivt. Det må betyde, at flere og flere får en uddannelse, og der er vi forhåbentlig trods alt i gang med også at arbejde med den sociale mobilitet, men det er selvfølgelig ikke gjort med det.

Jeg vil gerne her til sidst takke for debatten, men særlig takke fru Rosa Lund for bemærkningen om, at man godt kan reducere forsinkelsen, uden at det går ud over kvaliteten. Det er også regeringens opfattelse, og jeg håber, man på den baggrund kan stemme for vores forslag til vedtagelse.

Kl. 22:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Det er så som den sidste ordfører for forslagsstillerne, fru Rosa Lund.

Kl. 22:02

(Ordfører for forespørgerne)

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg synes, at vi har rundet rigtig mange spændende ting i den her debat, og der er ikke nogen tvivl om, at der er grundlag for, at vi skal have en debat i den her sal igen både om vejledning, om, hvordan vi skaffer job til dimittender, og om, hvordan vi yderligere kan sikre kvaliteten i vores uddannelsessystem. Men jeg vil bare gerne lige slå en ting fast. I Enhedslisten mener vi ikke, at det er en kvalitet i sig selv at være længere tid om at tage sin uddannelse.

Som jeg sagde i min ordførertale – som man åbenbart ikke har hørt eller i hvert fald ikke har opfattet – synes vi, at det er rigtig godt, når de studerende gennemfører på normeret tid. Vi er bare rig-

tig bekymret for, at man kommer til at lave nogle regler, som straffer dem, som ikke har mulighed for at gennemføre på normeret tid af den ene eller den anden årsag. Der kan være mange grunde til, at de bliver forsinket. Så det vil jeg bare lige slå helt fast.

Så vil jeg også slå helt fast, at i hvert fald fra Enhedslistens side er vi fuldstændig enige i, at kvalitet i uddannelsessystemet netop giver en hurtigere gennemførelse. Derfor er det da langt vigtigere, at vi fokuserer på kvaliteten og ikke på, at de studerende skal ih og åh så hurtigt igennem, og at man vil bruge SU'en som redskab til at få dem hurtigere igennem, når vi nu alle sammen er enige om, at det er kvaliteten, som giver den gode gennemførelse, og det, at man kan gennemføre på normeret tid. Så lad os fokusere på kvaliteten i stedet for.

Det leder mig tilbage til Aalborg Universitet, som vi alle sammen har fremhævet her i aften som det gode eksempel. De studerende gennemfører, de bryder den negative sociale arv, hold kæft, hvor er det fedt.

Kl. 22:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Jeg må lige sige, at det siger man ikke fra Folketingets talerstol.

Kl. 22:04

(Ordfører for forespørgerne)

Rosa Lund (EL):

Nej, og det vil jeg gerne undskyldte for.

Men det er i hvert fald dejligt, at Aalborg Universitet bryder den negative sociale arv og får de studerende hurtigere igennem og i hvert fald får dem igennem på normeret tid. Men det vidner jo om, at det ikke handler om SU'en, fordi SU'en er jo ens, uanset om man studerer i Aalborg, eller om man studerer i København, eller om man studerer i Esbjerg. Det handler jo netop om at kigge på uddannelsesstrukturen, ikke på SU'en, og derfor undrer det mig stadig væk, at regeringen vil holde fast i, at det er SU'en, der skal ændres for at få en bedre gennemførelse, for at få en hurtigere gennemførelse i uddannelsessystemet. Det undrer mig stadig væk rigtig, rigtig meget.

Til sidst vil jeg bare understrege det her med ansvar og bidrag og den økonomiske situation, vi står i. Jeg mener sådan set, at elever og studerende bidrager både til konkurrenceevnen, til samfundet, og til, at vi faktisk får et bedre velfærdssamfund, ved at de tager en uddannelse. Det, vi skal konkurrere på i Danmark, er vel at have den bedst uddannede arbejdskraft, og det sikrer vi gennem et godt uddannelsessystem. Så jeg synes sådan set, at de studerende allerede bidrager, og jeg vil gerne holde fast i, at jeg synes, at det er meget uretfærdigt, at man beder den generation, som har allermindst med den økonomiske krise at gøre, om at bidrage til at løse den.

Jeg synes i stedet for, at regeringen skulle kigge nogle andre steder hen. Man kan jo spørge sig selv, hvis alle skulle bidrage, hvornår det så er finanssektorens tur til at bidrage, hvornår det er bankdirektørernes tur til at bidrage, hvornår det er de rigeste i samfundets tur til at bidrage. Det er en fuldstændig anden diskussion, og den tror jeg også at vi kan tage mange gange hernede i Folketingssalen, men jeg vil bare holde fast i, at elever og studerende bidrager rigtig meget til både dansk konkurrenceevne og også til det danske velfærdssamfund, og jeg synes sådan set, at vi kræver rigeligt af dem, som det er i dag.

Jeg vil gerne sige tak for en god debat, og jeg er ikke et sekund i tvivl om, at det ikke er sidste gang, vi har den, men lad os slutte nu.

Kl. 22:06

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og dermed er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 26. februar 2013.

Kl. 22:07

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 22. februar 2013, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 22:07).
